
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Caba Tabora, Montserrat; Navarro Villanueva, Carmen, dir. Anàlisi crítica del règim sancionador penitenciari : el cas de les dones internes a les presons de Catalunya. 2024. 273 pag. (Grau en Criminologia i Grau en Dret)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/296439>

under the terms of the license

Universitat Autònoma de Barcelona

Facultat de Dret

Treball de final de grau

**ANÀLISI CRÍTICA DEL RÈGIM SANCIONADOR PENITENCIARI: EL
CAS DE LES DONES INTERNES A LES PRESONS DE CATALUNYA**

Facultat de Dret

Doble grau en Criminologia i Dret

Curs Acadèmic: 2023-2024

Autora: CABA TABORDA, Montserrat

Tutora: NAVARRO VILLANUEVA, Carmen

Data d'entrega: 17 de maig de 2024

8.435 paraules

Resum

El present estudi versa sobre l'estudi de les causes que permetrien explicar la disparitat de les ràtios d'expedients disciplinaris per dona empresonada (4,4 el 2022) i per home empresonat (3,9 el 2022) de Catalunya. Per a comprendre una dada que semblaria contradir la màxima criminològica que indica que els homes tendeixen en major mesura al desenvolupament de conductes desviades que les dones, el present estudi realitza una anàlisi quantitativa de les infraccions i sancions comeses pels/per les interns/es de Catalunya durant l'any 2022 i una anàlisi qualitativa del discurs de quatre funcionaris que participen o han participat en el procediment sancionador penitenciari.

Amb aquest conjunt de dades, es pretén comprendre (i) la bretxa existent en la ràtio d'expedients disciplinaris, (ii) la tipologia d'infraccions més comeses, (iii) el tipus de sanció més aplicada i els seus criteris d'aplicació, (iv) determinar la freqüència de l'aplicació de l'aïllament en cel·la per a valorar la humanitat del sistema, (v) conèixer la formació en perspectiva de gènere i altres qüestions socials dels funcionaris, (vi) determinar si el funcionariat fa ús de la discrecionalitat en l'aplicació del règim disciplinari, i (vi) determinar si existeix un perfil de dones amb major probabilitat de ser sancionades amb l'aïllament en cel·la.

Aquest estudi pretén omplir un buit en la literatura criminològica, especialment, en la penitenciària, aportant llum sobre una qüestió que pràcticament no ha estat estudiada en l'àmbit del territori català, ni en l'àmbit del territori estatal.

A la meua **mare**, pel suport incondicional que m'ha donat durant els darrers 6 anys; als meus germans, el **Michael** i el **Jordi**, per acompanyar-me durant aquest camí i encoratjar-me a seguir en temps de pandèmia; a la **Jèssica** i la **Marina**, les noies que han fet que aquest camí hagi valgut la pena; a la **Carme**, per ajudar-me a donar forma a les meves idees i ambicions; a l'**Adrià**, per escoltar-me divagar constantment de l'estudi i animar-me a perseguir els meus objectius; i a **tots els col·laboradors** que han fet possible aquest estudi.

Però, sobretot, **a la nena de 14 anys que es va enamorar de la Criminologia**, que va decidir fermament perseguir i lluitar pels seus somnis, marxant sola del Pallars amb una maleta plena de pors, inseguretats, tristors i enyorança, però alhora plena d'il·lusió, ambicions i ganes de menjar-se el món.

A la nena que amb el temps ha après, crescut i evolucionat fins a convertir-se en una millor persona, més forta, esbojarrada i ambiciosa. Per haver estat escalant una muntanya que ara, 6 anys després, culmina amb l'arribada al cim i que entronca amb una nova aventura, diferent i separada de la ciència que al seu dia la va enamorar i apassionar.

A tu, per treballar de valent i de forma constant, per superar les adversitats, per tirar endavant quan no creies que podries, per les incomptables i llargues nits d'estudi sense dormir, per la dedicació i passió que has posat en aquest projecte, **perquè sense tu, no ho hauria aconseguit.**

It's been a huge climb, but what a view!

Fins aviat, Criminologia!

CONTINGUTS

<i>Abreviacions</i>	9
1. Introducció	10
2. Marc teòric	11
2.1. L'ordre i el control penitenciari	11
2.2. De la negociació del poder i de la discrecionalitat	12
2.3. Models teòrics explicatius de la conducta infractora	14
2.3.1. Teoria de la importació	14
2.3.2. Teoria de la privació	14
2.3.3. Altres models contemporanis.....	15
2.4. Sobre les presons de dones	16
2.5. La necessitat de la perspectiva de gènere a les presons de dones	18
2.6. El règim disciplinari penitenciari en l'ordenament jurídic espanyol	20
2.6.1. Normativa internacional i europea.....	20
2.6.2. Normativa nacional.....	21
3. Objectius	22
4. Metodologia	23
4.1. Disseny	23
4.2. Mètode d'anàlisi	23
5. Resultats	24
6. Discussió	30
7. Limitacions	33
8. Referències bibliogràfiques	34
9. Annexos	38
9.1. Annex 1: Taula d'infraccions molt greus (art. 108 RP 1981)	38
9.2. Annex 2: Taula d'infraccions greus (l'art. 109 RP 1981)	39

9.3.	Annex 3: Taula d'infraccions lleus (art. 110 RP 1981).....	40
9.4.	Annex 4: Taula de sancions aplicables a les infraccions (art. 111 RP 1981) 41	
9.5.	Annex 5: Operativització de les variables i bases de dades.....	42
9.6.	Annex 6: Anàlisi estadística realitzada (Script RStudio)	45
9.7.	Annex 7: Guió d'entrevista semiestructurada	166
9.8.	Annex 8: Primera entrevista realitzada i formulari de consentiment signat per l'entrevistat	173
9.9.	Annex 9: Segona entrevista realitzada i formulari de consentiment signat per l'entrevistat	198
9.10.	Annex 10: Grup de discussió realitzat i formularis de consentiment signats pels participants	220
9.11.	Annex 11: Llibre de codis.....	248
9.12.	Annex 12: Anàlisi qualitativa realitzada	250

Abreviacions

Article = Art.

Articles = Arts.

Drets Fonamentals = DDFF

Exemple = Ex.

Llei Orgànica General Penitenciària = LOGP

Reglament Penitenciaris = RP

Reglament Penitenciaris de 1981 = RP/1981

Veure a = Vid.

1. Introducció

L'interès de la criminologia en el món penitenciari ha augmentat en els darrers anys arran de descobrir que les característiques del sistema penitenciari, el seu funcionament i la formació de les persones que hi treballen són factors que incideixen en la probabilitat d'èxit de la reinserció social de la persona empresonada i, consegüentment, en la taxa de reincidència delictiva.

Tanmateix, tot i que la literatura que estudia aquests factors és molt extensa, s'ha limitat exclusivament a l'estudi de com aquests incideixen en l'home empresonat, ignorant sistemàticament la dona i les necessitats particulars que aquesta presenta, esperant que encaixés en els models explicatius de la conducta masculina.

Tradicionalment, s'ha considerat que els "reclusos" constituïen el més baix dels estrats socials. En aquest sentit, ja ens indicava Concepción Arenal (1895) que en els presidis de dones es tractava a la interna com a un ésser immoral, de baixa intel·ligència i antinatural, en tant que havia contravingut la seva naturalesa de cuidadora en delinquir. En conseqüència, i amb la finalitat de tractar d'expiar els seus pecats, se l'explotava laboralment sense remunerar-la i se li ensenyaven habilitats i conductes pròpies de la feminitat, en comptes de formar-la en oficis que li permetessin obtenir els recursos necessaris per a viure allunyada del camí de la delinqüència.

En aquesta mateixa línia, Victòria Kent, un cop nomenada Directora General de Presons durant la II República, va promoure no només una millora en les condicions de vida i drets dels interns, sinó que també es va centrar a professionalitzar i capacitar el personal penitenciari per tal de posar fi als excessos i als abusos de manera que la (freqüent) corrupció del personal no impedís el benestar i rehabilitació dels interns (Gargallo, 2010).

Els aspectes assenyalats (formació, capacitació...), si bé amb el franquisme van desaparèixer, el sistema penitenciari actual els considera factors essencials a tenir en compte de cara a garantir la humanitat del sistema. Tanmateix, en el cas de les dones encara dista molt del que seria desitjable.

Les dones constitueixen actualment un 5,7% de la població penitenciària a Catalunya i els recursos destinats a promoure els objectius de reeducació i reinserció social que imposa l'art. 25.2CE són escassos (Batlle, 2020). Si bé el reduït nombre de dones encarcerades és coherent amb el fet que les dones delinqueixen menys per naturalesa, no

ho és amb el fet que la ràtio d'expedients disciplinaris per dona sigui de 4,4 el 2022, mentre que la dels homes sigui de 3,9 (Generalitat de Catalunya, 2023).

Així, vista la incoherència que suposa que s'obrin més expedients disciplinaris per dona que per home, i que aquesta hagi estat la tendència des d'almenys l'any 2013 quan la conducta de les dones tendeix a ser més tranquil·la i correcta que la dels homes en els centres penitenciaris (Tasca et al., 2023), considero d'innegable interès criminològic plantejar si, entre els factors que ens permetrien explicar-la, es troba la discriminació per raó de gènere, una característica històrica dels sistemes penitenciaris.

Per aquest motiu, el present treball pretén identificar les causes que expliquen aquesta bretxa de la ràtio d'expedients disciplinaris i determinar si el personal penitenciari disposa de suficient formació en perspectiva de gènere per a evitar incórrer en una aplicació discriminatòria del règim disciplinari sancionador penitenciari que vulneraria els Drets Fonamentals (d'ara endavant, DDF) de les dones.

2. Marc teòric

2.1. L'ordre i el control penitenciari

La presó, segons l'art. 1 de la LO 1/1979, de 26 de setembre, General Penitenciària, (LOGP d'ara endavant) és una institució la finalitat de la qual és dual: d'una banda, en virtut de l'art. 25.2CE, ha de promoure la reeducació i reinserció social de les persones condemnades a pena privativa de llibertat; i, de l'altra, ha d'assegurar la retenció i custòdia dels detinguts, presos i penats.

Així, arran d'aquesta segona finalitat, les presons es caracteritzen per ser institucions on l'ordre i el control s'exerceixen de manera diària a l'efecte de garantir la seguretat i la convivència entre les persones que hi resideixen. Aquest, però, no és un objectiu senzill d'aconseguir en tant que les persones privades de llibertat presenten perfils molt variats amb necessitats criminògenes molt diverses, cosa que ha provocat que l'administració penitenciària hagi creat un seguit de règims orientats a garantir aquest ordre (Batlle, 2020).

És per aquest motiu que Bottoms (1999) indica que les presons necessàriament es constitueixen com a institucions totals, ja que en aquestes, amb la finalitat de garantir l'ordre i la convivència, es configura un règim de vida en què es controlen tots els aspectes de la vida dels interns, incloent-hi els més quotidians; que compta amb una organització

interna de l'espai i el temps, perquè als interns se'ls estableixen horaris concrets en què se'ls indica quines activitats han de realitzar a cada hora i l'espai habilitat als efectes; assentant, així, una rutina que s'haurà de seguir i que permetrà garantir l'estabilitat i convivència pacífica en el centre.

Alhora, recordant que la finalitat de la pena privativa de llibertat ha sigut històricament retributiva, les presons són també una institució orientada al càstig, en què es pretén reorientar la conducta de l'intern per mitjà de la disciplina institucional, exercida pel personal penitenciari en l'exercici de la seva autoritat i poder conferits legalment, no només quant a la seva potestat disciplinària, sinó també en el foment de la conducta pro normativa per mitjà de recompenses, tal com seria el sistema d'incentius i beneficis penitenciaris.

Conseqüència de l'anterior, es forgen relacions complexes entre el personal penitenciari i els reclusos en què hi ha un constant traspàs de poder entre els interns i els funcionaris. Aquests darrers exerceixen el seu poder i control per mitjà d'un sistema de recompenses i sancions en atenció a la conducta de l'intern (Freeman, 2003).

2.2. De la negociació del poder i de la discrecionalitat

Tanmateix, tot i que qui legalment ostenta el poder i l'exerceix "legítimament" és el personal penitenciari, la realitat dista molt de la teoria. Segons ens indiquen Sparks & Bottoms (1995), si bé les característiques dels centres penitenciaris són les anteriorment indicades, la coerció i el control que s'exerceix no és unidireccional, sinó bidireccional.

No podem obviar que el personal penitenciari treballa en un entorn que, sovint, es pot titllar d'hostil. Són diversos els autors que ens indiquen que degut a la inferioritat numèrica i a l'existència d'aliances, bandes i/o amistats entre els interns, el personal penitenciari cerca la manera de garantir l'ordre i el control entre els interns per mitjà de la negociació del seu poder (Liebling, 2000).

Aquestes negociacions, segons ens indica Liebling (2000), poden ser tant explícites, com implícites i habitualment es poden detectar en la ignorància deliberada (col·loquialment, "fent els ulls grossos") dels funcionaris penitenciaris respecte de la comissió de certes infraccions.

Tal com s'explicarà posteriorment, el règim sancionador penitenciari estructura les infraccions i les corresponents sancions en funció de la gravetat de la conducta, sent aquelles lleus, greus i molt greus. Reportar una infracció lleu no és quelcom agradable:

d'una banda, el funcionari (o la Comissió Disciplinària, en el nostre cas) serà el primer que haurà d'invertir una quantitat de temps considerable en la tramitació de l'expedient, quelcom que sovint porta a considerar-ho una feina tediosa; i de l'altra, el fet de ser sancionat per una conducta que en un context social no seria sancionable (Ex: el consum d'alcohol o drogues), pot generar enfrontaments entre els interns i els funcionaris dels quals se'n derivin lesions i males experiències professionals (Haggerty & Bucerius, 2021).

Per aquest motiu, en pro de garantir la convivència pacífica i, alhora, la seguretat i integritat personals (Crewe, 2011), el personal penitenciari fa ús de la discrecionalitat en el "*law enforcement*" per aplicar selectivament del règim sancionador penitenciari (Sentse et al., 2023).

Aquesta discrecionalitat, segons Haggerty & Bucerius (2021) es modula d'acord amb cinc factors: (i) el context normatiu, entenent per aquest que la norma ha d'ésser interpretada juntament amb el context en què es pretén aplicar, valorant casuísticament la necessitat i idoneïtat de la seva aplicació; (ii) l'orientació del funcionari envers el compliment normatiu, és a dir, les actituds, creences personals i altres factors que incideixen en la presa de decisions; (iii) el "*soft-power*", entenent per aquest la *no aplicació de la normativa de forma voluntària* com a estratègia per a garantir el control i l'ordre en una població tan volàtil; (iv) la valoració personal de l'intern, relativa a la seva conducta i la seva posició de poder en el centre; i, en darrer lloc, (v) els supervisors i companys, entenent que el factor determinant és el fet de compartir o no amb ells el mateix *habitus*, és a dir, la mateixa disposició quant a la discrecionalitat, els mateixos esquemes de pensar, sentir i actuar que normalment comparteixen les persones que tenen un mateix estatus o estil de vida, i que els porta a valorar el món i a emprar els seus recursos de forma similar; puix en cas de no compartir-ho, el funcionari pot arribar a ser greument sancionat pels superiors per la no aplicació de la normativa.

Així, quan tots aquests factors són compartits entre els funcionaris, l'ús de la discrecionalitat es manifesta en un menor registre d'infraccions lleus en pro d'una convivència pacífica.

2.3. Models teòrics explicatius de la conducta infractora

La conducta infractora per part dels interns, però, existeix. Tal com hem avançat anteriorment, des de la Criminologia sempre s'ha tractat de donar una explicació a la conducta infractora i la que es produeix en l'àmbit penitenciari no n'ha estat l'excepció.

La literatura científica clàssica es divideix en dues grans teories, sent aquestes la teoria de la importació i la teoria de la privació, a les quals les corrents teòriques contemporànies han incorporat noves perspectives de cara a desenvolupar models explicatius més complets que abordin aspectes que les teories clàssiques ometen o sobre els que no ofereixen cap mena d'explicació (Batlle, 2020).

2.3.1. Teoria de la importació

La teoria de la importació explica que la conducta infractora a presó es produeix per les mateixes causes que donen lloc a la conducta delictiva a l'exterior, entenent que és l'infractor qui parteix d'una socialització desviada mitjançant la qual ha adquirit un conjunt de valors, actituds i parteix d'un seguit d'experiències prèvies a l'entrada a presó que porten a relativitzar les normes i a ser partidaris de desenvolupar conductes desviades o antinormatives (Casey & Bakken, 2003; Armour, 2012).

Segons aquest paradigma teòric, els factors que incideixen en la conducta infractora rau en causes individuals i que s'han de valorar casuísticament, de manera que el conjunt de característiques que resulta d'interès són els factors que poden haver contribuït a una socialització desviada. Alguns d'aquests podrien ser haver patit discriminació durant un temps perllongat, haver-se socialitzat en un context vinculat a una subcultura amb orientació delictiva o haver patit una greu privació econòmica que ha portat a valorar la delinqüència com una alternativa o un mode de vida (Wener, 2012).

Així, el fet de cometre infraccions a presó s'entén com una continuació de la carrera delictiva i suposa la consolidació dels valors antinormatius favorables a l'activitat delictiva que s'oposen a un model penitenciari que es vertebra al voltant de la rehabilitació com a element essencial.

2.3.2. Teoria de la privació

Quant a la teoria de la privació, aquesta parteix del fet que l'activitat infractora dins la presó no és quelcom que es produeixi a conseqüència de les característiques individuals del subjecte, sinó que considera que les causes són ecològiques. La vida a presó es

caracteritza per desenvolupar-se en unes condicions úniques en què l'individu perd el control del seu entorn, passant de tenir el total control sobre la seva vida, incloent-hi els aspectes més quotidians, a què l'administració penitenciària estableixi els horaris, la dieta i control, entre d'altres, els dies i hores concretes de visita (Casey & Bakken, 2003).

Així, doncs, l'intern, més enllà de veure's privat de llibertat, pateix el conjunt de "*pains of imprisonment*", entenent per aquests el conjunt de limitacions que la pèrdua de llibertat comporta, tal com és la privació de l'entorn social propi, la pèrdua el contacte directe i continu dels vincles vitals essencials, sent aquests la família, la parella o el treball (Armour, 2012).

Conseqüentment, l'intern, en veure's sotmès a un constant control per part de la institució, pot arribar a patir elevats nivells d'estrès durant el procés adaptatiu a l'entorn penitenciari. Alhora, aquest estrès es pot materialitzar en reaccions contra els funcionaris encarregats de mantenir l'ordre i garantir la seguretat i el control a la presó quan aquests tracten de fer complir el reglament de conducta del règim penitenciari en què es trobi l'intern.

2.3.3. Altres models contemporanis

Aquests models teòrics que hem exposat es podrien complementar amb alguns models teòrics contemporanis.

En primer lloc, segons la **teoria de la tensió d'Agnew** (Trajtenberg et al., 2019), es podria dir que el fet de patir constantment tensió o un estrès molt elevat, tal com es produiria en un entorn penitenciari on la persona es veu privada d'estímuls positius (la pèrdua de llibertat, la separació de l'entorn social, etc.) i s'envolta de negatius (el control constant, la impossibilitat d'exercir lliurement la nostra agència), pot acabar provocant que la persona desenvolupi conductes agressives, ja sigui per intentar aconseguir nous estímuls positius (seria el cas de la dissociació de la realitat amb el consum de drogues) o l'oposició a la privació d'estímuls positius/la lluita contra l'estímul negatiu (Ex: els funcionaris de presó em menyspreen, responc quan em parlen malament).

Quant a la **teoria del control social**- amb la separació dels entorns que es constitueixen com als principals vincles socials i elements de control social informal (família, amics, parella, treball o escola)- es perd el factor que ens porta a evitar la tendència natural de delinquir (Cid, 2001). Conseqüentment, davant la manca de vincles amb la societat carcerària, la persona empresonada pot acabar optant per cometre infraccions en contra d'un sistema que li resulta hostil.

D'altra banda, trobem la possibilitat d'explicar la conducta infractora des dels **models situacionals**, els quals expliquen que la conducta infractora es pot produir quan, en haver-hi una manca de vigilància bastant, un objectiu atractiu i una intencionalitat infractora, l'individu pot decidir aprofitar l'oportunitat delictiva que se li presenta per a cometre la infracció (Ex.: consum de substàncies, furts, etc.) (Cid, 2001).

Amb tot, encara que aquests models tenen capacitat explicativa de la conducta infractora en l'àmbit penitenciari, també hem de tenir en consideració les **teories del control administratiu**. Segons aquestes, la conducta infractora es produeix quan conflueixen la mala gestió institucional marcada per un baix nivell de seguretat, una població penitenciària amb característiques criminògenes orientades a la violència i la insubordinació i un exercici inefectiu de l'autoritat per part del funcionariat. Partint que el control és essencial en la gestió d'aquesta institució, els models administratius més efectius s'assoleixen quan la gestió de la seguretat i l'exercici de l'autoritat s'adeqüen a les característiques de la població que es gestiona. Així, si es busca un balanç entre recompenses i càstigs segons la conducta dels interns, sense imposar un règim autoritari, ni un massa flexible, s'aconsegueix un nivell òptim de control i, per extensió, una baixa taxa d'infraccions (Batlle, 2020; Bosworth, 1996).

2.4. Sobre les presons de dones

El fet que la dona pugui arribar a cometre delictes o infraccions, no és quelcom nou. Si ens remuntem al S.XVI, ja llavors existien normes relatives a la separació d'homes i dones en els centres destinats a la retenció dels reclusos (Almeda, 2002), constituint centres exclusius per a cadascun dels sexes.

Tanmateix, moltes d'aquestes normes no es complien en tant que les dones residien en departaments dins les presons masculines, sense que aquests estiguessin previstos específicament per a les necessitats femenines, sent pràcticament inexistent les presons pensades i creades exclusivament per a dones (Batlle, 2020; Ferrer Ruiz, 2022).

Aquesta continua sent la situació de les internes en l'actualitat: a Catalunya no existeix cap presó de dones¹, sinó que les dones disposen de mòduls dins les presons masculines

¹ Wad-Ras és un centre de dones en presó preventiva, on també podem trobar dones condemnades i pot operar com a centre obert d'homes, de manera que no és un centre exclusiu de dones.

els quals s'han "adaptat" mínimament a les necessitats de les dones, especialment en el relatiu a la seva salut sexual.

Tot i que es podria argumentar que aquesta situació no ocasiona cap perjudici, la realitat és que la manca d'espais creats amb perspectiva de gènere i de recursos invertits de cara a la seva rehabilitació, suposa que se'ls aplica per defecte programes pensats per als homes infractors mínimament adaptats des d'una perspectiva lombrosiana de la dona delinquent, estereotipada i sexista. Això implica que se les tracta per a necessitats criminògenes que no tenen i pateixen l'escassetat de recursos quant a les atencions més bàsiques (Almeda, 2002; Seuma Guardia, 2018).

Conseqüència de l'anterior, el fet de només disposar d'un mòdul a les presons masculines porta que no se'ls pugui aplicar una classificació penitenciària interna. La classificació respon a la necessitat d'identificar l'estat en què entra una persona (detinguda, preventiva, penada), de cara a estudiar les necessitats criminògenes que presenta i determinar quin règim resultaria més idoni per a aquesta (Meléndez et al., 2023). Així, que totes les internes estiguin barrejades dificulta, d'una banda, el tractament de la interna; i, de l'altra, suposa mesclar a les dones amb menys necessitats criminògenes amb les que en presenten més, exposant així a les internes de risc baix als valors criminògens de les d'alt risc.

Alhora, de la mateixa manera que passa amb els homes, ens trobem amb una sobrerrepresentació de les minories, quelcom que acaba portant a que les dones estrangeres i/o pertanyents a una minoria ètnica, acabin sent discriminades per la intersecció del gènere i la seva ètnia (Batlle, 2020).

Finalment, resulta important remarcar que la salut mental és un tema complex a les presons femenines, ja que, tot i que aquesta és una qüestió neutral respecte del gènere, l'accés a l'assistència psiquiàtrica és més limitat a les presons de dones que a les d'homes (Batlle, 2020).

Tanmateix, tot i que podria semblar una contradicció, l'existència de majors perjudicis contra les dones pel fet d'haver delinquit, porta a una major quantitat de diagnòstics sobre problemes de salut mental en els mòduls femenins que en els masculins arran de la patologització que aquestes pateixen i, sovint, se les sobre medica de cara a poder-les controlar fàcilment (Armour, 2012).

2.5. La necessitat de la perspectiva de gènere a les presons de dones

En la línia de l'anterior, podem afirmar que el sistema penitenciari femení no està configurat amb perspectiva de gènere, sinó que és una mala adaptació del masculí, sent quelcom apreciable en diferents àmbits.

Primerament, quant a la rehabilitació, les presons compten amb programes de tractament, activitats, cursos formatius i la possibilitat de treballar al centre de cara a fer ús del temps de reclusió per a resocialitzar els interns. La manca de perspectiva de gènere que esmentàvem -relacionada amb la inexistència d'espais creats per a dones-, així com l'escassa o inexistent formació del personal penitenciari amb perspectiva de gènere també s'observa en els cursos i activitats, ja que ens trobem que aquests fomenten els valors de la feminitat, la domesticitat, la infantilització i la victimització de la dona (Bosworth, 1996; Daly, 1997; Batlle, 2020).

Les activitats i el treball ofert a les internes es vinculen al rol de gènere tradicional de la dona (Casey & Bakken, 2003); és a dir, les activitats i treballs que se'ls ofereixen van vinculats amb la bellesa, el món tèxtil i altres relacionats amb activitats domèstiques, no tenint l'opció d'accedir a les mateixes ofertes de què disposen els homes.

Així, quan una empresa particular o l'administració penitenciària crea un nou curs, oferta un treball o activitat, s'atribueix a homes o dones segons la percepció que es té del gènere. D'aquesta manera, s'acaba imposant la feminitat i domesticitat a les dones, així com la masculinitat hegemònica als homes (Pemberton, 2013).

Al mateix temps, les internes reben un tracte infantilitzat durant la seva estada a presó. Tot i que els règims penitenciaris es construeixen sobre la base de la limitació de la capacitat d'agència de l'individu, als mòduls de dones, atès que s'imposa el règim penitenciari en tots els seus vessants per part dels professionals, l'agència de la dona es veu totalment limitada, prenent que aquesta es converteixi en algú dòcil i conformista amb la seva realitat, tal com s'espera de la "dona ideal" (Chesney-Lind & Rodriguez, 1983; Ballesteros, 2017).

Això es vincula amb el fet que la dona es conceptualitza com l'eterna víctima; és a dir, algú sumís, obedient, sense voluntat pròpia, més enllà d'altres aspectes com el rol de cuidadora i mestressa de casa que configuren el rol de gènere (Tasca et al., 2023).

Fruit de l'anterior, el personal penitenciari mostra una menor tolerància envers les internes. Dit d'una altra forma, mentre que amb els reclusos negocien el poder de cara a

garantir l'ordre i la seguretat (Zimmer, 1987; Hall, 1987), amb les dones fan un exercici exhaustiu de la seva autoritat de cara a garantir que les internes internalitzin el rol de gènere preestablert, en pro d'evitar que mitjançant l'ús de l'agència personal continuïn sent “dones delinqüents” (Reidy et al., 2017).

És nombrosa la literatura que posa de manifest l'anterior. En un estudi recent, Tasca et al.(2023) ens indicaven que el règim sancionador penitenciari s'aplica diferentment segons el gènere, sent més permissiu amb els homes -als quals se'ls hi obvia la comissió d'infraccions lleus- i totalment intransigent amb les dones -a qui s'aplica el règim sancionador en la seva totalitat i per qüestions que fins i tot podrien ser discutibles-.

Es podria pensar que l'existència d'un major nombre d'expedients sancionadors oberts per dona que per home implica que les dones tenen una conducta més erràtica, però la realitat posa de manifest el contrari: les sancions aplicades a les dones eren, en la seva quasi totalitat, per infraccions lleus, les quals són les menys aplicades (Navarro, 2012).

Segons ens explica Burgess(2006), la interseccionalitat que es produeix entre les categories de “dona” i “delinqüent” porten sovint a què el personal penitenciari es dirigeixi a les internes de forma despectiva i, consegüentment, aquestes els repliquin defensant la seva integritat moral.

Això, sumat al fet que les dones es queixen de les males condicions en què es troben els seus mòduls, porta a què els funcionaris les expedientin per les queixes i rèpliques constants i que les acabin titllant “d'emocionals, desobedients i pesades”.

Aquesta aplicació discriminatòria del règim sancionador penitenciari, anomenada per la literatura com a “*gender rule-enforcement*” porta aparellades greus conseqüències per a les internes que la pateixen: el fet de tenir expedients disciplinaris disminueix les seves possibilitats d'accedir a beneficis penitenciaris o pot comportar la seva pèrdua segons el cas; així com poden portar aparellades sancions desagradables que, en el pitjor dels casos, consisteixen en l'aïllament en cel·la (McClellan, 1994; Kruttschnitt & Gartner, 2003).

De l'anterior podem deduir que l'absència de perspectiva de gènere deriva en una hipermasculinització de la cultura penitenciària que porta a recórrer als rols de gènere i estereotips vinculats al concepte “dona” i a la seva intersecció amb el de “delinqüent”, atemptant, així, contra els seus DDFE.

2.6. El règim disciplinari penitenciari en l'ordenament jurídic espanyol

El sistema penitenciari català es configura en base, no només al seguit de normes creades a nivell nacional i autonòmiques (ja que Catalunya disposa de competències pròpies en matèria de gestió penitenciària), sinó que també es veu influenciada pel conjunt de normativa internacional i europea que Espanya ha ratificat o subscrit a través de tractats internacionals.

A continuació s'exposa el conjunt normatiu rellevant en relació amb el règim sancionador penitenciari.

2.6.1. Normativa internacional i europea

Des de la segona meitat del S.XX, els organismes internacionals han sigut pioners quant a l'elaboració d'un seguit de directrius relatives als drets i deures dels reclusos per a assegurar que els Estats que els subscriguessin, estiguessin obligats a garantir unes condicions mínimes i respectuoses amb els DDFD dels interns. D'entre els diversos organismes internacionals, destaca la producció normativa de l'ONU i del Consell d'Europa (Batlle, 2020).

En primer lloc, trobem les *Regles Mímines de l'ONU (Regles Mandela)* les quals, ja en la seva versió inicial, van ser pioneres quant al reconeixement de drets i la limitació de les sancions imposables mitjançant el règim penitenciari. Pel que fa a aquest segon aspecte, les normes rellevants són les Regles 36-46, d'entre les quals destaca la 36 que estableix com a limitació que, per a garantir l'ordre mitjançant l'ús de la disciplina, s'hagi de fer un ús proporcional del poder disciplinari sense poder imposar sancions més enllà de l'estrictament necessari per a salvaguardar la seguretat. En aquesta línia, a les Regles 42 i 43 s'imposa la prohibició d'aplicar tractes cruels, inhumans o degradants contra els interns que cometin infraccions i els instruments coercitius i correctius a emprar, tals com seria l'aïllament en una cel·la completament fosca o l'ús de corretges, cadenes o camises de força.

En segon lloc, les *Regles de Bangkok* destaquen en matèria de gènere i, més enllà d'establir el principi de no discriminació a la Regla 1 fent especial referència a la discriminació per raó de gènere, les Regles 22 i 23 en el seu apartat 7.b) emfatitzen la prohibició de l'ús de mitjans coercitius, així com la prohibició d'aplicar l'aïllament en cel·la a les dones embarassades i amb fills en període de lactància. Aquestes limitacions estan actualment compreses en els arts.43.3LOGP i 254.3RP.

Alhora, també prohibeixen l'ús de sancions consistents en la prohibició de contacte familiar, en especial amb els fills.

Finalment, en l'àmbit del Consell d'Europa, trobem les *Regles Penitenciàries Europees*. Aquestes, en la seva darrera versió del 2006 complementen les Regles Mandela establint una nova finalitat per a la pena privativa de llibertat, vertebrant el sistema al voltant del principi de rehabilitació basat en el tractament de les necessitats criminògenes dels interns, i estableixen una regulació detallada de com ha de ser el règim sancionador, a què destinen un total de 21 regles detallades en comptes de donar directrius generals. Entre aquestes destaca la Regla 53.6 per la qual es prohibeixen els càstigs col·lectius.

2.6.2. Normativa nacional

El règim disciplinari penitenciari es comprèn entre els articles 41 a 45 de la LOGP i en els arts. 231 a 236 del RD190/1996, de 9 de febrero, del Reglamento Penitenciario (endavant RP). Cal indicar, però, que la disposició derogatòria única del RP, concretament en l'apartat número 3, estableix que tot i derogar el RP de 1981 en la seva pràctica totalitat, manté la vigència dels articles 108 a 111 del RP de 1981 que són els preceptes en què es regulen el conjunt d'infraccions i sancions aplicables a les mateixes.

La finalitat d'aquest règim no és clara, ja que mentre que l'art.41.1LOGP estableix que és el manteniment de la seguretat i la convivència ordenada, l'art.213.1RP ens indica que la intenció és estimular el sentit propi de la responsabilitat i l'autocontrol dels interns. En qualsevol cas, la potestat disciplinària de l'Administració Penitenciària s'aplica tant als interns dins dels centres penitenciaris, com als interns durant els trasllats que es puguin produir, però no als ubicats en unitats psiquiàtriques (arts. 231.2 i 188.4RP).

El règim disciplinari es regeix pels mateixos principis que el dret penal (legalitat, irretroactivitat, tipicitat, culpabilitat, intervenció mínima, proporcionalitat, *ne bis in idem* i presumpció d'innocència) i les garanties de l'art.24CE (STC 2/1987, de 2 de gener).

Tal com indicàvem anteriorment, el conjunt d'infraccions disciplinàries es preveu en els arts 108 a 110 RP/1981 -quelcom qüestionable en tant que parlem de conductes que se sancionen amb penes aflictives dels DDFP, qüestió amb reserva de llei-, on es classifiquen en faltes molt greus (108RP/1981, vid. annex 1), greus (109RP/1981, vid. annex 2) i lleus (110RP/1981, vid. annex 3). Quant a les sancions, aquestes es preveuen en l'art 42.2LOGP, així com en l'art.111RP/1981 (vid. annex 4).

3. Objectius

Si recordem l'explicat a la introducció, la pregunta d'investigació inicial que origina el present treball és la següent: quines són les causes que porten al fet que la ràtio d'expedients disciplinaris per dona encarcerada sigui superior a la dels homes quan l'evidència criminològica tendeix a indicar que les dones incorren en menor quantitat d'activitats desviades i/o delictives?

Partint d'aquesta pregunta i del marc teòric previ, els objectius del present treball són els següents:

- O.1. Identificar el tipus de sancions aplicades més sovint a les dones.
- O.2. Determinar la freqüència de l'ús de la sanció d'aïllament en cel·la per a valorar la humanitat amb què s'aplica el règim sancionador penitenciari.
- O.3. Determinar si existeixen criteris per a determinar quina sanció s'aplica en cada cas.
- O.4. Identificar la infracció més comesa per les dones.
- O.5. Identificar el perfil de les dones internes que té una major probabilitat de ser sancionada amb l'aïllament en cel·la.
- O.6. Determinar si els funcionaris apliquen el règim sancionador de forma objectiva o si incideix la discrecionalitat.
- O.7. Avaluar si els funcionaris de presons tenen formació en perspectiva de gènere.
- O.8. Desenvolupar propostes de millora del sistema sancionador penitenciari.

En relació amb els objectius plantejats, les hipòtesis que guien aquest estudi són les següents:

- H.1. La sanció d'aïllament en cel·la s'aplica en major proporció a les dones que als homes.
- H.2. La tipologia d'infraccions més comesa per les dones són les infraccions lleus.
- H.3. Les dones amb major nombre d'expedients sancionadors són les dones joves, provinents de Llatinoamèrica, degut a la interseccionalitat de les diverses categories de discriminació que les afecten.
- H.4. L'aplicació del règim sancionador penitenciari (obertura d'expedient i imposició de sanció) per part dels funcionaris està influenciada per la percepció que aquests puguin tenir sobre les internes.

4. Metodologia

4.1. Disseny

De cara a assolir els objectius i respondre les hipòtesis prèviament establerts, aquest estudi combina les metodologies quantitativa i qualitativa, sent la quantitativa amb què s'estudiaran les infraccions disciplinàries comeses pels i les interns/es de Catalunya durant el 2022. Aquestes dades, obtingudes mitjançant una “*sol·licitud d'accés a la informació pública*” a través del portal de la Generalitat de Catalunya, conté informació relativa el sexe de l'infractor/a², el país d'origen, l'edat, la infracció comesa, la sanció aplicada i la durada d'aquesta.

A més, s'ha realitzat un total de 2 entrevistes semiestructurades i un grup de discussió a funcionaris penitenciaris, de cara a complementar l'anàlisi estadística i respondre els objectius que aquesta no permet analitzar. Per aconseguir les entrevistes, s'ha fet servir el mètode de bola de neu, aprofitant els contactes de la tutora en el món penitenciari i, alhora, els proveïts pels funcionaris entrevistats.

4.2. Mètode d'anàlisi

Per la realització de l'esmentada anàlisi quantitativa, s'han tingut en compte totes les variables facilitades per la Generalitat³, sobre les quals, mitjançant RStudio, s'ha aplicat el test de Khi2 per identificar les variables independents i determinar l'existència o no d'associació estadística entre les mateixes. També, s'ha aplicat una tècnica de regressió logística (ANOVA) per a identificar el perfil de les persones amb major probabilitat de ser sancionades amb l'aïllament en cel·la.

Per a l'anàlisi qualitativa, les entrevistes s'han enregistrat i transcrit literalment per a tractar la informació. Posteriorment, s'ha categoritzat la informació amb ATLAS.TI, quelcom que ha permès la identificació dels fragments més rellevants del discurs en relació amb els objectius i hipòtesis establerts, i aquestes s'han codificat i documentat en un llibre de codis i el corresponent document de codificació.

² Parlem de sexe i no de gènere perquè les dades han estat recollides d'aquesta manera.

³ Per a veure l'operativització de les variables Vid. Annex 5.

5. Resultats

D'acord amb l'anàlisi estadística, respecte de l'H1, O1, O2 i O3, podem afirmar que el sexe incideix en la tipologia de sanció imposada a les persones empresonades infractores⁴, tot i que ho fa molt dèbilment.

Quant a les dones, la sanció més aplicada és la privació de passejos i actes recreatius (46,7%), seguida de l'aïllament en cel·la (42%), l'aïllament de caps de setmana (8,42%), l'amonestació (2,4%) i la privació de permisos de sortida (0,48%). En el cas dels homes, la sanció més aplicada resulta ser l'aïllament en cel·la (52,3%), seguit de la privació de passejos i actes recreatius (42,2%), l'Aïllament de caps de setmana (4,1%), l'amonestació i la privació de permisos de sortida (ambdues 0,7%). Cal indicar que la sanció de limitació de les comunicacions consta haver estat aplicada en només un 0,03% als homes.

Aquestes dades ens indiquen clarament que existeix un ús més elevat de la sanció d'aïllament en el cas dels homes que en el de les dones i, tot i que ambdós percentatges són considerablement elevats, cal indicar que el test estadístic ens indica que la sanció d'aïllament s'aplica menys del que es podria esperar en condicions d'independència estadística en el cas de les dones.

Respecte d'aquesta mateixa qüestió, l'anàlisi qualitativa semblaria apuntar a l'existència de diferències segons els centres: d'una banda, se'ns indica que a Wad-Ras la sanció

Taula 1

Taula de contingència de la variable independent "sexe" i la dependent "tipologia de sanció"

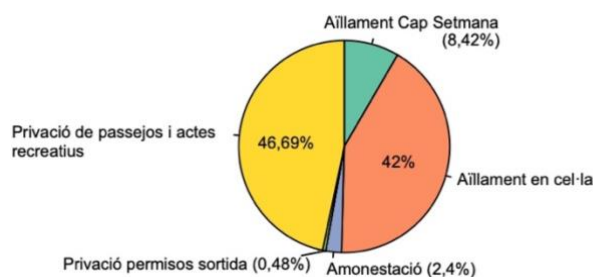
sexe_copia	sancio_valorsOK					Total
	Aïllament cel·la	Aïllament Caps Set	Priv permisos sort	Privació passej i actes recr	Amonestació	
Dona	349	70	4	388	20	831
	429	37	5	353	7	831
	42 %	8.4 %	0.5 %	46.7 %	2.4 %	100 %
	5.3 %	12.5 %	4.9 %	7.2 %	19.4 %	6.5 %
	2.7 %	0.5 %	0 %	3 %	0.2 %	6.4 %
Home	6229	492	78	5022	83	11904
	6149	525	77	5057	96	11904
	52.3 %	4.1 %	0.7 %	42.2 %	0.7 %	100 %
	94.7 %	87.5 %	95.1 %	92.8 %	80.6 %	93.5 %
	48.9 %	3.9 %	0.6 %	39.4 %	0.7 %	93.5 %
Total	6578	562	82	5410	103	12735
	6578	562	82	5410	103	12735
	51.7 %	4.4 %	0.6 %	42.5 %	0.8 %	100 %
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
	51.7 %	4.4 %	0.6 %	42.5 %	0.8 %	100 %

$\chi^2=80.587 \cdot df=4 \cdot \text{Cramer's } V=0.080 \cdot p=0.000$

Fet per: Caba Taborda, M., a partir de les dades "Sancions aplicades a les persones empresonades de Catalunya, 2022", facilitades per la Generalitat de Catalunya.

Figura 1

Sancions disciplinàries aplicades a les dones empresonades a les presons de Catalunya, 2022.

Fet per: Caba Taborda, M., a partir de les dades "Sancions aplicades a les persones empresonades de Catalunya, 2022", facilitades per la Generalitat de Catalunya.

⁴ D'ara endavant, quan afirmem un resultat, ho farem amb, mínim, un 95% de confiança per a ver obtingut un p-valor = $\alpha < 0,05$.

habitual no seria l'aïllament pel fet que el desenvolupament de conductes violentes seria molt puntual (“en general, l'ambient és, per dir-ho d'alguna manera, de placidesa absoluta”-MA), sinó que la sanció principal resultaria ser la privació de passejos i actes recreatius:

En el centre de Wad-Ras, amb les dones, privació de passejos i actes recreatius, sense cap dubte. Diríem que un 70% i diríem que l'altre 20% podrien ser aïllaments en cel·la, i potser l'altre 10% en una estació i coses d'aquestes. Diria, eh.(MA)

Contràriament, segons els entrevistats a Brians I existiria un clima totalment diferent on la sanció principal seria l'aïllament en cel·la degut a una major conflictivitat dins del Mòdul de Dones.

Tot i dissentir sobre el grau d'aplicació d'aquesta sanció, els entrevistats indiquen que els criteris emprats per a determinar quan procedeix l'aplicació de l'aïllament serien els mateixos, sent aquests l'existència de violència, sigui quina sigui la seva manifestació, i/o que la conducta infractora comporti un greu atemptat contra les persones:

... bàsicament, la violència, però clar si estem parlant, per exemple, d'una interna que diu, i tothom la sent, et mataré, et tallaré el coll i tal. Això, bé, no l'ha tocat, però és clar, no li podem posar privació de passejos, perquè ens ha generat ja una davant a la gent... Totes les internes han vist que està posant en perill un bé jurídic, que és la vida o la d'allò i tal, i l'hem d'apartar, ha de ser aïllament en cel·la, perquè, clar, tu no saps si això és veritat, si no és veritat... i l'hem d'apartar.(MA)

Segons els entrevistats, la diferència en la prevalença de l'esmentada sanció es podria explicar per la manca de classificació penitenciària, ja que ens indiquen: “amb dones hi ha més aïllament en cel·la, perquè hi ha menys gradació, fins i tot amb els homes.-FL”.

Cal indicar que els entrevistats coincideixen en el fet que la taxa d'expedients disciplinaris per dona (Annex 7) és excessivament elevada i que, probablement aquesta es veu influïda tant pel baix nombre de dones empresonades (“Jo diria que hi ha menys població i, per tant, l'impacte percentual és més alt.-FL”), com per l'existència d'un grup reduït d'internes que, ja sigui per tendir a conductes desviades, ja sigui degut a una inestabilitat mental, aquestes reincideixen de forma constant quant a la comissió d'infraccions: “[...] són un número molt, molt reduït de senyores que provoquen això. És l'única

explicació que jo li veig, perquè, en general, l'ambient és, per dir-ho d'alguna manera, de placidesa absoluta.-MA”

Quant a la durada de les sancions, d'acord amb els resultats obtinguts de l'anàlisi estadística bivariada, entre les variables “sancions imposades a les dones internes” i la “durada” d'aquestes sancions, podem afirmar que, entre la tipologia de sanció i la seva durada existeix una relació estadística mitja-forta. D'aquesta anàlisi extraïem que l'aïllament en cel·la se sol imposar per un període d'entre 5 a 14 dies i, tenint en compte que aquesta sanció pot ser aplicada tant a infraccions greus (fins a 5 dies) i com a infraccions molt greus (de 6 a 14 dies), aquest resultat ens permet afirmar que, l'aïllament en cel·la es reserva per als casos en què es comet una infracció molt greu, punint les infraccions greus amb altres tipologies de sancions, quelcom congruent amb el fet que sanció més aplicada és la privació de passejos i actes recreatius, que s'aplica majoritàriament durant més de 15 dies.

A més, els entrevistats i el grup de discussió ens indicarien que per a determinar la durada de les sancions es valoraria tant la gravetat de la conducta infractora, com la trajectòria personal de l'intern/interna dins la presó:

...quan he estat en les comissions disciplinàries el que es fa és valorar. I dir, a veure, això és molt greu, però a veure, és molt greu, que clar, li va pagar a la interna. Bé, doncs van fins a 14, què feu? 8 dies, 10 dies, però a veure, valorin, té antecedents o no? Llavors aquí és el debat.-MA

Aquests resultats ens porten a la inevitable anàlisi de l'H2 i O4, on es valora que les infraccions més comeses són les lleus. D'acord amb l'anàlisi estadística, el sexe de la persona incideix en la tipologia d'infracció comesa, tot i que aquesta relació és dèbil, sent possible que altres variables expliquin la diferència entre ambdós sexes.

Quant a les dones, les infraccions més comeses són les greus (58,8%) i, concretament, la més freqüent és la de l'art.109B (*desobeir ordres legítimes o resistir passivament l'autoritat dels funcionaris*), comesa en un 27% dels casos. Seguidament, trobem les

Taula 2

Taula de contingència de la variable independent “sexe” i la dependent “Faltes segons gravetat”

sexe_copia	faltes_gravetat			Total
	Lleu	Greu	Molt Greu	
Dona	32	489	310	831
	13	454	364	831
	3.9 %	58.8 %	37.3 %	100 %
	15.6 %	7 %	5.6 %	6.5 %
	0.3 %	3.8 %	2.4 %	6.5 %
Home	173	6467	5268	11908
	192	6502	5214	11908
	1.5 %	54.3 %	44.2 %	100 %
	84.4 %	93 %	94.4 %	93.5 %
	1.4 %	50.8 %	41.4 %	93.6 %
Total	205	6956	5578	12739
	205	6956	5578	12739
	1.6 %	54.6 %	43.8 %	100 %
	100 %	100 %	100 %	100 %
	1.6 %	54.6 %	43.8 %	100 %

$$\chi^2=39.217 \cdot df=2 \cdot \text{Cramer's } V=0.055 \cdot p=0.000$$

Fet per: Caba Taborda, M., a partir de les dades “Sancions aplicades a les persones empresonades de Catalunya, 2022”, facilitades per la Generalitat de Catalunya

infraccions molt greus (37,3%), sent la més comesa la de l'art.108C (*agredir o coaccionar greument els interns*) que es produeix en el 16,6% dels casos.

Aquests resultats es corroboraria per un dels entrevistats, que va indicar-nos que “les faltes contra el personal, contra els interns i després el tema de la possessió d'objectes prohibits-AC” són les més sancionades. Tanmateix, això s'oposaria tant al clima descrit pel grup de discussió, com per l'altre entrevistat:

...ui agressions de dones, sí, però una cosa súper puntual. Jo m'he de posar a pensar, a veure, una agressió... bàsicament[...] es posseeix objectes prohibits, doncs mira, no estem parlant d'armes ni d'això, coses curiosíssimes[...] xocolatines, de tot, bijuteria, de tot—MA.

Finalment, respecte de les infraccions lleus, cal afegir que tot i ser molt escasses (3,9%), aquestes continuen sent més de les que cabria observar en condicions d'independència estadística.

Per a determinar el perfil de les dones amb més probabilitats de ser sancionades amb l'aïllament en cel·la (H3 i O5) hem dut a terme una anàlisi d'ANOVA, creant una nova variable anomenada *aïllament*, en què les sancions corresponents a l'aïllament en cel·la han estat reetiquetades com a “SI” i la resta de les sancions com a “NO”. Per a l'anàlisi, hem aplicat el principi de parsimònia, amb el qual hem pogut identificar que les variables independents que en el cas de les dones empresonades resulten ser significatives: l'origen i el tipus d'infracció comesa. D'aquestes, la variable “infracció” presenta una major capacitat explicativa de la variable dependent “aïllament”, seguida de la variable “origen”.

Analitzant el model i les probabilitats que cadascuna de les categories de les variables independents presentaven, hem pogut construir la següent corba de regressió:

$$\ln\left(\frac{P[Ai\grave{a}llament = SI]}{1 - P[Ai\grave{a}llament = SI]}\right) = -1,8721 + 2,4338(\text{molt greu}) + 1,1077(\text{Am\grave{e}rica}) + 0,4301(\text{Europa}) + 0,2343(\text{Esp})$$

D'aquí extraïem que les dones amb major probabilitat de ser sancionades amb aïllament en cel·la són les dones que cometen infraccions molt greus, provinents d'Am\grave{e}rica Central i Llatina. Si calculem la probabilitat que se'ls apliqui una sanció d'aïllament, aquest conjunt de dones presenta una probabilitat del 84,15% d'acabar sent sancionades amb aïllament en cel·la en cas de cometre una infracció molt greu.

$$P(\text{Aïllament} = \text{Sí}) = \frac{1}{1 + e^{-(-1,8721 + 2,4338 * 1 + 1,1077)}} = 0,8414958$$

Finalment, com que no disposem de dades per avaluar la possible existència de prejudicis i estereotips dels funcionaris en l'aplicació del règim sancionador (H4, O6 i O7), l'anàlisi serà qualitatiu.

Segons els entrevistats, la intervenció dels funcionaris penitenciaris es regeix per la professionalitat i l'empatia envers els interns i les internes amb qui tracten diàriament. De fet, els dos professionals van afirmar que en els més de 30 anys d'experiència en l'Administració Penitenciària no s'han trobat mai amb cap incident on un funcionari, amb independència del seu rang i funcions, iniciés cap mena de conflicte amb les persones empresonades amb qui treballa, ni incoés un expedient sancionador indegudament, ni motivat per la venjança o desig de perjudicar: "M: No coneixes cap cas que hi hagi hagut algun funcionari que hagi tractat de manera irrespectuosa...? MA: Què va! Què va! Què va! No, no, al contrari.";

la mentalitat del funcionari quan va a treballar cada dia no és: - *A ver a quién voy a putear hoy*. Vull dir, és com el bomber. Com menys incendis tingui, millor per mi. Això sí, si he d'apagar algun foc, l'he d'apagar. Aquesta és la mentalitat del funcionari. Funcionari no va a buscar-se problemes. A les condicions en què està treballant, si fos un dictador, si fos un cacic, quatre funcionaris per departament, més tard o més d'hora tindria algun problema greu.-AC

Aquesta qüestió ens porta a valorar l'ús de la discrecionalitat que es fa per part del funcionariat. Els entrevistats ens van indicar que els funcionaris es valen d'un grau elevat de discrecionalitat quant a l'aplicació del règim sancionador penitenciari, tendint a la flexibilitat i a la tolerància de cara a evitar que, degut a l'existència de nombrosos expedients disciplinaris, l'intern/a acabi veient afectades les seves probabilitats d'accedir a beneficis penitenciaris, tals com sortides, permisos o, fins i tot, el tercer grau. En aquest sentit:

depèn de la persona, i efectivament la persona ja, segons la seva experiència, ja filtra, ja valora i diu - A veure, no val la pena fer un comunicat si se m'ha girat i m'ha parlat malament i d'això, doncs perquè jo ja sé que aquesta dona... I en fi... Ells ja fan la valoració dels fets. No és una cosa automàtica[...] més

aviat diria, que som en general pocs sancionadors. De moltíssima tolerància, moltíssima, a veure... si passes per un lloc i sents olor de marihuana no et pots inhibir. -MA

Així, doncs, sembla que el funcionariat es val d'un gran marge de discrecionalitat quant a l'aplicació del règim sancionador penitenciari, estant especialment guiada per l'empatia vers l'intern/a, mentre que en alguns altres el motiu resideix en evitar el conflicte i la sobrecàrrega de treball ("tenim la sort que el que és la mentalitat llatina, espanyola, catalana, són bastant *vagos* per naturalesa."-AC), fet que els porta en aquells casos lleus, en què no concorre violència, a mediar informalment:

Pot haver-hi la mediació quan es produeix de forma espontània i natural. Quan és una ofensa, quan és una falta que estat comesa contra un funcionari, sempre que no hi hagi hagut violència, sempre pot haver-hi, quasi sempre s'arriba una mediació parlant amb el que és la interna, l'intern, i evidentment les coses es queden aquí, no passa absolutament res.-AC

Tanmateix, cal indicar aquest "bonisme" de l'Administració Penitenciària, no sempre s'aplica voluntàriament pel funcionariat, sinó que en alguns casos és decidit per part de la direcció del centre un cop finalitzat el procediment sancionador: "Després hi ha una discrecionalitat per part de la direcció del centre, que diu: *-Bueno, per això, per sobre això, t'aixequem la sanció.-FL*". Cal indicar que la suspensió o sobreseïment de les sancions vindria donat pel fet que "l'equip directiu té ordres des de la secretaria per minimitzar tot el possible les sancions.-FL", sent aquestes ordres les que portarien alguns funcionaris a inhibir-se d'incoar expedients en segons quines conductes.

Quant a la conducta del funcionari, el darrer aspecte que ens queda per analitzar és la perspectiva de gènere. Segons ens indiquen els entrevistats, tot i existir una figura anomenada "Referent de Gènere" als centres penitenciaris, el funcionariat, en general, té una escassa formació de gènere ("Poc, però sí, alguna cosa tenim.-MA"; "Cursets els que vulguis, l'altra cosa és que serveixin [...] Poqueta cosa, sí, ens donen coses, donen xerrades-AC"; "Gens. Ja t'ho dic jo.-MR").

Tanmateix, el fet de disposar d'un cos amb formació especialitzada permet cobrir les mancances que l'escassa i poc efectiva formació de gènere rebuda ocasiona quant al tracte amb les internes. Els entrevistats ens indiquen que la major part dels funcionaris, inclosos els de vigilància, tenen estudis universitaris com psicologia, sociologia o pedagogia, cosa

que porta que, en general, pugui haver-hi una major conscienciació de la realitat de les internes, així com un tracte més respectuós, empàtic i comprensiu. Això, però, no implica que no hi hagi problemes, ja que *Dones* té “unes mancances que a un centre d’homes no es tenen.-MR”.

Aquesta manca de recursos (fet que es qualifica de “violència institucional contra la dona-FL”) porta que l’escassa formació, tot i la conscienciació que hi pugui haver, dificulti la intervenció amb les internes i existeixi un elevat grau d’estrès i tensió per als funcionaris que els porti a sol·licitar nous destins amb freqüència.

Com a colofó, la interseccionalitat, és desconeguda per a alguns dels funcionaris (un dels entrevistats no coneixia el concepte), però trobem que passa el mateix que amb el gènere. És a dir, la formació pròpia de què parteixen els funcionaris permet superposar-se a la manca de recursos.

6. Discussió

Un cop analitzats els resultats, podem concloure que la sanció més aplicada a les internes de Catalunya és la sanció de Privació de passejos i actes recreatius (46,69%), seguida de l’aïllament en cel·la (42%). Atès que l’aïllament en els homes empresonats es situa en el 52,3%, podem considerar falsejada la primera hipòtesi.

Quant a la tipologia d’infracció més comesa, es podria esperar que serien les infraccions lleus, però les dades posen de manifest el contrari: les més comeses són les greus (58,8%) -concretament la recollida en l’art. 109B (*desobediència de les ordres legítimes o resistència passiva a l’autoritat dels funcionaris-27%*)-, seguides de les molt greus (37,3%), quedant les lleus en un escàs 3,9%.

En definitiva, tot i que aquest 3,9% falseja la hipòtesi, de les entrevistes s’infereix l’existència d’una “xifra negra” que es podria explicar per l’aplicació informal de mitjans alternatius de resolució de conflictes, tal com seria la mediació.

Respecte del perfil de les dones amb major probabilitat de ser sancionades amb aïllament en cel·la, podem afirmar que la hipòtesi queda contrastada amb l’anàlisi d’ANOVA efectuada. Així, les dones amb més probabilitat de ser castigades amb aquesta sanció (84,15% de probabilitats), són les provinents d’Amèrica Llatina/Central que cometin una infracció molt greu. Ara bé, es fa impossible concretar més el perfil d’aquestes dones, perquè l’edat no ha resultat ser significativa i no disposem d’altra

informació com seria la tinença d'expedients propis, el centre penitenciari del qual provenen les internes, el grau de classificació penitenciària o l'existència d'altres factors criminògens (Ex.: nivell baix de formació o haver patit abusos). En conclusió, caldria una recerca més profunda per a explicar degudament la raó de ser d'aquest perfil.

Segons els entrevistats, la formació en matèria de gènere és escassa, però la relativa a la interseccionalitat és inexistente fins al punt de resultar-los-hi desconeguda. Les mancances que això provoca es veuen, segons els entrevistats, parcialment compensades gràcies a la formació universitària del funcionariat que els permet tenir un major grau de conscienciació sobre la situació de les internes, empatia i tacte. També disposen de recursos propis per a tractar indirectament les necessitats criminògenes d'aquests col·lectius.

Això es pot apreciar en la manera d'implementar el règim sancionador penitenciari: tot i respectar la legalitat vigent, la seva aplicació està marcada per un elevat nivell de discrecionalitat mitjançant el qual es dona entrada a la justícia restaurativa i a la reeducació i reparació del dany respecte dels incidents de menor entitat, afavorint la resocialització i l'ordre intern del centre. Alhora, aquest fet permet desenvolupar una relació intern-funcionari que traspasa el mer control, arribant a generar un vincle guiat per l'empatia i l'ajut mutu.

Tanmateix, aquesta no és una conclusió generalitzable, ja que dos dels quatre entrevistats han manifestat que els darrers anys el clima penitenciari ha canviat degut a la ingerència de la Direcció General d'Afers Penitenciaris, que pretendria reduir el nombre d'expedients donant ordres/directrius orientades a augmentar la tolerància del funcionariat, en detriment de la seguretat d'aquests i l'ordre dels centres.

Altrament, podem apreciar greus deficiències en el sistema penitenciari català quant a formació en perspectiva de gènere i interseccionalitat, així com una excessiva manca de destinació de recursos. Respecte de la formació, resulta incongruent que el sistema hagi format extensament en transsexualitat, però hagi oblidat la interseccionalitat i la perspectiva de gènere, especialment si tenim present que gran part dels funcionaris que treballen amb dones ho fan havent oposat per accedir a presons d'homes. Això explicaria que el perfil del funcionari que tracta amb internes difereixi considerablement entre Wad-Ras i la resta de presons, podent ser un factor explicatiu de la conflictivitat reportada al Mòdul de Dones de Brians I.

L'escassetat de recursos també es manifesta en la classificació penitenciària. Degut a la manca d'espai, les internes no estan classificades segons el grau en què es troben, quelcom que -d'acord amb els entrevistats- augmenta la conflictivitat en tenir a les internes més conflictives mesclades amb les que no ho són. En cas de destinar-hi més recursos, i oferir un tracte més individualitzat, també es reduiria quantitat d'expedients disciplinaris incoats.

Respecte del règim sancionador, escoltades les diverses opinions, considero que resultaria necessari de *lege ferenda* adequar-lo en funció del grau de classificació. Això portaria a la necessitat d'implementar mitjans alternatius de conflictes i de reformar l'actual règim disciplinari sancionador amb una definició més clara de les infraccions i noves sancions.

Alhora, i concretament sobre les internes, resultaria essencial evitar la rotació de les plantilles, destinant als Mòduls de Dones a persones amb perspectiva de gènere i a qui es formi periòdicament en assumptes d'actualitat, tant de gènere com d'altres qüestions, com la interseccionalitat o la transsexualitat.

Finalment, quant a la pregunta d'investigació inicial sobre el major nombre d'expedients incoats contra dones que per homes, tot i que caldria analitzar el mètode emprat per la generalitat per a calcular la taxa d'expedients disciplinaris, considero que aquesta es podria explicar per la manca de separació interna de les dones empresonades, que porta -segons els entrevistats- a un inevitable augment de la conflictivitat. També, el reduït nombre de població empresonada femenina podria portar a què la ràtio "s'inflés". Una altra possibilitat, només comentada per un dels entrevistats, és que existís un grup reduït de dones multi reincidents que originessin la major part d'incidents. Tanmateix, en no ser una opinió compartida, no podem assumir amb seguretat que aquest sigui un factor amb massa capacitat explicativa.

7. Limitacions

No podem acabar el present treball sense indicar que aquest treball s'ha vist afectat per un seguit de limitacions.

En primer lloc, trobem l'extensió de paraules que va fer que s'abandonés la idea de comparar la tendència de les dades durant dos anys consecutius (2021-2022) per a poder dotar de major força els resultats.

En segon lloc, quant a les entrevistes, les mobilitzacions de funcionaris han portat a una dràstica reducció del grup de discussió.

Finalment, quant a les dades estadístiques, considerant que es va haver de formular una petició especial per a obtenir-les, es va optar per sol·licitar dades concretes i sociodemogràficament bàsiques. Per a futurs treballs, caldria sol·licitar informació més detallada.

8. Referències bibliogràfiques

- Almeda, E. (2002). *Corregir y castigar: El ayer y hoy de las cárceles de mujeres*. Editorial Bellaterra.
- Arenal, C. (1895). *Estudios penitenciarios*. <https://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/estudios-penitenciarios--0/html/>
- Armour, C. (2012). Mental Health in Prison: A Trauma Perspective on Importation and Deprivation. *International Journal of Criminology and Sociological Theory*, 5(2), Article 2. <https://ijcst.journals.yorku.ca/index.php/ijcst/article/view/35703>
- Ballesteros, A. (2017). Redomesticidad y encarcelamiento femenino en el sistema penitenciario español. Los Módulos de Respeto. *Papers. Revista de Sociologia*, 102(2), Article 2. <https://doi.org/10.5565/rev/papers.2338>
- Batlle, A. (2020). *Régimen disciplinario y mujeres presas. Un análisis criminológico con perspectiva de género*. [Tesis Doctoral, Universitat Pompeu Fabra]. <https://www.tdx.cat/handle/10803/669445>
- Bosworth, M. (1996). Resistance and compliance in women's prisons: Towards a critique of legitimacy. *Critical Criminology*, 7(2), 5-19. <https://doi.org/10.1007/BF02461111>
- Bottoms, A. E. (1999). Interpersonal Violence and Social Order in Prisons. *Crime and Justice*, 26, 205-281. <https://doi.org/10.1086/449298>
- Burgess, A. (2006). Intersections of Race, Class, Gender, and Crime: Future Directions for Feminist Criminology. *Feminist Criminology*, 1(1), 27-47. <https://doi.org/10.1177/1557085105282899>
- Casey, K., & Bakken, T. (2003). Women adjusting to prison: Disciplinary behavior and the characteristics of adjustment. *Journal of Health & Social Policy*, 17(4), 37-60. https://doi.org/10.1300/j045v17n04_03
- Chesney-Lind, M., & Rodriguez, N. (1983). Women Under Lock and Key: A View from the Inside. *The Prison Journal*, 63(2), 47-65. <https://doi.org/10.1177/003288558306300205>
- Cid, J. (2001). *Teorías criminológicas: Explicación y prevención de la delincuencia*. Bosch.

- Crewe, B. (2011). Soft power in prison: Implications for staff–prisoner relationships, liberty and legitimacy. *European Journal of Criminology*, 8(6), 455-468. <https://doi.org/10.1177/1477370811413805>
- Daly, K. (1997). Different Ways of Conceptualizing Sex/Gender in Feminist Theory and their Implications for Criminology. *Theoretical Criminology*, 1(1), 25-51. <https://doi.org/10.1177/1362480697001001003>
- Ferrer Ruiz, C. (2022). *Dones i presó: Les grans oblidades*. <http://repositori.upf.edu/handle/10230/55167>
- Freeman, R. M. (2003). Social Distance and Discretionary Rule Enforcement in a Women’s Prison. *The Prison Journal*, 83(2), 191-205. <https://doi.org/10.1177/0032885503083002005>
- Gargallo Vaamonde, L. (2010). Parte I. Legislación y gobierno de las prisiones en la Segunda República española. En *El sistema penitenciario de la segunda república: Antes y después de Victoria Kent (1931-1936)*. Ministerio del Interior -Secretaría General Técnica. <https://www.interior.gob.es/opencms/pdf/archivos-y-documentacion/documentacion-y-publicaciones/publicaciones-descargables/instituciones-penitenciarias/El-sistema-penitenciario-de-la-Segunda-Republica-antes-y-despues-de-Victoria-Kent-1931-1936-NIPO-126-11-050-6.pdf>
- Generalitat de Catalunya. (2023). *Departament de Justícia, Drets i Memòria: [Dades estadístiques]*. https://www.gencat.cat/justicia/estadistiques_serveis_penitenciaris/11_pob.html
- Haggerty, K. D., & Bucerius, S. M. (2021). Picking battles: Correctional officers, rules, and discretion in prison. *Criminology*, 59(1), 137-157. <https://doi.org/10.1111/1745-9125.12263>
- Hall, P. M. (1987). Social Theories and Multiple Realities: The Social Conditions of Rule Enforcement. *Contemporary Sociology*, 16(1), 33-35. <https://doi.org/10.2307/2071186>
- Ley Orgánica 1/1979, de 26 de septiembre, General Penitenciaria, Pub. L. No. Ley Orgánica 1/1979, BOE-A-1979-23708 23180 (1979). <https://www.boe.es/eli/es/lo/1979/09/26/1>

- Kruttschnitt, C., & Gartner, R. (2003). Women's Imprisonment. *Crime and Justice*, 30, 1-81. <https://doi.org/10.1086/652228>
- Liebling, A. (2000). Prison Officers, Policing and the Use of Discretion. *Theoretical Criminology*, 4(3), 333-357. <https://doi.org/10.1177/1362480600004003005>
- McClellan, D. S. (1994). Disparity in the Discipline of Male and Female Inmates in Texas Prisons. *Women & Criminal Justice*, 5(2), 71-97. https://doi.org/10.1300/J012v05n02_05
- Meléndez, A., Cubells, J., & Navarro, C. (2023). Situació de les dones empresonades a Catalunya. Una mirada amb perspectiva de gènere. *CEJFE*. https://cejfe.gencat.cat/web/.content/home/ocjvm/publicacio/publicacions/2023/situacio-dones-empresonades/Situacio_de_les_dones_empresonades_a_Catalunya.pdf
- Real Decreto 190/1996, de 9 de febrero, por el que se aprueba el Reglamento Penitenciario, Pub. L. No. Real Decreto 190/1996, BOE-A-1996-3307 5380 (1996). <https://www.boe.es/eli/es/rd/1996/02/09/190>
- Navarro, C. (2012). Algunas notas sobre la conflictividad en las prisiones catalanas. *Boletín Criminológico*, 18, Article 18. <https://doi.org/10.24310/Boletin-criminologico.2012.v18i0.7988>
- Pemberton, S. (2013). Enforcing Gender: The Constitution of Sex and Gender in Prison Regimes. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 39(1), 151-175. <https://doi.org/10.1086/670828>
- Reidy, T. J., Cihan, A., & Sorensen, J. R. (2017). Women in prison: Investigating trajectories of institutional female misconduct. *Journal of Criminal Justice*, 52, 49-56. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2017.07.013>
- Sentse, M., van Ginneken, E. F. J. C., & Palmen, H. (2023). Selective Rule Enforcement on Prison Units and Individual Misconduct: A Multilevel Study. *Crime & Delinquency*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00111287231189723>
- Seuma Guardia, A. (2018). *Desigualtat de gènere dins els centres penitenciaris*. [Treball de Final de Grau, Universitat de Lleida] <http://hdl.handle.net/10459.1/65877>
- Sparks, J. R., & Bottoms, A. E. (1995). Legitimacy and Order in Prisons. *The British Journal of Sociology*, 46(1), 45-62. <https://doi.org/10.2307/591622>

- Tasca, M., Orrick, E. A., & Butler, H. D. (2023). Assessing Gender Differences in Prison Rule Enforcement: A Focus on Defiance. *Justice Quarterly*, 0(0), 1-20. <https://doi.org/10.1080/07418825.2023.2264356>
- Trajtenberg, N., Sánchez de Ribera, O., Trajtenberg, N., & Sánchez de Ribera, O. (2019). Violencia en instituciones penitenciarias. Definición, la medición y la explicación del fenómeno. *Revista de Ciencias Sociales*, 32(45), 147-175. <https://doi.org/10.26489/rvs.v32i45.6>
- Wener, R. E. (Ed.). (2012). An Environmental and Contextual Model of Violence in Jails and Prisons. En *The Environmental Psychology of Prisons and Jails: Creating Humane Spaces in Secure Settings* (p. 243-279). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511979682.016>
- Zimmer, L. (1987). How Women Reshape the Prison Guard Role. *Gender & Society*, 1(4), 415-431. <https://doi.org/10.1177/089124387001004005>

9. Annexos

9.1. Annex 1: Taula d'infraccions molt greus (art. 108 RP 1981)

Figura 1: Taula d'infraccions molt greus segons l'art. 108 RP 1981

Molt Greus (art. 108RP/1981)

- a) Participar en motines, plantes o desórdenes colectivos, o instigar a los mismos si éstos se hubieran producido.**
- b) Agredir, amenazar o coaccionar a cualesquiera personas dentro del establecimiento o a las autoridades o funcionarios judiciales o de instituciones penitenciarias, tanto dentro como fuera del establecimiento si el interno hubiera salido con causa justificada durante su internamiento y aquéllos se hallaren en el ejercicio de sus cargos o con ocasión de ellos.**
- c) Agredir o hacer objeto de coacción grave a otros internos.**
- d) La resistencia activa y grave al cumplimiento de las órdenes recibidas de autoridad o funcionario en ejercicio legítimo de sus atribuciones.**
- e) Intentar, facilitar o consumir la evasión.**
- f) Inutilizar deliberadamente las dependencias, materiales o efectos del establecimiento o las pertenencias de otras personas causando daños de elevada cuantía.**
- g) La sustracción de materiales o efectos del establecimiento o de las pertenencias de otras personas.**
- h) La divulgación de noticias o datos falsos, con la intención de menoscabar la seguridad del establecimiento.**
- i) Atentar contra la decencia pública con actos de grave escándalo y trascendencia.**

Font: elaboració pròpia

9.2. Annex 2: Taula d'infraccions greus (l'art. 109 RP 1981)

Figura 2: Taula d'infraccions greus segons l'art. 109 RP 1981

Greus (109 RP/1981)

- a) Calumniar, injuriar, insultar y faltar gravemente al respeto y consideración debidos a las autoridades, funcionarios y personas del apartado b) del artículo anterior, en las circunstancias y lugares que en el mismo se expresan.**
- b) Desobedecer las órdenes recibidas de autoridades o funcionarios en el ejercicio legítimo de sus atribuciones o resistirse pasivamente a cumplirlas.**
- c) Instigar a otros reclusos a motines, planes o desórdenes colectivos, sin conseguir ser secundados por éstos.**
- d) Insultar a otros reclusos o maltratarles de obra.**
- e) Inutilizar deliberadamente las dependencias, materiales o efectos del establecimiento o las pertenencias de otras personas causando daños de escasa cuantía, así como causar en los mismos bienes daños graves por negligencia temeraria.**
- f) Introducir, hacer salir o poseer en el establecimiento objetos que se hallaren prohibidos por las normas de régimen interior.**
- g) Organizar o participar en juegos de suerte, envite o azar, que no se hallaren permitidos en el establecimiento.**
- h) La divulgación de noticias o datos falsos, con la intención de menoscabar la buena marcha regimental del establecimiento.**
- i) La embriaguez producida por el abuso de bebidas alcohólicas autorizadas que cause grave perturbación en el establecimiento o por aquellas que se hayan conseguido o elaborado de forma clandestina, así como el uso de drogas tóxicas, sustancias psicotrópicas o estupefacientes, salvo prescripción facultativa.**

Font: elaboració pròpia

9.3. Annex 3: Taula d'infraccions lleus (art. 110 RP 1981)

Figura 3: Taula d'infraccions lleus segons l'art. 110 RP 1981

Lleus (110 RP/1981)

- a) Faltar levemente a la consideración debida a las autoridades, funcionarios y personas del apartado b) del artículo 108 en las circunstancias y lugares que en el mismo se expresan.**
- b) La desobediencia de las órdenes recibidas de los funcionarios de instituciones penitenciarias en ejercicio legítimo de sus atribuciones que no causen alteración de la vida regimental y de la ordenada convivencia.**
- c) Formular reclamaciones sin hacer uso de los cauces establecidos reglamentariamente.**
- d) Hacer uso abusivo y perjudicial de objetos no prohibidos por las normas de régimen interior.**
- e) Causar daños graves en las dependencias, materiales o efectos del establecimiento o en las pertenencias de otras personas por falta de diligencia o cuidado.**
- f) Cualquier otra acción u omisión que implique incumplimiento de los deberes y obligaciones del interno, produzca alteración en la vida regimental y en la ordenada convivencia y no esté comprendida en los supuestos de los artículos 108 y 109, ni en los apartados anteriores de este artículo.**

Font: elaboració pròpia

9.4. Annex 4: Taula de sancions aplicables a les infraccions (art. 111 RP 1981)

Figura 4: Taula de sancions aplicables a les infraccions segons l'art. 111 RP 1981

Infraccions	Sancions aplicables	Durada màxima
Molt greu	Aïllament en cel·la	De 6 a 14 dies
Molt greu	Aïllaments de cap de setmana (de les 16h del dissabte a 8h del dilluns)	7 caps de setmana màxim
Greu	Aïllament en cel·la (de dilluns a divendres)	5 dies
Greu	Privació de permisos de sortida	2 mesos
Greu	Limitació de les comunicacions orals	1 mes
Greu	Privació de passejos i actes recreatius comuns	De 3 dies a 1 mes
Lleu	Privació de passejos i actes recreatius comuns	3 dies
Lleu	Amonestació	-

Font: elaboració pròpia

9.5. Annex 5: Operativització de les variables i bases de dades

OPERATIVITZACIÓ DE LES VARIABLES I BASES DE DADES

<u>Matrius de dades</u>	<u>Significat</u>
Dades	Importació del conjunt de dades facilitat per part de la Generalitat de Catalunya
dades	Base de dades eliminant el total de valors perduts (NA) que constituïen el 4,97% de les dades, de cara realitzar un anàlisi de les dades sense interferències i evitar les molèsties que aquests valors perduts comporten.
DADES	Base de dades creada a partir de la matriu "dades" on s'elimina la sanció de limitació de les comunicacions per ser aquesta una categoria de al variable "sancio" amb poques observacions que, dins d'una matriu de més de 12.500 casos, distorsionava els resultats i ens impedia aplicar el test de Khi2
dones	Matriu creada a partir de la base de dades "DADES", aplicant al funció "subset" de cara a tenir una matriu de dades amb els valors relatius a les persones del sexe femení.
dones2022	Matriu creada a partir de la base de dades "dones" on es modifica la variable "sancio" eliminant les categories de limitació de les comunicacions i la de privació de permisos. El motiu rau en què aquestes categories tenien 0 i 4 observacions respectivament i distorsionaven els resultats en no permetre l'aplicació de cap anàlisi inferencial.
CONTINENTS	Base de dades creada a partir de la matriu "dades" on es recodifica la variable de procedència de la persona empresonada i es classifiquen els països segons el continent al què pertanyen, eliminant els valors del continent "Oceania" per la manca de suficients observacions (novament en teniem menys de 10).
donesorigen	Base de dades creades a partir de la matriu "dones", de cara a eliminar els valors marcats com a perduts de les categories amb cap o escases observacions de cara a permetre un correcte i adient anàlisi estadística i i inferencial.

<u>Matriu de dades</u>	<u>Variables</u>	<u>Significat</u>
<u>Dades</u>	sexe_copia	Recodificació de la variable SEXE, de cara a establir una variable dicotòmica de classe "factor"
	pais	Recodificació de la variable PAIS original per a reconvertir-la en factor.
	falta_tip	Recodificació de la variable FALTA_TIPIFICADA de cara a convertir-la en factor i poder treballar amb unes etiquetes més curtes i afavorir l'anàlisi estadística.
	faltesgrav	Recodificació de la variable "falta_tip" classificant les diverses tipologies d'infraccions segons la seva gravetat: "lleu", "greu" i "molt greu"
	faltes_gravetat	Recodificació de la variable "faltesgrav" per a reordenar les etiquetes en ordre de menor a major gravetat de la conducta.
	sancio	recodificació de la variable "SANCIO_PRPAL" convertint-la en factor creant etiquetes més entenedores.
	sancio_dur	Recodificació de la variable "sancio" per a agrupar en categories la durada de les sancions en dies
	sancio_durada	Recodificació per a ordenar de menor a màxima durada les categories de la variable "sancio_dur"
	grup_edat	Recodificació de la variable "EDAT" de cara a categoritzar i crear diversos grups d'edat segons les observacions de cada grup.
	<u>DADES</u>	sancio_varlorsOK
durada_sancio		Recodificació de la variable "sancio_durada" per a modificar el tall de les categories i adequar-lo als requisits mínims d'observacions exigits pel test de Khi2
EDAT_COPIA2		Recodificació de la variable "EDAT" de cara a categoritzar i crear diversos grups d'edat segons les observacions de cada grup, adequant els grups i l'agrupació d'observacions als requisits d'observacions mínimes per a aplicar Khi2
<u>dones</u>	EDAT_COPIA3	Recodificació de la variable "EDAT" en què es modifiquen els talls dels grups d'edat per a adequar-lo als requisits per aplicar Khi2

CONTINENTS i donesorigen

continent	Recodificació de la variable "pais" de cara a agrupar els països segons el continent de procedència
origen	Recodificació de la variable "continent" de cara a agrupar les categories per a que tinguin suficients observacions per a aplicar els anàlisis estadístics necessaris per a l'estudi (Khi2)
aill	Variable creada a partir de la funció "ifelse" per classificar les sancions aplicades a les dones empresonades de Catalunya segons si se'ls va aplicar una sanció d'aïllament (SÍ) o un altre tipus de sanció (No)
aïllament	Organització de les categories de la variable "aill" de cara a facilitar l'anàlisi de regressió logística (No, Sí)
infrac	Ifelse de la variable faltes_gravetat de cara a unificar les categories d'infracció lleu i greu, per no tenir les infraccions lleus cap observació
infraccio	Reorganització de la variable "infrac" per a què les categories estiguin organitzades de menor a major gravetat.

9.6. Annex 6: Anàlisi estadística realitzada (Script RStudio)

#Amb la finalitat d'assolir els objectius establerts al treball i donar una resposta a la pregunta inicial d'investigació, procedeix realitzar l'anàlisi de les dades d'institucions penitenciàries de Catalunya.

#en primer lloc, es realitzarà una visualització de les dades i una recodificació de les mateixes de cara a aplicar els anàlisi posteriors.

```
library(readxl)
Dades <- read_excel("/Users/taborda.mct/Documents/Montse/Universitat/6è curs/TFG - Criminologia/dades/DADESPENIT2022.xlsx")
sexe <- Dades$SEXE
summary(sexe)

##           Length          Class          Mode
## 13405 character character

sexe_copia <- sexe
library(car)

## Loading required package: carData

library(carData)
sexe_copia <- car::recode(sexe_copia,
  "Dona" = "Home",
  as.factor = TRUE)
summary(sexe_copia)

##           Dona          Home
## 907 12498

476/907

## [1] 0.5248071

Dades$sexe_copia <- sexe_copia
summary(Dades$sexe_copia)

##           Dona          Home
## 907 12498

summary(Dades$PAIS)

##           Length          Class          Mode
## 13405 character character

Dades$pais <- Dades$PAIS
Dades$pais <- car::recode(Dades$PAIS,
  "Afganistan" = "Afganistan";
  "Albània" = "Albania";
  "Alemanya" = "Alemanya";
  "Algèria" = "Algèria";
  "Angola" = "Angola";
  "Argentina" = "Argentina";
  "Bangladesh" = "Bangladesh";
```

"Bèlgica"		=		"Bèlgica";
"Bielorússia"		=		"Bielorússia";
"Bolívia"		=		"Bolívia";
"Bos.-Hercegovina"		=		"Bos.-Hercegovina";
"Brasil"		=		"Brasil";
"Bulgària"		=		"Bulgària";
"Camerun"		=		"Camerun";
"Colòmbia"		=		"Colòmbia";
"Costa Rica"		=	"Costa Rica";	
"Croàcia"		=		"Croàcia";
"Cuba"		=		"Cuba";
"Dinamarca"		=		"Dinamarca";
"Djibouti"		=		"Djibouti";
"Egipte"		=		"Egipte";
"El Salvador"		=	"El Salvador";	
"Equador"		=		"Equador";
"Eslovènia"		=		"Eslovènia";
"Espanya"		=		"Espanya";
"Estats Units"		=	"Estats Units";	
"Etiòpia"		=		"Etiòpia";
"Filipines"		=		"Filipines";
"França"		=		"França";
"Gabon"		=		"Gabon";
"Gàmbia"		=		"Gàmbia";
"Geòrgia"		=		"Geòrgia";
"Ghana"		=		"Ghana";
"Grècia"		=		"Grècia";
"Guinea Bissau"		=	"Guinea Bissau";	
"Guinea Conakry"		=	"Guinea Conakry";	
"Guinea Equatorial"		=	"Guinea Equatorial";	
"Haití"		=		"Haití";
"Hondures"		=		"Hondures";
"Hongria"		=		"Hongria";
"Índia"		=		"Índia";
"Irak"		=		"Irak";
"Irlanda"		=		"Irlanda";
"Itàlia"		=		"Itàlia";
"Jordània"		=		"Jordània";
"Kazakhstan"		=		"Kazakhstan";
"Letònia"		=		"Letònia";
"Líban"		=		"Líban";
"Líbia"		=		"Líbia";
"Lituània"		=		"Lituània";
"Macedònia"		=		"Macedònia";
"Mali"		=		"Mali";
"Malta"		=		"Malta";
"Marroc"		=		"Marroc";
"Mauritània"		=		"Mauritània";
"Mèxic"		=		"Mèxic";
"Moldàvia"		=		"Moldàvia";
"Montenegro"		=		"Montenegro";
"Nigèria"		=		"Nigèria";
"Nova Zelanda"		=	"Nova Zelanda";	
"Països Baixos"		=	"Països Baixos";	
"Pakistan"		=		"Pakistan";

```

"Palestina" = "Palestina";
"Panamà" = "Panamà";
"Paraguai" = "Paraguai";
"Perú" = "Perú";
"Polònia" = "Polònia";
"Portugal" = "Portugal";
"R. Dominicana" = "R. Dominicana";
"Regne Unit" = "Regne Unit";
"Rep.Dom.Congo" = "Rep.Dom.Congo";
"Rep.Ruandesa" = "Ruanda";
"Romania" = "Romania";
"Rússia" = "Rússia";
"Senegal" = "Senegal";
"Sèrbia" = "Sèrbia";
"Sèrbia.Mon,Nul" = "Sèrbia.Mon,Nul";
"Sierra Leone" = "Sierra Leone";
"Síria" = "Síria";
"Somàlia" = "Somàlia";
"Suècia" = "Suècia";
"Suïssa" = "Suïssa";
"Togo" = "Togo";
"Tunísia" = "Tunísia";
"Turkmenistan" = "Turkmenistan";
"Turquia" = "Turquia";
"Ucraïna" = "Ucraïna";
"Uruguai" = "Uruguai";
"Veneçuela" = "Veneçuela";
"Xile" = "Xile";
"Xina" = "Xina";
as.factor = TRUE)

```

summary(Dades\$país)

```

## Afganistan Albania Alemanya Algèria
## 3 129 26 1062
## Angola Argentina Bangladesh Bèlgica
## 3 20 5 8
## Bielorússia Bolívia Bos.-Hercegovina Brasil
## 1 60 10 268
## Bulgària Camerun Colòmbia Costa Rica
## 35 3 333 5
## Croàcia Cuba Dinamarca Djibouti
## 11 111 1 3
## Egipte El Salvador Equador Eslovènia
## 1 14 144 5
## Espanya Estats Units Etiòpia Filipines
## 3057 1 4 3
## França Gabon Gàmbia Geòrgia
## 56 1 113 209
## Ghana Grècia Guinea Bissau Guinea Conakry
## 10 10 31 9
## Guinea Equatorial Haití Hondures Hongria
## 6 6 76 5
## Índia Irak Irlanda Itàlia
## 18 1 1 69

```



```
##          Jordània          Kazakhstan          Letònia          Líban
##          9                4                6                1
##          Líbia            Lituània            Macedònia            Mali
##          82              11              2                7
##          Malta            Marroc             Mauritània            Mèxic
##          5                5364            2                16
##          Moldàvia        Montenegro        Nigèria            Nova Zelanda
##          2                12              27              4
##          Països Baixos    Pakistan           Palestina            Panamà
##          7                162             25              4
##          Paraguai        Perú              Polònia            Portugal
##          60              150             22              19
##          R. Dominicana    Regne Unit        Rep.Dem.Congo      República Txeca
##          283             22              3                2
##          Romania         Ruanda           Rússia            Senegal
##          358             1                21             159
##          Sèrbia          Sèrbia.Mon,Nul    Sierra Leone      Síria
##          11              6                3                36
##          Somàlia         Suècia           Suïssa            Togo
##          2                69              7                1
##          Tunísia         Turkmenistan      Turquia            Ucraïna
##          43              1                1                27
##          Uruguai         Veneçuela        Xile              Xina
##          18              82              285              14
```

summary(Dades\$EDAT)

```
##          Min. 1st Qu.  Median      Mean 3rd Qu.      Max.
## 17.00 21.00 24.00 26.76 30.00 86.00
```

summary(Dades\$SANCIO_QUANTITAT)

```
##          Min. 1st Qu.  Median      Mean 3rd Qu.      Max.      NA's
## 0.000 5.000 7.000 7.968 10.000 60.000 633
```

summary(Dades\$FALTA_TIPIFICADA)

```
##          Length          Class          Mode
## 13405 character character
```

```
Dades$falta_tip <- car::recode(Dades$FALTA_TIPIFICADA,
  "108A partic o insting. motins, plant. o desord.col.le" = "108A";
  "108B agredir, amenaçar o coaccionar pers.,func. o aut." = "108B";
  "108C agredir o coaccionar greument altres interns" = "108C";
  "108D resistència activa i greu a les ordres legítimes" = "108D";
  "108E intentar, facilitar o consumir l'evasió" = "108E";
  "108F inutilitzar efectes o pertinences amb danys elevats" = "108F";
  "108G sostracció efectes o pertinences" = "108G";
  "108H divulgació dades falses per menys. seg. establ." = "108H";
  "108I atemptar decència pública amb escàndol greu" = "108I";
  "109A faltar greument respecte persones, func. o autorit" = "109A";
  "109B desobeir ordres legít. o resistir passivament" = "109B";
  "109C instigar,sense aconseguir,motins,plant. o des. col" = "109C";
  "109D insultar altres interns o maltractar-los d'ob" = "109D";
  "109E inutil efectes o pert. amb danys lleus o neglic." = "109E";
  "109F introduir,fer sortir o posseir objectes prohibits" = "109F";
```

```

"109G organitzar o participar en jocs no permesos" = "109G";
"109H divulgació dades falses per menysc.bon func. reg" = "109H";
"109I mbriaguesa abús beg. alcoh. i ús estupefaents" = "109I";
"110A faltar lleument respecte pers., func. o autoritats" = "110A";
"110B desobeir ordres legít. sense alteració regimental" = "110B";
"110C formular reclamacions sense usar vies reglament" = "110C";
"110D fer ús abusiu i perjud. d'objetes no prohibit" = "110D";
"110E danyar efectes o pertin. per manca de diligència" = "110E";
"110F qualsevol incompliment no comprès anteriors arts" = "110F";
"" = "NA";
as.factor = TRUE)

```

summary(Dades\$falta_tip)

```

## 108A 108B 108C 108D 108E 108F 108G 108H 108I 109A 109B 109C 109D 109E 109F 109
H
## 117 1712 2506 1029 18 128 173 20 8 1017 3332 60 314 521 1824 87
## 109I 110A 110B 110C 110D 110E 110F NA's
## 70 25 221 2 15 76 36 94

```

```

Dades$faltesgrav <- car::recode(Dades$falta_tip,
  "108A" = "Molt Greu";
  "108B" = "Molt Greu";
  "108C" = "Molt Greu";
  "108D" = "Molt Greu";
  "108E" = "Molt Greu";
  "108F" = "Molt Greu";
  "108G" = "Molt Greu";
  "108H" = "Molt Greu";
  "108I" = "Molt Greu";
  "109A" = "Greu";
  "109B" = "Greu";
  "109C" = "Greu";
  "109D" = "Greu";
  "109E" = "Greu";
  "109F" = "Greu";
  "109G" = "Greu";
  "109H" = "Greu";
  "109I" = "Greu";
  "110A" = "Lleu";
  "110B" = "Lleu";
  "110C" = "Lleu";
  "110D" = "Lleu";
  "110E" = "Lleu";
  "110F" = "Lleu";
  "NA" = "NA",
  as.factor = TRUE)

```

```

Dades$faltes_gravetat <- factor(Dades$faltesgrav,
  levels = c("Lleu","Greu","Molt Greu",NA),
  ordered = TRUE)

```

```

summary(Dades$faltes_gravetat)

##           Lleu           Greu  Molt  Greu           NA's
##  375  7225  5711   94

table(sexe_copia, Dades$faltes_gravetat)

##
##           sexe_copia           Lleu           Greu           Molt           Greu
##           Dona           81           507
## Home 294 6718  5397

Dades$sancio <- car::recode(Dades$SANCIO_PRPAL,
  "DIES - 233,1a i/o 2a. aïllament en cel·la" = "Aïllament cel·la";
  "PPAR - 233,2b i/o 3. privació de pass. i actes recreat" = "Privació passej i actes
  recr";
  "AMON - 233,3. amonestació" = "Amonestació";
  "PERM - 233,2b. privació de permisos de sortida" = "Priv permisos sort";
  "CAPS - 233,1b. aïllament de cap de setmana" = "Aïllament Caps Set";
  "COMU - 233,2b. limitació del temps de comunicacions orals" = "Limitaió Com
  unic";
  "" = "NA",
  as.factor = TRUE)

summary(Dades$sancio)

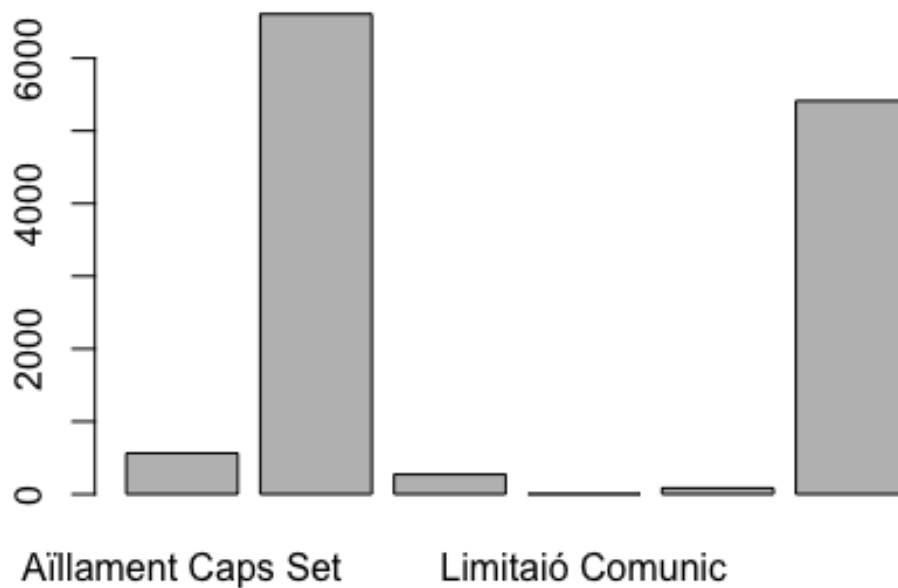
##           Aïllament Caps Set           Aïllament cel·la
##           564           6607
##           Amonestació           Limitaió Comunic
##           272           4
##           Priv permisos sort Privació passej i actes recr
##           84           5412
##           NA's
##           462

table(Dades$sexe_copia, Dades$sancio)

##
##           Aïllament Caps Set Aïllament cel·la Amonestació Limitaió Comunic
## Dona           70           350           72           0
## Home           494           6257           200           4
##
##           Priv permisos sort Privació passej i actes recr
## Dona           4           388
## Home           80           5024

plot(Dades$sancio)

```



```

library(descr)
freq(ordered(Dades$sancio), plot = FALSE)

##
##                                     ordered(Dades$sancio)
##                                     Frequency   Percent Valid Percent Cum Percent
## Aïllament Caps Set                    564   4.20739      4.3576      4.358
## Aïllament cel·la                      6607  49.28758     51.0469     55.404
## Amonestació                           272   2.02909      2.1015     57.506
## Limitaió Comunic                       4    0.02984      0.0309     57.537
## Priv permisos sort                     84   0.62663      0.6490     58.186
## Privació passej i actes recr          5412  40.37300     41.8141    100.000
## NA's                                   462   3.44648
## Total                                13405 100.00000   100.0000

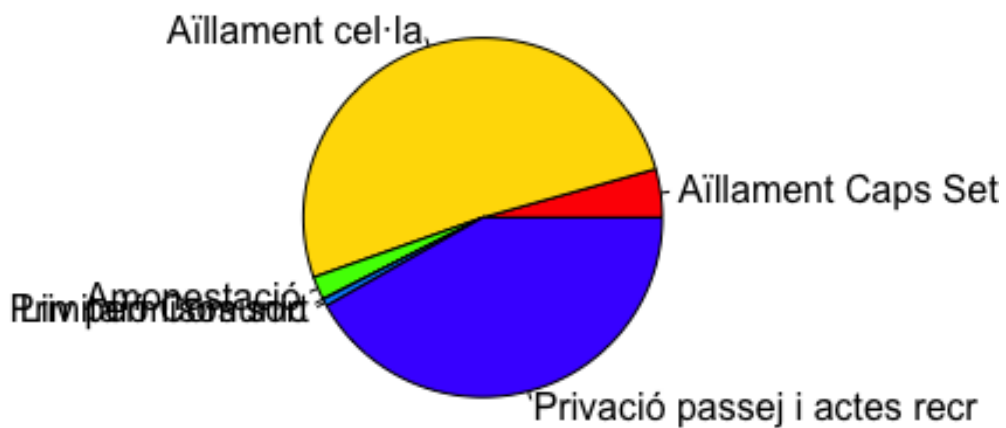
```

```

pie
  labels = levels(Dades$sancio),
  col = rainbow(length(unique(Dades$sancio))),
  main = "Sancions disciplinaries a les presons de Catalunya, any 2022")

```

Incidents disciplinaries a les presons de Catalunya, an

#Continuem amb la visualització de les dades.

```
summary(Dades$EDAT)
```

```
##           Min.  1st  Qu.    Median      Mean   3rd  Qu.      Max.
## 17.00  21.00  24.00  26.76  30.00  86.00
```

```
class(Dades$EDAT)
```

```
## [1] "numeric"
```

```
library(Hmisc)
```

```
##
```

```
## Attaching package: 'Hmisc'
```

```
## The following objects are masked from 'package:base':
```

```
##
```

```
## format.pval, units
```

```
Hmisc::describe(Dades$EDAT)
```

```
##           n  missing distinct    Info      Mean      Gmd      Dades$EDAT
## 13405      0         53    0.996    26.76    8.198    .05 .10
##           .25         .50      .75         .90         .95
##           21          24         30         38         43
##
## lowest : 17 18 19 20 21, highest: 67 68 70 72 86
```

Vistes les dades anteriors, procedim a l'extracció dels NA de la totalitat del conjunt de dades de cara a poder oferir un estudi fiable, en que els NA no acabin ocasionant una alteració dels resultats.

```
summary(Dades$falta_tip)

## 108A 108B 108C 108D 108E 108F 108G 108H 108I 109A 109B 109C 109D 109E 109F 109
H
## 117 1712 2506 1029 18 128 173 20 8 1017 3332 60 314 521 1824 87
## 109I 110A 110B 110C 110D 110E 110F NA's
## 70 25 221 2 15 76 36 94

class(Dades$falta_tip)

## [1] "factor"

library(dplyr)

##
## Attaching package: 'dplyr'

## The following objects are masked from 'package:Hmisc':
##
## src, summarize

## The following object is masked from 'package:car':
##
## recode

## The following objects are masked from 'package:stats':
##
## filter, lag

## The following objects are masked from 'package:base':
##
## intersect, setdiff, setequal, union

dades <- Dades[complete.cases(Dades), ]
summary(dades$falta_tip)

## 108A 108B 108C 108D 108E 108F 108G 108H 108I 109A 109B 109C 109D 109E 109F 109
H
## 113 1643 2480 1011 18 122 165 18 8 970 3197 56 302 494 1787 82
## 109I 110A 110B 110C 110D 110E 110F
## 68 20 136 2 12 16 19

summary(dades$faltes_gravetat)

## Lleu Greu Molt Greu
## 205 6956 5578

summary(dades$sancio)

## Aïllament Caps Set Aïllament cel-la
## 562 6578
## Amonestació Limitaió Comunic
## 103 4
```

```
##          Priv  permisos  sort  Privació  passej  i  actes  recr
##          82          5410

summary(dades$SANCIO_QUANTITAT)

##          Min.  1st  Qu.    Median      Mean  3rd  Qu.      Max.
## 0.000  5.000  7.000  7.967 10.000 60.000
```

#Vistes les dades anteriors, correspon iniciar l'anàlisi bivariada mitjançant la tècnica del Chi2.

En primer lloc, analitzarem la vinculació entre el sexe i les infraccions comeses.

Les hipòtesi per a aquest primer anàlisi són les següents:

H1: La comissió dels diferents tipus d'infracció varia segons el gènere.

H0: La comissió dels diferents tipus d'infracció no varia segons el gènere.

```
library(descr)
library(sjPlot)

sjt.xtab                                     (dades$sexe_copia,
      dades$falta_tip,
      show.row.prc                          = T,
      show.col.prc                          = T,
      show.exp                              = T,
      show.cell.prc                         = T,
      show.summary = F)
```

sexe_copia

falta_tip

Total

108A

108B

108C

108D

108E

108F

108G

108H

108I

109A

109B

109C

109D

109E

109F

109H

109I

110A

110B

110C

110D

110E

110F

Dona

070 %0 %0 %

9010710.8 %5.5 %0.7 %

13816216.6 %5.6 %1.1 %

61667.3 %6 %0.5 %

210.2 %11.1 %0 %

180.1 %0.8 %0 %

16111.9 %9.7 %0.1 %

110.1 %5.6 %0 %

110.1 %12.5 %0 %

1136313.6 %11.6 %0.9 %

22420927 %7 %1.8 %

941.1 %16.1 %0.1 %

57206.9 %18.9 %0.4 %

8321 %1.6 %0.1 %

681178.2 %3.8 %0.5 %

750.8 %8.5 %0.1 %

340.4 %4.4 %0 %

410.5 %20 %0 %

1491.7 %10.3 %0.1 %

000 %0 %0 %
 710.8 %58.3 %0.1 %
 310.4 %18.8 %0 %
 410.5 %21.1 %0 %
 831831100 %6.5 %6.5 %
 Home
 1131060.9 %100 %0.9 %
 1553153613 %94.5 %12.2 %
 2342231819.7 %94.4 %18.4 %
 9509458 %94 %7.5 %
 16170.1 %88.9 %0.1 %
 1211141 %99.2 %0.9 %
 1491541.3 %90.3 %1.2 %
 17170.1 %94.4 %0.1 %
 770.1 %87.5 %0.1 %
 8579077.2 %88.4 %6.7 %
 2973298825 %93 %23.3 %
 47520.4 %83.9 %0.4 %
 2452822.1 %81.1 %1.9 %
 4864624.1 %98.4 %3.8 %
 1719167014.4 %96.2 %13.5 %
 75770.6 %91.5 %0.6 %
 65640.5 %95.6 %0.5 %
 16190.1 %80 %0.1 %
 1221271 %89.7 %1 %
 220 %100 %0 %
 5110 %41.7 %0 %
 13150.1 %81.2 %0.1 %
 15180.1 %78.9 %0.1 %
 1190811908100 %93.5 %93.4 %
 Total

1131130.9 %100 %0.9 %
 1643164312.9 %100 %12.9 %
 2480248019.5 %100 %19.5 %
 101110117.9 %100 %7.9 %
 18180.1 %100 %0.1 %
 1221221 %100 %1 %
 1651651.3 %100 %1.3 %
 18180.1 %100 %0.1 %
 880.1 %100 %0.1 %
 9709707.6 %100 %7.6 %
 3197319725.1 %100 %25.1 %
 56560.4 %100 %0.4 %
 3023022.4 %100 %2.4 %
 4944943.9 %100 %3.9 %
 1787178714 %100 %14 %
 82820.6 %100 %0.6 %
 68680.5 %100 %0.5 %
 20200.2 %100 %0.2 %
 1361361.1 %100 %1.1 %
 220 %100 %0 %
 12120.1 %100 %0.1 %
 16160.1 %100 %0.1 %
 19190.1 %100 %0.1 %
 1273912739100 %100 %100 %

#Recordant que per a l'aplicació del test de Chi2 es necessari que a cada casella hi hagi, com a mínim, 5 freqüències esperades, podent trobar-nos amb que, com a màxim el 20% de les caselles mostrin una freqüència inferior a 5, però que cap sigui inferior a 1, veiem que només en 3 casos ens trobem amb caselles per sota de 5 i superiors a 1. Per tant podem aplicar el test de Chi2.

```

sjt.xtab (dades$sexe_copia,
  dades$falta_tip,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T)
  
```

```
show.cell.prc = T,  
show.summary = T)
```

sexe_copia

falta_tip

Total

108A

108B

108C

108D

108E

108F

108G

108H

108I

109A

109B

109C

109D

109E

109F

109H

109I

110A

110B

110C

110D

110E

110F

Dona

070 %0 %0 %

9010710.8 %5.5 %0.7 %

13816216.6 %5.6 %1.1 %

61667.3 %6 %0.5 %

210.2 %11.1 %0 %

180.1 %0.8 %0 %

16111.9 %9.7 %0.1 %

110.1 %5.6 %0 %

110.1 %12.5 %0 %

1136313.6 %11.6 %0.9 %

22420927 %7 %1.8 %

941.1 %16.1 %0.1 %

57206.9 %18.9 %0.4 %

8321 %1.6 %0.1 %

681178.2 %3.8 %0.5 %

750.8 %8.5 %0.1 %

340.4 %4.4 %0 %

410.5 %20 %0 %

1491.7 %10.3 %0.1 %

000 %0 %0 %

710.8 %58.3 %0.1 %

310.4 %18.8 %0 %

410.5 %21.1 %0 %

831831100 %6.5 %6.5 %

Home

1131060.9 %100 %0.9 %

1553153613 %94.5 %12.2 %

2342231819.7 %94.4 %18.4 %

9509458 %94 %7.5 %

16170.1 %88.9 %0.1 %

1211141 %99.2 %0.9 %

1491541.3 %90.3 %1.2 %

17170.1 %94.4 %0.1 %

770.1 %87.5 %0.1 %
8579077.2 %88.4 %6.7 %
2973298825 %93 %23.3 %
47520.4 %83.9 %0.4 %
2452822.1 %81.1 %1.9 %
4864624.1 %98.4 %3.8 %
1719167014.4 %96.2 %13.5 %
75770.6 %91.5 %0.6 %
65640.5 %95.6 %0.5 %
16190.1 %80 %0.1 %
1221271 %89.7 %1 %
220 %100 %0 %
5110 %41.7 %0 %
13150.1 %81.2 %0.1 %
15180.1 %78.9 %0.1 %
1190811908100 %93.5 %93.4 %
Total
1131130.9 %100 %0.9 %
1643164312.9 %100 %12.9 %
2480248019.5 %100 %19.5 %
101110117.9 %100 %7.9 %
18180.1 %100 %0.1 %
1221221 %100 %1 %
1651651.3 %100 %1.3 %
18180.1 %100 %0.1 %
880.1 %100 %0.1 %
9709707.6 %100 %7.6 %
3197319725.1 %100 %25.1 %
56560.4 %100 %0.4 %
3023022.4 %100 %2.4 %
4944943.9 %100 %3.9 %

1787178714 % 100 % 14 %

82820.6 % 100 % 0.6 %

68680.5 % 100 % 0.5 %

20200.2 % 100 % 0.2 %

1361361.1 % 100 % 1.1 %

220 % 100 % 0 %

12120.1 % 100 % 0.1 %

16160.1 % 100 % 0.1 %

19190.1 % 100 % 0.1 %

1273912739100 % 100 % 100 %

$\chi^2=267.035 \cdot df=22 \cdot \text{Cramer's } V=0.145 \cdot \text{Fisher's } p=0.000$

```

CrossTable(dades$sexe_copia,
dades$falta_tip,
prop.r
prop.c
prop.t
prop.chisq
expected
chisq
asresid = TRUE)
=
=
=
=
=
=
FALSE,
TRUE,
FALSE,
F,
T,
TRUE,

```

```

## Warning in chisq.test(tab, correct = FALSE, ...): Chi-squared approximation may
## be incorrect

```

```

## Cell Contents
## |-----|
## | N |
## | Expected N |
## | N / Col Total |
## | Adj Std Resid |
## |-----|
##
## =====

```

```

## dades$falta_tip
## dds$s_ 108A 108B 108C 108D 108E 108F 108G 108H 108I 109A
109B 109C 109D 109E 109F 109H 109I 110A 110B 110C 110D 110
E 110F Total
## -----
## Dona 0 90 138 61 2 1 16 1 1 113 224 9 5
7 8 68 7 3 4 14 0 7 3 4 831
## 7.4 107.2 161.8 66.0 1.2 8.0 10.8 1.2 0.5 63.3 208.5 3.7
19.7 32.2 116.6 5.3 4.4 1.3 8.9 0.1 0.8 1.0 1.2
## 0.000 0.055 0.056 0.060 0.111 0.008 0.097 0.056 0.125 0.116 0.070

```

```

0.161 0.189 0.016 0.038 0.085 0.044 0.200 0.103 0.000 0.583 0.188 0.211
##      -2.821 -1.839 -2.155 -0.657 0.789 -2.564 1.662 -0.166 0.685 6.727 1.27
9 2.900 8.797 -4.502 -5.018 0.741 -0.707 2.443 1.790 -0.374 7.272 1.982 2.
567
## -----
## -----
## Home      113  1553  2342  950  16  121  149  17  7  857  2973  4
7  245  486  1719  75  65  16  122  2  5  13  15  11908
##      105.6 1535.8 2318.2 945.0 16.8 114.0 154.2 16.8 7.5 906.7 2988.5
52.3 282.3 461.8 1670.4 76.7 63.6 18.7 127.1 1.9 11.2 15.0 17.8
##      1.000 0.945 0.944 0.940 0.889 0.992 0.903 0.944 0.875 0.884 0.930
0.839 0.811 0.984 0.962 0.915 0.956 0.800 0.897 1.000 0.417 0.812 0.789
##      2.821 1.839 2.155 0.657 -0.789 2.564 -1.662 0.166 -0.685 -6.727 -1.27
9 -2.900 -8.797 4.502 5.018 -0.741 0.707 -2.443 -1.790 0.374 -7.272 -1.982 -2.
567
## -----
## -----
## Total     113  1643  2480  1011  18  122  165  18  8  970  3197  5
6  302  494  1787  82  68  20  136  2  12  16  19  12739
##      0.009 0.129 0.195 0.079 0.001 0.010 0.013 0.001 0.001 0.076 0.251
0.004 0.024 0.039 0.140 0.006 0.005 0.002 0.011 0.000 0.001 0.001 0.001
## =====
=====
=====
=====
##
##          Statistics          for          All          Table          Factors
##
##          Pearson's          Chi-squared          test
##
## Chi^2 = 267.0353    d.f. = 22    p <2e-16

```

Si analitzem el test, podem afirmar amb un 95% de confiança (p -valor $< 0,001$) que la comissió dels diferents tipus d'infraccions previstes en el derogat reglament repmnitenciar de 1981 difereix segons el gènere de la persona que comet la infracció. No obtant això, si analitzem la V-Cramer, podem apreciar que l'associació existent entre aquestes variables és més aviat feble, en tant que és només de 0,145. Això es reafirma en els residus, els quals podem apreciar que en la seva majoria es troben dins del $|1.96|$, el que porta a valorar que la distribució de les infraccions comeses, en general sembla ser normal, i , per tant, no existeixen diferències significatives entre les freqüències observades i les esperades.

La pregunta per a aquest cas seria, variarien aquests resultats d'avaluar la gravetat de les infraccions?

H1: La gravetat de les infraccions comeses varia segons el gènere de la persona. H0: La gravetat de les infraccions comeses no varia segons el gènere de la persona.

```

sjt.xtab                                     (dades$sexe_copia,
      dades$faltes_gravetat,
show.row.prc                                =                                T,
show.col.prc                                =                                T,
show.exp                                     =                                T,
show.cell.prc                               =                                T,
show.summary = T)

```

```

sexe_copia
faltes_gravetat
Total
Lleu
Greu
Molt Greu
Dona
32133.9 %15.6 %0.3 %
48945458.8 %7 %3.8 %
31036437.3 %5.6 %2.4 %
831831100 %6.5 %6.5 %
Home
1731921.5 %84.4 %1.4 %
6467650254.3 %93 %50.8 %
5268521444.2 %94.4 %41.4 %
1190811908100 %93.5 %93.6 %
Total
2052051.6 %100 %1.6 %
6956695654.6 %100 %54.6 %
5578557843.8 %100 %43.8 %
1273912739100 %100 %100 %

```

$\chi^2=39.217 \cdot df=2 \cdot \text{Cramer's } V=0.055 \cdot p=0.000$

```

CrossTable(dades$sexe_copia,
dades$faltes_gravetat,
prop.r = FALSE,
prop.c = TRUE,
prop.t = FALSE,
prop.chisq = F,
expected = T,
chisq = TRUE,
asresid = TRUE)

##          Cell          Contents
##          |-----|
##          |          N          |
##          | Expected  N          |
##          | N      /   Col  Total  |
##          | Adj   Std  Resid  |

```



```

##
##
##
##
##      dades$faltes_gravetat
##  dades$sexe_copia      Lloc      Greu      Molt      Greu      Total
##
## Dona      32      489      453.8      310      831
##           13.4      0.070      363.9
##           0.156      0.070      0.056
##           5.311      2.540      -3.896
##
## Home      173      6467      6502.2      5268      11908
##           191.6      0.930      5214.1
##           0.844      0.930      0.944
##           -5.311      -2.540      3.896
##
## Total      205      6956      5578      12739
##           0.016      0.546      0.438
##
##
##      Statistics      for      All      Table      Factors
##
##      Pearson's      Chi-squared      test
##
## Chi^2 = 39.21657      d.f. = 2      p = 3.05e-09

```

*#H1: El sexe de la persona interna incideix en la gravetat de la falta comesa.
#H0: el sexe de la persona interna no incideix en la gravetat de la falta comesa.*

Podem afirmar amb més d'un 95% de confiança que existeix una associació entre les variables sexe i la gravetat de les infraccions comeses. Ara bé, novament -i de la mateixa manera que ens passava anteriorment-, si analitzem el valor de la V-Cramer, podem apreciar que l'associació entre les dues variables és insignificant, doncs el seu valor és pràcticament 0 (0,055). Tot i això, cal indicar que podem observar certes diferències significatives. En primer lloc, podem apreciar que les infraccions lleus es mostren sobrerrepresentades en el col·lectiu de les dones i infrarrepresentades en el col·lectiu d'homes, de la mateixa manera que passa amb les infraccions greus, les quals, tot i mostrar una sobrerrepresentació del col·lectiu de dones, aquesta és considerablement inferior a la sobrerrepresentació que trobem del col·lectiu en les infraccions lleus. Quant a la comissió d'infraccions greus, trobem que la proporció varia: hi ha una sobrerrepresentació en el col·lectiu dels homes i una infrarrepresentació en el col·lectiu de dones.

```

sjt.xtab (dades$faltes_gravetat,
  dades$sancio,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary = F)

```

```

faltes_gravetat
sancio

```

Total

Aïllament Caps Set

Aïllament cel·la

Amonestació

Limitació Comunic

Priv permisos sort

Privació passej iactes recr

Lleu

090 %0 %0 %

01060 %0 %0 %

98247.8 %95.1 %0.8 %

000 %0 %0 %

010 %0 %0 %

1078752.2 %2 %0.8 %

205205100 %1.6 %1.6 %

Greu

83070.1 %1.4 %0.1 %

1639359223.6 %24.9 %12.9 %

5560.1 %4.9 %0 %

120 %25 %0 %

80451.2 %97.6 %0.6 %

5223295475.1 %96.5 %41 %

69566956100 %54.6 %54.6 %

Molt Greu

5542469.9 %98.6 %4.3 %

4939288088.5 %75.1 %38.8 %

0450 %0 %0 %

320.1 %75 %0 %

2360 %2.4 %0 %

8023691.4 %1.5 %0.6 %

55785578100 %43.8 %43.7 %

Total

5625624.4 %100 %4.4 %

6578657851.6 %100 %51.6 %

1031030.8 %100 %0.8 %

440 %100 %0 %

82820.6 %100 %0.6 %

5410541042.5 %100 %42.5 %

1273912739100 %100 %100 %

#Procedim ara a revisar si existeix una relació estadística entre la gravetat de la infracció comesa y la durada de la sanció.

```
sjt.xtab (dades$faltes_gravetat,
  dades$SANCIO_QUANTITAT,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary = F)
```

faltes_gravetat

SANCIO_QUANTITAT

Total

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

18

19

20

21

23

24

25

26

28

29

30

60

Lleu

25012.2 %89.3 %0.2 %

81539.5 %27.6 %0.6 %

551626.8 %5.6 %0.4 %

43921 %7.6 %0.3 %

0130 %0 %0 %

0210 %0 %0 %

0320 %0 %0 %

0300 %0 %0 %

0210 %0 %0 %

020 %0 %0 %

0170 %0 %0 %

010 %0 %0 %

050 %0 %0 %

000 %0 %0 %

0150 %0 %0 %

170.5 %0.2 %0 %
000 %0 %0 %
000 %0 %0 %
000 %0 %0 %
030 %0 %0 %
020 %0 %0 %
000 %0 %0 %
000 %0 %0 %
000 %0 %0 %
000 %0 %0 %
000 %0 %0 %
020 %0 %0 %
000 %0 %0 %
030 %0 %0 %
000 %0 %0 %
205205100 %1.6 %1.5 %
Greu
2150 %7.1 %0 %
1881612.7 %63.9 %1.5 %
5485357.9 %56 %4.3 %
4893097 %86.4 %3.8 %
6624439.5 %81.5 %5.2 %
128373018.4 %96 %10.1 %
742109610.7 %37 %5.8 %
925103013.3 %49 %7.3 %
3857055.5 %29.8 %3 %
14640.2 %11.9 %0.1 %
4565706.6 %43.7 %3.6 %
2210 %5.3 %0 %
281660.4 %9.2 %0.2 %
1130 %4.2 %0 %
1614972.3 %17.7 %1.3 %

4302416.2 %97.5 %3.4 %
1060.1 %90.9 %0.1 %
530.1 %100 %0 %
110 %50 %0 %
152852.2 %97.4 %1.2 %
117671.7 %95.9 %0.9 %
110 %100 %0 %
210 %100 %0 %
530.1 %100 %0 %
110 %100 %0 %
126701.8 %98.4 %1 %
110 %100 %0 %
2121183 %98.1 %1.7 %
740.1 %87.5 %0.1 %
69566956100 %54.6 %54.6 %
Molt Greu
1120 %3.6 %0 %
251290.4 %8.5 %0.2 %
3764296.7 %38.4 %3 %
342480.6 %6 %0.3 %
1503562.7 %18.5 %1.2 %
535851 %4 %0.4 %
126687922.7 %63 %9.9 %
96282617.2 %51 %7.6 %
90756616.3 %70.2 %7.1 %
104521.9 %88.1 %0.8 %
58845710.5 %56.3 %4.6 %
36170.6 %94.7 %0.3 %
2761334.9 %90.8 %2.2 %
23110.4 %95.8 %0.2 %
74939813.4 %82.3 %5.9 %

101930.2 %2.3 %0.1 %
 150 %9.1 %0 %
 020 %0 %0 %
 110 %50 %0 %
 4680.1 %2.6 %0 %
 5530.1 %4.1 %0 %
 000 %0 %0 %
 010 %0 %0 %
 020 %0 %0 %
 000 %0 %0 %
 2560 %1.6 %0 %
 000 %0 %0 %
 4950.1 %1.9 %0 %
 140 %12.5 %0 %
 55785578100 %43.8 %43.8 %
Total
 28280.2 %100 %0.2 %
 2942942.3 %100 %2.3 %
 9799797.7 %100 %7.7 %
 5665664.4 %100 %4.4 %
 8128126.4 %100 %6.4 %
 1336133610.5 %100 %10.5 %
 2008200815.8 %100 %15.8 %
 1887188714.8 %100 %14.8 %
 1292129210.1 %100 %10.1 %
 1181180.9 %100 %0.9 %
 104410448.2 %100 %8.2 %
 38380.3 %100 %0.3 %
 3043042.4 %100 %2.4 %
 24240.2 %100 %0.2 %
 9109107.1 %100 %7.1 %

4414413.5 %100 %3.5 %
 11110.1 %100 %0.1 %
 550 %100 %0 %
 220 %100 %0 %
 1561561.2 %100 %1.2 %
 1221221 %100 %1 %
 110 %100 %0 %
 220 %100 %0 %
 550 %100 %0 %
 110 %100 %0 %
 1281281 %100 %1 %
 110 %100 %0 %
 2162161.7 %100 %1.7 %
 880.1 %100 %0.1 %
 1273912739100 %100 %100 %

#En revisar les freqüències esperades veiem que no es respecten les condicions d'aplicabilitat d el test Chi2, en tant que existeixen freqüències esperades iguals a 0. Per aquest motiu, procedim a recodificar la durada de les sancions en curta, mitjana, llarga i molt llarga durada.

```

dades$sancio_dur <- car::recode(dades$SANCIO_QUANTITAT,
  "0" = "0-4";
  "1" = "0-4";
  "2" = "0-4";
  "3" = "0-4";
  "4" = "0-4";
  "5" = "5-9";
  "6" = "5-9";
  "7" = "5-9";
  "8" = "5-9";
  "9" = "5-9";
  "10" = "10-14";
  "11" = "10-14";
  "12" = "10-14";
  "13" = "10-14";
  "14" = "10-14";
  "15" = "15-20";
  "16" = "15-20";
  "17" = "15-20";
  "18" = "15-20";
  "19" = "15-20";
  "20" = "15-20";
  else = "més de 20",

```



```

as.factor = TRUE)

summary(dades$sancio_dur)

##           0-4           10-14           15-20           5-9  més  de  20
##  2679   2320   615   6641   484

dades$sancio_durada<- factor(dades$sancio_dur,
                             levels = c("0-4","5-9","10-14","15-20", "més de 20"),
                             ordered = TRUE)

sjt.xtab (dades$faltes_gravetat,
          dades$sancio_durada,
          show.row.prc = T,
          show.col.prc = T,
          show.exp = T,
          show.cell.prc = T,
          show.summary = T)

```

faltes_gravetat

sancio_durada

Total

0-4

5-9

10-14

15-20

més de 20

Lleu

2044399.5 %7.6 %1.6 %

01070 %0 %0 %

0370 %0 %0 %

1100.5 %0.2 %0 %

080 %0 %0 %

205205100 %1.6 %1.6 %

Greu

1889146327.2 %70.5 %14.8 %

3349362648.1 %50.4 %26.3 %

64812679.3 %27.9 %5.1 %

5983368.6 %97.2 %4.7 %

4722646.8 %97.5 %3.7 %

69566956100 %54.6 %54.6 %

Molt Greu

586117310.5 %21.9 %4.6 %

3292290859 %49.6 %25.8 %

1672101630 %72.1 %13.1 %

162690.3 %2.6 %0.1 %

122120.2 %2.5 %0.1 %

55785578100 %43.8 %43.7 %

Total

2679267921 %100 %21 %

6641664152.1 %100 %52.1 %

2320232018.2 %100 %18.2 %

6156154.8 %100 %4.8 %

4844843.8 %100 %3.8 %

1273912739100 %100 %100 %

$\chi^2=2771.182 \cdot df=8 \cdot \text{Cramer's } V=0.330 \cdot p=0.000$

#Ara, amb aquesta recodificació, podem apreciar que ja podem aplicar el test de Chi2, doncs totes les freqüències esperades son superiors a 1 i també a 5, per la qual cosa no és necessari aplicar cap recodificació més.

*#H1: La gravetat de la conducta infractora té relació amb la durada de la sanció imposada.
#H0: La gravetat de la conducta infractora no té relació amb la durada de la sanció imposada.*

```
CrossTable(dades$faltes_gravetat,
dades$sancio_durada,
prop.r = FALSE,
prop.c = TRUE,
prop.t = FALSE,
prop.chisq = F,
expected = T,
chisq = TRUE,
asresid = TRUE)
```

##	Cell	Contents	
##		-----	
##			N
##		Expected	N
##		Col	Total
##		Std	Resid
##		-----	
##			

```
## =====
##
## dades$faltes_gravetat      0-4      5-9      10-14      15-20      dades$sancio_durada
##                               més de 20      Total
## -----
## Lleu                        204        0         0         1         0         205
##                               43.1       106.9     37.3       9.9       7.8
##                               0.076     0.000     0.000     0.002     0.000
##                               27.799    -15.063   -6.811    -2.922    -2.869
## -----
## Greu                        1889       3349      648        598        472       6956
##                               1462.8    3626.2   1266.8    335.8     264.3
##                               0.705     0.504     0.279     0.972     0.975
##                               18.609    -9.877   -28.533   21.767    19.335
## -----
## Molt Greu                   586        3292      1672        16         12       5578
##                               1173.0    2907.9   1015.9    269.3     211.9
##                               0.219     0.496     0.721     0.026     0.025
##                               -25.726   13.732   30.361    -21.102   -18.675
## -----
## Total                       2679       6641      2320        615        484      12739
##                               0.210     0.521     0.182     0.048     0.038
## =====
```

```
##
## Statistics for All Table Factors
## Pearson's Chi-squared test
## Chi^2 = 2771.182 d.f. = 8 p <2e-16
```

```
summary(dades$sancio)
```

```
## Aïllament Caps Set Aïllament cel·la
##                               562 6578
## Amonestació Limitació Comunic
##                               103 4
## Priv permisos sort Privació passej i actes recr
## 82 5410
```

```
library(esquisse)
```

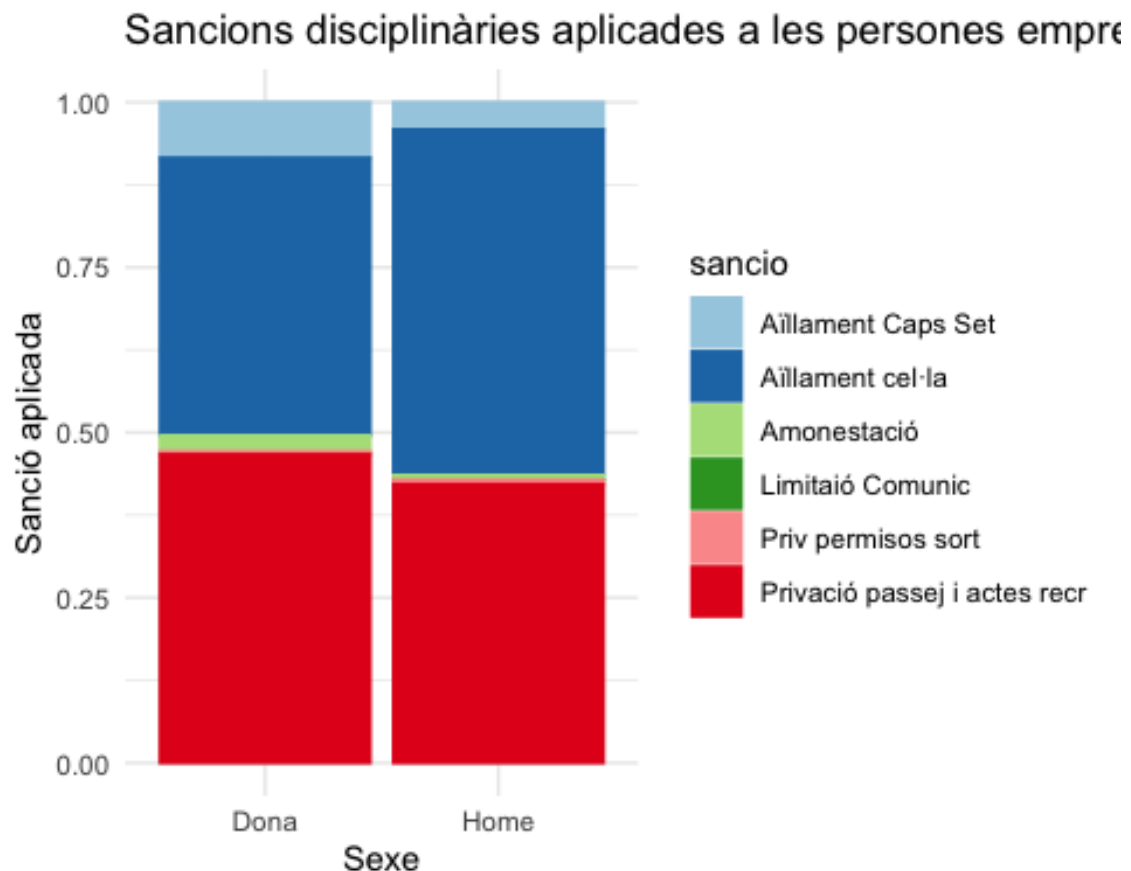
```
library(ggplot2)
```

```
ggplot(dades)
aes(x = SEXE, fill = sancio, colour = sancio)
geom_bar(position = "fill")
labs(
  x = "Sexe",
  y = "Sanció aplicada",
  title = "Sancions disciplinàries aplicades a les persones empresonades a les presons de Catalunya (2022)"
)
```

```

scale_fill_brewer(palette = "Paired", direction = 1)
scale_color_brewer(palette = "Paired", direction = 1)
theme_minimal()

```


En primer lloc, podem afirmar amb un 95% de confiança que la gravetat de la conducta infractora té relació amb la durada de la sanció imposada (p -valor < 0.000). Si analitzem la V-Cramer, podem apreciar que l'associació entre aquestes dues variables és significativa i elevada, doncs, tenint en compte que estem parlant de l'avaluació d'una associació entre variables de CCSS, tenir un V-Cramer de 0,330 implica que la relació entre les dues variables és mitjana-forta. Això ens porta a la necessitat de contrastar els residus ajustats estandaritzats: aquests en la totalitat de les caselles superen el valor [1.96], de manera que podem afirmar que existeix una considerable sobrerrepresentació de sancions d'entre 0 i 4 dies per a infraccions lleus i greus, sent molt més elevada la quantitat d'observacions que trobem en aquestes categories de les que s'haurien observat en situació de total independència entre les variables. Alhora, trobem una clara infrarrepresentació de les sancions de durada de 0 a 4 dies en les infraccions molt greus, corresponent-se amb la clara sobrerrepresentació analitzada anteriorment.

L'explicació que es podria donar per a explicar aquestes sobrerrepresentacions és que les sancions previstes per a conductes lleus són l'amonestació i la Privació de passejos i actes recreatius comuns per a un màxim de 3 dies, sancions que també es preveuen per a les infraccions greus que, tot i ser greus, són lleus dins del conjunt d'infraccions greus.

Quant a les sancions de durada entre 5 i 9 dies, podem apreciar que aquestes estan infrarrepresentades respecte del que cabria esperar en condicions d'independència, tant respecte de les infraccions lleus com de les greus, quelcom que resulta en que les

observacions que mancarien en aquestes categories si fossin variables independents, es concentrarien en les infraccions molt greus, on podem apreciar que existeix una sobrerrepresentació de les observacions que cabria esperar. Respecte de les sancions de durada de 10 a 14 dies, ens trobem amb una clara infrarrepresentació en les conductes lleus i greus que va en favor de les infraccions molt greus comeses pels i les internes, les quals mostren ser la casella que acumula la sobrerrepresentació més elevada de totes les caselles compreses a la taula.

La possible explicació d'aquesta sobrerrepresentació d'observacions a la casella confluent d'infraccions molt greus amb sancions d'entre 10 a 14 dies es podria explicar pel fet que les sancions d'aïllament en cel·la es preveuen per a un màxim de 14 dies al Reglament, quantitat que si es desitja superior d'acord amb la conducta desenvolupada per la persona encarcerada, requerirà de l'aprovació per un jutge de vigilància penitenciària; i la d'aïllament de caps de setmana, la qual té una durada màxima de 7 caps de setmana. Aquesta també podria ser l'explicació de la sobrerrepresentació de la casella confluent d'infracció molt greu i durada de 5 a 9 dies, doncs hem de recordar que la sanció d'aïllament és la més emprada en el sistema sancionador penitenciari.

Finalment, respecte de les sancions de durada de 15 a 20 dies i les de més de 20 dies segueixen un mateix patró: en ambdós casos, existeix una sobrerrepresentació de les sancions d'aquestes durades en les infraccions greus que han comès els i les internes, quelcom que va en detriment de les infraccions lleus i greus. Una possible explicació d'això seria que les infraccions que acumulen aquesta longitud són sancions previstes per a infraccions greus, tal com serien la sanció de privació de passejos i actes recreatius, la de limitació de les comunicacions, les quals poden arribar a durar, com a màxim, 1 mes, és a dir, 30 dies; i la de privació de permisos de sortida, que pot arribar a durar fins a 2 mesos, és a dir, 60 dies. Així, doncs, podem entendre la seva lògica.

Cabria esperar que, en existir una relació elevada entre aquestes dues variables, també existiria entre les variables sanció i durada de les sancions, quelcom que passem a analitzar, primer provant a veure si seria viable aplicar el test de Chi2 amb les variables originals.

```
dades$grup_edad <- cut(dades$EDAT, breaks = c(17, 25, 35, 45, 55, 86),
  labels = c("17-25", "26-35", "36-45", "46-55", "més de 55"),
  include.lowest = TRUE)
summary(dades$sancio)
```

```
##                Aïllament Caps Set                Aïllament cel·la
##                                562                                6578
##                Amonestació                Limitaió Comunic
##                                103                                4
##                Priv permisos sort Privació passej i actes recr
##                82                5410
```

#Veient que tenim una categoria amb només 4 observacions (limitacions de les comunicacions), procedirem a eliminar-los en tant que no podem fer inferència estadística i, en conseqüència, eliminarem els casos igual que vam fer amb els NA.

```
dades$sancio_valorsOK <- car::recode(dades$sancio,
  "Aïllament Caps Set" = "Aïllament Caps Set";
  "Aïllament cel·la" = "Aïllament cel·la";
  "Amonestació" = "Amonestació";
  "Priv permisos sort" = "Priv permisos sort";
```

```

"Privació passej i actes recr" = "Privació passej i actes recr";
else = "NA";
as.factor = T,
levels = c("Aïllament cel·la", "Aïllament Caps Set", "Priv permisos sort",
"Privació passej i actes recr", "Amonestació", NA))

```

```
summary(dades$sancio_valorsOK)
```

```

##           Aïllament cel·la           Aïllament Caps Set
##           6578                    562
##           Priv permisos sort Privació passej i actes recr
##           82                    5410
##           Amonestació                    NA's
##           103                    4

```

```
DADES <- dades[complete.cases(dades), ]
```

```

sjt.xtab (DADES$sancio_valorsOK,
  DADES$sancio_durada,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary = F)

```

sancio_valorsOK

sancio_durada

Total

0-4

5-9

10-14

15-20

més de 20

Aïllament cel·la

1063138316.2 %39.7 %8.3 %

3850342958.5 %58 %30.2 %

1660119825.2 %71.6 %13 %

43180.1 %0.7 %0 %

12500 %0.2 %0 %

65786578100 %51.7 %51.5 %

Aïllament Caps Set

46711883.1 %17.4 %3.7 %

8129314.4 %1.2 %0.6 %

131022.3 %0.6 %0.1 %

1270.2 %0.2 %0 %

0210 %0 %0 %

562562100 %4.4 %4.4 %

Priv permisos sort

5176.1 %0.2 %0 %

2432.4 %0 %0 %

0150 %0 %0 %

141.2 %0.2 %0 %

74390.2 %15.3 %0.6 %

8282100 %0.6 %0.6 %

Privació passej iactes recr

1041113819.2 %38.9 %8.2 %

2705282050 %40.7 %21.2 %

64698511.9 %27.9 %5.1 %

60926111.3 %99 %4.8 %

4092067.6 %84.5 %3.2 %

54105410100 %42.5 %42.5 %

Amonestació

1022299 %3.8 %0.8 %

1541 %0 %0 %

0190 %0 %0 %

050 %0 %0 %

040 %0 %0 %

103103100 %0.8 %0.8 %

Total

2678267821 %100 %21 %

6639663952.1 %100 %52.1 %

2319231918.2 %100 %18.2 %

6156154.8 %100 %4.8 %

4844843.8 %100 %3.8 %

1273512735100 %100 %100 %

#Podem apreciar que totes les cel·les tenen valors superiors a 1 i que les cel·les amb valors esperats inferiors a 5 són superiors al 5%, per tant, tornarem a fer un recode, de cara a agrupar les la durada de la sanció per sobre de 15 dies en una única categoria.

```

DADES$durada_sancio <- car::recode(DADES$sancio_durada,
  "0-4" = "0-4";
  "5-9" = "5-9";
  "10-14" = "10-14";
  else = "més de 15",
  as.factor = T,
  levels = c("0-4", "5-9", "10-14", "més de 15"))

sjt.xtab (DADES$sancio_valorsOK,
  DADES$durada_sancio,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary = T)

```

sancio_valorsOK

durada_sancio

Total

0-4

5-9

10-14

més de 15

Aïllament cel·la

1063138316.2 %39.7 %8.3 %

3850342958.5 %58 %30.2 %

1660119825.2 %71.6 %13 %

55680.1 %0.5 %0 %

65786578100 %51.7 %51.5 %

Aïllament Caps Set

46711883.1 %17.4 %3.7 %

8129314.4 %1.2 %0.6 %

131022.3 %0.6 %0.1 %

1480.2 %0.1 %0 %

562562100 %4.4 %4.4 %

Priv permisos sort

5176.1 %0.2 %0 %

2432.4 %0 %0 %

0150 %0 %0 %

75791.5 %6.8 %0.6 %

8282100 %0.6 %0.6 %

Privació passej iactes recr

1041113819.2 %38.9 %8.2 %

2705282050 %40.7 %21.2 %

64698511.9 %27.9 %5.1 %

101846718.8 %92.6 %8 %

54105410100 %42.5 %42.5 %

Amonestació

1022299 %3.8 %0.8 %

1541 %0 %0 %

0190 %0 %0 %

090 %0 %0 %

103103100 %0.8 %0.8 %

Total

2678267821 %100 %21 %

6639663952.1 %100 %52.1 %

2319231918.2 %100 %18.2 %

109910998.6 %100 %8.6 %

1273512735100 %100 %100 %

$\chi^2=4041.333 \cdot df=12 \cdot \text{Cramer's } V=0.325 \cdot p=0.000$

*#H1: El tipus de sanció aplicada té relació amb la durada de la sanció imposada.
#H0: El tipus de sanció aplicada no té relació amb la durada de la sanció imposada.*

CrossTable(DADES\$sancio_valorsOK,
DADES\$durada_sancio, prop.r = FALSE,
prop.c = TRUE,
prop.t = FALSE,
prop.chisq = F,

```

expected          =          T,
chisq             =          TRUE,
asresid = TRUE)

```

```

##          Cell          Contents
##          |-----|
##          |          N          |
##          |          Expected      N          |
##          |          Col      Total          |
##          |          Std      Resid          |
##          |-----|
##
## =====

```

```

##          DADES$durada_sancio
## DADES$sancio_valorsOK      0-4      5-9      10-14      més de 15      Total
## -----
## Aïllament cel·la          1063      3850      1660          5      6578
##          1383.3      3429.2      1197.8          567.7
##          0.397      0.580      0.716          0.005
##          -13.936      14.936      21.236          -35.532
## -----
## Aïllament Caps Set          467          81          13          1      562
##          118.2          293.0          102.3          48.5
##          0.174          0.012          0.006          0.001
##          36.931      -18.309      -9.988          -7.298
## -----
## Priv permisos sort          5          2          0          75      82
##          17.2          42.7          14.9          7.1
##          0.002          0.000          0.000          0.068
##          -3.329      -9.037      -4.287          26.799
## -----
## Privació passej i actes recr      1041      2705          646          1018      5410
##          1137.7      2820.3          985.1          466.9
##          0.389          0.407          0.279          0.926
##          -4.252      -4.139      -15.754          35.184
## -----
## Amonestació          102          1          0          0      103
##          21.7          53.7          18.8          8.9
##          0.038          0.000          0.000          0.000
##          19.505      -10.436      -4.808          -3.132
## -----
## Total          2678      6639      2319          1099      12735
##          0.210          0.521          0.182          0.086
## =====

```

```

##
##          Statistics          for          All          Table          Factors
##
##          Pearson's          Chi-squared          test
##          -----
## Chi^2 = 4041.333      d.f. = 12      p < 2e-16

```

es compleixen les condicions d'aplicació del test de Khi2, procedim a interpretar els resultats

Podem afirmar amb més d'un 95% de confiança (p-valor < 0,001), que la variable sanció aplicada té relació amb la durada de la sanció, i que es tracta d'una relació que, tenint en compte el valor de la V-Cramer, es constitueix com una relació mitja-forta, és a dir, on la gravetat de la sanció incideix en la determinació de la durada de la sanció en sí mateixa.

Si analitzem els residus, podem apreciar que en el cas de la sanció d'aïllament, que és la sanció que ens suscita major interès, podem afirmar que existeix un ús per sota del què cabria esperar (infrarrepresentació de les observacions) en quant a l'aplicació d'una durada d'entre 0 i 4 dies, que també és produeix en relació amb la durada de més de 15 dies. Això podria venir explicat pel fet de què quan es pot apliar la sanció d'aïllament, és a dir, en les infraccions greus i molt greus, s'aplica especialment per a durades superiors o iguals als 5 dies i inferiors o iguals als 14 dies, en comptes d'aplicar-se en la seva modalitat més "lleu" que seria d'un a 5 dies.

L'explicació de la notable infrarrepresentació de les observacions quant a la seva durada de més de 15 dies és fàcilment explicable pel fet que per a aplicar aquesta sanció per sobre dels 14 dies, es necessita d'autorització del JVP, quelcom que es reserva per als casos més greus i que, probablement no passa quasi mai (veiem tan sols 5 casos que superen els 14 dies).

Quant a l'aïllament de cpas de setmana, també prevista com a sanció d'infraccions greus i molt greus, podem apreciar que s'aplica en la seva modalitat més lleu, és a dir, de durada de 2 caps de setmana, doncs en la resta de caselles trobem que les observacions obtingudes a la matriu de dades, en comparació amb les freqüències esperades, resulten ser molt inferiors a les que cabria esperar en condicions de total independència.

Alhora, quant a la sanció de privació de permisos (sanció greu o lleu segons la durada de la mateixa), s'aplica en la modalitat més greu de la sanció, doncs la modalitat lleu que s'aplica per infraccions lleus aniria de 0 a 3 dies i de 3 dies fins a un mes de sanció per als casos de comissió d'infraccions greus. D'acord amb els residus, podem apreciar una notable concentració de les observacions en la durada d'aquesta infracció per sobre dels 15 dies.

Quant la privació de passejos i actes recreatius, una sanció prevista per a infraccions greus exclusivament, trobem que s'aplica en durades superiors als 15 dies, doncs a la resta de caselles trobem una considerable infrarrepresentació de les dades. Alhora, podem apreciar que, sent una sanció que s'aplica fins a un màxim de 2 mesos (60 dies), la sobrerrepresentació de les dades a la casella de durada de més de 15 dies ens indica que hi ha una tendència a aplicar-la de forma perllongada en el temps.

Finalment, respecte de l'amonestació (sanció per a infraccions lleus), trobem que, en consonància amb el què cabria esperar, s'aplica en durades d'entre 0 a 4 dies, quelcom lògic partint que només suposa un toc d'atenció que pot ser més suau (0 dies) o més contundent (1 dia de toc d'atenció), però que rarament superarà aquestes dades.

```
sjt.xtab (DADES$faltes_gravetat,
  DADES$sancio_valorsOK,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary = T)
```

faltes_gravetat

sancio_valorsOK

Total

Aïllament cel·la

Aïllament Caps Set

Priv permisos sort

Privació passej iactes recr

Amonestació

Lleu

01060 %0 %0 %

090 %0 %0 %

010 %0 %0 %

1078752.2 %2 %0.8 %

98247.8 %95.1 %0.8 %

205205100 %1.6 %1.6 %

Greu

1639359223.6 %24.9 %12.9 %

83070.1 %1.4 %0.1 %

80451.2 %97.6 %0.6 %

5223295575.1 %96.5 %41 %

5560.1 %4.9 %0 %

69556955100 %54.6 %54.6 %

Molt Greu

4939288088.6 %75.1 %38.8 %

5542469.9 %98.6 %4.4 %

2360 %2.4 %0 %

8023681.4 %1.5 %0.6 %

0450 %0 %0 %

55755575100 %43.8 %43.8 %

Total

6578657851.7 %100 %51.7 %

5625624.4 %100 %4.4 %

82820.6 %100 %0.6 %

5410541042.5 %100 %42.5 %

1031030.8 %100 %0.8 %

1273512735100 %100 %100 %

$\chi^2=13034.629 \cdot df=8 \cdot \text{Cramer's } V=0.715 \cdot \text{Fisher's } p=0.000$

#No podem aplicar Khi2 com a conseqüència de què tenim més del 5% de les caselles amb observacions per sota de 5 freqüències esperades.

```

sjt.xtab (DADES$sexe_copia,
          DADES$sancio_valorsOK,
          show.row.prc = T,
          show.col.prc = T,
          show.exp = T,
          show.cell.prc = T,
          show.summary = T)

```

sexe_copia

sancio_valorsOK

Total

Aïllament cel·la

Aïllament Caps Set

Priv permisos sort

Privació passej iactes recr

Amonestació

Dona

34942942 %5.3 %2.7 %

70378.4 %12.5 %0.5 %

450.5 %4.9 %0 %

38835346.7 %7.2 %3 %

2072.4 %19.4 %0.2 %

831831100 %6.5 %6.4 %

Home

6229614952.3 %94.7 %48.9 %

4925254.1 %87.5 %3.9 %

78770.7 %95.1 %0.6 %

5022505742.2 %92.8 %39.4 %

83960.7 %80.6 %0.7 %

1190411904100 %93.5 %93.5 %

Total

6578657851.7 %100 %51.7 %

5625624.4 %100 %4.4 %

82820.6 %100 %0.6 %

5410541042.5 %100 %42.5 %

1031030.8 %100 %0.8 %

1273512735100 %100 %100 %

$\chi^2=80.587 \cdot df=4 \cdot \text{Cramer's } V=0.080 \cdot p=0.000$

```

CrossTable(DADES$sexe_copia,
DADES$sancio_valorsOK,
prop.r = FALSE,
prop.c = TRUE,
prop.t = FALSE,
prop.chisq = F,
expected = T,
chisq = TRUE,
asresid = TRUE)

```

```

## Cell Contents
## |-----|
## | N |
## | Expected N |
## | N / Col Total |
## | Adj Std Resid |
## |-----|
##
## =====

```

	DADES\$sancio_valorsOK					
DADES\$sx_	Aíllmn c·	Aíllm C S	Prv prm s	Pó p i a	Amonestcó	Total
Dona	349	70	4	388	20	831
	429.2	36.7	5.4	353.0		6.7
	0.053	0.125	0.049	0.072		0.194
	-5.761	5.822	-0.606	2.539		5.319
Home	6229	492	78	5022	83	11904
	6148.8	525.3	76.6	5057.0		96.3
	0.947	0.875	0.951	0.928		0.806
	5.761	-5.822	0.606	-2.539		-5.319
Total	6578	562	82	5410	103	12735
	0.517	0.044	0.006	0.425		0.008

##

##	Statistics	for	All	Table	Factors
##					
##	Pearson's		Chi-squared		test
##	-----				
##	Chi^2 = 80.58729	d.f. = 4	p <2e-16		

Podem afirmar amb més d'un 95% de confiança que sí existeix una relació entre el sexe i la sanció imposada (p-valor <0,001), però que aquesta es caracteritza per ser una relació dèbil, doncs la V-Cramer mostra ser bastant baixa (0,08), sent això el què ens porta a aquesta conclusió.

Ahora podem afirmar el prèviament esmentat en què tot i que els residus estiguin en la seva pràctica totalitat fora del marge de la normalitat, existeix una infrarepresentació de dones sancionades amb aïllament en cel·la en comparació amb la sobrerrepresentació dels homes (quelcom que ens resulta congruent amb el fet d'haver analitzat que la sanció d'aïllament s'aplica en major mesura als homes que a les dones), una sobrerrepresentació d'observacions que posen de manifest que la sanció d'aïllament de caps de setmana s'aplica en major quantitat que als homes en proporció a la quantitat de dones que hi ha a presó, quelcom que passa d'igual forma amb les sancions de privació de passejos i actes recreatius i les amonestacions.

ALTRA INFORMACIÓ QUE TRAIEM D'AQUESTA VARIABLE

En primer lloc, podem apreciar que la sanció que s'aplica en major mesura és, sense cap mena de dubte l'aïllament en cel·la, havent-se aplicat en un 51,6% de les infraccions comeses pels interns de les institucions penitenciàries de Catalunya. Seguidament, ens trobem amb que la segona sanció més aplicada és la privació de passejos i actes recreatius, aplicada en un 42,5% dels casos. Això resulta peculiar i ens porta a valorar quina relació existeix realment entre les infraccions comeses, respecte de les sancions aplicades, doncs, si bé és cert que per a les sancions greus també cap la possibilitat d'aplicar la sanció d'aïllament, no resulta lògic que s'apliqui amb la freqüència que mostren les dades.

Més peculiar resulta encara apreciar que la sanció d'aïllament, si analitzem la seva distribució en funció del grup de persones segons sexe, s'aplica en un 42% dels casos en què les dones cometen alguna infracció, mentre que en el cas dels homes en un 52,3% dels casos en què els homes cometen alguna infracció.

Altres sancions més lleus, com la limitació de les comunicacions, ressalta en els resultats per ser una sanció quasi inaplicada en el nostre sistema, havent-se aplicat, només, en 4 ocasions del total de 12738 infraccions aplicades el 2022. Seguidament, la sanció de privació dels permisos de sortida resulta ser la segona menys aplicada, corresponent a un 0,6% dels casos i, després, l'amonestació, aplicada en un 0,8% del total de casos estudiats.

Resulta important destacar que l'ordre de les sancions, des de la més aplicada fins a la menys aplicada, és el mateix tant en homes com en dones: aïllament en cel·la, privació de passejos i actes recreatius, aïllament de caps de setmana, amonestació i limitació de les comunicacions.

SOBRE LA RELLEVANCIA O RELACIÓ DE LES VARIABLES DEPENDENTS ANALITZADES AMB L'EDAT

[summary](#)(DADES\$grup_edad)

```
##          17-25          26-35          36-45          46-55  més  de  55
##  7347  3662  1271  378  77

sjt.xtab (dades$grup_edad,
  dades$faltes_gravetat,
  show.row.prc =
show.col.prc =
show.exp =
show.cell.prc =
show.summary = T)
```

grup_edad

faltes_gravetat

Total

Lleu

Greu

Molt Greu

17-25

1351181.8 %65.9 %1.1 %

4032401254.9 %58 %31.7 %

3180321743.3 %57 %25 %

73477347100 %57.7 %57.8 %

26-35

40591.1 %19.5 %0.3 %

1944200153 %27.9 %15.3 %

1681160545.9 %30.1 %13.2 %

36653665100 %28.8 %28.8 %

36-45

15201.2 %7.3 %0.1 %

71869556.4 %10.3 %5.6 %

53955742.4 %9.7 %4.2 %

12721272100 %10 %9.9 %

46-55

962.4 %4.4 %0.1 %

21720657.4 %3.1 %1.7 %

15216640.2 %2.7 %1.2 %

378378100 %3 %3 %

més de 55

617.8 %2.9 %0 %

454258.4 %0.6 %0.4 %

263433.8 %0.5 %0.2 %

7777100 %0.6 %0.6 %

Total

2052051.6 %100 %1.6 %

6956695654.6 %100 %54.6 %

5578557843.8 %100 %43.8 %

1273912739100 %100 %100 %

$\chi^2=40.414 \cdot df=8 \cdot \text{Cramer's } V=0.040 \cdot \text{Fisher's } p=0.000$

```
CrossTable(dades$grup_edad,
dades$faltes_gravetat,
prop.r = FALSE,
prop.c = TRUE,
prop.t = FALSE,
prop.chisq = F,
expected = T,
chisq = TRUE,
asresid = TRUE)
```

```
## Warning in chisq.test(tab, correct = FALSE, ...): Chi-squared approximation may
## be incorrect
```

```
##           Cell Contents
##           |-----|
##           |           N   |
##           | Expected N   |
##           | Col Total   |
##           | Adj Std Resid |
##           |-----|
##
##           =====
##           dades$faltes_gravetat
## dades$grup_edad  Lleu      Greu      Molt  Greu      Total
## 17-25            135      4032      3180      7347
##                  118.2    4011.8
##                  0.659    0.580
##                  2.390    0.729
##                  -----
## 26-35            40      1944      1681      3665
##                  59.0    2001.2
##                  0.195    0.279
##                  -2.952   -2.250
##                  -----
```

```

## 36-45                15          718          539          1272
##                    20.5          694.6          557.0
##                    0.073          0.103          0.097
##                    -1.285          1.391          -1.070
##                    -----
## 46-55                9           217          152          378
##                    6.1           206.4          165.5
##                    0.044          0.031          0.027
##                    1.210          1.111          -1.422
##                    -----
## més de 55           6           45           26           77
##                    1.2           42.0           33.7
##                    0.029          0.006           0.005
##                    4.325          0.678          -1.778
##                    -----
## Total              205          6956          5578          12739
##                    0.016          0.546           0.438
##                    =====
##
##          Statistics          for          All          Table          Factors
##
##          Pearson's          Chi-squared          test
##          -----
## Chi^2 = 40.41418    d.f. = 8    p = 2.68e-06

```

*#Sí que es compleixen les condicions.
#H0: L'edat té relació amb la gravetat de la infracció comesa.
#H1: L'edat no té relació amb la gravetat de la infracció comesa.*

Quant a les variables edat i la gravetat de les infraccions comeses, podem afirmar amb un 95% de confiança (p -valor $< 0,001$), que entre les variables edat i la gravetat de les infraccions comeses, existeix una relació, que, d'acorda amb la V -Cramer, es caracteritza per ser una relació bastant lleugera, insignificant.

D'acord amb els residus, podem apreciar que la gran major part de valors es troben dins d'un interval de normalitat, però quant a la comissió de faltes lleus, trobem una sobrerrepresentació d'observacions en els grups de 17 a 25 anys, així com el de més de 55 anys, sent especialment elevades la quantitat d'observacions que trobem en el grup de persones de més de 55 anys. En el grup dels de 26 a 35 anys, ens trobem amb una infrarrepresentació d'observacions respecte de les que cabria esperar en condicions de total independència estadística de les variables, quelcom que es reproduïx en les faltes lleus. Tanmateix, en les infraccions molt greus, podem apreciar que és l'únic grup que mostra uns residus elevats, que indiquen que en aquella casella trobem una major quantitat d'observacions de les que cabria esperar en condicions d'independència estadística (residu = 3.007). En la resta de casos, les diferències que presenten les observacions esperades amb les observacions reals, mostren estar dins del rang de normalitat, quelcom que ens permet comprendre perquè la V -Cramer ens indica una relació estadística dèbil.

```

sjt.xtab (DADES$grup_edad,
          DADES$sancio_valorsOK,
          show.row.prc = T,
          show.col.prc = T,
          show.exp = T)

```

show.cell.prc = T,
show.summary =F)

grup_edad

sancio_valorsOK

Total

Aïllament cel·la

Aïllament Caps Set

Priv permisos sort

Privació passej iactes recr

Amonestació

17-25

3469379547.2 %52.7 %27.2 %

3663245 %65.1 %2.9 %

27470.4 %32.9 %0.2 %

3436312146.8 %63.5 %27 %

49590.7 %47.6 %0.4 %

73477347100 %57.7 %57.7 %

26-35

2189189259.8 %33.3 %17.2 %

1321623.6 %23.5 %1 %

25240.7 %30.5 %0.2 %

1285155635.1 %23.8 %10.1 %

31300.8 %30.1 %0.2 %

36623662100 %28.8 %28.7 %

36-45

70365755.3 %10.7 %5.5 %

43563.4 %7.7 %0.3 %

2481.9 %29.3 %0.2 %

48754038.3 %9 %3.8 %

14101.1 %13.6 %0.1 %

12711271100 %10 %9.9 %

46-55

18919550 %2.9 %1.5 %

17174.5 %3 %0.1 %

521.3 %6.1 %0 %

16216142.9 %3 %1.3 %

531.3 %4.9 %0 %

378378100 %3 %2.9 %

més de 55

284036.4 %0.4 %0.2 %

435.2 %0.7 %0 %

101.3 %1.2 %0 %

403351.9 %0.7 %0.3 %

415.2 %3.9 %0 %

7777100 %0.6 %0.5 %

Total

6578657851.7 %100 %51.7 %

5625624.4 %100 %4.4 %

82820.6 %100 %0.6 %

5410541042.5 %100 %42.5 %

1031030.8 %100 %0.8 %

1273512735100 %100 %100 %

#Tenim valors iguals a 0 que podem resoldre recodificant la variable EDAT.

```
DADES$EDAT_COPIA2 <- cut(DADES$EDAT, breaks = c(17, 25, 35, 45, 50, 86),
  labels = c("17-25", "26-35", "36-45", "46-50", "més de 50"),
  include.lowest = TRUE)
```

```
sjt.xtab (DADES$EDAT_COPIA2,
  DADES$sancio_valorsOK,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary = T)
```

EDAT_COPIA2

sancio_valorsOK

Total

Aïllament cel·la

Aïllament Caps Set

Priv permisos sort

Privació passej iactes recr

Amonestació

17-25

3469379547.2 %52.7 %27.2 %

3663245 %65.1 %2.9 %

27470.4 %32.9 %0.2 %

3436312146.8 %63.5 %27 %

49590.7 %47.6 %0.4 %

73477347100 %57.7 %57.7 %

26-35

2189189259.8 %33.3 %17.2 %

1321623.6 %23.5 %1 %

25240.7 %30.5 %0.2 %

1285155635.1 %23.8 %10.1 %

31300.8 %30.1 %0.2 %

36623662100 %28.8 %28.7 %

36-45

70365755.3 %10.7 %5.5 %

43563.4 %7.7 %0.3 %

2481.9 %29.3 %0.2 %

48754038.3 %9 %3.8 %

14101.1 %13.6 %0.1 %

12711271100 %10 %9.9 %

46-50

14513555.3 %2.2 %1.1 %

12124.6 %2.1 %0.1 %

220.8 %2.4 %0 %

10011138.2 %1.8 %0.8 %

321.1 %2.9 %0 %

262262100 %2.1 %2 %

més de 50

7210037.3 %1.1 %0.6 %

994.7 %1.6 %0.1 %

412.1 %4.9 %0 %

1028252.8 %1.9 %0.8 %

623.1 %5.8 %0 %

193193100 %1.5 %1.5 %

Total

6578657851.7 %100 %51.7 %

5625624.4 %100 %4.4 %

82820.6 %100 %0.6 %

5410541042.5 %100 %42.5 %

1031030.8 %100 %0.8 %

1273512735100 %100 %100 %

$\chi^2=252.213 \cdot df=16 \cdot \text{Cramer's } V=0.070 \cdot \text{Fisher's } p=0.000$

#Ara sí que es compleixen les condicions, en tant que menys d'un 20% de les observacions es troben per sota de 5 observacions.

#H1: L'edat té relació amb la sanció aplicada.

#H0: L'edat no té relació amb la sanció aplicada.

```
CrossTable(DADES$EDAT_COPIA2,
DADES$sancio_valorsOK,
prop.r = FALSE,
prop.c = TRUE,
prop.t = FALSE,
prop.chisq = F,
expected = T,
chisq = TRUE,
asresid = TRUE)
```

Warning in chisq.test(tab, correct = FALSE, ...): Chi-squared approximation may be incorrect

##	Cell	Contents
##		-----
##		N
##		Expected N
##	N /	Col Total
##	Adj	Std Resid

```

##
##
## =====
#####
##
##                               DADES$sancio_valorsOK
## DADES$EDA   Aïllmn c·   Aïllm C S   Prv prm s   Pó p i a   Amonestcó   Total
##
## 17-25       3469       366       27       3436       49       7347
##             3794.9     324.2     47.3     3121.1     59.4
##             0.527     0.651     0.329     0.635     0.476
##             -11.699    3.648     -4.554    11.426    -2.087
##
## 26-35       2189       132       25       1285       31       3662
##             1891.5     161.6     23.6     1555.7     29.6
##             0.333     0.235     0.305     0.238     0.301
##             11.654     -2.822    0.348     -10.720    0.302
##
## 36-45       703       43       24       487       14       1271
##             656.5     56.1     8.2     539.9     10.3
##             0.107     0.077     0.293     0.090     0.136
##             2.750     -1.884    5.846     -3.166    1.228
##
## 46-50       145       12       2       100       3       262
##             135.3     11.6     1.7     111.3     2.1
##             0.022     0.021     0.024     0.018     0.029
##             1.208     0.133     0.244     -1.427    0.614
##
## més de 50   72       9       4       102       6       193
##             99.7     8.5     1.2     82.0     1.6
##             0.011     0.016     0.049     0.019     0.058
##             -4.019    0.171     2.500     2.936     3.595
##
## Total       6578       562       82       5410       103     12735
##             0.517     0.044     0.006     0.425     0.008
## =====
#####
##
##           Statistics           for           All           Table           Factors
##
##           Pearson's           Chi-squared           test
##
## Chi^2 = 252.2127   d.f. = 16   p <2e-16

```

Podem afirmar amb més d'un 95% de confiança (p -valor $< 0,001$) que existeix una relació estadística entre l'edat i la sanció que ha estat aplicada, però d'acord amb la V-Cramer (= 0,07), aquesta relació es mostra com a dèbil, quelcom que ens indica que podria tractar-se d'una relació espúria.

Per analitzar major deteniment la relació entre aquestes dues variables anirem a analitzar el contingut dels residus ajustats estandaritzats. Començant per la sanció d'aïllament Ancela, podem apreciar que tot i que el grup que acumula el 52,7% de les sancions dèiem en Ancela és el grup de persones entre 17.25 anys, la quantitat d'observacions que trobem en aquesta casella està molt per sota de les observacions que cabria esperar en condicions d'independència estadística, doncs el residu mostra una considerable infrarrepresentació

d'observacions en aquesta casella, respecte de les que cabria esperar. Contràriament en la casella de persones d'entre 26 i 35 anys ens trobem amb una sobre representació de observacions respecte de les que cabria esperar en condicions d'independència estadística. El residu, que abans com comentàvem que era molt inferior el que cabria esperar respecte del grup d'edat anterior, ens trobem ara que té pràcticament el mateix valor però en sentit positiu. És a dir, ens trobem davant d'una clara sobre representació d'observacions en aquest grup respecte de les que cabria esperar en condicions d'independència estadística. En el cas de la franja d'edat entre 36 i 45 anys continuem apreciant una sobre representació, però aquest cop molt més moderada respecte de la que comentàvem anteriorment, i en el grup de persones amb més de 50 anys ens trobem amb una clara infra representació de les observacions obtingudes respecte de les que cabria esperar en condicions d'independència estadística, tenint un residu considerablement elevat respecte d'aquesta diferència que esmentaven. Quant a la sanció deia menys de cap de setmana, podem apreciar una sobre representació en el grup de persones d'entre 17.25 anys, que no es produeix en cap altra situació, de fet els altres grups d'edat que mostren tenir un residu positiu, són els grups que van de 40 sis 50 anys i el de persones de més de 50 anys però aquests residus mostren està molt pròxims a zero, el que implica que el valor obtingut respecte del valor esperat en condicions d'independència estadística és molt similar. Tant mateix, en el cas dels grups que mostren tenir una infra representació d'observacions respecte de condicions d'independència estadística són els grups que van de 26 anys de 35 anys i els de 36 a 45. En el primer podem afirmar que la diferència entre les observacions esperades i les reals és significativa en tant que no es troba dins del rang de normalitat (valora bsolut de 1,96), sinó que és notablement inferior, mentre que el segon grup, el de 36-45 anys, es troba dins del rang de valors normals, pel què no podem afirmar que la diferència estadística sigui significativa. Quant a la sanció de privació de permisos de sortida, podem apreciar que els únics valors que presenten diferències significatives són els dels grups d'edat de 17 a 25 anys, que mostra una clara infra representació d'observacions respecte de condicions d'independència estadística en tenir un residu bastant elevat, el grup de persones d'entre 36 i 45 anys que mostra tenir una clara sobre representació de observacions en tenir un residu superior a 5 punts i, en darrera instància, ens trobem amb una sobre representació d'observacions en el grup de persones de més de 50 anys les quals tenen un valor de residu de 2,5, quelcom que ens indica que es tracta d'una diferència significativa respecte de les que cabria esperar en condicions d'independència estadística, però molt inferior a la sobrerrepresentació del grup de persones d'entre 36 i 45 anys. Respecte de la privació de passejos i actes recreatius, ens trobem amb una sobre representació de l'aplicació d'aquesta sanció en el cas de les persones d'entre 17 25 anys, amb un residu de 11,40 tres punts, un valor extraordinàriament elevat, una és la representació del col·lectiu de persones entre 26 i 35 anys, les quals mostren un residu de -10,72 punts, també un residu amb valor absolut molt elevat que mosyra quer la quantitat d'observacions que trobem en aquesta casella està molt per sota de les que cabria esperar en condicions d'independència estadística, quelcom que també passa en el grup d'edat d'entre 36 a 45 anys, pero en menor mesura en tant que el valor que pren el residu és molt inferior al què venim de comentar (-3,166), tot i que presenta un valor elevat. Quant a l'aplicació d'aquesta sanció trobem una sobre representació de valors en el grup de persones de més de 50 anys, doncs el Seu residu arriba a prendre un valor de casi 3 punts, quelcom que indica que es tracta d'una diferència significativa respecte de la situació de total independència estadística. Finalment, quan a l'aplicació de la sanció de amonestació, ens trobem amb que els grups d'edat entre 26 a 50 anys mostren seguir una distribució normal de les dades, és a dir, que les diferències que podem observar no són significatives i segueixen un patró de normalitat. Tant mateix,

quan el grup d'entre 17 a 25 anys, trobem una clara infra representació de les observacions analitzades respecte de les que tindríem en condicions de total independència estadística, en tant que el seu residu presenta un valor absolut elevat (-2,087), cosa que passa a la inversa en el grup de major edat, el de persones de més de 50 anys, el qual mostra una sobrerrepresentació d'observacions en arribar a un valor de 3.595, sent aquesta una diferència significativa. De tot l'anterior podem afirmar que l'únic grup que presenta diferències estadístiques en l'aplicació de qualsevol de les sancions serien exclusivament els grups de persones d'entre 17 a 25 anys, mentre que la resta, o bé presenta diferències significatives en alguna de les sancions (cosa que passa en els grups d'edat d'entre 26 a 35, 36 a 45 i de més de 50 anys), o bé no presenta cap residu que ens indiqui que existeixen diferències significatives respecte de condicions d'independència estadística.

```

sjt.xtab (dades$grup_edad,
  dades$sancio_durada,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary = T)

```

grup_edad

sancio_durada

Total

0-4

5-9

10-14

15-20

més de 20

17-25

1651154522.5 %61.6 %13 %

3931383053.5 %59.2 %30.9 %

1269133817.3 %54.7 %10 %

2863553.9 %46.5 %2.2 %

2102792.9 %43.4 %1.6 %

73477347100 %57.7 %57.7 %

26-35

71677119.5 %26.7 %5.6 %

1842191150.3 %27.7 %14.5 %

72866719.9 %31.4 %5.7 %

2151775.9 %35 %1.7 %
 1641394.5 %33.9 %1.3 %
 36653665100 %28.8 %28.8 %
 36-45
 21826817.1 %8.1 %1.7 %
 62866349.4 %9.5 %4.9 %
 25323219.9 %10.9 %2 %
 88616.9 %14.3 %0.7 %
 85486.7 %17.6 %0.7 %
 12721272100 %10 %10 %
 46-55
 767920.1 %2.8 %0.6 %
 19719752.1 %3 %1.5 %
 626916.4 %2.7 %0.5 %
 21185.6 %3.4 %0.2 %
 22145.8 %4.5 %0.2 %
 378378100 %3 %3 %
 més de 55
 181623.4 %0.7 %0.1 %
 434055.8 %0.6 %0.3 %
 81410.4 %0.3 %0.1 %
 546.5 %0.8 %0 %
 333.9 %0.6 %0 %
 7777100 %0.6 %0.5 %
 Total
 2679267921 %100 %21 %
 6641664152.1 %100 %52.1 %
 2320232018.2 %100 %18.2 %
 6156154.8 %100 %4.8 %
 4844843.8 %100 %3.8 %
 1273912739100 %100 %100 %

$\chi^2=129.418 \cdot df=16 \cdot \text{Cramer's } V=0.050 \cdot \text{Fisher's } p=0.000$

#Sí es compleixen les condicions per aplicar el test de Chi2 en tant que totes les freqüències esperades són superiors a 1 o igual a 1 i només hi ha un 20% de les freqüències esperades per sota de 5 (6 caselles).

#H1: L'edat incideix en la durada de la sanció aplicada.

#H0: L'edat no incideix en la durada de la sanció aplicada.

```
CrossTable(dades$grup_edad,
dades$sancio_durada,
prop.r = FALSE,
prop.c = TRUE,
prop.t = FALSE,
prop.chisq = F,
expected = T,
chisq = TRUE,
asresid = TRUE)
```

```
## Warning in chisq.test(tab, correct = FALSE, ...): Chi-squared approximation may
## be incorrect
```

```
## Cell Contents
## |-----|
## | N |
## | Expected N |
## | N / Col Total |
## | Adj Std Resid |
## |-----|
##
```

```
## =====
##
## dades$sancio_durada
## dades$grup_edad  0-4    5-9    10-14   15-20  més de 20  Total
## -----
## 17-25            1651    3931    1269    286      210      7347
##                1545.1  3830.1  1338.0  354.7    279.1
##                0.616   0.592   0.547   0.465    0.434
##                4.661   3.623  -3.207  -5.747   -6.485
## -----
## 26-35            716     1842    728     215     164     3665
##                770.7   1910.6  667.5   176.9    139.2
##                0.267   0.277   0.314   0.350    0.339
##                -2.629  -2.688  3.070   3.476    2.534
## -----
## 36-45            218     628     253     88      85     1272
##                267.5   663.1   231.7   61.4     48.3
##                0.081   0.095   0.109   0.143    0.176
##                -3.590  -2.077  1.635   3.666    5.669
## -----
## 46-55            76      197     62      21      22     378
##                79.5    197.1   68.8    18.2    14.4
##                0.028   0.030   0.027   0.034    0.045
##                -0.448  -0.006  -0.925  0.670    2.086
## -----
## més de 55       18      43      8       5       3      77
##                16.2    40.1    14.0    3.7     2.9
##                0.007   0.006   0.003   0.008    0.006
```

##		0.507	0.654	-1.784	0.684	0.045
##		-----				
## Total	2679	6641	2320	615	484	12739
##		0.210	0.521	0.182	0.048	0.038
##	=====					
##	=====					
##	Statistics	for	All	Table	Factors	
##						
##	Pearson's		Chi-squared			test
##	-----					
##	Chi^2 = 129.4185	d.f. = 16	p < 2e-16			

Podem afirmar amb més del 95% de confiança (p-valor <0,001), que l'edat incideix en la durada de la sanció aplicada, en tenen per donar de la sanció aplicada a la quantitat de dies per les quals em poso aquesta sanció. Tant mateix, si analitzem el valor de la V-Cramer (0.050), podem apreciar que no es tracta d'una relació forta, sinó més aviat dèbil/insignificant, pel què segurament, com en el cas anterior, ens trobarem amb residus que mostraran una escassa rellevància de les diferències observades entre les observacions de la matriu de dades, amb les freqüències esperades. Si analitzem els residus ajustats estandaritzats, podem apreciar que les observacions que trobem en la durada de les sancions aplicades a les persones de més de 46 anys, és a dir en els grups d'edat que van d'entre 40 sis a 55 anys i els de les persones de més de 55 anys, es troben dins del que seria una distribució normal i, per tant, no tenen podem aplrar de diferències significatives més que amb la sola excepció de les sancions de més de 20 dies de durada en el cas de les persones d'entre 46 a 55 anys, que mostren una sobrerrepresentació d'observacions respecte de les que cabria observar en situació de total independència estadística (residu = 2,086). Respecte de la resta de grups d'edat, en el cas de les persones d'entre 17 a 25 anys podem apreciar que la durada de qualsevol tipus de sanció mostra tenir o bé una sobre representació d'observacions o una infra representació. En el cas de les sancions de grup de durada entre 04 dies i de cinc a nou dies, podem apreciar que existeix una sobre representació de les observacions, motiu pel qual sabem que les sancions de curta durada i de mitja durada s'apliquen més del que cabria esperar en cas de que existís una total situació d'independència estadística. Respecte de les sancions d'entre 10 a 14 dies, de les sancions de 15 a 20 dies, i de les sancions de més de 20 dies podem apreciar que existeix una clara infra representació de les observacions obtingudes respecte de les esperades en situació de total independència, que es concentren especialment en les sancions de durada de més de 20 dies. El motiu d'aquesta diferència es podria explicar en relació a les sancions que més s'han aplicat aquest grup d'edat. Si recordem que les sancions més aplicades eren l'aïllament Ancela, i la privació de passejos i actes recreatius, depenent de la gravetat de la sanció comesa podem entendre que les sancions no siguin de llarga durada, quelcom que sí que passaria si, per exemple, s'apliqués una sanció que té prevista una durada de màxim un mes o dos mesos.

A la inversa passa amb les franjes d'edat d'entre 26 a 35 anys i el grup d'entre 36 anys i 45 anys, en que trobem una clara infrarrepresentació d'observacions en la durada de les sancions de 0 a 9 dies, i una sobrerrepresentació en les sancions que duren 10 o més dies, mostrant ser en tot cas diferències significatives, amb la sola excepció de les sancions de 10 14 dies en el cas de les persones d'entre 36 a 45 anys, les quals mostren seguir una distribució normal.

El que ens podria arribar sembla, tenint en compte i la durada de les sancions, és que la privació de permisos de sortida i la privació de passejos i acte recreatius, que són les sancions que tenen prevista una major durada, es que s'apliquen en menor mesura del que cabria esperar en cas que l'edat no incidís en l'aplicació de sancions, en els grups d'entre 17 a 25 anys, venint a indicar que seria el grup exposat a l'aplicació en major mesura de sancions més greus i de menys durada, com seria el cas de l'aïllament en cel·la (durada màxima 14 dies, sense necessitat d'autorització judicial del JVP), els aïllaments de cap de setmana (fins a un màxim de 7 caps de setmana), que són sancions previstes per a infraccions molt greus i, en el cas d'aïllament en cel·la, per a les infraccions greus de major entitat, doncs recordem que l'aplicació de les sancions ha de seguir el principi de proporcionalitat de les penes d'acord amb la gravetat de la infracció i la intensitat en la seva comissió.

dades\$continent	<-	=	recode(dades\$pais,
"Afganistan"		=	"Àsia",
"Albania"		=	"Europa",
"Alemanya"		=	"Europa",
"Algèria"		=	"Àfrica",
"Angola"		=	"Àfrica",
"Argentina"	=	"Amèrica	Latina",
"Bangladesh"		=	"Àsia",
"Bèlgica"		=	"Europa",
"Bielorússia"		=	"Europa",
"Bolívia"	=	"Amèrica	Latina",
"Bos.-Hercegovina"		=	"Europa",
"Brasil"	=	"Amèrica	Latina",
"Bulgària"		=	"Europa",
"Camerun"		=	"Àfrica",
"Colòmbia"	=	"Amèrica	Latina",
"Costa Rica"		=	"Centroamèrica",
"Croàcia"		=	"Europa",
"Cuba"	=	"Amèrica	Latina",
"Dinamarca"		=	"Europa",
"Djibouti"		=	"Àfrica",
"Egipte"		=	"Àfrica",
"El Salvador"		=	"Centroamèrica",
"Equador"	=	"Amèrica	Latina",
"Eslovènia"		=	"Europa",
"Espanya"		=	"Espanya",
"Estats Units"		=	"Europa",
"Etiòpia"		=	"Àfrica",
"Filipines"		=	"Àsia",
"França"		=	"Europa",
"Gabon"		=	"Àfrica",
"Gàmbia"		=	"Àfrica",
"Geòrgia"		=	"Europa",
"Ghana"		=	"Àfrica",
"Grècia"		=	"Europa",
"Guinea Bissau"		=	"Àfrica",
"Guinea Conakry"		=	"Àfrica",
"Guinea Equatorial"		=	"Àfrica",
"Haití"	=	"Amèrica	Latina",
"Hondures"	=	"Amèrica	Latina",
"Hongria"		=	"Europa",

"Índia"		=		"Àsia",
"Irak"		=		"Àsia",
"Irlanda"		=		"Europa",
"Itàlia"		=		"Europa",
"Jordània"		=		"Àsia",
"Kazakhstan"		=		"Àsia",
"Letònia"		=		"Europa",
"Líban"		=		"Àsia",
"Líbia"		=		"Àfrica",
"Lituània"		=		"Europa",
"Macedònia"		=		"Europa",
"Mali"		=		"Àfrica",
"Malta"		=		"Europa",
"Marroc"		=		"Àfrica",
"Mauritània"		=		"Àfrica",
"Mèxic"	=		"Amèrica	Latina",
"Moldàvia"		=		"Europa",
"Montenegro"		=		"Europa",
"Nigèria"		=		"Àfrica",
"Nova Zelanda"		=		"Oceania",
"Països Baixos"		=		"Europa",
"Pakistan"		=		"Àsia",
"Palestina"		=		"Àsia",
"Panamà"	=		"Amèrica	Latina",
"Paraguai"	=		"Amèrica	Latina",
"Perú"	=		"Amèrica	Latina",
"Polònia"		=		"Europa",
"Portugal"		=		"Europa",
"R. Dominicana"		=	"Amèrica	Latina",
"Regne Unit"		=		"Europa",
"Rep.Dem.Congo"		=		"Àfrica",
"República Txeca"		=		"Europa",
"Romania"		=		"Europa",
"Ruanda"		=		"Àfrica",
"Rússia"		=		"Europa",
"Senegal"		=		"Àfrica",
"Sèrbia"		=		"Europa",
"Sèrbia.Mon,Nul"		=		"Europa",
"Sierra Leone"		=		"Àfrica",
"Síria"		=		"Àsia",
"Somàlia"		=		"Àfrica",
"Suècia"		=		"Europa",
"Suïssa"		=		"Europa",
"Togo"		=		"Àfrica",
"Tunísia"		=		"Àfrica",
"Turkmenistan"		=		"Àsia",
"Turquia"		=		"Àsia",
"Ucraïna"		=		"Europa",
"Uruguai"	=		"Amèrica	Latina",
"Veneçuela"	=		"Amèrica	Latina",
"Xile"	=		"Amèrica	Latina",
"Xina"		=		"Àsia")

summary(dades\$continent)

```

##          Asia          Europa          África América Latina Centroamérica
##          273          1134          6591          1812          18
##          Espanya
##          2907          4
dades$continents <- factor(dades$continent,
levels = c("Asia", "África", "América Latina", "Centroamérica", "Europa", "
Oceanía", "Espanya"),
ordered = TRUE)
summary (dades$continents)
##          Asia          África América Latina Centroamérica          Europa
##          273          6591          1812          18          1134
##          Oceanía          Espanya
##          4          2907
sjt.xtab (dades$continents,
dades$faltes_gravetat,
show.row.prc = T,
show.col.prc = T,
show.exp = T,
show.cell.prc = T,
show.summary =T)

```

continents

faltes_gravetat

Total

Lleu

Greu

Molt Greu

Asia

541.8 %2.4 %0 %

13214948.4 %1.9 %1 %

13612049.8 %2.4 %1.1 %

273273100 %2.1 %2.1 %

África

1191061.8 %58 %0.9 %

3497359953.1 %50.3 %27.5 %

2975288645.1 %53.3 %23.4 %

65916591100 %51.7 %51.8 %

América Latina

28291.5 %13.7 %0.2 %

102798956.7 %14.8 %8.1 %

75779341.8 %13.6 %5.9 %

18121812100 %14.2 %14.2 %

Centroamérica

000 %0 %0 %

101055.6 %0.1 %0.1 %

8844.4 %0.1 %0.1 %

1818100 %0.1 %0.2 %

Europa

9180.8 %4.4 %0.1 %

57061950.3 %8.2 %4.5 %

55549748.9 %9.9 %4.4 %

11341134100 %8.9 %9 %

Oceanía

000 %0 %0 %

42100 %0.1 %0 %

020 %0 %0 %

44100 %0 %0 %

Espanya

44471.5 %21.5 %0.3 %

1716158759 %24.7 %13.5 %

1147127339.5 %20.6 %9 %

29072907100 %22.8 %22.8 %

Total

2052051.6 %100 %1.6 %

6956695654.6 %100 %54.6 %

5578557843.8 %100 %43.8 %

1273912739100 %100 %100 %

$\chi^2=56.804 \cdot df=12 \cdot \text{Cramer's } V=0.047 \cdot \text{Fisher's } p=0.000$

#com que oceania té només 4 observacions, no podem fer inferència estadística i, per tant, eliminem la categoria.

```
dades$continentsOK <- car::recode(dades$continents,
  "Asia" = "Asia";
  "Àfrica" = "Àfrica";
  "América Latina" = "América";
  "Centroamérica" = "América";
  "Europa" = "Europa";
  "Espanya" = "Espanya";
  else = "NA",
  as.factor = T,
  levels = c("Asia","Àfrica","América", "Europa", "Espanya", NA))
```

```
summary(dades$continentsOK)
```

```
##          Asia      Àfrica  América      Europa  Espanya      NA's
## 273 6591 1830 1134 2907 4
```

```
CONTINENTS <- dades[complete.cases(dades), ]
```

```
summary(CONTINENTS$continentsOK)
```

```
##          Asia      Àfrica  América      Europa  Espanya
## 273 6588 1830 1134 2906
```

```
sjt.xtab(CONTINENTS$continentsOK,
  CONTINENTS$faltes_gravetat,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary = T)
```

continentsOK

faltes_gravetat

Total

Lleu

Greu

Molt Greu

Asia

541.8 %2.4 %0 %

13214948.4 %1.9 %1 %

13612049.8 %2.4 %1.1 %

273273100 %2.1 %2.1 %

Àfrica

1191061.8 %58 %0.9 %

3496359753.1 %50.3 %27.5 %

2973288545.1 %53.3 %23.4 %

65886588100 %51.7 %51.8 %

América

28291.5 %13.7 %0.2 %

103799956.7 %14.9 %8.1 %

76580141.8 %13.7 %6 %

18301830100 %14.4 %14.3 %

Europa

9180.8 %4.4 %0.1 %

57061950.3 %8.2 %4.5 %

55549748.9 %10 %4.4 %

11341134100 %8.9 %9 %

Espanya

44471.5 %21.5 %0.3 %

1716158759.1 %24.7 %13.5 %

1146127339.4 %20.6 %9 %

29062906100 %22.8 %22.8 %

Total

2052051.6 %100 %1.6 %

6951695154.6 %100 %54.6 %

5575557543.8 %100 %43.8 %

1273112731100 %100 %100 %

$\chi^2=53.319 \cdot df=8 \cdot \text{Cramer's } V=0.046 \cdot \text{Fisher's } p=0.000$

*#Es compleixen les condicions així que procedim a aplicar el test:
##H1: El continent de procedència incideix en la gravetat de la falta comesa.
##H0: El continent de procedència no incideix en la gravetat de la falta comesa.*

```
CrossTable(CONTINENTS$continentsOK,
CONTINENTS$faltes_gravetat,
prop.c = FALSE,
prop.t = TRUE,
prop.chisq = FALSE,
expected = F,
           = T,
```

```

chisq                                     =                                     TRUE,
asresid = TRUE)

## Warning in chisq.test(tab, correct = FALSE, ...): Chi-squared approximation may
## be incorrect

##                                     Cell                                     Contents
##                                     |-----|
## |                                     N                                     N |
## |                                     Expected                               N |
## |                                     Col                                     Total |
## |                                     Adj                                     Std   Resid |
## |                                     |-----|
##
## =====
##                                     CONTINENTS$faltes_gravetat
## CONTINENTS$continentsOK      Lleu      Greu      Molt  Greu      Total
##
## Asia                          5        132          136      273
##                                4.4        149.1          119.5
##                                0.024       0.019          0.024
##                                0.294      -2.096          2.029
##
## -----
## Àfrica                        119       3496          2973     6588
##                                106.1     3597.0          2884.9
##                                0.580       0.503          0.533
##                                1.820     -3.597          3.148
##
## -----
## Amèrica                       28       1037          765     1830
##                                29.5       999.2          801.4
##                                0.137       0.149          0.137
##                                -0.295     1.920          -1.852
##
## -----
## Europa                         9        570          555     1134
##                                18.3       619.2          496.6
##                                0.044       0.082          0.100
##                                -2.289    -3.072          3.663
##
## -----
## Espanya                       44       1716          1146     2906
##                                46.8       1586.6          1272.6
##                                0.215       0.247          0.206
##                                -0.469     5.486          -5.387
##
## -----
## Total                         205      6951          5575    12731
##                                0.016       0.546          0.438
##
## =====
##
## Statistics for All Table Factors
##
## Pearson's Chi-squared test
##
## Chi^2 = 53.31945 d.f. = 8 p = 9.35e-09

```

Podem afirmar amb més del 95% de confiança que la variable procedència incideix en la variable faltes gravetat (p-valor <0,001), tot i que aquesta relació mostra ser

considerablement dèbil o insignificant ($V\text{-Cramer} = 0,046$). Si analitzem els residus podem apreciar que la major part de les dades estan distribuïdes siguin una distribució normal i, per tant, les diferències que presenten entre les freqüències observades i les observacions realment obtingudes no són significatives estadísticament parlant. Tot i això, trobem que hi ha certes diferències significatives en tant que existeixen alguns residus notablement elevats respecte del que seria una distribució que respectaria una tota la independència de les variables. En primer lloc, podem apreciar que la gent provinent de països asiàtics en quant a les faltes greus mostra tenir una infra representació d'observacions obtingudes i una sobre representació en relació a les infraccions molt greus. Quant a la gent provinent d'Àfrica, ens trobem amb que existeix una infra representació respecte de les infraccions greus jo no sobre representació respecte de les infraccions molt greus són aquesta sobre representació considerablement elevada en tant que tenim un regidor superior a tres. En el marc dels països americans, la distribució de les observacions respecte de 3 tipologies de faltes presentar una distribució normal i, per tant, no podem parlar de que existeixen diferències significatives. Respecte d'Europa, trobem una infra representació respecte de les infraccions lleus, una infra representació que també es manté en les infraccions greus jo no sobre representació respecte de la comissió de infraccions molt greus (residu de 3,663), quelcom que implica que en el cas dels països europeus existeix una distribució que no segueix la normalitat i, per tant, que existeixen diferències significatives. Finalment, hem considerat oportú requalificar la categoria espanya, com a una categoria independent respecte de la resta de països europeus en tant que ens trobem dins d'aquest país, i, per tant, resulta interessant analitzar la distribució de la gent que en teoria hauria d'ocupar la major part de la població penitenciària tenint en compte que és la nacionalitat predominant en tot el territori Català.espanya, com a una categoria independent respecte de la resta de països europeus en tant que ens trobem dins d'aquest país, i, per tant, resulta interessant analitzar la distribució de la gent que en teoria hauria d'ocupar la major part de la població penitenciària tenint en compte que és la nacionalitat predominant en tot el territori Català. Respecte de les persones de nacionalitat Espanyola, trobem que en quant a les infraccions lleus, tot i que tenim menys observacions de les que cabria esperar en situació de total independència estadística, la diferència és insubstancial i no significativa estadísticament parlant. Tant mateix, en el cas de les infraccions greus trobem una sobre representació marcada per un residu de valor superior a 5.00, però com que ens indica que aquest te quantitat d'observacions segueix una distribució molt llunyana a la normalitat i, per tant ens trobem amb un valor significatiu i una diferència també significativa. D'altra banda quant a les infraccions molt greus ens trobem amb una considerable infra representació, també amb valor absolut cinc, que ens indica una diferència significativa respecte de la situació que tindríem en situacions en que amb dues variables fossin totalment independents en termes estadístics.

ANÀLISI EXCLUSIU AMB LES DONES

Tenint en compte que l'objectiu d'aquest treball és estudiar a l'aplicació del règim sancionador disciplinari penitenciari en les dones recloses de les presons de Catalunya, considera oportú realitzar una anàlisi de les sancions aplicades a les dones per a conèixer si existeixen diferències significatives respecte de la totalitat de la població en l'exclusiu grup de dones i, per tant, conèixer si en aquest grup de persones existeixen diferències significatives respecte dels resultats obtinguts amb anterioritat que parlen de la generalitat de la població penitenciària.

[summary](#)(DADES\$sexe_copia)

```

##                               Dona                               Home
## 831 11904

dones <- subset(DADES, DADES$sexe_copia == "Dona")
#creem una nova matriu de dades, ara exclusivament de dones i procedim a fer alguns dels anàlisis anterior per a valorar la incidència del gènere en l'aplicació del règim sancionador penitenciari.

summary(dones$falta_tip)

## 108A 108B 108C 108D 108E 108F 108G 108H 108I 109A 109B 109C 109D 109E 109F 109H
##    0  90 138  61  2  1  16  1  1 113 224  9  57  8  68  7
##      109I      110A      110B      110C      110D      110E      110F
##  3  4 14  0  7  3  4

table(dones$sancio)

##
##                Aïllament Caps Set                Aïllament cel·la
##                70                349
##                Amonestació                Limitació Comunic
##                20                0
##                Priv permisos sort Privació passej i actes recr
##                4                388

#Anàlisi de l'existència de relació entre edat i la infracció comesa:

sjt.xtab (dones$EDAT_COPIA2,
dones$sancio_valorsOK,
show.row.prc = T,
show.col.prc = T,
show.exp = T,
show.cell.prc = T,
show.summary = T)

```

EDAT_COPIA2

sancio_valorsOK

Total

Aïllament cel·la

Aïllament Caps Set

Priv permisos sort

Privació passej i actes recr

Amonestació

17-25

1019544.7 %28.9 %12.2 %

14196.2 %20 %1.7 %

210.9 %50 %0.2 %
10510646.5 %27.1 %12.6 %
451.8 %20 %0.5 %
226226100 %27.2 %27.2 %
26-35
11812938.4 %33.8 %14.2 %
30269.8 %42.9 %3.6 %
210.7 %50 %0.2 %
14414346.9 %37.1 %17.3 %
1374.2 %65 %1.6 %
307307100 %36.9 %36.9 %
36-45
11110245.9 %31.8 %13.4 %
18207.4 %25.7 %2.2 %
010 %0 %0 %
11111345.9 %28.6 %13.4 %
260.8 %10 %0.2 %
242242100 %29.1 %29.2 %
46-50
171645.9 %4.9 %2 %
7318.9 %10 %0.8 %
000 %0 %0 %
131735.1 %3.4 %1.6 %
010 %0 %0 %
3737100 %4.5 %4.4 %
més de 50
2810.5 %0.6 %0.2 %
125.3 %1.4 %0.1 %
000 %0 %0 %
15978.9 %3.9 %1.8 %
105.3 %5 %0.1 %

1919100 %2.3 %2.2 %

Total

34934942 %100 %42 %

70708.4 %100 %8.4 %

440.5 %100 %0.5 %

38838846.7 %100 %46.7 %

20202.4 %100 %2.4 %

831831100 %100 %100 %

$\chi^2=30.541 \cdot df=16 \cdot \text{Cramer's } V=0.096 \cdot \text{Fisher's } p=0.008$

```
summary(dones$grup_edad)
```

```
##           17-25           26-35           36-45           46-55 més de 55
##    226     307     242     45     11
```

#amb les variables de grups d'edat que teniem fins ara, trobem Freqüències esperades de valor 0, motiu pel qual, tenint en compte que la categoria de privació de permisos de sortida ens impedeix fer un bon anàlisi estadístic (té només 4 observacions) provarem a eliminar-la i veure si recodificant l'edat podem millorar la situació i fer un anàlisi estadístic que ens permeti fer inferència estadística.

```
dones$EDAT_COPIA3 <- cut(dones$EDAT, breaks = c(17, 25, 35, 45, 86),
  labels = c("17-25", "26-35", "36-45", "més de 45"),
  include.lowest = TRUE)
```

```
dones$SANCIONS_INF <- car::recode(dones$sancio,
  "Aïllament Caps Set" = "Aïllament Caps Set";
  "Aïllament cel·la" = "Aïllament cel·la";
  "Amonestació" = "Amonestació";
  "Privació passej i actes recr" = "Privació passej i actes recr";
  else = "NA";
  as.factor = T,
  levels = c("Aïllament cel·la", "Aïllament Caps Set", "Privació passej i actes
  recr", "Amonestació", "NA"))
```

```
summary(dones$SANCIONS_INF)
```

```
##           Aïllament cel·la           Aïllament Caps Set
##           349           70
## Privació passej i actes recr           Amonestació
##           388           20
##           NA's
##           4
```

```
dones2022 <- dones[complete.cases(dones), ]
```

```
summary(dones2022$SANCIONS_INF)
```

```
##           Aïllament cel·la           Aïllament Caps Set
##           349           70
```

```

## Privació passej i actes recr Amonestació
## 388 20

sjt.xtab (dones2022$EDAT_COPIA3,
dones2022$SANCIONS_INF,
show.row.prc = T,
show.col.prc = T,
show.exp = T,
show.cell.prc = T,
show.summary =T)

```

EDAT_COPIA3

SANCIONS_INF

Total

Aïllament cel·la

Aïllament Caps Set

Privació passej iactes recr

Amonestació

17-25

1019545.1 %28.9 %12.2 %

14196.2 %20 %1.7 %

10510546.9 %27.1 %12.7 %

451.8 %20 %0.5 %

224224100 %27.1 %27.1 %

26-35

11812938.7 %33.8 %14.3 %

30269.8 %42.9 %3.6 %

14414347.2 %37.1 %17.4 %

1374.3 %65 %1.6 %

305305100 %36.9 %36.9 %

36-45

11110245.9 %31.8 %13.4 %

18207.4 %25.7 %2.2 %

11111445.9 %28.6 %13.4 %

260.8 %10 %0.2 %

242242100 %29.3 %29.2 %

més de 45
 192433.9 %5.4 %2.3 %
 8514.3 %11.4 %1 %
 282650 %7.2 %3.4 %
 111.8 %5 %0.1 %
 5656100 %6.8 %6.8 %

Total
 34934942.2 %100 %42.2 %
 70708.5 %100 %8.5 %
 38838846.9 %100 %46.9 %
 20202.4 %100 %2.4 %
 827827100 %100 %100 %

$\chi^2=14.996 \cdot df=9 \cdot \text{Cramer's } V=0.078 \cdot \text{Fisher's } p=0.096$

*#Ara sí que es compleixen les condicions, en tant que menys d'un 20% de les observacions es troben per sota de 5 observacions.
 #H1: L'edat de les dones incideix en la sanció aplicada.
 #H0: L'edat de les dones no incideix en la sanció aplicada.*

No podem afirmar amb més d'un 95% de confiança (p-valor = 0,104), que l'edat de les dones incideixi en la sanció que se'ls aplica quan cometen una infracció.

```
sjt.xtab (dones$EDAT_COPIA2,
  dones$durada_sancio,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary =T)
```

EDAT_COPIA2
 durada_sancio
 Total
 0-4
 5-9
 10-14
 més de 15
 17-25
 817335.8 %30.3 %9.7 %

989043.4 %29.5 %11.8 %
 314113.7 %20.5 %3.7 %
 16227.1 %19.8 %1.9 %
 226226100 %27.2 %27.1 %
 26-35
 1079934.9 %40.1 %12.9 %
 12312340.1 %37 %14.8 %
 465615 %30.5 %5.5 %
 313010.1 %38.3 %3.7 %
 307307100 %36.9 %36.9 %
 36-45
 567823.1 %21 %6.7 %
 899736.8 %26.8 %10.7 %
 674427.7 %44.4 %8.1 %
 302412.4 %37 %3.6 %
 242242100 %29.1 %29.1 %
 46-50
 161243.2 %6 %1.9 %
 131535.1 %3.9 %1.6 %
 6716.2 %4 %0.7 %
 245.4 %2.5 %0.2 %
 3737100 %4.5 %4.4 %
 més de 50
 7636.8 %2.6 %0.8 %
 9847.4 %2.7 %1.1 %
 135.3 %0.7 %0.1 %
 2210.5 %2.5 %0.2 %
 1919100 %2.3 %2.2 %
 Total
 26726732.1 %100 %32.1 %
 33233240 %100 %40 %

15115118.2 %100 %18.2 %

81819.7 %100 %9.7 %

831831100 %100 %100 %

$\chi^2=33.284 \cdot df=12 \cdot \text{Cramer's } V=0.116 \cdot \text{Fisher's } p=0.001$

*#Ara sí que es compleixen les condicions, en tant que menys d'un 20% de les observacions es troben per sota de 5 observacions.
#H1: L'edat de les dones té relació amb la durada de la sanció aplicada.
#H0: L'edat de les dones no té relació amb la durada de la sanció aplicada.*

```
CrossTable(dones$EDAT_COPIA2,
dones$durada_sancio,
prop.r = FALSE,
prop.c = TRUE,
prop.t = FALSE,
prop.chisq = F,
expected = T,
chisq = TRUE,
asresid = TRUE)
```

Warning in chisq.test(tab, correct = FALSE, ...): Chi-squared approximation may be incorrect

```
##          Cell Contents
##          |-----|
##          |              N      |
##          |              Expected  N  |
##          |              Col      Total  |
##          |              Std      Resid  |
##          |-----|
##
## =====
##          dones$durada_sancio
## dones$EDAT_COPIA2  0-4    5-9    10-14  més de 15  Total
## -----
## 17-25              81     98     31     16     226
##                   72.6   90.3   41.1   22.0
##                   0.303  0.295  0.205  0.198
##                   1.400   1.227  -2.035 -1.585
## -----
## 26-35             107    123     46     31     307
##                   98.6   122.7  55.8   29.9
##                   0.401  0.370  0.305  0.383
##                   1.287   0.051  -1.824  0.261
## -----
## 36-45             56     89     67     30     242
##                   77.8   96.7   44.0   23.6
##                   0.210  0.268  0.444  0.370
##                   -3.557 -1.198  4.560  1.651
## -----
## 46-50             16     13     6      2      37
##                   11.9   14.8   6.7    3.6
##                   0.060  0.039  0.040  0.025
##                   1.481  -0.612 -0.315 -0.911
```

```

##
## més de 50          7          9          1          2          19
##                   6.1         7.6         3.5         1.9
##                   0.026        0.027        0.007        0.025
##                   0.445        0.668        -1.476       0.116
##
## -----
## Total              267         332         151         81         831
##                   0.321        0.400        0.182        0.097
## =====
##
##           Statistics      for      All      Table      Factors
##           Pearson's      Chi-squared      test
##
## Chi^2 = 33.28365   d.f. = 12   p = 0.000874

```

Podem afirmar amb més d'un 95% de confiança que l'edat de les dones incideix en la durada de la sanció que se'ls aplica (p -valor < 0.001). Aquesta relació, però, mostra ser una relació dèbil, pot ser que fins i tot sigui irrellevant (quelcom que comprovarem seguidament amb l'anàlisi dels residus ajustats estandaritzats), però que, si analitzem la V-Cramer del grup de dones amb la generalitat de la població (V-Cramer dones = 0,116, V-Cramer població total = 0,05), mostra ser una relació més elevada que en la totalitat de la població.

En la major part dels casos podem apreciar que els residus ens indiquen que la diferència que hi ha entre la quantitat d'observacions i les freqüències esperades no són significatives i es troben dins de la normalitat. En primer lloc, trobem que el primer valor que és cap a de la normalitat es troba en la franja d'edat de 17 a 25 anys per les sancions que aturen entre 10.14 dies, les quals mostren una considerable inflor representació respecte del valor que cabria esperar en situació d'independència estadística. El mateix passa amb l'aplicació de sancions que van de 04 dies en el cas de les persones d'entre 36 a 45 anys les quals mostren també una infra representació de les observacions obtingudes. Tant mateix, trobem que dins d'aquesta mateixa franja d'edat les sancions de 10 a 14 dies indiquen una sobre representació considerable (residu per sobre de 4), quelcom que ens indica que la diferència és significativa. El que vindria a suposar aquest fet és que les sancions de 10 a 14 dies s'apliquen en major quantitat del que cabria esperar en situació de tota la independència entre amb dues variables a les persones d'entre 36 de 45 anys. Finalment, ens trobem amb què la resta de valors seguirien una distribució normal i, per tant, que la diferència existent entre les freqüències observades i les esperades és insignificant.

```

sjt.xtab (dones$EDAT_COPIA2,
         dones$faltes_gravetat,
         show.row.prc = T,
         show.col.prc = T,
         show.exp = T,
         show.cell.prc = T,
         show.summary = T)

```

EDAT_COPIA2

faltes_gravetat

Total

Lleu

Greu

Molt Greu

17-25

893.5 %25 %1 %

13213358.4 %27 %15.9 %

868438.1 %27.7 %10.3 %

226226100 %27.2 %27.2 %

26-35

17125.5 %53.1 %2 %

18618160.6 %38 %22.4 %

10411533.9 %33.5 %12.5 %

307307100 %36.9 %36.9 %

36-45

491.7 %12.5 %0.5 %

13914257.4 %28.4 %16.7 %

999040.9 %31.9 %11.9 %

242242100 %29.1 %29.1 %

46-50

112.7 %3.1 %0.1 %

172245.9 %3.5 %2 %

191451.4 %6.1 %2.3 %

3737100 %4.5 %4.4 %

més de 50

2110.5 %6.2 %0.2 %

151178.9 %3.1 %1.8 %

2710.5 %0.6 %0.2 %

1919100 %2.3 %2.2 %

Total

32323.9 %100 %3.9 %

48948958.8 %100 %58.8 %

31031037.3 %100 %37.3 %

831831100 %100 %100 %

$\chi^2=17.737 \cdot df=8 \cdot \text{Cramer's } V=0.103 \cdot \text{Fisher's } p=0.016$

*#Ara sí que es compleixen les condicions, en tant que menys d'un 20% de les observacions es troben per sota de 5 observacions.
#H1: L'edat de les dones incideix en la gravetat de la infracció comesa.
#H0: L'edat de les dones no incideix en la gravetat de la infracció comesa.*

```
CrossTable(dones$EDAT_COPIA2,
dones$faltes_gravetat, prop.r = FALSE,
prop.c = TRUE,
prop.t = FALSE,
prop.chisq = F,
expected = T,
chisq = TRUE,
asresid = TRUE)
```

Warning in chisq.test(tab, correct = FALSE, ...): Chi-squared approximation may be incorrect

```
##          Cell Contents
##          |-----|
##          |               N   |
##          |               Expected N |
##          |               Col Total |
##          |               /         |
##          |               Adj Std   |
##          |               Resid    |
##          |-----|
```

dones\$EDAT_COPIA2	Lleu	dones\$faltes_gravetat			
		Greu	Molt	Greu	Total
17-25	8	132		86	226
		8.7	133.0		84.3
		0.250	0.270		0.277
		-0.285	-0.157		0.273
26-35	17	186		104	307
		11.8	180.7		114.5
		0.531	0.380		0.335
		1.934	0.781		-1.564
36-45	4	139		99	242
		9.3	142.4		90.3
		0.125	0.284		0.319
		-2.111	-0.528		1.377
46-50	1	17		19	37
		1.4	21.8		13.8
		0.031	0.035		0.061
		-0.371	-1.631		1.807
més de 50	2	15		2	19

```
##          0.7          11.2          7.1
##          0.062         0.031         0.006
##          1.530         1.801        -2.442
##
## Total          32          489          310          831
##          0.039         0.588         0.373
##
## =====
##
##          Statistics          for          All          Table          Factors
##
##          Pearson's          Chi-squared          test
##
## Chi^2 = 17.73729   d.f. = 8   p = 0.0233
```

Podem afirmar amb més del 95% de confiança que l'edat de les dones incideix en la gravetat de la infracció comesa (p-valor=0,013). Tanmateix, la relació que se'ns presenta, d'acord amb la V-Cramer, mostra ser dèbil (V-Cramer 0,103), tot i què superior respecte de la població general. Si analitzem els residus ajustats estandaritzats podem apreciar, novament, que la major part dels residus entre les observacions obtinguda respecte de les freqüències les parades, es mostrarien respecte d'una distribució normal, és a dir, no són significatius. Tot i això, si analitzem els grups d'edat entre 36 a 45 anys, podem apreciar que en relació a les infraccions lleus existeix una inflar representació de les dades, és a dir, que la quantitat de freqüències observades mostra ser significativament inferior a la que existiria en tractar-se de variables totalment independents. D'altra banda quan la gent de més de 50 anys ens trobem què passa el mateix aspecte de les infraccions molt greus, en les quals podem apreciar que existeix una notable infra representació de dades respecte de les que tindriem no situació d'independència estadística total. Més enllà d'aquestes qüestions, podem apreciar que, tot i que està dins del marge de la normalitat, existeixen alguns valors una mica límits: en el cas de les persones d'entre 26 i 35 anys, podem apreciar que les infraccions lleus són força elevades, però dins de la normalitat i no mostren ser significativament diferents el que cabria esperar una situació de normalitat. Passa quelcom similar amb les persones de més de 50 anys que en relació amb les infraccions greus mostren tenir unes dades dins del que seria normal estadísticament parlant però lleugerament elevades.

```
dones$continent <- recode(dones$pais,
  "Afganistan" = "Asia",
  "Albania" = "Europa",
  "Alemanya" = "Europa",
  "Algèria" = "Àfrica",
  "Angola" = "Àfrica",
  "Argentina" = "América Latina",
  "Bangladesh" = "Asia",
  "Bèlgica" = "Europa",
  "Bielorússia" = "Europa",
  "Bolívia" = "América Latina",
  "Bos.-Hercegovina" = "Europa",
  "Brasil" = "América Latina",
  "Bulgària" = "Europa",
  "Camerun" = "Àfrica",
  "Colòmbia" = "América Latina",
  "Costa Rica" = "Centroamèrica",
  "Croàcia" = "Europa",
  "Cuba" = "América Latina",
```

"Dinamarca"		=	"Europa",	
"Djibouti"		=	"Àfrica",	
"Egipte"		=	"Àfrica",	
"El Salvador"		=	"Centroamèrica",	
"Equador"	=	"Amèrica	Latina",	
"Eslovènia"		=	"Europa",	
"Espanya"		=	"Espanya",	
"Estats Units"		=	"Europa",	
"Etiòpia"		=	"Àfrica",	
"Filipines"		=	"Àsia",	
"França"		=	"Europa",	
"Gabon"		=	"Àfrica",	
"Gàmbia"		=	"Àfrica",	
"Geòrgia"		=	"Europa",	
"Ghana"		=	"Àfrica",	
"Grècia"		=	"Europa",	
"Guinea Bissau"		=	"Àfrica",	
"Guinea Conakry"		=	"Àfrica",	
"Guinea Equatorial"		=	"Àfrica",	
"Haití"	=	"Amèrica	Latina",	
"Hondures"	=	"Amèrica	Latina",	
"Hongria"		=	"Europa",	
"Índia"		=	"Àsia",	
"Irak"		=	"Àsia",	
"Irlanda"		=	"Europa",	
"Itàlia"		=	"Europa",	
"Jordània"		=	"Àsia",	
"Kazakhstan"		=	"Àsia",	
"Letònia"		=	"Europa",	
"Líban"		=	"Àsia",	
"Líbia"		=	"Àfrica",	
"Lituània"		=	"Europa",	
"Macedònia"		=	"Europa",	
"Mali"		=	"Àfrica",	
"Malta"		=	"Europa",	
"Marroc"		=	"Àfrica",	
"Mauritània"		=	"Àfrica",	
"Mèxic"	=	"Amèrica	Latina",	
"Moldàvia"		=	"Europa",	
"Montenegro"		=	"Europa",	
"Nigèria"		=	"Àfrica",	
"Nova Zelanda"		=	"Oceania",	
"Països Baixos"		=	"Europa",	
"Pakistan"		=	"Àsia",	
"Palestina"		=	"Àsia",	
"Panamà"	=	"Amèrica	Latina",	
"Paraguai"	=	"Amèrica	Latina",	
"Perú"	=	"Amèrica	Latina",	
"Polònia"		=	"Europa",	
"Portugal"		=	"Europa",	
"R. Dominicana"		=	"Amèrica	Latina",
"Regne Unit"		=	"Europa",	
"Rep.Dem.Congo"		=	"Àfrica",	
"República Txeca"		=	"Europa",	
"Romania"		=	"Europa",	


```

"Ruanda" = "África",
"Rússia" = "Europa",
"Senegal" = "África",
"Sèrbia" = "Europa",
"Sèrbia.Mon,Nul" = "Europa",
"Sierra Leone" = "África",
"Síria" = "Asia",
"Somàlia" = "África",
"Suècia" = "Europa",
"Suïssa" = "Europa",
"Togo" = "África",
"Tunísia" = "África",
"Turkmenistan" = "Asia",
"Turquia" = "Asia",
"Ucraïna" = "Europa",
"Uruguai" = "América Latina",
"Veneçuela" = "América Latina",
"Xile" = "América Latina",
"Xina" = "Asia")

```

summary(dones\$continent)

```

##          Asia          Europa          África América Latina  Centroamérica
##          0            66          78          333            6
##          Espanya
## 348          0

```

```

dones$origen <- car::recode(dones$continent,
  "Asia" = "Europa";
  "África" = "África";
  "América Latina" = "América";
  "Centroamérica" = "América";
  "Europa" = "Europa";
  "Espanya" = "Espanya";
  "Oceania" = "Europa",
  as.factor(levels = c("África","América", "Europa", "Espanya")))

```

summary(dones\$origen)

```

##          África          América          Europa          Espanya
## 78 339 66 348

```

```

sjt.xtab (dones$origen,
  dones$faltes_gravetat,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary = T)

```

origen

faltes_gravetat

Total

Lleu

Greu

Molt Greu

África

8310.3 %25 %1 %

414652.6 %8.4 %4.9 %

292937.2 %9.4 %3.5 %

7878100 %9.4 %9.4 %

América

12133.5 %37.5 %1.4 %

19619957.8 %40.1 %23.6 %

13112638.6 %42.3 %15.8 %

339339100 %40.8 %40.8 %

Europa

334.5 %9.4 %0.4 %

403960.6 %8.2 %4.8 %

232534.8 %7.4 %2.8 %

6666100 %7.9 %8 %

Espanya

9132.6 %28.1 %1.1 %

21220560.9 %43.4 %25.5 %

12713036.5 %41 %15.3 %

348348100 %41.9 %41.9 %

Total

32323.9 %100 %3.9 %

48948958.8 %100 %58.8 %

31031037.3 %100 %37.3 %

831831100 %100 %100 %

$\chi^2=11.129 \cdot df=6 \cdot \text{Cramer's } V=0.082 \cdot \text{Fisher's } p=0.144$

#Ara sí que es compleixen les condicions, en tant que menys d'un 20% de les observacions es troben per sota de 5 observacions.

#H1: El país de procedència de les dones incideix en la gravetat de la infracció comesa.
 #H0: El país de procedència de les dones no incideix en la gravetat de la infracció comesa.

No podem afirmar amb un 95% de confiança (p-valor = 0.149) que el país de procedència de les dones incideixen sobre la gravetat de la infracció comesa.

```

sjt.xtab (dones$origen,
  dones$sancio_valorsOK,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary =T)

```

origen

sancio_valorsOK

Total

Aïllament cel·la

Aïllament Caps Set

Priv permisos sort

Privació passej iactes recr

Amonestació

Àfrica

253332.1 %7.2 %3 %

8710.3 %11.4 %1 %

000 %0 %0 %

403651.3 %10.3 %4.8 %

526.4 %25 %0.6 %

7878100 %9.4 %9.4 %

América

17614251.9 %50.4 %21.2 %

21296.2 %30 %2.5 %

120.3 %25 %0.1 %

13015838.3 %33.5 %15.6 %

1183.2 %55 %1.3 %

339339100 %40.8 %40.7 %

Europa

252837.9 %7.2 %3 %
 567.6 %7.1 %0.6 %
 000 %0 %0 %
 363154.5 %9.3 %4.3 %
 020 %0 %0 %
 6666100 %7.9 %7.9 %
 Espanya
 12314635.3 %35.2 %14.8 %
 362910.3 %51.4 %4.3 %
 320.9 %75 %0.4 %
 18216252.3 %46.9 %21.9 %
 481.1 %20 %0.5 %
 348348100 %41.9 %41.9 %
 Total
 34934942 %100 %42 %
 70708.4 %100 %8.4 %
 440.5 %100 %0.5 %
 38838846.7 %100 %46.7 %
 20202.4 %100 %2.4 %
 831831100 %100 %100 %

$\chi^2=38.272 \cdot df=12 \cdot \text{Cramer's } V=0.124 \cdot \text{Fisher's } p=0.000$

#hem de recodificar les sancions, però com tenim les dades ja en un nou subconjunt de dades, c reem la variable origen a dones 2022.

```

dones2022$continent <- recode(dones2022$pais,
  "Afganistan" = "Asia",
  "Albania" = "Europa",
  "Alemanya" = "Europa",
  "Algèria" = "Àfrica",
  "Angola" = "Àfrica",
  "Argentina" = "Amèrica Latina",
  "Bangladesh" = "Asia",
  "Bèlgica" = "Europa",
  "Bielorússia" = "Europa",
  "Bolívia" = "Amèrica Latina",
  "Bos.-Hercegovina" = "Europa",
  "Brasil" = "Amèrica Latina",
  "Bulgària" = "Europa",

```

"Camerun"		=		"Àfrica",
"Colòmbia"		=	"América	Latina",
"Costa Rica"		=		"Centroamèrica",
"Croàcia"		=		"Europa",
"Cuba"		=	"América	Latina",
"Dinamarca"		=		"Europa",
"Djibouti"		=		"Àfrica",
"Egipte"		=		"Àfrica",
"El Salvador"		=		"Centroamèrica",
"Equador"		=	"América	Latina",
"Eslovènia"		=		"Europa",
"Espanya"		=		"Espanya",
"Estats Units"		=	=	"Europa",
"Etiòpia"		=		"Àfrica",
"Filipines"		=		"Àsia",
"França"		=		"Europa",
"Gabon"		=		"Àfrica",
"Gàmbia"		=		"Àfrica",
"Geòrgia"		=		"Europa",
"Ghana"		=		"Àfrica",
"Grècia"		=		"Europa",
"Guinea Bissau"		=		"Àfrica",
"Guinea Conakry"		=		"Àfrica",
"Guinea Equatorial"		=		"Àfrica",
"Haití"		=	"América	Latina",
"Hondures"		=	"América	Latina",
"Hongria"		=		"Europa",
"Índia"		=		"Àsia",
"Irak"		=		"Àsia",
"Irlanda"		=		"Europa",
"Itàlia"		=		"Europa",
"Jordània"		=		"Àsia",
"Kazakhstan"		=		"Àsia",
"Letònia"		=		"Europa",
"Líban"		=		"Àsia",
"Líbia"		=		"Àfrica",
"Lituània"		=		"Europa",
"Macedònia"		=		"Europa",
"Mali"		=		"Àfrica",
"Malta"		=		"Europa",
"Marroc"		=		"Àfrica",
"Mauritània"		=		"Àfrica",
"Mèxic"		=	"América	Latina",
"Moldàvia"		=		"Europa",
"Montenegro"		=		"Europa",
"Nigèria"		=		"Àfrica",
"Nova Zelanda"		=		"Oceanía",
"Països Baixos"		=	=	"Europa",
"Pakistan"		=		"Àsia",
"Palestina"		=		"Àsia",
"Panamà"		=	"América	Latina",
"Paraguai"		=	"América	Latina",
"Perú"		=	"América	Latina",
"Polònia"		=		"Europa",
"Portugal"		=		"Europa",

```

"R. Dominicana" = "América Latina",
"Regne Unit" = "Europa",
"Rep.Dem.Congo" = "Àfrica",
"República Txeca" = "Europa",
"Romania" = "Europa",
"Ruanda" = "Àfrica",
"Rússia" = "Europa",
"Senegal" = "Àfrica",
"Sèrbia" = "Europa",
"Sèrbia.Mon,Nul" = "Europa",
"Sierra Leone" = "Àfrica",
"Síria" = "Àsia",
"Somàlia" = "Àfrica",
"Suècia" = "Europa",
"Suïssa" = "Europa",
"Togo" = "Àfrica",
"Tunísia" = "Àfrica",
"Turkmenistan" = "Àsia",
"Turquia" = "Àsia",
"Ucraïna" = "Europa",
"Uruguai" = "América Latina",
"Veneçuela" = "América Latina",
"Xile" = "América Latina",
"Xina" = "Àsia")

```

```
summary(dones2022$continent)
```

```

##      Asia      Europa      Àfrica  América  Latina  Centreamérica
##      0         66         78         332      6
##      Espanya      Oceania
## 345      0

```

```

dones2022$origen <- car::recode(dones2022$continent,
  "Àsia" = "Europa";
  "Àfrica" = "Àfrica";
  "América Latina" = "América";
  "Centroamèrica" = "América";
  "Europa" = "Europa";
  "Espanya" = "Espanya";
  "Oceania" = "Europa";
  as.factor(levels) = c("Àfrica", "América", "Europa", "Espanya"))

```

```
summary(dones2022$origen)
```

```

##      Àfrica      América      Europa      Espanya
## 78 338 66 345

```

```

sjt.xtab (dones2022$origen,
  dones2022$SANCIONS_INF,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary = T)

```

origen

SANCIONS_INF

Total

Aïllament cel·la

Aïllament Caps Set

Privació passej iactes recr

Amonestació

Àfrica

253332.1 %7.2 %3 %

8710.3 %11.4 %1 %

403751.3 %10.3 %4.8 %

526.4 %25 %0.6 %

7878100 %9.4 %9.4 %

América

17614352.1 %50.4 %21.3 %

21296.2 %30 %2.5 %

13015938.5 %33.5 %15.7 %

1183.3 %55 %1.3 %

338338100 %40.9 %40.8 %

Europa

252837.9 %7.2 %3 %

567.6 %7.1 %0.6 %

363154.5 %9.3 %4.4 %

020 %0 %0 %

6666100 %8 %8 %

Espanya

12314635.7 %35.2 %14.9 %

362910.4 %51.4 %4.4 %

18216252.8 %46.9 %22 %

481.2 %20 %0.5 %

345345100 %41.7 %41.8 %

Total

34934942.2 %100 %42.2 %

70708.5 %100 %8.5 %

38838846.9 %100 %46.9 %

20202.4 %100 %2.4 %

827827100 %100 %100 %

$\chi^2=36.234 \cdot df=9 \cdot \text{Cramer's } V=0.121 \cdot \text{Fisher's } p=0.000$

*#Ara sí que es compleixen les condicions, en tant que menys d'un 20% de les observacions es troben per sota de 5 observacions.
#H0: El país de procedència de les dones incideix en la sanció imposada.
#H1: El país de procedència de les dones no incideix en la sanció imposada.*

```
CrossTable(dones2022$origen,
            dones2022$SANCIONS_INF,
            prop.r = FALSE,
            prop.c = TRUE,
            prop.t = FALSE,
            prop.chisq = F,
            expected = T,
            chisq = TRUE,
            asresid = TRUE)
```

Warning in chisq.test(tab, correct = FALSE, ...): Chi-squared approximation may be incorrect

Cell	Contents	
	Expected	N
N / Adj	Col Std	Total Resid

	dones2022\$SANCIONS_INF					
dns2022\$rgn	Aïllmnt cl.	Aïllmnt C S	Pró p i a r	Amonestació	Total	
África	25	8	40	5	78	
	32.9	6.6	36.6	1.9		
	0.072	0.114	0.103	0.250		
	-1.907	0.597	0.812	2.412		
América	176	21	130	11	338	
	142.6	28.6	158.6	8.2		
	0.504	0.300	0.335	0.550		
	4.778	-1.934	-4.051	1.301		
Europa	25	5	36	0	66	
	27.9	5.6	31.0	1.6		
	0.072	0.071	0.093	0.000		

##		-0.741	-0.270	1.295	-1.333
##		-----			
##	Espanya	123	36	182	4 345
##		145.6	29.2	161.9	8.3
##		0.352	0.514	0.469	0.200
##		-3.226	1.722	2.846	-1.994
##		-----			
##	Total	349	70	388	20 827
##		0.422	0.085	0.469	0.024
##		=====			
##		=====			
##	Statistics	for	All	Table	Factors
##					
##		Pearson's	Chi-squared		test
##					
##					
##	Chi^2 = 36.23365	d.f. = 9	p = 3.6e-05		

Podem afirmar amb un 95% de confiança (p -valor $< 0,001$), que l'origen de les dones empresonades incideix en la sanció imposada. No obstant això, la força d'aquesta relació és més aviat dèbil en tant que la V-Cramer mostra tenir un valor considerablement baix (0,121), de manera que aquesta relació podria ser més aviat irrellevant que rellevant. Si analitzem els residus podem apreciar que la categoria de dones però vénen d'Europa la distribució de les dades, tot i no sé exacte amb les freqüències espera des que obtindrien en cas que amb dues variables fossin totalment independents, les observacions de la matriu de dades mostren seguir una distribució normal i, per tant, no podem parlar de que existeixen diferències significatives. Quant a les dones d'Àfrica podem apreciar que existeixen diferències significatives en quant a l'aplicació de la sanció de amonestació, doncs ens trobem amb un residu que surten de l'àmbit de la normalitat i que són considerablement elevats, existint més dones africanes que han estat amonestades, respecte del que cabria esperar en situació de total independència. Quant a les dones americanes, podem apreciar que s'aplica la sanció d'aïllament Ancela en major mesura que a qualsevol altre grup, existent no sobre representació de les observacions en aquesta casella, sent aquesta la diferència més substancial que trobem en l'anàlisi del creuament d'aquestes dues variables. En conseqüència, podem afirmar que existeixen diferències significatives quant a l'aplicació de la sanció d'aïllament ens a les dones provinents de Centreamèrica i Sud-amèrica, aplicant-se en major mesura del que cabria esperar en situació de tota la independència. Quant a la sanció de privació de passejos i actes recreatius, trobem que s'aplica molt per sota del què cabria esperar, existint una infrarrepresentació de dades en aquest cas. La resta de sancions aplicades a dones americanes mostres seguir una distribució normal, no existint diferències significatives, tot i que en el cas de la sanció de hi ha menys de caps de setmana podem apreciar que existeix una notable infra representació que Bodeja la normalitat en la seva distribució.

Finalment, quan a les dones espanyoles, podem apreciar que existeix una infra representació d'observacions en l'aplicació de la sanció d'aïllament Ancela, el que ens porta a afirmar que s'aplica en menor mesura del que cabria esperar en situació de independència estadística entre amb dues variables. Quan l'aplicació de la sanció de privació de passejos i actes recreatius, podem apreciar que hi ha una sobrerrepresentació de dades a la casella, quelcom que ens porta a inferir que s'aplica més del què cabria esperar aquesta sanció, respecte del què s'aplicaria en situacions d'independència estadística.

La resta dels casos, ens trobem que tant en la sanció d'aïllament de cap de setmana, en la sanció de amonestació les dones són sancionades dins del que seria l'àmbit de la normalitat, però estan força límit de la normalitat, en el cas de l'amonestació notablement per sota (menys aplicada del què cabria esperar) i en el cas de l'aïllament de caps de setmana, lleugerament per sobre.

```

sjt.xtab (dones$origen,
  dones$sancio_durada,
  show.row.prc = T,
  show.col.prc = T,
  show.exp = T,
  show.cell.prc = T,
  show.summary =T)

```

origen

sancio_durada

Total

0-4

5-9

10-14

15-20

més de 20

Àfrica

252532.1 %9.4 %3 %

403151.3 %12 %4.8 %

7149 %4.6 %0.8 %

657.7 %10.9 %0.7 %

020 %0 %0 %

7878100 %9.4 %9.3 %

América

10310930.4 %38.6 %12.4 %

13413539.5 %40.4 %16.1 %

796223.3 %52.3 %9.5 %

17225 %30.9 %2 %

6111.8 %23.1 %0.7 %

339339100 %40.8 %40.7 %

Europa

302145.5 %11.2 %3.6 %
 212631.8 %6.3 %2.5 %
 121218.2 %7.9 %1.4 %
 141.5 %1.8 %0.1 %
 223 %7.7 %0.2 %
 6666100 %7.9 %7.8 %

Espanya

10911231.3 %40.8 %13.1 %
 13713939.4 %41.3 %16.5 %
 536315.2 %35.1 %6.4 %
 31238.9 %56.4 %3.7 %
 18115.2 %69.2 %2.2 %
 348348100 %41.9 %41.9 %

Total

26726732.1 %100 %32.1 %
 33233240 %100 %40 %
 15115118.2 %100 %18.2 %
 55556.6 %100 %6.6 %
 26263.1 %100 %3.1 %
 831831100 %100 %100 %

$\chi^2=33.781 \cdot df=12 \cdot \text{Cramer's } V=0.116 \cdot \text{Fisher's } p=0.002$

*#Ara sí que es compleixen les condicions, en tant que menys d'un 20% de les observacions es troben per sota de 5 observacions.
 #H0: El país de procedència de les dones incideix en la durada de la sanció imposada.
 #H1: El país de procedència de les dones no incideix en la durada de la sanció imposada.*

```
CrossTable(dones$origen,
            dones$sancio_durada,
            prop.r = FALSE,
            prop.c = TRUE,
            prop.t = FALSE,
            prop.chisq = F,
            expected = T,
            chisq = TRUE,
            asresid = TRUE)
```

Warning in chisq.test(tab, correct = FALSE, ...): Chi-squared approximation may
 ## be incorrect

```

##                                     Cell                Contents
##                                     |-----|
## |                                     N |
## |                                     Expected N |
## |                                     Col Total |
## |                                     Std Resid |
## |-----|
##
## =====
===
##                                     dones$sancio_durada
## dones$origen      0-4      5-9      10-14      15-20      més de 20      Total
##
## Àfrica            25          40          7          6          0          78
##                   25.1        31.2        14.2        5.2          2.4
##                   0.094        0.120        0.046        0.109        0.000
##                   -0.016        2.146        -2.213        0.401        -1.667
##
## -----
## Amèrica           103          134          79          17          6          339
##                   108.9        135.4        61.6        22.4          10.6
##                   0.386        0.404        0.523        0.309        0.231
##                   -0.895        -0.207        3.185        -1.544        -1.868
##
## -----
## Europa            30          21          12          1          2          66
##                   21.2        26.4        12.0        4.4          2.1
##                   0.112        0.063        0.079        0.018        0.077
##                   2.416        -1.406        0.002        -1.738        -0.048
##
## -----
## Espanya           109          137          53          31          18          348
##                   111.8        139.0        63.2        23.0          10.9
##                   0.408        0.413        0.351        0.564        0.692
##                   -0.423        -0.292        -1.866        2.253        2.872
##
## -----
## Total             267          332          151          55          26          831
##                   0.321        0.400        0.182        0.066        0.031
## =====
===
##
## Statistics for All Table Factors
##
## Pearson's Chi-squared test
##
## Chi^2 = 33.78143 d.f. = 12 p = 0.00073

```

Podem afirmar amb més del 95% de confiança (p -valor $< 0,001$) que el país de procedència de les dones incideix en la durada de les sancions imposades calculada en dies. No obstant això, de la mateixa manera que veníem dient la força d'aquesta relació és més aviat de dèbil, sent el valor de la V-Cramer de 0.116, seguint la mateixa dinàmica que els anàlisi anteriors.

Si procedim analitzar els residus, en el cas de les dones africanes, podem apreciar que l'aplicació de sancions que duren entre cinc i no ho dies mostra tenir una notable sobre representació de les dades, mentre que les sancions d'entre 10 a 14 dies està molt per sota del que cabria esperar en situacions d'independència estadística. En el cas de les dones

americanes trobem que la durada de les sancions d'entre 10 a 14 dies mostra tenir una sobre representació d'observacions respecte de les situacions que tindríem en condicions de total independència estadística, mentre que la resta de casos mostren seguir una distribució normal, i, per tant, no existeixen diferències significatives.

Respecte de les dones europees, podem apreciar que existeix una notable sobre representació quant a l'aplicació de les sancions que durant entre zero i quatre dies, quelcom congruent amb els resultats anteriors expressat respecte de la tipologia de sancions imposades a les dones, no existint cap altre residu que ens indiqui que les diferències entre les freqüències observades i les freqüències esperades siguin significatives.

Finalment, respecte a les dones de nacionalitat Espanyola podem apreciar que els residus ens indiquen que la durada de les sancions d'entre 15 20 dies i de les sancions de més de 20 dies estan amb dues sobre representades, és a dir són els únics tipus de durar des de sancions que mostren tenir una major quantitat d'observacions respecte de les que tindríem en condicions de tota la independència estadística i, per tant, podem parlar de que existeixen diferències significatives respecte de condicions de tota la independència.

Així doncs, tenint en compte que la major part dels casos podem parlar de que la distribució de les dades segueix una distribució normal, podem entendre per què la força d'aquesta relació estadística més aviat dèbil ho podria arribar a ser considerada fins i tot insignificant.

#REGRESSIÓ LOGÍSTICA:

De tots els resultats anteriorment analitzats, l'element que em suscita major interès rau en l'aplicació de les sancions. Concretament, si analitzem les dades, podem observar que en la totalitat de la població l'ascensor d'aïllament s'aplica en més del 50% dels casos, mentre que per al cas de les dones s'aplica gairebé en el 50% dels casos. Tenint en compte que és una sanció que la teoria ens indica que s'hauria d'explicar exclusivament pels casos en que la infracció comesa sigui una conducta extraordinàriament greu o molt greu, volem analitzar quins factors són els que porten a que existeixi una major probabilitat de que la sanció aplicada sigui l'aïllament.

Per a fer-ho, primer de tot, haurem de mirar quines variables independents tenim que podrien explicar per sí mateixes la sanció d'aïllament. Segons hem anat observant, una VI podria ser el sexe, l'edat, la nacionalitat (expressada en continent de procedència) i la gravetat de la conducta infractora comesa, doncs si recordem els anàlisis bivariats anteriors, podem afirmar que en tots els casos hi havia un p-valor que ens indicava que les VI incidien en la VD que acabem de comentar.

```
descr::freq(dades$sexe_copia, plot = F)
```

```
##                                     dades$sexe_copia
##                                     Frequency      Percent
##      Dona                             831           6.523
##      Home                             11908          93.477
## Total    12739 100.000
```

```
descr::freq(dades$grup_edad, plot = F)
```

```
##                                     dades$grup_edad
##                                     Frequency      Percent
```

```
##      17-25                                7347      57.6733
##      26-35                                3665      28.7699
##      36-45                                1272       9.9851
##      46-55                                 378       2.9673
##      més      de      55                  77        0.6044
## Total      12739 100.0000
```

```
descr::freq(dades$continentsOK, plot = F)
```

```
##                                     dades$continentsOK
##                                     Frequency      Percent      Valid      Percent
##      Asia                             273          2.1430
##      Àfrica                           6591         51.7388
##      Amèrica                           1830         14.3653
##      Europa                             1134          8.9018
##      Espanya                            2907         22.8197
##      NA's                                4             0.0314
## Total      12739 100.0000      100.000
```

```
descr::freq(dades$faltes_gravetat, plot = F)
```

```
##                                     dades$faltes_gravetat
##                                     Frequency      Percent      Cum      Percent
##      Lleu                             205          1.609
##      Greu                             6956         54.604
##      Molt      Greu                    5578         43.787
## Total      12739 100.000
```

```
descr::freq(dades$sancio, plot = F)
```

```
##                                     dades$sancio
##                                     Frequency      Percent
##      Aïllament Caps Set                562         4.4116
##      Aïllament cel·la                  6578         51.6367
##      Amonestació                       103          0.8085
##      Limitaió Comunic                   4             0.0314
##      Priv permisos sort                 82           0.6437
##      Privació passej i actes recr      5410         42.4680
## Total      12739 100.0000
```

#com que el què volem analitzar és la variable sanció = aïllament en cel·la sí, aïllament en cel·la no, creem una variable nova, mantindrem la base de dades "continents" en tant que, recordem , tenir 4 observacions en una categoria pot afectar els resultats finals.

```
CONTINENTS$aill <- ifelse(CONTINENTS$sancio == "Aïllament cel·la", "Sí", "No")
```

```
CONTINENTS$aillament <- factor(CONTINENTS$aill,
                                levels = c("No", "Sí"),
                                ordered = TRUE)
```

```
descr::freq(CONTINENTS$aillament, plot = F)
```

```
##                                     CONTINENTS$aillament
##                                     Frequency      Percent      Cum      Percent
##      No                             6157         48.36
##      Sí                             6574         51.64
## Total      12731 100.00
```

```

table(CONTINENTS$faltes_gravetat, CONTINENTS$aïllament)

##
##
##           Lleu           No           Sí
##           205           5316          1635
## Molt Greu 636 4939

##recodifiquem les faltes gravetats de manera que lleu i molt greu siguin una mateixa categoria, en tant que ens trobem que les infraccions lleus no tenen cap observació d'aplicació de la sanció d'aïllament en tant que és una sanció prevista per a infraccions greus i molt greus.
CONTINENTS$infrac <- ifelse(CONTINENTS$faltes_gravetat == "Molt Greu", "Molt Greu", "LL/G")

descr::freq(CONTINENTS$infrac, plot = F)

##
##           CONTINENTS$infrac
##           Frequency Percent
## LL/G           7156          56.21
## Molt Greu       5575          43.79
## Total 12731 100.00

CONTINENTS$infracio <- factor(CONTINENTS$infrac,
  levels = c("LL/G","Molt Greu"))
class(CONTINENTS$infracio)

## [1] "factor"

descr::freq(CONTINENTS$infracio, plot = F)

##
##           CONTINENTS$infracio
##           Frequency Percent
## LL/G           7156          56.21
## Molt Greu       5575          43.79
## Total 12731 100.00

table(CONTINENTS$infracio, CONTINENTS$aïllament)

##
##
##           LL/G           No           Sí
##           5521          1635
## Molt Greu 636 4939

##creem el model per veure la relació entre sexe i la sanció d'aïllament.
model.glm <- glm(formula=aïllament ~ sexe_copia,family=binomial(),data=CONTINENTS,na.action=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')

##           Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
##           Response: aïllament
##           Df      Chisq Pr(>Chisq)
## sexe_copia  1      32.699  1.076e-08 ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

summary(model.glm)

```

```

##
##                                     Call:
## glm(formula = aïllament ~ sexe_copia, family = binomial(), data = CONTINENTS,
##                                     na.action = na.omit)
##
##                                     Coefficients:
##                                     Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)          -0.32287      0.07028   -4.594 4.35e-06 ***
## sexe_copiaHome       0.41538      0.07264    5.718 1.08e-08 ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
## Residual deviance: 17602 on 12729 degrees of freedom
## AIC: 17606
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 3

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

##
## Logistic regression predicting aïllament
##
## OR(95%CI) P(Wald's test) P(LR-test)
## sexe_copia: Home vs Dona 1.515 (1.314,1.747) < 0.001 < 0.001
##
## Log-likelihood = -8801.05303
## No. of observations = 12731
## AIC value = 17606.10606

rm('model.glm')
### Els homes tenen un 1,52 vegades més de ser sancionats amb la sanció d'aïllament que les dones.

#creem el model per veure la relació entre edat i sanció d'aïllament

model.glm <-glm(formula=aïllament ~ grup_edad,family=binomial(),data=CONTINENTS,na.action=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')

## Warning in printHypothesis(L, rhs, names(b)): one or more coefficients in the hypothesis include
## arithmetic operators in their names;
## the printed representation of the hypothesis will be omitted

## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
## Response: aïllament
## Df Chisq Pr(>Chisq)
## grup_edad 4 168.53 < 2.2e-16 ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

summary(model.glm)

```



```
##
##
## Call:
## glm(formula = aillament ~ grup_edad, family = binomial(), data = CONTINENTS,
##      na.action = na.omit)
##
## Coefficients:
## Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept) -0.11261 0.02338 -4.817 1.46e-06 ***
## grup_edad26-35 0.50875 0.04101 12.404 < 2e-16 ***
## grup_edad36-45 0.32584 0.06107 5.336 9.52e-08 ***
## grup_edad46-55 0.11261 0.10549 1.067 0.2858
## grup_edadmés de 55 -0.44701 0.23805 -1.878 0.0604 .
##
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
## Residual deviance: 17465 on 12726 degrees of freedom
## AIC: 17475
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

```
epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)
```

```
##
## Logistic regression predicting aillament
##
## OR(95%CI) P(Wald's test) P(LR-test)
## grup_edad: ref.=17-25 < 0.001
## 26-35 1.663 (1.535,1.802) < 0.001
## 36-45 1.385 (1.229,1.561) < 0.001
## 46-55 1.119 (0.91,1.376) 0.2858
## més de 55 0.64 (0.401,1.02) 0.0604
##
## Log-likelihood = -8732.30323
## No. of observations = 12731
## AIC value = 17474.60647
```

```
rm('model.glm')
```

#creem el model per a veure al relació entre la nacionalitat expressada com a continent de procedència, respecte de la sanció d'aillament.

```
model.glm <- glm(formula=aillament ~ continentsOK, family=binomial(), data=CONTINENTS, na.action=na.omit)
car::Anova(model.glm, type='II', test.statistic='Wald')
```

```
## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
## Response: aillament
## Df Chisq Pr(>Chisq)
## continentsOK 4 57.868 8.133e-12 ***
##
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
summary(model.glm)
```

```
##
##                                     Call:
##   glm(formula = aillament ~ continentsOK, family = binomial(),
##       data = CONTINENTS, na.action = na.omit)
##
##                                     Coefficients:
##                                     Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)                0.34779      0.12288    2.830  0.00465 **
## continentsOKÀfrica        -0.35446      0.12533   -2.828  0.00468 **
## continentsOKAmérica       -0.19668      0.13152   -1.495  0.13481
## continentsOKEuropa         0.09308      0.13712    0.679  0.49724
## continentsOKEspanya       -0.34228      0.12836   -2.667  0.00766 **
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
## Residual deviance: 17576 on 12726 degrees of freedom
## AIC: 17586
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

```
epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)
```

```
##
##           Logistic regression predicting aillament
##
##           OR(95%CI)           P(Wald's test) P(LR-test)
## continentsOK: ref.=Asia
##           África           0.702 (0.549,0.897)  0.0047
##           América         0.821 (0.635,1.063)  0.1348
##           Europa          1.098 (0.839,1.436)  0.4972
##           Espanya         0.71 (0.552,0.913)  0.0077
##
##           Log-likelihood = -8788.23892
##           No. of observations = 12731
## AIC value = 17586.47783
```

```
rm('model.glm')
```

#Creem el model per a veure la relació entre la gravetat de la infracció (considero més oportú a naliutzar directment la gravetat de la sanció perquè en cas contrari tindriem massa categories a mb valors de 0) i la sanció d'aïllament.

```
model.glm <- glm(formula=aillament ~ infraccio,family=binomial(),data=CONTINENTS,na.action=na.omit)
```

```
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
```

```
##           Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
##           Response: aillament
##           Df Chisq Pr(>Chisq)
## infraccio 1 4156.2 < 2.2e-16 ***
```

```

##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

summary(model.glm)

##
##                                     Call:
## glm(formula = aillament ~ infraccio, family = binomial(), data = CONTINENTS,
##      na.action      =      na.omit)
##
##                                     Coefficients:
##                                     Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)                -1.21692     0.02816  -43.22  <2e-16 ***
## infraccioMolt  Greu         3.26664     0.05067   64.47  <2e-16 ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
##      Null deviance: 17635  on 12730  degrees of freedom
## Residual deviance: 11650  on 12729  degrees of freedom
##      AIC: 11654
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

##
##      Logistic regression predicting aillament
##
##      OR(95%CI)          P(Wald's test) P(LR-test)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G 26.223 (23.744,28.961) < 0.001 < 0.001
##
##      Log-likelihood = -5824.78657
##      No. of observations = 12731
## AIC value = 11653.57313

rm('model.glm')

```

analitzem, com és la sanció d'aïllament en cel·la segon gènere a igualtat d'edat.

```

model.glm <- glm(formula=aillament ~ sexe_copia+grup_edad,family=binomial(),data=CONTINENTS,na.action=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')

```

```

## Warning in printHypothesis(L, rhs, names(b)): one or more coefficients in the hypothesis include
## arithmetic operators in their names;
## the printed representation of the hypothesis will be omitted

```

```

##      Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
##      Response: aillament
##      Df      Chisq Pr(>Chisq)
## sexe_copia      1    55.363  1.002e-13 ***
## grup_edad      4   191.015 < 2.2e-16 ***

```

```
##
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

summary(model.glm)

```
##
## Call:
## glm(formula = aillament ~ sexe_copia + grup_edad, family = binomial(),
## data = CONTINENTS, na.action = na.omit)
##
## Coefficients:
## Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept) -0.65264 0.07638 -8.544 < 2e-16 ***
## sexe_copiaHome 0.55653 0.07480 7.441 1.00e-13 ***
## grup_edad26-35 0.54037 0.04135 13.067 < 2e-16 ***
## grup_edad36-45 0.41650 0.06261 6.652 2.89e-11 ***
## grup_edad46-55 0.16124 0.10608 1.520 0.129
## grup_edadmés de 55 -0.39003 0.23906 -1.631 0.103
##
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
## Residual deviance: 17408 on 12725 degrees of freedom
## AIC: 17420
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

```
##
## Logistic regression predicting aillament
##
## crude OR(95%CI) adj. OR(95%CI)
## sexe_copia: Home vs Dona 1.515 (1.314,1.747) 1.745 (1.507,2.02)
##
## grup_edad: ref.=17-25
## 26-35 1.663 (1.535,1.802) 1.717 (1.583,1.862)
## 36-45 1.385 (1.229,1.561) 1.517 (1.341,1.715)
## 46-55 1.119 (0.91,1.376) 1.175 (0.954,1.447)
## més de 55 0.64 (0.401,1.02) 0.677 (0.424,1.082)
##
## P(Wald's test) P(LR-test)
## sexe_copia: Home vs Dona < 0.001 < 0.001
##
## grup_edad: ref.=17-25 < 0.001
## 26-35 < 0.001
## 36-45 < 0.001
## 46-55 0.1285
## més de 55 0.1028
##
## Log-likelihood = -8704.16082
## No. of observations = 12731
## AIC value = 17420.32164
```

```
rm('model.glm')
```

```
##ambdues          variables          segueixen          sent          significatives.
```

```
model.glm <- glm(formula=aillament ~ sexe_copia+grup_edad+continentsOK+infraccio,family=
binomial(),data=CONTINENTS,na.action=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
```

```
## Warning in printHypothesis(L, rhs, names(b)): one or more coefficients in the hypothesis include
```

```
## arithmetic operators in their names;
## the printed representation of the hypothesis will be omitted
```

```
## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
```

```
##
```

```
## Response: aillament
```

```
## Df Chisq Pr(>Chisq)
```

```
## sexe_copia 1 50.737 1.056e-12 ***
```

```
## grup_edad 4 179.299 < 2.2e-16 ***
```

```
## continentsOK 4 29.828 5.306e-06 ***
```

```
## infraccio 1 4084.905 < 2.2e-16 ***
```

```
## ---
```

```
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
summary(model.glm)
```

```
##
```

```
## Call:
```

```
## glm(formula = aillament ~ sexe_copia + grup_edad + continentsOK +
```

```
## infraccio, family = binomial(), data = CONTINENTS, na.action = na.omit)
```

```
##
```

```
## Coefficients:
```

```
## Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
```

```
## (Intercept) -2.08199 0.19877 -10.475 < 2e-16 ***
```

```
## sexe_copiaHome 0.72800 0.10220 7.123 1.06e-12 ***
```

```
## grup_edad26-35 0.72050 0.05713 12.612 < 2e-16 ***
```

```
## grup_edad36-45 0.62202 0.08334 7.464 8.39e-14 ***
```

```
## grup_edad46-55 0.26742 0.14138 1.891 0.0586 .
```

```
## grup_edadmés de 55 -0.40485 0.32779 -1.235 0.2168
```

```
## continentsOKÀfrica -0.25753 0.16885 -1.525 0.1272
```

```
## continentsOKAmérica 0.05813 0.17702 0.328 0.7426
```

```
## continentsOKEuropa 0.09282 0.18389 0.505 0.6137
```

```
## continentsOKEspanya -0.04126 0.17266 -0.239 0.8111
```

```
## infraccioMolt Greu 3.35356 0.05247 63.913 < 2e-16 ***
```

```
## ---
```

```
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
##
```

```
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
```

```
##
```

```
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
```

```
## Residual deviance: 11347 on 12720 degrees of freedom
```

```
## AIC: 11369
```

```
##
```

```
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

```

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

##
##          Logistic          regression          predicting          ailment
##
##          crude OR(95%CI)          adj. OR(95%CI)
## sexe_copia: Home vs Dona          1.515 (1.314,1.747)          2.071 (1.695,2.53)
##
##          grup_edad:          ref.=17-25
##          26-35          1.663 (1.535,1.802)          2.055 (1.838,2.299)
##          36-45          1.385 (1.229,1.561)          1.863 (1.582,2.193)
##          46-55          1.119 (0.91,1.376)          1.307 (0.99,1.724)
##          més de 55          0.64 (0.401,1.02)          0.667 (0.351,1.268)
##
##          continentsOK:          ref.=Asia
##          Àfrica          0.702 (0.549,0.897)          0.773 (0.555,1.076)
##          Amèrica          0.821 (0.635,1.063)          1.06 (0.749,1.499)
##          Europa          1.098 (0.839,1.436)          1.097 (0.765,1.573)
##          Espanya          0.71 (0.552,0.913)          0.96 (0.684,1.346)
##
## infraccio: Molt Greu vs LL/G 26.223 (23.744,28.961) 28.604 (25.809,31.703)
##
##          P(Wald's test) P(LR-test)
## sexe_copia: Home vs Dona          < 0.001          < 0.001
##
## grup_edad: ref.=17-25          < 0.001
##          26-35          < 0.001
##          36-45          < 0.001
##          46-55          0.0586
##          més de 55          0.2168
##
## continentsOK: ref.=Asia          < 0.001
##          Àfrica          0.1272
##          Amèrica          0.7426
##          Europa          0.6137
##          Espanya          0.8111
##
## infraccio: Molt Greu vs LL/G < 0.001          < 0.001
##
##          Log-likelihood          =          -5673.61784
##          No.          of          observations          =          12731
## AIC value = 11369.23569

descr::LogRegR2(model.glm)

## Chi2          6288.017
## Df          10
## Sig.          0
##          Cox          and          Snell          Index          0.3897666
##          Nagelkerke          Index          0.5198749
## McFadden's R2          0.3565595

rm('model.glm')

##totes les variables segueixen sent significatives.

```

CONSTRUCCIÓ DEL MODEL:

#Pas 0: la preparació de les dades ja ha estat feta anteriorment. Així, avancem amb el model.

#Pas 1: mirem quina serà la primera variable significativa i la que aportí uns majors guanys, avaluats en AIC

```
#creem el model per veure la relació entre sexe i la sanció d'aïllament.  
model.glm <- glm(formula=aïllament ~ sexe_copia,family=binomial(),data=CONTINENTS,na.  
action=na.omit)
```

```
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
```

```
##      Analysis      of      Deviance      Table      (Type      II      tests)  
##  
##              Response:  
##              Df      Chisq      Pr(>Chisq)  
##      sexe_copia      1      32.699      1.076e-08      ***  
##  
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
summary(model.glm)
```

```
##  
##  
##                                Call:  
## glm(formula = aïllament ~ sexe_copia, family = binomial(), data = CONTINENTS,  
##                                na.action = na.omit)  
##  
##                                Coefficients:  
##              Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)  
## (Intercept)      -0.32287      0.07028    -4.594 4.35e-06 ***  
## sexe_copiaHome    0.41538      0.07264     5.718 1.08e-08 ***  
##  
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1  
##  
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)  
##  
##      Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom  
## Residual deviance: 17602 on 12729 degrees of freedom  
##              AIC: 17606  
##  
## Number of Fisher Scoring iterations: 3
```

```
epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)
```

```
##  
##      Logistic      regression      predicting      aïllament  
##  
##              OR(95%CI)      P(Wald's test) P(LR-test)  
## sexe_copia: Home vs Dona 1.515 (1.314,1.747) < 0.001 < 0.001  
##  
##              Log-likelihood = -8801.05303  
##              No. of observations = 12731  
## AIC value = 17606.10606
```

```
descr::LogRegR2(model.glm)
```

```
## Chi2 33.1463
## Df 1
## Sig. 8.547895e-09
## Cox and Snell Index 0.002600203
## Nagelkerke Index 0.003468179
## McFadden's R2 0.001879548
```

```
rm('model.glm')
```

#creem el model per veure la relació entre edat i sanció d'aïllament

```
model.glm <-glm(formula=aillament ~ grup_edad,family=binomial(),data=CONTINENTS,na.action=na.omit)
```

```
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
```

```
## Warning in printHypothesis(L, rhs, names(b)): one or more coefficients in the hypothesis include
```

```
## arithmetic operators in their names;
## the printed representation of the hypothesis will be omitted
```

```
## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
```

```
## Response: aillament
```

```
## Df Chisq Pr(>Chisq)
```

```
## grup_edad 4 168.53 < 2.2e-16 ***
```

```
## ---
```

```
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
summary(model.glm)
```

```
##
```

```
## Call:
```

```
## glm(formula = aillament ~ grup_edad, family = binomial(), data = CONTINENTS,
```

```
## na.action = na.omit)
```

```
##
```

```
## Coefficients:
```

```
## Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
```

```
## (Intercept) -0.11261 0.02338 -4.817 1.46e-06 ***
```

```
## grup_edad26-35 0.50875 0.04101 12.404 < 2e-16 ***
```

```
## grup_edad36-45 0.32584 0.06107 5.336 9.52e-08 ***
```

```
## grup_edad46-55 0.11261 0.10549 1.067 0.2858
```

```
## grup_edadmés de 55 -0.44701 0.23805 -1.878 0.0604 .
```

```
## ---
```

```
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
##
```

```
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
```

```
##
```

```
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
```

```
## Residual deviance: 17465 on 12726 degrees of freedom
```

```
## AIC: 17475
```

```
##
```

```
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

```
epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)
```



```
##
##      Logistic      regression      predicting      aïllament
##
##      OR(95%CI)                P(Wald's test) P(LR-test)
## grup_edad: ref.=17-25                < 0.001
##      26-35                1.663 (1.535,1.802) < 0.001
##      36-45                1.385 (1.229,1.561) < 0.001
##      46-55                1.119 (0.91,1.376) 0.2858
##      més de 55                0.64 (0.401,1.02) 0.0604
##
##      Log-likelihood = -8732.30323
##      No. of observations = 12731
## AIC value = 17474.60647
```

```
descr::LogRegR2(model.glm)
```

```
##      Chi2                170.6459
##      Df                4
##      Sig.                0
##      Cox and Snell Index 0.01331453
##      Nagelkerke Index    0.01775907
## McFadden's R2    0.009676408
```

```
rm('model.glm')
```

#creem el model per a veure al relació entre la nacionalitat expressada com a continent de procedència, respecte de la sanció d'aïllament.

```
model.glm <- glm(formula=aïllament ~ continentsOK,family=binomial(),data=CONTINENTS,na.action=na.omit)
```

```
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
```

```
##      Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
##      Response: aïllament
##      Df      Chisq Pr(>Chisq)
## continentsOK      4      57.868      8.133e-12 ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
summary(model.glm)
```

```
##
##      Call:
##      glm(formula = aïllament ~ continentsOK, family = binomial(),
##      data = CONTINENTS, na.action = na.omit)
##
##      Coefficients:
##      Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)      0.34779      0.12288      2.830  0.00465 **
## continentsOKÀfrica -0.35446      0.12533     -2.828  0.00468 **
## continentsOKAmèrica -0.19668      0.13152     -1.495  0.13481
## continentsOKEuropa  0.09308      0.13712      0.679  0.49724
## continentsOKEspanya -0.34228      0.12836     -2.667  0.00766 **
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```

##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
## Residual deviance: 17576 on 12726 degrees of freedom
## AIC: 17586
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

##
## Logistic regression predicting aillement
##
## OR(95%CI) P(Wald's test) P(LR-test)
## continentsOK: ref.=Asia < 0.001
## África 0.702 (0.549,0.897) 0.0047
## América 0.821 (0.635,1.063) 0.1348
## Europa 1.098 (0.839,1.436) 0.4972
## Espanya 0.71 (0.552,0.913) 0.0077
##
## Log-likelihood = -8788.23892
## No. of observations = 12731
## AIC value = 17586.47783

descr::LogRegR2(model.glm)

## Chi2 58.77453
## Df 4
## Sig. 5.247691e-12
## Cox and Snell Index 0.004606006
## Nagelkerke Index 0.00614354
## McFadden's R2 0.003332786

rm('model.glm')

#Creem el model per a veure la relació entre la gravetat de la infracció (considero més oportú a
naliutzar directment la gravetat de la sanció perquè en cas contrari tindriem massa categories a
mb valors de 0) i la sanció d'aillament.

model.glm <- glm(formula=aillament ~ infraccio,family=binomial(),data=CONTINENTS,na.act
ion=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')

## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
## Response: aillement
## Df Chisq Pr(>Chisq)
## infraccio 1 4156.2 < 2.2e-16 ***
## ---
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

summary(model.glm)

##
## Call:
## glm(formula = aillement ~ infraccio, family = binomial(), data = CONTINENTS,

```

```
##                               na.action           =           na.omit)
##
##                               Coefficients:
##                               Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)                -1.21692    0.02816  -43.22  <2e-16 ***
## infraccioMolt Greu         3.26664    0.05067   64.47  <2e-16 ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
## Residual deviance: 11650 on 12729 degrees of freedom
## AIC: 11654
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

```
epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)
```

```
##
##           Logistic regression predicting ailment
##
##                               OR(95%CI)           P(Wald's test) P(LR-test)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G 26.223 (23.744,28.961) < 0.001 < 0.001
##
##           Log-likelihood = -5824.78657
##           No. of observations = 12731
## AIC value = 11653.57313
```

```
descr::LogRegR2(model.glm)
```

```
## Chi2 5985.679
## Df 1
## Sig. 0
## Cox and Snell Index 0.3751013
## Nagelkerke Index 0.5003141
## McFadden's R2 0.3394156
```

```
rm('model.glm')
```

Tal i com podem apreciar, totes les variables són significatives (p-valor <0,001), per tant, poden entrar a formar part del model. De totes, la variable que aporta una major quantitat de guanys és la variable d'infracció, en tant que redueix la versemblança en pràcticament 6000 unitats. Per tant, aquesta és la primera variable en entrar al model.

Així, aquesta variable aporta un total de 5985.679 guanys i dona una R2 de McFadden de 0,338.

#PAS 2:

```
#afegim el sexe
model.glm <- glm(formula=aillament ~ infraccio+sexe_copia,family=binomial(),data=CONTIN
ENTS,na.action=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
```

```
##                               Response:                               aillament
##                               Df                               Chisq  Pr(>Chisq)
##   infraccio                   1   4146.229   <    2.2e-16   ***
##   sexe_copia                   1    17.385   3.052e-05   ***
##                               ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

summary(model.glm)

```
##
##                               Call:
##   glm(formula = aillament ~ infraccio + sexe_copia, family = binomial(),
##        data = CONTINENTS, na.action = na.omit)
##
##                               Coefficients:
##                               Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)                   -1.59342    0.09527  -16.73 < 2e-16 ***
## infraccioMolt Greu            3.26616    0.05072   64.39 < 2e-16 ***
## sexe_copiaHome                 0.40286    0.09662    4.17 3.05e-05 ***
##                               ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
## Residual deviance: 11632 on 12728 degrees of freedom
##                               AIC:                               11638
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

```
##
##   Logistic regression predicting aillament
##
##                               crude OR(95%CI)   adj. OR(95%CI)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G 26.223 (23.744,28.961) 26.211 (23.73,28.95)
##
## sexe_copia: Home vs Dona 1.515 (1.314,1.747) 1.496 (1.238,1.808)
##
##                               P(Wald's test)  P(LR-test)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G < 0.001 < 0.001
##
## sexe_copia: Home vs Dona < 0.001 < 0.001
##
##                               Log-likelihood = -5815.8916
##                               No. of observations = 12731
## AIC value = 11637.78319
```

descr::LogRegR2(model.glm)

```
##   Chi2                               6003.469
##   Df                                   2
##   Sig.                                 0
##   Cox and Snell Index                 0.3759739
```

```

##          Nagelkerke          Index          0.501478
## McFadden's R2    0.3404243

rm('model.glm')

#afegim l'edat
model.glm <- glm(formula=aillament ~ infraccio+grup_edad,family=binomial(),data=CONTIN
ENTS,na.action=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')

## Warning in printHypothesis(L, rhs, names(b)): one or more coefficients in the hypothesis incl
ude
##          arithmetic          operators          in          their          names;
## the printed representation of the hypothesis will be omitted

##          Analysis          of          Deviance          Table          (Type          II          tests)
##
##          Response:
##          Df          Chisq          Pr(>Chisq)
## infraccio          1          4108.76          <          2.2e-16          ***
## grup_edad          4          224.16          <          2.2e-16          ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

summary(model.glm)

##
##
##          Call:
##          glm(formula = aillament ~ infraccio + grup_edad, family = binomial(),
##          data = CONTINENTS, na.action = na.omit)
##
##          Coefficients:
##          Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)          -1.53693          0.03765 -40.819 < 2e-16 ***
## infraccioMolt Greu    3.33516          0.05203  64.100 < 2e-16 ***
## grup_edad26-35          0.77124          0.05430  14.204 < 2e-16 ***
## grup_edad36-45          0.61828          0.07973   7.755 8.84e-15 ***
## grup_edad46-55          0.35079          0.13902   2.523 0.0116 *
## grup_edadmés de 55 -0.32607          0.31974  -1.020 0.3078
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
##          Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
##          Residual deviance: 11420 on 12725 degrees of freedom
##          AIC: 11432
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

##
##          Logistic          regression          predicting          aillament
##
##          crude OR(95%CI)          adj. OR(95%CI)

```

```
## infraccio: Molt Greu vs LL/G 26.223 (23.744,28.961) 28.083 (25.36,31.098)
##
##
##          grup_edad:                                ref.=17-25
##    26-35                                1.663 (1.535,1.802)    2.162 (1.944,2.405)
##    36-45                                1.385 (1.229,1.561)    1.856 (1.587,2.17)
##    46-55                                1.119 (0.91,1.376)    1.42 (1.081,1.865)
##    més de 55                            0.64 (0.401,1.02)    0.722 (0.386,1.351)
##
##
##                                     P(Wald's test) P(LR-test)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G < 0.001 < 0.001
##
## grup_edad: ref.=17-25 < 0.001
##    26-35 < 0.001
##    36-45 < 0.001
##    46-55 0.0116
##    més de 55 0.3078
##
##          Log-likelihood = -5709.97529
##          No. of observations = 12731
## AIC value = 11431.95059
```

descr::LogRegR2(model.glm)

```
## Chi2 6215.302
## Df 5
## Sig. 0
## Cox and Snell Index 0.3862712
## Nagelkerke Index 0.5152127
## McFadden's R2 0.3524362
```

rm('model.glm')

#afegim la procedència en termes del continent d'on provenen.
 model.glm <-glm(formula=aillament ~ infraccio+continentsOK,family=binomial(),data=CONTINENTS,na.action=na.omit)
 car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')

```
## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
## Response: aillament
## Df Chisq Pr(>Chisq)
## infraccio 1 4127.51 < 2.2e-16 ***
## continentsOK 4 80.69 < 2.2e-16 ***
##
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

summary(model.glm)

```
##
## Call:
## glm(formula = aillament ~ infraccio + continentsOK, family = binomial(),
## data = CONTINENTS, na.action = na.omit)
##
## Coefficients:
## Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept) -1.01167 0.16259 -6.222 4.9e-10 ***
```

```
## infraccioMolt Greu 3.29940 0.05136 64.246 < 2e-16 ***
## continentsOKÁfrica -0.40823 0.16528 -2.470 0.0135 *
## continentsOKAmérica 0.02018 0.17284 0.117 0.9070
## continentsOKEuropa 0.19704 0.17989 1.095 0.2734
## continentsOKEspanya -0.12117 0.16892 -0.717 0.4732
##
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
## Residual deviance: 11568 on 12725 degrees of freedom
## AIC: 11580
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

```
##
## Logistic regression predicting ailment
##
## crude OR(95%CI) adj. OR(95%CI)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G 26.223 (23.744,28.961) 27.096 (24.502,29.966)
##
## continentsOK: ref.=Asia
## África 0.702 (0.549,0.897) 0.665 (0.481,0.919)
## América 0.821 (0.635,1.063) 1.02 (0.727,1.432)
## Europa 1.098 (0.839,1.436) 1.218 (0.856,1.733)
## Espanya 0.71 (0.552,0.913) 0.886 (0.636,1.234)
##
## P(Wald's test) P(LR-test)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G < 0.001 < 0.001
##
## continentsOK: ref.=Asia < 0.001
## África 0.0135
## América 0.907
## Europa 0.2734
## Espanya 0.4732
##
## Log-likelihood = -5784.07105
## No. of observations = 12731
## AIC value = 11580.14211
```

descr::LogRegR2(model.glm)

```
## Chi2 6067.11
## Df 5
## Sig. 0
## Cox and Snell Index 0.3790855
## Nagelkerke Index 0.5056283
## McFadden's R2 0.3440331
```

rm('model.glm')

6215.302 - 5985.679

```
## [1] 229.623
```

Novament, totes les variables són significatives, de manera que podem continuar considerant que totes les variables poden seguir entrant al model. La variable amb l'AIC més baix, és a dir, la variable que aporta una major quantitat de guanys és l'EDAT, doncs aporta uns guanys de 229.623 unitats i una R2 de McFadden de 0.352. A la vegada, podem apreciar que la variable "infracció" continua sent significativa i, per tant, ens trobem amb què es manté dins del model.

```
#PAS 3:
```

```
#afegim el sexe  
model.glm <- glm(formula=aillament ~ infraccio+grup_edad+sexe_copia,family=binomial(),data=CONTINENTS,na.action=na.omit)  
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
```

```
## Warning in printHypothesis(L, rhs, names(b)): one or more coefficients in the hypothesis include
```

```
## arithmetic operators in their names;  
## the printed representation of the hypothesis will be omitted
```

```
## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
```

```
##
```

```
## Response: aillament
```

```
## Df Chisq Pr(>Chisq)
```

```
## infraccio 1 4095.319 < 2.2e-16 ***
```

```
## grup_edad 4 247.862 < 2.2e-16 ***
```

```
## sexe_copia 1 41.313 1.297e-10 ***
```

```
## ---
```

```
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
summary(model.glm)
```

```
##
```

```
## Call:
```

```
## glm(formula = aillament ~ infraccio + grup_edad + sexe_copia,
```

```
## family = binomial(), data = CONTINENTS, na.action = na.omit)
```

```
##
```

```
## Coefficients:
```

```
## Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
```

```
## (Intercept) -2.15781 0.10463 -20.624 < 2e-16 ***
```

```
## infraccioMolt Greu 3.33986 0.05219 63.995 < 2e-16 ***
```

```
## grup_edad26-35 0.80954 0.05477 14.780 < 2e-16 ***
```

```
## grup_edad36-45 0.71774 0.08126 8.833 < 2e-16 ***
```

```
## grup_edad46-55 0.40383 0.13899 2.906 0.00367 **
```

```
## grup_edadmés de 55 -0.27146 0.32462 -0.836 0.40303
```

```
## sexe_copiaHome 0.63798 0.09926 6.428 1.3e-10 ***
```

```
## ---
```

```
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
##
```

```
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
```

```
##
```

```
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
```

```
## Residual deviance: 11377 on 12724 degrees of freedom
```

```
## AIC: 11391
```



```

##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

##
##          Logistic          regression          predicting          aillement
##
##                                crude OR(95%CI)          adj. OR(95%CI)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G 26.223 (23.744,28.961) 28.215 (25.472,31.254)
##
##                                grup_edad:                                ref.=17-25
## 26-35                                1.663 (1.535,1.802)          2.247 (2.018,2.502)
## 36-45                                1.385 (1.229,1.561)          2.05 (1.748,2.404)
## 46-55                                1.119 (0.91,1.376)          1.498 (1.14,1.966)
## més de 55                            0.64 (0.401,1.02)          0.762 (0.403,1.44)
##
## sexe_copia: Home vs Dona          1.515 (1.314,1.747)          1.893 (1.558,2.299)
##
##                                P(Wald's test) P(LR-test)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G < 0.001 < 0.001
##
## grup_edad: ref.=17-25 < 0.001
## 26-35 < 0.001
## 36-45 < 0.001
## 46-55 0.0037
## més de 55 0.403
##
## sexe_copia: Home vs Dona < 0.001 < 0.001
##
##          Log-likelihood          =          -5688.58839
##          No.          of          observations          =          12731
## AIC value = 11391.17679

descr::LogRegR2(model.glm)

## Chi2          6258.076
## Df          6
## Sig.          0
##          Cox          and          Snell          Index          0.3883298
##          Nagelkerke          Index          0.5179584
## McFadden's R2 0.3548617

rm('model.glm')

#afegim la procedència de la persona empresonada.
model.glm <-glm(formula=aillement ~ infraccio+grup_edad+continentsOK,family=binomial(),
data=CONTINENTS,na.action=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')

## Warning in printHypothesis(L, rhs, names(b)): one or more coefficients in the hypothesis include
## arithmetic operators in their names;
## the printed representation of the hypothesis will be omitted

```

```
## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
## Response: aillament
## Df Chisq Pr(>Chisq)
## infraccio 1 4094.569 < 2.2e-16 ***
## grup_edad 4 165.128 < 2.2e-16 ***
## continentsOK 4 19.941 0.0005129 ***
## ---
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

summary(model.glm)

```
##
## Call:
## glm(formula = aillament ~ infraccio + grup_edad + continentsOK,
## family = binomial(), data = CONTINENTS, na.action = na.omit)
##
## Coefficients:
## Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept) -1.33150 0.16774 -7.938 2.06e-15 ***
## infraccioMolt Greu 3.34361 0.05225 63.989 < 2e-16 ***
## grup_edad26-35 0.69763 0.05685 12.271 < 2e-16 ***
## grup_edad36-45 0.53145 0.08235 6.454 1.09e-10 ***
## grup_edad46-55 0.23664 0.14161 1.671 0.0947 .
## grup_edadmés de 55 -0.43132 0.32246 -1.338 0.1810
## continentsOKÁfrica -0.27491 0.16851 -1.631 0.1028
## continentsOKAmérica -0.06896 0.17583 -0.392 0.6949
## continentsOKEuropa 0.06035 0.18338 0.329 0.7421
## continentsOKEspanya -0.12388 0.17196 -0.720 0.4713
## ---
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
## Residual deviance: 11400 on 12721 degrees of freedom
## AIC: 11420
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

```
##
## Logistic regression predicting aillament
##
## crude OR(95%CI) adj. OR(95%CI)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G 26.223 (23.744,28.961) 28.321 (25.564,31.375)
##
## grup_edad: ref.=17-25
## 26-35 1.663 (1.535,1.802) 2.009 (1.797,2.246)
## 36-45 1.385 (1.229,1.561) 1.701 (1.448,1.999)
## 46-55 1.119 (0.91,1.376) 1.267 (0.96,1.672)
## més de 55 0.64 (0.401,1.02) 0.65 (0.345,1.222)
##
## continentsOK: ref.=Asia
## África 0.702 (0.549,0.897) 0.76 (0.546,1.057)
```

```

##      Am3rica                0.821 (0.635,1.063)      0.933 (0.661,1.317)
##      Europa                1.098 (0.839,1.436)      1.062 (0.742,1.522)
##      Espanya              0.71 (0.552,0.913)        0.883 (0.631,1.238)
##
##
##                                     P(Wald's test) P(LR-test)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G < 0.001              < 0.001
##
## grup_edad: ref.=17-25                                < 0.001
##           26-35                                       < 0.001
##           36-45                                       < 0.001
##           46-55                                       0.0947
##           m3s de 55                                    0.181
##
## continentsOK: ref.=Asia                              < 0.001
##           3frica                                       0.1028
##           Am3rica                                       0.6949
##           Europa                                       0.7421
##           Espanya                                       0.4713
##
##           Log-likelihood                               = -5699.98944
##           No. of observations                         = 12731
## AIC value = 11419.97888

descr::LogRegR2(model.glm)

##      Chi2                6235.273
##      Df                   9
##      Sig.                 0
##      Cox and Snell Index 0.3872332
##      Nagelkerke Index    0.5164958
## McFadden's R2 0.3535687

rm('model.glm')

6258.076 - 6215.302

## [1] 42.774

```

En ambd3s casos, les variables continuen sent significatives (p -valor $< 0,05$), motiu pel qual hem d'analitzar quina de les dues ser3 la pr3xima a entrar al model de regressi3 log3stica. Si mirem els guanys que aporten ambdues variables, podem apreciar que, tot i que les dues aporten pocs guanys, la que n'aporta m3s 3s el sexe de la persona encarcerada (recordem que les dades d'origen no disposaven d'una categoria de persones no bin3ria, motiu pel qual estem obligats a parlar de sexe). Aquesta variable ens aporta uns guanys totals de 42,774, tenint una R2 de McFadden de 0.355. Finalment, podem afirmar que la resta de variables que hav3em introdu3t anteriorment el model poden continuar estant dins del model en tant que mantenen un p valor que indica que segueixen s3n significatives quant a la relaci3 que expressen. Per tant, almenys fins al moment, no ens hem trobat amb variables que es vegin afectades per la paradoxa de simpson.

#3LTIM PAS:

```

#afegim la proced3ncia d'origen, entesa com continent d'origen
model.glm <- glm(formula=aillament ~ infraccio+grup_edad+sexe_copia+continentsOK,family=

```

```

binomial(),data=CONTINENTS,na.action=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')

## Warning in printHypothesis(L, rhs, names(b)): one or more coefficients in the hypothesis include
## arithmetic operators in their names;
## the printed representation of the hypothesis will be omitted

## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
## Response: aillament
## Df Chisq Pr(>Chisq)
## infraccio 1 4084.905 < 2.2e-16 ***
## grup_edad 4 179.299 < 2.2e-16 ***
## sexe_copia 1 50.737 1.056e-12 ***
## continentsOK 4 29.828 5.306e-06 ***
##
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

summary(model.glm)

##
## Call:
## glm(formula = aillament ~ infraccio + grup_edad + sexe_copia +
## continentsOK, family = binomial(), data = CONTINENTS, na.action = na.omit)
##
## Coefficients:
## Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept) -2.08199 0.19877 -10.475 < 2e-16 ***
## infraccioMolt Greu 3.35356 0.05247 63.913 < 2e-16 ***
## grup_edad26-35 0.72050 0.05713 12.612 < 2e-16 ***
## grup_edad36-45 0.62202 0.08334 7.464 8.39e-14 ***
## grup_edad46-55 0.26742 0.14138 1.891 0.0586 .
## grup_edadmés de 55 -0.40485 0.32779 -1.235 0.2168
## sexe_copiaHome 0.72800 0.10220 7.123 1.06e-12 ***
## continentsOKÀfrica -0.25753 0.16885 -1.525 0.1272
## continentsOKAmérica 0.05813 0.17702 0.328 0.7426
## continentsOKEuropa 0.09282 0.18389 0.505 0.6137
## continentsOKEspanya -0.04126 0.17266 -0.239 0.8111
##
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 17635 on 12730 degrees of freedom
## Residual deviance: 11347 on 12720 degrees of freedom
## AIC: 11369
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

##
## Logistic regression predicting aillament
##
## crude OR(95%CI) adj. OR(95%CI)

```

```

## infraccio: Molt Greu vs LL/G 26.223 (23.744,28.961) 28.604 (25.809,31.703)
##
##
##          grup_edad:                                ref.=17-25
##    26-35                                1.663 (1.535,1.802) 2.055 (1.838,2.299)
##    36-45                                1.385 (1.229,1.561) 1.863 (1.582,2.193)
##    46-55                                1.119 (0.91,1.376) 1.307 (0.99,1.724)
##    més de 55                            0.64 (0.401,1.02) 0.667 (0.351,1.268)
##
## sexe_copia: Home vs Dona 1.515 (1.314,1.747) 2.071 (1.695,2.53)
##
##          continentsOK:                                ref.=Asia
##    Àfrica                                0.702 (0.549,0.897) 0.773 (0.555,1.076)
##    Amèrica                                0.821 (0.635,1.063) 1.06 (0.749,1.499)
##    Europa                                  1.098 (0.839,1.436) 1.097 (0.765,1.573)
##    Espanya                                0.71 (0.552,0.913) 0.96 (0.684,1.346)
##
##
##
##          P(Wald's test) P(LR-test)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G < 0.001 < 0.001
##
## grup_edad: ref.=17-25 < 0.001
##    26-35 < 0.001
##    36-45 < 0.001
##    46-55 0.0586
##    més de 55 0.2168
##
## sexe_copia: Home vs Dona < 0.001 < 0.001
##
## continentsOK: ref.=Asia < 0.001
##    Àfrica 0.1272
##    Amèrica 0.7426
##    Europa 0.6137
##    Espanya 0.8111
##
##          Log-likelihood = -5673.61784
##          No. of observations = 12731
## AIC value = 11369.23569

descr::LogRegR2(model.glm)

## Chi2 6288.017
## Df 10
## Sig. 0
## Cox and Snell Index 0.3897666
## Nagelkerke Index 0.5198749
## McFadden's R2 0.3565595

rm('model.glm')

6288.017-6258.076

## [1] 29.941

```

Novament podem apreciar que la variable continents continua sent significativa i pot entrar al model, en tant que el seu p-valor < 0,001. En aquest cas, els guanys que ens aporta respecte de la darrera variable introduïda al model són de 29.941, amb una R2 de McFadden de 0,357.

Quant a la resta de variables, en tant que totes continuen tenint un p-valor $< 0,001$, podem afirmar que són significatives i què, per tant, ara, un cop acabat el model, podem afirmar que no s'ha produït cap cas de paradoxa de Simpson en el desenvolupament d'aquest model.

Curiosament, a diferència del que esperàvem d'acord t'amb el marc teòric estudiat, el sexe sembla ser una variable independent que quasi no aporta guanys, és a dir, que en el present model estadístic presenta una baixa capacitat explicativa de la variable sanció d'aïllament. Podria ser que respecte d'altres sancions tingués una major capacitat explicativa, però el motiu que ens porta va analitzar en concret la sanció d'aïllament en cel·la pel fet de que la seva aplicació es produeix més extensivament del que cabria esperar tenint en compte que és la sanció més greu previst en l'ordenament jurídic penitenciari, l'anàlisi de la qual resulta interessant però determinar si la seva implementació es veu motivada per altres factors, com el que seria una situació de discriminació per raó de gènere, de cara a valorar si la proporcionalitat de l'aplicació del règim penitenciari s'està complint.

¿Què ens queda ara? Ens queda determinar el perfil de les persones empresonades amb més probabilitat de ser sancionades amb l'aïllament en cel·la davant la comissió d'una infracció.

QUANT APORTA CADA VARIABLE AL MODÈL:

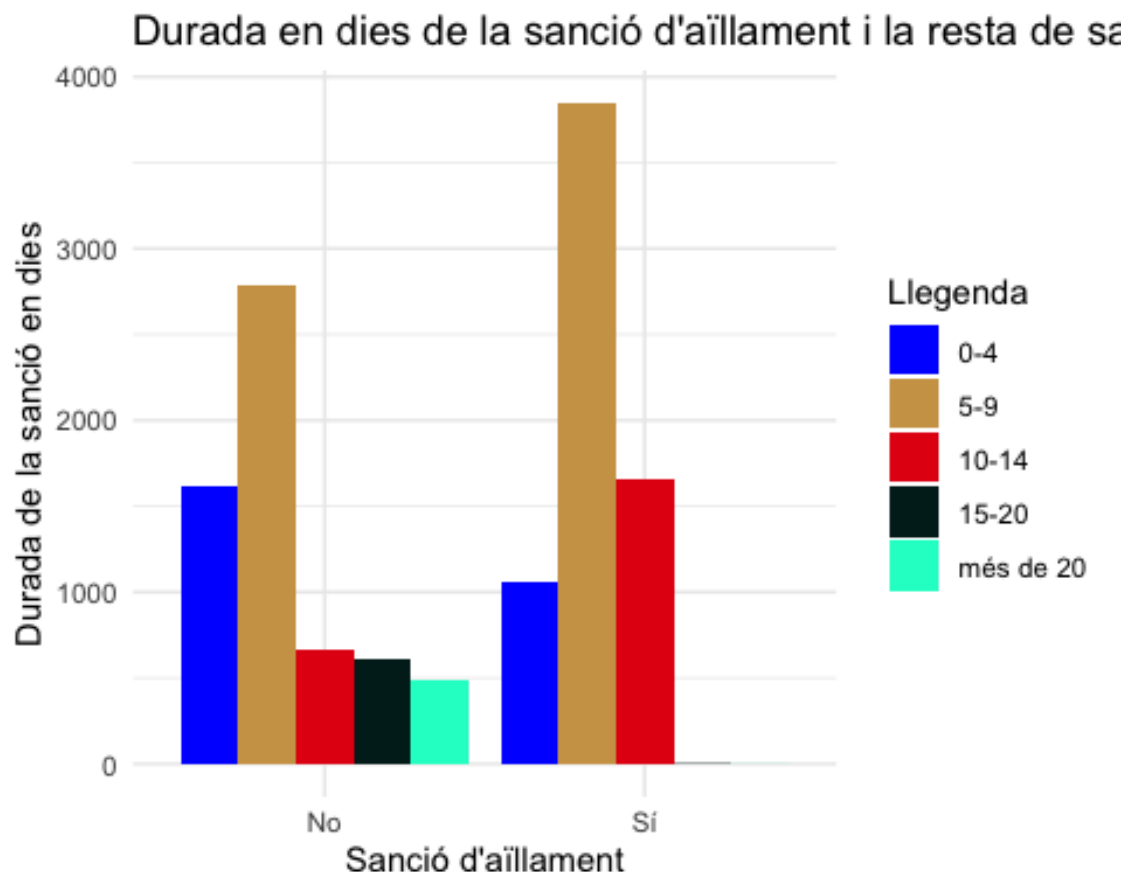
Si tornem a revisar els valors analitzats podem apreciar que els guanys totals han estat de 6288.01, que representen un R2L de 0.357 arrodonint. Ja hem pogut apreciar que els guanys aportats han sigut progressius, sent el més considerable, i pràcticament el què aporta la totalitat de guanys és la variable infracció. Quant a les RO ajustades, podem apreciar que una persona que comet una infracció molt greu té un 28,6 de vegades més probabilitat de ser sancionada amb una sanció d'aïllament en cel·la, doncs el catàleg de sancions per a infraccions molt greus és reduït i només preveu l'aïllament en cel·la i eld e fins a 7 caps de setmana. Quant a la variable d'edat, les persones d'entre 26 i 35 anys tenen 2,06 vegades més probabilitats de ser sancionades amb l'aïllament en cel·la que una persona d'entre 17 a 25 anys, sent aquesta una diferència significativa. Alhora, quant a les persones d'entre 36 a 45 anys, tornem a trobar-nos amb que presenten 1,86 vegades més probabilitats de ser sancionades amb l'aïllament en cel·la que una persona d'entre 17 a 25 anys, sent aquesta una diferència significativa novament. D'altra banda, les persones d'entre 46 a 55 anys presenten 1,31 vegades més probabilitats de ser sancionades amb pena d'aïllament en cel·la que una persona d'entre 17 a 25 anys, però aquesta diferència, en tant que no podem afirmar amb un 95% de confiança que hi hagi diferències significatives respecte del grup de persones d'entre 17 a 25 anys i, a més, existeix la possibilitat de que tinguin la mateixa probabilitat de ser sancionades amb l'esmentada sanció, no podem parlar de què hi hagi diferències significatives entre ambdós grups. Quant a les persones de més de 55 anys, trobem que presenten un 33% menys de probabilitats de ser sancionades amb l'aïllament en cel·la que una persona d'entre 17 a 25 anys, però amb un p-valor de 0,217, no podem afirmar amb un 95% de confiança que aquesta diferència sigui significativa i, per tant, podria ser que (d'acord amb el què ens ensenya l'interval de confiança) que tinguin la mateixa probabilitat de ser sancionades amb l'esmentada sanció. Quant al sexe, els homes presenten 2,071 vegades més probabilitats que les dones de ser sancionats amb una pena d'aïllament en cel·la, sent aquesta una diferència significativa (doncs l'interval de confiança ens indica que la probabilitat més baixa dels homes de ser sancionats amb l'aïllament en cel·la segueix sent molt superior a les de les dones en un 69,5% de probabilitats), que podem afirmar amb

més d'un 95% de confiança (p-valor <0,001) Quant a la procedència de la persona, trobem que no podem afirmar amb un 95% de confiança que les diferències que presenten les diferents categories de la variable respecte de la categoria Asia no són significatives, ja que totes les categories presenten un p-valor superior al 0,05 que ens permetria afirmar l'existència de diferències.

Així, doncs, les persones amb més probabilitat de ser sancionades amb aïllament en cel·la serien els homes, d'entre 17 i 25 anys, europeus que cometin una infracció catalogada com a molt greu.

```
library(ggplot2)
```

```
ggplot(CONTINENTS)
aes(x = aïllament, fill = sancio_durada)
geom_bar(position = "dodge")
scale_fill_manual(values = c(`0-4` = "#071FFF",
`5-9` = "#CFA154", `10-14` = "#E41515", `15-20` = "#01231F", `més de 20` = "#00FFCC"))
labs(x = "Sanció d'aïllament",
y = "Durada de la sanció en dies", title = "Durada en dies de la sanció d'aïllament i la resta de sancions aplicades a les persones empresonades a Catalunya durant l'any 2022",
fill = "Llegenda")
theme_minimal()
```


##perfil concret de les dones:

Hem de crear primer de tot la variable aïllament sí aïllament no, a la vegada que hem de revisar que la variable sancions comeses. Recordem que vàrem tenir problemes amb la

variable de la procedència de les dones, motiu pel qual porcedim a aplicar els canvis sobre la matriu de dades de “donesorigen”.

```
donesorigen <- dones[complete.cases(dones), ]

donesorigen$saill <- ifelse(donesorigen$sancio == "Aïllament cel·la", "Sí", "No")

donesorigen$saillament <- factor(donesorigen$saill,
  levels = c("No","Sí"),
  ordered = TRUE)

descr::freq(donesorigen$saillament, plot = F)

##
##                               donesorigen$saillament
##      Frequency      Percent      Cum      Percent
## No              478         57.8
## Sí              349         42.2
## Total          827        100.0

table(donesorigen$faltes_gravetat, donesorigen$saillament)

##
##                               No      Sí
##      Lleu              32          0
##      Greu             369         116
## Molt Greu  77 233

##recodifiquem les faltes gravetats de manera que lleu i molt greu siguin una mateixa categoria, en tant que ens trobem que les infraccions lleus no tenen cap observació d'aplicació de la sanció d'aïllament en tant que és una sanció prevista per a infraccions greus i molt greus.
donesorigen$infrac <- ifelse(donesorigen$faltes_gravetat == "Molt Greu", "Molt Greu", "LL/G")

descr::freq(donesorigen$infrac, plot = F)

##
##                               donesorigen$infrac
##      Frequency      Percent
## LL/G              517         62.52
## Molt Greu         310         37.48
## Total          827        100.00

donesorigen$infraccio <- factor(donesorigen$infrac,
  levels = c("LL/G","Molt Greu"))
class(donesorigen$infraccio)

## [1] "factor"

descr::freq(donesorigen$infraccio, plot = F)

##
##                               donesorigen$infraccio
##      Frequency      Percent
## LL/G              517         62.52
## Molt Greu         310         37.48
## Total          827        100.00

table(donesorigen$infraccio, donesorigen$saillament)
```



```
##
##
##          LL/G          No      Sí
## Molt Greu 77 233          401    116
```

revisem les variables, de cara a veure si són o no significatives.

#creem el model per veure la relació entre edat i sanció d'aïllament

```
model.glm <-glm(formula=aïllament ~ grup_edad,family=binomial(),data=donesorigen,na.action=na.omit)
```

```
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
```

```
## Warning in printHypothesis(L, rhs, names(b)): one or more coefficients in the hypothesis include
```

```
## arithmetic operators in their names;
## the printed representation of the hypothesis will be omitted
```

```
## Analysis of Deviance Table (Type II tests)
```

```
##
```

```
## Response:
```

```
## Df Chisq Pr(>Chisq)
```

```
## grup_edad 4 6.3071 0.1774
```

```
summary(model.glm)
```

```
##
## Call:
```

```
## glm(formula = aïllament ~ grup_edad, family = binomial(), data = donesorigen,
##      na.action = na.omit)
```

```
##
## Coefficients:
```

```
## Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
```

```
## (Intercept) -0.1971 0.1343 -1.468 0.1422
```

```
## grup_edad26-35 -0.2634 0.1785 -1.476 0.1400
```

```
## grup_edad36-45 0.0314 0.1862 0.169 0.8661
```

```
## grup_edad46-55 -0.3019 0.3355 -0.900 0.3682
```

```
## grup_edadmés de 55 -1.3070 0.7932 -1.648 0.0994 .
```

```
## ---
```

```
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
##
```

```
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
```

```
##
```

```
## Null deviance: 1126.3 on 826 degrees of freedom
```

```
## Residual deviance: 1119.4 on 822 degrees of freedom
```

```
## AIC: 1129.4
```

```
##
```

```
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

```
epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)
```

```
##
## Logistic regression predicting aïllament
```

```
##
```

```
## OR(95%CI) P(Wald's test) P(LR-test)
```

```
## grup_edad: ref.=17-25 0.1416
```

```
## 26-35 0.768 (0.542,1.09) 0.14
```

```
##          36-45                1.032 (0.716,1.486)    0.8661
##          46-55                0.739 (0.383,1.427)    0.3682
##          més de 55            0.271 (0.057,1.281)    0.0994
##
##          Log-likelihood          = -559.68308
##          No. of observations     =          827
## AIC value = 1129.36616
```

```
rm('model.glm')
```

#creem el model per a veure al relació entre la nacionalitat expressada com a continent de procedència, respecte de la sanció d'aïllament.

```
model.glm <- glm(formula=aïllament ~ origen,family=binomial(),data=donesorigen,na.action=na.omit)
```

```
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
```

```
##          Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
##          Response: aïllament
##          Df          Chisq    Pr(>Chisq)
##          ----
##          origen          3      23.086    3.875e-05 ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
summary(model.glm)
```

```
##
## Call:
## glm(formula = aïllament ~ origen, family = binomial(), data = donesorigen,
##      na.action = na.omit)
##
## Coefficients:
##          Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept) -0.7514      0.2426  -3.097  0.00195 **
## origenAmérica  0.8343      0.2659   3.137  0.00171 **
## origenEuropa  0.2567      0.3511   0.731  0.46464
## origenEspanya 0.1609      0.2674   0.602  0.54730
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 1126.3 on 826 degrees of freedom
## Residual deviance: 1102.9 on 823 degrees of freedom
## AIC: 1110.9
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

```
epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)
```

```
##
##          Logistic regression predicting aïllament
##
##          OR(95%CI)          P(Wald's test) P(LR-test)
## origen: ref.=Àfrica          < 0.001
```

```
##           Am3rica                2.303  (1.368,3.879)    0.0017
##           Europa                1.293  (0.65,2.572)    0.4646
##           Espanya               1.175  (0.695,1.984)    0.5473
##
##           Log-likelihood          =                -551.43828
##           No. of observations     =                827
## AIC value = 1110.87655
```

```
rm('model.glm')
```

#Creem el model per a veure la relaci3 entre la gravetat de la infracci3 (considero m3s oportu a naliutzar directment la gravetat de la sancio perqu3 en cas contrari tindriem massa categories a mb valors de 0) i la sancio d'aillament.

```
model.glm <-glm(formula=aillament ~ infraccio,family=binomial(),data=donesorigen,na.action
=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
```

```
##           Analysis of Deviance Table (Type II tests)
##
##           Response: aillament
##           Df      Chisq Pr(>Chisq)
## infraccio      1      194.1      < 2.2e-16 ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
summary(model.glm)
```

```
##
## Call:
## glm(formula = aillament ~ infraccio, family = binomial(), data = donesorigen,
##      na.action = na.omit)
##
## Coefficients:
##           Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)    -1.2404     0.1054  -11.77  <2e-16 ***
## infraccioMolt Greu  2.3476     0.1685   13.93  <2e-16 ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 1126.26 on 826 degrees of freedom
## Residual deviance: 898.03 on 825 degrees of freedom
## AIC: 902.03
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4
```

```
epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)
```

```
##
##           Logistic regression predicting aillament
##
##           OR(95%CI)           P(Wald's test) P(LR-test)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G 10.46 (7.518,14.554) < 0.001 < 0.001
##
```

```
##          Log-likelihood          =          -449.01561
##          No.          of          observations          =          827
## AIC value = 902.03121

descr::LogRegR2(model.glm)

##      Chi2          228.2297
##      Df          1
##      Sig.          0
##      Cox          and          Snell          Index          0.2411666
##      Nagelkerke          Index          0.3242284
## McFadden's R2          0.2026437

rm('model.glm')
```

No podem afirmar amb un 95% de confiança que la variable sobre els grups d'edat incideixi sobre la variable sanció d'aïllament, motiu pel qual no pot ser inclosa en el model de regressió logística.

Quant a l'origen, podem afirmar amb un 95% de confiança (p-valor < 0,001) que la procedència de les dones incideix en l'aplicació de la sanció d'aïllament.

Quant a la tipologia d'infracció comesa, podem afirmar amb un 95% de confiança (p-valor < 0,001) que la infracció comesa per les dones incideix en l'aplicació de la sanció d'aïllament. En aquest cas, en què tant l'origen com la infracció comesa incideixen sobre la variable sanció d'aïllament, la primera variable que entrarà a formar part del model és la infracció comesa en tant que presenta uns guanys majors (902.03) que la variable origins i, per tant, té major capacitat explicativa, amb una R2 de McFadden de 0,203

```
model.glm <- glm(formula=aillament ~ infraccio+origen,family=binomial(),data=donesorigen,n
a.action=na.omit)
car::Anova(model.glm,type='II',test.statistic='Wald')
```

```
##      Analysis      of      Deviance      Table      (Type      II      tests)
##
##              Response:
##              Df      Chisq      Pr(>Chisq)
##      infraccio      1      192.775      <      2.2e-16      ***
##      origen          3      27.214      5.311e-06      ***
##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
summary(model.glm)
```

```
##
##
##      glm(formula = aillament ~ infraccio + origen, family = binomial(),
##      data = donesorigen, na.action = na.omit)
##
##
##              Coefficients:
##              Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
## (Intercept)      -1.8721      0.2998  -6.244 4.26e-10 ***
## infraccioMolt Greu      2.4338      0.1753  13.884 < 2e-16 ***
## origenAmérica      1.1077      0.3147   3.521 0.000431 ***
## origenEuropa        0.4301      0.4133   1.041 0.298026
## origenEspanya       0.2343      0.3139   0.746 0.455454
```

```

##
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## (Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)
##
## Null deviance: 1126.26 on 826 degrees of freedom
## Residual deviance: 869.75 on 822 degrees of freedom
## AIC: 879.75
##
## Number of Fisher Scoring iterations: 4

epiDisplay::logistic.display(model.glm, decimal=3)

##
## Logistic regression predicting ailment
##
## crude OR(95%CI) adj. OR(95%CI)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G 10.46 (7.518,14.554) 11.402 (8.087,16.077)
##
## origen: ref.=África
## América 2.303 (1.368,3.879) 3.028 (1.634,5.609)
## Europa 1.293 (0.65,2.572) 1.537 (0.684,3.456)
## Espanya 1.175 (0.695,1.984) 1.264 (0.683,2.339)
##
## P(Wald's test) P(LR-test)
## infraccio: Molt Greu vs LL/G < 0.001 < 0.001
##
## origen: ref.=África < 0.001
## América < 0.001
## Europa 0.298
## Espanya 0.4555
##
## Log-likelihood = -434.87625
## No. of observations = 827
## AIC value = 879.7525

descr::LogRegR2(model.glm)

## Chi2 256.5084
## Df 4
## Sig. 0
## Cox and Snell Index 0.2666758
## Nagelkerke Index 0.3585234
## McFadden's R2 0.2277522

rm('model.glm')

902.03-879.75

## [1] 22.28

```

Novament, la variable origen mostra ser significativa (p-valor < 0,001) i, per tant, es constitueix com la següent variable en entrar al model de regressió logística. Si analitzem els guanys que aquesta comporta, trobem que arriben a assolir un valor total de 879.75, que, deduïts als guanys anteriors que presentava la variable infracció per sí mateixa,

obtenim que la variable origen aporta un total de 22,28 guanys, amb una R2 de McFadden de 0,228.

Podem apreciar que en aquestes dues variables no es produeix la paradoxa de Simpson, mentre que a la variable grups d'edat, ha estat una variable que, en el marc de les dones empresonades, no ha mostrat tenir gran capacitat explicativa. Si analitzem els coeficients, podem apreciar que el perfil de les dones que presenten una major probabilitat de ser sancionades amb una sanció d'aïllament són aquelles que cometen infraccions molt greus, així com les dones d'origen americà (en el nostre cas les dones que provenen de centreamèrica o sudamèrica, que són les que componen aquesta mostra).

Quant a les RO, podem apreciar que les dones que cometen una infracció molt greu presenten 11,402 vegades més probabilitat de ser sancionades amb l'aïllament en cel·la que les dones que incorren en la comissió d'infraccions lleus o greus, sent aquesta diferència significativa respecte de les infraccions lleus i grues (p-valor <0,001). Alhora, les dones provinents d'Amèrica central i sud, presenten 3,028 vegades més probabilitat de ser sancionades amb l'esmentada sanció davant la comissió d'una infracció molt greu que la resta de variables, sent aquesta diferència significativa (p-valor <0,001) respecte de les dones africanes que es constitueixen com a grup de referència. Tanmateix, les dones d'origen europeu i espanyol no presenten una probabilitat de ser sancionades amb l'aïllament lleugerament majors a la de les dones africanes, però aquesta diferència no és significativa (p-valor >0,05), i, de fet, el mateix interval de confiança ens indica que la probabilitat de ser sancionades amb l'aïllament en cel·la podria ser igual o inferior a la probabilitat que presenten les dones d'origen africà.

9.7. Annex 7: Guió d'entrevista semiestructurada

GUIÓ D'ENTREVISTA SEMIESTRUCTURADA TFG CRIMINOLOGIA

Hola, bona tarda. El meu nom és Montserrat Caba Taborda i actualment estic cursant el darrer curs del doble Grau de Criminologia i Dret.

Actualment estic fent el meu treball de final de grau en el grau de criminologia i aquest versa sobre l'estudi del règim sancionador penitenciari aplicat a les dones internes en els centres penitenciaris de Catalunya. El meu interès en fer-li aquesta entrevista rau en què, d'una banda, he tingut l'oportunitat d'estudiar l'aplicació del règim sancionador disciplinari a les presons de Catalunya, disposant de les dades de l'aplicació del règim sancionador durant l'any 2022, i m'agradaria poder complementar la informació que he obtingut per mitjà de l'anàlisi estadística d'aquestes dades, algunes de les quals compartiré amb vostè, mentre que també m'agradaria profunditzar en certs aspectes que són d'interès criminològic i sobre les que les dades no ens aporten gaire informació, com és la seva expertesa professional.

Per aquest motiu, de cara a poder estudiar la informació obtinguda a través de la present entrevista, m'agradaria demanar-li si em permet gravar la present conversa, de cara a disposar posteriorment d'una transcripció literal de la mateixa que em permeti analitzar i comprendre la totalitat de la informació que vostè comparteixi.

1. Feta aquesta petita introducció, la primera de les qüestions que m'agradaria formular li és si li agradaria fer-me alguna pregunta en relació amb l'estudi que estic desenvolupant.

SOBRE L'EXPERIÈNCIA PROFESSIONAL DE L'ENTREVISTAT

2. Bé, m'agradaria començar per preguntar-li a què es dedica i si em podria explicar quines són les seves funcions en el marc del seu treball.
 - a. En quin centre penitenciari està vostè treballant?

- b. Fa quan que està treballant en aquest centre penitenciari?

SOBRE EL PROCEDIMENT SANCIONADOR

- 3. Entrant ja una mica en matèria, quan s'obre un expedient disciplinari a un intern o interna, quin és el procediment que se segueix?
 - a. Quina mitjana de temps passa entre que s'incoa l'expedient, es formulen les al·legacions oportunes per part de la persona que ha comès la infracció i que els hi arriba a vostès l'expedient per valorar la procedència o no de la imposició d'una sanció?
 - b. Per al cas en què la conducta infractora sigui, per exemple, prendre-li a algú alguna cosa, o injuriar, insultar o faltar-li greument el respecte a algú, existeix la possibilitat de recórrer a mesures alternatives de resolució del conflicte, tal com seria la mediació entre els implicats en algun moment del procediment sancionador?
 - i. I abans que s'incoï l'expedient si, per exemple, ens trobem amb el cas de què la persona infractora ha insultat a algú o li ha faltat al respecte a algú, existeix la possibilitat de què, si ambdues parts estan d'acord, es pugui resoldre el conflicte, sense necessitat d'incoar l'expedient?
 - a) Existeix la possibilitat o algun marge de discrecionalitat que es pugui aplicar en la incoació / no incoació de l'expedient?
 - ii. En cas que es pugui, s'ha trobat mai amb algun cas on s'hagi resolt el conflicte mitjançant l'ús de la mediació, la conciliació o alguna altra forma de resolució de conflictes?

- a) Per al cas en que sí hagi passat, qui és el mediador: una altra persona empresonada, un funcionari/a de presons, un psicòleg, un criminòleg...?
- c. Per al cas en que NO ES RECORRI A LA MEDIACIÓ o altres formes alternatives de resolució de conflictes, creu que seria possible introduir aquesta possibilitat?

SOBRE LA MANERA EN QUÈ S'APLICA EL RÈGIM SANCIONADOR (DECISIÓ DE LA SANCIO)

- 4. Quan us arriba un expedient disciplinari i contrasteu que la presumpta conducta infractora és constitutiva d'una infracció i, per tant, és procedent aplicar una sanció, tenint en compte que el sistema de sancions previst en el Reglament Penitenciari de 1981 ofereix diverses possibilitats de sanció, com es decideix quina sanció resulta més adient aplicar?
 - a. Qui participa en aquesta decisió?
 - i. Decideix una sola persona o un òrgan col·legiat?
 - ii. Aquest conjunt de persones és sempre la mateixa o va rotant com passa amb els magistrats que componen un tribunal?
 - iii. Hi ha alguna manera de garantir la imparcialitat? Per exemple, la pregunta va dirigida a saber si, per al cas en què qui decideixi sobre la imposició o no d'una sanció per la infracció comesa, conegui a l'intern, que pugui tractar de ser més benevolent o més punitiu segons el tipus de relació per la qual es coneixen, si existeix algun mecanisme com seria la recusació en el cas d'un procediment penal.
 - b. Disposeu d'algun criteri per valorar la gravetat de la conducta infractora?

- c. I per valorar proporcionalitat de la sanció i la seva durada respecte de la conducta infractora que s'ha comès?
 - i. En particular, sobre la sanció d'aïllament en cel·la, quan valoreu que la sanció és procedent i com mesureu la seva proporcionalitat, en termes de durada?
5. Sap quina és la infracció més emprada? R) En el cas dels homes en un 52,3% dels casos en que els homes cometen alguna infracció, mentre que en el cas de les dones la sanció més aplicada és la Privació de passejos i actes recreatius (46,7%), seguida de la sanció d'aïllament en cel·la, que s'aplica en un 42% dels casos en què les dones cometen alguna infracció.
- a. Per quin motiu considera que la sanció d'aïllament és la segona sanció més emprada?
 - b. Segons la seva experiència i criteri professional, quins motius justificarien la seva aplicació per una durada superior a 14 dies i, per tant, sol·licitar al Jutge de Vigilància Penitenciària que corrobori la conveniència d'aplicar aquesta sanció durant un període de temps tan extens?
 - i. S'ha trobat mai amb algun cas en què s'hagi aplicat aquesta sanció per un període de temps superior als 14 dies?
En cas que sí, ens podria explicar, si recorda, quina va ser la conducta infractora que va suscitar la seva aplicació?

SOBRE LA INTERACCIÓ ENTRE EL PERSONAL PENITENCIARI I LES INTERNES.

- 6. Acabem de comentar la sanció més aplicada, però segons la seva experiència, sabria dir-me quina és, segons la seva experiència professional, la infracció més comesa per part de les persones empresonades?

Les més comeses són la 109B -desobeir ordres legít. o resistir passivament- i la 108C -agredir o coaccionar greument altres interns-, tant per la població penitenciària en general com per les dones.

- a. En què solen consistir les conductes de desobediència a les ordres legítimes (sanció 109B)? Pregunto per si em pot donar algun exemple.
- b. Tenint en compte que la infracció 109B, la desobediència a les ordres legítimes, és la infracció més comesa durant l'any 2022 a nivell de la població penitenciària en general, però en particular a nivell de les dones, sabria dir-me quines solen ser les causes de les conductes de les internes?
- c. Solen existir conflictes entre el personal penitenciari i les dones empresonades?

- i. EN CAS QUE SÍ: Quin tipus de conflictes solen tenir?

- ii. Us heu trobat mai algun cas en què algun membre del personal penitenciari hagi obert un expedient disciplinari sense que estigués justificat o per algun motiu aliè a la conducta de la dona empresonada?

- a) EN CAS QUE SÍ, quins van ser els motius que van portar a què aquest funcionari o membre del personal penitenciari decidís expedientar una interna? -incidir particularment sobre si hi ha hagut mai algun cas de discriminació contra les dones per raó de gènere o de procedència, etc.

- b) Com es va procedir?

7. Sobre el personal i els funcionaris penitenciaris, han estat formats per la Generalitat de Catalunya o disposen d'alguna mena de formació en perspectiva de gènere? I sobre la interseccionalitat?

- a. EN CAS QUE SÍ, en què va consistir aquesta formació?
 - i. Creu que es podria millorar? EN CAS QUE SÍ, com?
- b. Diria vostè que (salvant les excepcions puntuals que hi pugui haver) el personal i funcionaris penitenciaris desenvolupen les seves funcions tenint en compte la perspectiva de gènere en tractar amb les dones?

SOBRE LA RATIO D'EXPEDIENTS DISCIPLINARIS

- 8. Per anar acabant, m'agradaria comentar-li les següents dades: la criminologia en general, així com l'estadística, ens indiquen que les dones tendeixen a tenir una conducta més pro-normativa que els homes i que, per tant, cometen menor quantitat de delictes i d'infraccions en general què els homes. Feta aquesta petita introducció, m'agradaria compartir amb vostè que el motiu que m'ha portat a realitzar el meu treball de final de grau sobre l'aplicació del règim sancionador penitenciari a les dones empresonades és la següent dada: si mirem la ràtio d'expedients disciplinaris incoats per homes i per dones a la web d'estadístiques de la Generalitat de Catalunya, podem observar que la ràtio de expedients oberts per dona respecte de la ràtio de expedients oberts per home és considerablement superior des de l'any 2014, com a mínim.
 - a. Segons la seva experiència, quina creu que és la causa de què existeixi una major quantitat d'expedients disciplinaris oberts per dona?
 - i. Segons la seva experiència, les dones que cometen infraccions són sempre les mateixes que incorren en la comissió de moltes conductes infractores o és que les dones cometen major quantitat d'infraccions en proporció respecte dels homes?
- 9. Finalment, m'agradaria preguntar-li a vostè, com a professional que disposa d'una certa/llarga experiència professional, té alguna suggerència sobre com es podria millorar el règim disciplinari?

6.12.1 Expedients disciplinaris

Expedients disciplinaris incoats	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dones	965	856	728	861	1.125	1.205	1.167	1.200	1.149	1.298
Homes	10.250	9.552	9.002	9.164	10.260	10.402	10.003	10.977	14.384	16.011
Interns implicats										
Dones	306	248	236	264	297	328	269	245	264	273
Homes	4.057	3.692	3.706	3.504	3.449	3.562	3.601	3.444	3.716	4.025
Ràtio expedients/interns implicats										
Dones	3,2	3,5	3,1	3,3	3,8	3,7	4,3	4,9	4,4	4,8
Homes	2,5	2,6	2,4	2,6	3,0	2,9	2,8	3,2	3,9	4,0
Ràtio expedients/100 interns diferents										
Dones	86,0	79,4	66,0	81,9	105,3	130,0	126,2	136,4	130,6	151,6
Homes	74,9	73,1	70,5	71,3	79,2	84,6	82,7	92,5	121,2	129,6

Nombre d'expedients disciplinaris incoats fins a la data indicada i interns implicats.

Taxa d'expedients disciplinaris incoats per cada intern implicat i per cada 100 interns diferents.

Bé, doncs, amb això ja ho tindríem tot. M'agradaria donar-li les gràcies per haver-se pres la molèstia de participar en el meu estudi i de respondre obertament a les preguntes que li he anat plantejant. Aquest és un tema que la literatura científica del nostre país no ha tractat gaire i, penso, és necessari mirar d'aportar-hi la major quantitat de llum possible per a mirar on estem i què tenim, de cara a proposar millores que millorin les condicions de les persones empresonades i, alhora, dels qui treballeu als centres penitenciaris.

Moltes gràcies per la seva col·laboració.

9.8. Annex 8: Primera entrevista realitzada i formulari de consentiment signat per l'entrevistat

ENTREVISTA MANEL ALLUÉ I FULL DE CONSENTIMENT PER A L'ENREGISTRAMENT DE L'ENTREVISTA

M= Montse

MA = Manel Allué

M: Doncs bé, feta una petita introducció sobre el que és en si la el meu treball, m'agradaria preguntar-te sobre exactament a què et dediques, quines són aquestes funcions concretes en el marc de la presó de Wad-Ras? Una mica...

MA: Jo treballo a les presons des de l'any 1986. El 1986 vaig començar molt jove, amb 19 anys, i ara soc cap de servei. El cap de servei de la presó és el màxim responsable en matèria de seguretat interior. És el responsable de la seguretat interior, de tot, perquè la presó de dones és de dones, però també té una secció oberta d'homes, que és la més gran de Catalunya. Jo soc el responsable de la seguretat i del personal. Tinc la directora per sobre meu. Nosaltres, per dir-ho d'alguna manera, els caps de servei som l'última part de la piràmide on es pot accedir per mèrits i capacitat. Per damunt nostre, la resta ja són tots els nomenament polítics. Nosaltres som la part de baix de l'escala a la qual arribes amb mèrits. Això és al que em dedico. I el Cap de Serveis té un munt de funcions, algunes d'elles que estan també en l'àmbit disciplinari, perquè m'imagino que veuràs que a la comissió disciplinària cal figurar un Cap de Serveis, que és escollit per la plantilla democràticament, juntament amb el funcionari que també és elegit per la plantilla. Llavors nosaltres, si ens escull la gent, doncs si et toca un any, jo he estat moltes vegades, doncs formes part de la comissió disciplinària. És una de les vessants de la nostra treballa. Però solventem qualsevol cosa que tingui el dia a dia de la presó. Des de, jo què sé, autoritzar una sortida hospitalària d'un nen o d'una mare o, bé, en fi, algunes coses per mandat de la directora i d'altres quan ella no hi és, ho decidim nosaltres. Qualsevol incidència que et puguis pensar, les 24 hores del dia. Treballem matí, tarda i nit.

M: És a dir, com un torn complet de... Sempre hi ha la guàrdia.

MA: Sempre, sempre hi ha un cap de servei a la presó. Llavors, si un dia a les 3 del matí hi ha qualsevol incidència, hi ha uns funcionaris que treballen, però el cap de servei és el que haurà de decidir què fem: si traiem l' infant o la senyora o el senyor, si és un senyor de secció oberta o d' una presó d' homes, si en traiem un a l' hospital, si apliquem o no un mecanisme coercitiu, si l'aïllem, si l'emmanillem... Tot això ho hem de decidir nosaltres. Més o menys aquesta és la...

M: Només hi ha un cap de servei a la presó?

MA: No, no, no. A la presó de dones som 12, perquè hem de cobrir les 24 hores del dia. Si jo avui tinc festa, doncs clar, n'hi ha d'altres que estan treballant.

M: D' acord. Bàsicament m'has respost a tres preguntes. Així que perfecte. A mi, com més m'expliqui, millor.

MA: Sí, sí, clar.

M: Sobre el procediment sancionador, entrant ja en matèria concreta del procediment sancionador, quan s'obre un expedient com a tal, com comença el procediment? És a dir, quines serien les fases?

MA: Aquest és el tema. L' inici de l' expedient és una de les coses que quan un es llegeix la llei o la norma no el capta. Perquè dius, bé, com s'inicia? Què ha de passar perquè s'iniciï un expedient disciplinari? És com si... a veure... S'ha de fer, si ets jurista, hi ha una cosa que es diu la *notitia criminis*, és a dir, la denúncia. És a dir, si una persona aparca un cotxe en un gual o fa alguna cosa i aviseu la policia, la policia fa un atestat i aquest atestat va al judici. Doncs aquí és el mateix. Quan hi ha un problema a la presó, el funcionari o la funcionària, que aquí hi ha moltes funcionàries també per ser una presó de dones, però bé, fan una cosa que s'anomena un comunicat de fets. És a dir, em diuen a mi, cap de serveis, que ha passat una cosa. O m'avisen: si és una cosa urgent, m'avisen perquè jo m'hi personi allà. Llavors em diuen, doncs a veure, aquesta senyora s'ha barallat amb aquesta altra senyora. Li han fet un escorcoll i li han trobat droga, o li han trobat un telèfon, o m'ha insultat, o se n'han anat corrents, o no han netejat la cel·la. Qualsevol cosa que el funcionari o funcionària cregui que pot tenir transcendència. I aquí és on hi ha el primer filtre, perquè hi ha molts treballadors que poden tenir un grau de tolerància altíssim. Que pot ser li diuen a la interna: *escolta, la cel·la està bruta, no l'has netejat avui. Bé, doncs ja la netejaré i tal*, i no passa res, ja la netejaré i tal, però n'hi pot haver d'altres que li diguin: *ja saps que l'has de tenir neta cada dia, això fa pudor, tens un comunicat*. Llavors, el funcionari, en aquest cas, em porta físicament al comunicat, jo el llegeixo i jo he de traslladar aquest comunicat a la directora i jo li he de fer la meua valoració. Jo li he de dir si considero que és una cosa de molta o poca transcendència o que aquí nosaltres el que fem és la funcionària ens està informant, ens està dient això i moltes vegades es queda aquí el tema, és a dir, és una cosa que ho parlo jo després és amb la directora; cada dia hi ha un moment al dia que és per al de demà que es disposa amb la directora tots aquests incidents, i la directora pregunta i diu, com veus això? *Com ho veus?* I tu dius: *crec que sí o no val la pena i deixa-ho estar*. Però si és una cosa, per exemple, s'han barallat, és evident que no hi ha res a parlar. El que es fa immediatament és que la directora fa una qualificació provisional dels fets. Perquè com es poden prendre mesures provisionals amb els expedients disciplinaris, igual quan jo despatxo amb la directora l'endemà, ja s'han pres mesures provisionals. Perquè ho hem fet per telèfon, etc. Llavors, aquesta seria la manera d'iniciar-ho. Comunicat de fets, que es diu així, que fa el funcionari al Cap de Serveis, nosaltres ho valorem i ho elevem a la directora que fa la primera valoració.

M: Diguéssim que la directora opera com si fos, d'alguna manera, l'equivalent a un jutge d'instrucció, d'alguna manera.

MA: Sí, senyora. Bé, a veure, no bé, seria més aviat el Jutjat de la Guàrdia. Llavors, el jutge de la guàrdia ho agafa i com l'agafa i és un atestat que t'està portant la policia, doncs val, hi ha una presumpció de veracitat en tot el que hi ha. Llavors, si la directora veu indicis i tot això i ho consulta amb el cap de servei, diu: - *Vinga, doncs obrim l'expedient*. Llavors obre l'expedient i ja comencem. Que obrir l'expedient no significa sancionar; moltes vegades s'obre l'expedient, s'investiga, es fan coses i després es tanquen. Hi ha sobreseïments totals o parcials. Moltes vegades la gent pensa que obrir un expedient ja és sancionar. No. Perquè després tu obres un expedient i encara que el fet sigui sancionable,

la comissió disciplinària valora què és el que va passar allà. Valora que és una mare que estava molt nerviosa perquè el fill no sé què, o una senyora que... el que sigui. Llavors, doncs diu: - *A veure, quina sanció li posem?* - *Doncs va, una sanció una miqueta més baixa perquè li ha passat això i tal* o si el reincident sempre fa el mateix, doncs més elevada, el que sigui. És a dir, que després la instrucció té tot el seu camí i no... Obrir un expedient no significa sancionar.

M: Durant aquesta fase, diguem-ne, d'instrucció, l'intern o interna disposa d'alguna manera d'assessorament?

MA: Sí, bé, a veure. A totes les presons hi ha un servei d'orientació jurídica, el SOJ famós i, si volen, no hi ha cap problema. Vull dir, se'ls informa del plec de càrrecs amb la imputació, doncs demanen parlar amb el servei d'orientació jurídica, que ve dues o tres vegades a la setmana, i li fan un escrit de resposta, s'entrevisten amb ella... A més es poden assessorar també a través d'un funcionari. Nosaltres tenim a tot arreu, a totes les presons hi ha el servei d'informació, que són funcionaris del grup B, és a dir, que tenen titulació universitària, i que assessoren de forma totalment objectiva i no per ser funcionari ja. No, no, no, la interna li dirà escolti, miri, és que m'imputen això, però jo no *d'allò*, em pot ajudar? I el funcionari l'ajuda i *d'allò*. Si no se'n refia, cap problema, pot anar al SOJ, que és gratis. I si segueix sense refiar-se'n, doncs truqui al seu advocat i el seu advocat ve, comunica amb ella, li fa els escrits i tenen qualsevol assessorament, no hi ha problema. Se les informa, a més en tots els documents que se'ls dona, se'ls diu. Però com a molt, s'assessoren a través del SOJ. Però, moltíssimes vegades ni això.

M: Veig que és molt paral·lel al procediment penal. Normalment es compara molt amb el procediment penal, però veig que és bastant similar.

MA: Ja saps que el procediment sancionador administratiu, sigui el que sigui: matèria de trànsit, estrangeria, el que sigui, se li apliquen els principis del procediment, del dret de processal penal. És dir, cal tenir les mateixes garanties considerant que estem en un procediment administratiu. Òbviament, la presumpció d'innocència, ser assistit o defensat per un advocat, a no declarar... A veure tu, si se t'ha de prendre declaració, pots anar i no declarar i punt, no passa res. Pots proposar testimonis... És exactament el mateix. Exactament igual.

M: I si, diguéssim, el procediment penal, per exemple, és molt conegut per sobre de tot les dilacions. En el cas de l'expedient sancionador, més o menys, quin període de temps passa des del moment en què es fa aquesta comunicació i s'ha donat un incident, fins que es valora si és necessari o no sancionar?

MA: Depèn de les presons i de la feina que tinguin. A la presó de dones són molt ràpids, de vegades ni un mes. Pot ser que en tres setmanes està tot fet. Perquè realment el nombre d'expedients disciplinaris, encara que semblin molts, és poc. I és relativament senzill perquè és el plec de càrrecs, moltes vegades assumeixen els fets i no volen ni fer descàrrecs, renuncien a tot i fan igualment la conformitat amb la sanció. També existeix la conformitat. És bastant ràpid. En un mes o poc menys. Què ens pot passar? Ens pot passar que mentre s'instrueix la interna sigui traslladada a una altra presó. Llavors aquí nosaltres hem de traslladar l'expedient a l'altra presó o que la interna se'n vagin en llibertat. Llavors, s'acaba aquí el tema, però en principi és rapidíssim.

M: Conformitat, com es fan les conformitats? Perquè aquí no apareix la llei en cap lloc i, penso que és un aspecte interessant.

MA: No, no, és clar. No, però la conformitat no és que sigui un tràmit on se li digui... mira, ala interna pot dir: - *Sí, sí, és veritat, insulté la funcionària y le dije tal o le pegué a la funcionària* i li diuen: - *Mira, se te va a sancionar con cuatro días. - Vale, vale, yo estoy de acuerdo y no voy a recurrir, y tal.* I et presenten un escrit on diuen que han estat informats de la proposta de resolució, que no fan cap mena de recurs, renunciem a recórrer-se per estar d'acord i ja està. Això és normalíssim, passa moltes vegades. No és que hi hagi un tràmit de dir, mira, si et conformes, no hi ha una negociació. Sinó que elles, i els interns també, assumeixen els fets moltíssimes vegades. Perquè és que, a veure, és que la immensa majoria de les vegades són fets que són... És que hi ha càmeres a tot arreu. És que són inapelables. És que si tu t'has barallat amb una companyia, i t'ha filmat la càmera, i es veu com li has donat un parell de bofetades, això és una falta molt greu i punt. És que està acreditat, per molts recursos que fas al judici de vigilància, et dirà: *Pero es que esto està filmado.* Llavors és una falta molt greu i bé, doncs, en lloc que li caiguin 10 dies d'aïllament, doncs no sé, 7, posem el que sigui, però moltíssimes coses són fàcilment acreditables. Hi ha problemes amb les coses que no són fàcilment acreditables, per exemple, la droga. La droga és un tema... però bé, aquí apliquem també el mateix que s'aplica al carrer: si fem a l'escorcoll i a la persona li trobem la droga, doncs és d'ella. Perque encara que també et poden dir: - *No, no, algú me l'ha posada*, però bé, això no s'ho creu ningú, ni cap jutge s'ho creu ja. Però a la presó tenim una cosa curiosa: la gent viu en unes cel·les, no? I a les cel·les hi ha unes guixetes, val? I això s'escorcolla llavors si tu, quan els funcionaris entren a escorcollar pregunten: - *Escolti, aquesta guixeta que és de vostè?* - *Sí.* És com quan tu viatges amb la maleta, vostè ha fet la maleta, eh? vostè és el responsable del que s'ha fet a la maleta. *Sí. - Val, llavors anem a obrir la guixeta.* Si jo obro la guixeta i em trobo una bola d'haixix tan gran, ja sé que és que és teva. Si tu m'has dit que és teva, que d'allò i tal, però tot i així, moltes vegades la gent diu: - *No, no, perquè jo no me n'he adonat i me l'ha ficat algú. - Bueno, doncs mira, fas el recurs i ja veurem què diu el jutge.* Aquests són els petits problemes que hi pot haver de prova. Que poden, perdó, potser me n'he anat massa, que poden fer que l'expedient es retardi més. Perquè demanant una prova: - *Doncs vull que declari a tal i que vivia amb mi i ella sap que jo no guardo droga a la bossa. - Val, doncs que vingui,* coses així, no? Això pot fer que se'n vagi, en lloc, d'un mes, un mes i mig o així. Però, sol ser ràpid.

M: Entenc. En el cas que, per exemple, hi hagi una injúria a alguna persona en concret, ja sigui entre dos internes, ja sigui d'una interna o una funcionària, hi ha la possibilitat de recórrer a mesures alternatives en comptes d'incoar un procediment sancionador? És a dir, penso per exemple en el cas de la mediació del procediment penal, però dic mediació com podria dir la conciliació o qualsevol altra.

MA: Sí i no. A veure, aquí a Catalunya no, però a la resta de l'estat, que jo sàpiga, en dones, que jo sàpiga, a la resta de l'Estat hi ha els famosos mòduls de compromís, que s'autoregulen, per dir-ho d'alguna manera, és a dir, es tracta d'ubicacions dins les presons, una galeria, un mòdul, on hi ha X persones, i allà l'administració diu: - *Mira, aquí no aplicarem el règim disciplinari i aquí vosaltres us autoreguleu. És a dir, sou vosaltres els que heu de decidir com ho fem,* també els funcionaris, aleshores hi ha un seguit de normes de conducta, és una espècie de comunitat per intentar, i hi ha mòduls de respecte, i bé, hi ha exemples d'aquests, a Catalunya juraria que no tenim cap en dones, perquè hauria d'estar a Brians o a dones i no. Però sí que existeixen aquestes experiències. Del que jo

conec, no van malament, però no es poden generalitzar. És impossible generalitzar-les, perquè en tota població d'homes o de dones que estan ja a la presó, és així. Hi ha sempre una minoria que no obeeix a les normes que les persones que estem, diguem-ne, normalitzades obeeixen. És a dir, hi ha gent que és desafiant, desobedient, que trafica, que de tot i amb aquesta gent són així i ells no volen canviar i tal. Però amb la gent que vol de tot, doncs sí que hi ha en aquests experiments.

M: I de normal, en aquests petits experiments, qui faria de la figura del mediador entre els partits? Un funcionari? Un intern o interna?

MA: Sí, els funcionaris que estan en aquests mòduls no porten uniforme, però són funcionaris de vigilància i funcionen i, bé, doncs ho parlen. Per exemple: - *Escolta, quan hem entrat a la teva cel·la, la cel·la estava molt bruta. Per què no corregeixes això?* I bé, ara es reuneixen i es valora: - *Perquè no he pogut, perquè em trobava malament.* - *Bé, doncs vinga, va, donem una nova oportunitat.* Fan una espècie de teràpia de grup i tot això. L'utilitzem molt amb el que s'anomena els DAE, que són els departaments d'atenció especialitzada en gent que té problemes de drogoaddicció. Són els projectes comunitaris, tipus el "*Proyecto Hombre*" i coses així. Llavors, amb aquests mòduls el tema disciplinari, per dir-ho d'alguna manera, es reconduiria així. Però això no està generalitzat.

M: Val. És curiós perquè realment podria ser una via d'establir, de cara a reduir la quantitat d'expedients i generar una comunitat, penso. Em sembla una iniciativa molt positiva.

MA: Però el problema, torno a dir, que hi ha gent... A veure, jo sé que al millor això ara no quedarà gaire bé i tal, però hi ha gent que és totalment irreductible. És a dir, hi ha gent que... no sé si has visitat una presa o alguna vegada.

M: Sí, he anat a Wad-Ras una vegada.

MA: Has estat a Wad-Ras?

M: Sí, l'any passat amb la Carme.

MA: Mira, perfecte. Amb dones no, perquè les dones, tot i que tenim, fa temps, moltíssimes assassines, però les dones no són violentes. És una altra història. L'home és violent fins a límits insospitats. Hi ha persones que no es poden treure de les aules si no són lligats i emmanillats, perquè són ja multi-assassins, són gent que mai podrà sortir de la presó. Con aquesta gent, que són un percentatge de 10-12%, no podem fer res. Per la pròpia seguretat dels treballadors, d'ells mateixos i d'altres interns, eh. Llavors, amb les senyores, amb les internes, aquesta violència no es dona, però tampoc generalitzable, jo no ho veig. Bé, mira, no ho veig per una cosa, també per un tema d'edificació. La presó de Wad-Ras és una presó molt bella, ara haurem de fer a la zona franca, es farà ara, diuen, una presó només de dones, i aquí, quan les presons tenen molts mòduls, petits, és més fàcil intervenir perquè llavors tu separen la gent i quan la gent se sent tranquil·la i no es veu amb els que són els o les més perilloses, pots fer unes normes de convivència més adequades. Però, quan tens un lloc que és un edifici antic, que no tens aules, és difícil fer-ho. És a dir, tal com estem ara, ni a dones, ni a Wad-Ras, ni a Brians es podria fer. I menys tampoc a Lleida, a Puig de les Basses i a Alcadià, perquè allà, en aquestes presons el que hi ha són presons d'homes amb un mòdul de dones. La qual cosa és un mòdul amb 40, 50,

30 dones, però estan totes allà. Bones, dolentes, altes, baixes... Llavors clar, no pots separar, és un únic règim de vida per a totes elles. L'únic que jo conto, tenim algú de marge, és Brians o dones i ara per a res no es pot fer.

M: És a dir, creus que el cas és classificar, i que, realment, en cas de poder aplicar la classificació interna seria viable?

MA: Sí, i tindria i té més recorregut en dones que en homes. De fet hi ha països d'Europa que no tenen presons de dones. No en tenen. No tenen perquè opten per a què tot sigui una mena de serveis extrapenitenciaris; és a dir, els famosos pisos o granges, que nosaltres en tenim moltes, però, vull dir, que es pot fer.

M: Serien, diguem-ne, aquestes granges...

MA: Comunitat terapèutica. Nosaltres, com que tenim mares amb nens, quan el nen té més de tres anys, clar... Intentem col·locar la mare en un recurs terapèutic. Llavors, sí que per aquestes vies es poden fer coses, però amb els equipaments que tenim ara és complicat. Però de veritat, també hem de retenir que hi ha gent que són irrecuperables, de veritat, sé que sembla molt d'allò, però bé. I jo sí, pel que fa el tema de les dones que, bé, jo porto molts anys treballant, però ara, d'uns anys cap aquesta part, el nombre de delictes d'assassinat coneguts per les dones s'ha incrementat una cosa... preocupant. Per a mi, incompreensible, també amb els homes, però amb les dones que no són del mateix perfil, doncs s'ha incrementat moltíssim. I això és una cosa estranya.

M: Però homicidis o assassinats com a tal?

MA: Assassinats, vull dir, que hi ha hagut una senyora o un senyor, que n'hi ha també, doncs que van borratxos conduint i maten algú. Això és una altra cosa. Homicidis d'aquests també tenim, però això aquí no. Jo parlo d'assassinats amb dol, amb premeditació i de voler matar perquè van a robar i entren a robar i maten. Totalment, que no hi ha cap justificació.

M: I hi ha més assassinats, per curiositat personal, que homicidis, per exemple, que han volgut defensar-se d'alguna agressió?

MA: Sí, avui dia tenim més assassines doloses, per dir-ho així, que no de les altres.

M: És interessant també això. Que les estadístiques normals no donen tanta informació.

MA: I nosaltres moltes vegades, molts funcionaris el que diuen és: - *Mira, no vull saber per què està aquesta dona o aquest home a la presó, perquè a vegades és pitjor.* Però després també tens un altre problema. Si no ho saps, tu tampoc tens eines per poder treballar amb aquella persona que tens allà al davant. Pot ser és una persona... A veure, nosaltres tenim persones que entren a la presó perquè no han pagat una multa de 100 euros i els imposen 5 dies de pena privativa de llibertat substitutòria, no? I entren a complir 7 dies i estan barrejades amb una assassina. Això és al què em referia. S'hauria de separar, no? I això ara per ara no ho podem fer.

M: És clar, la limitació d'espai que genera que no es pugui... En relació a l'expedient, ho has comentat una mica com per sobre, però volia saber també de quin grau de

discrecionalitat disposeu de cara a dir: -Ostres, veig que aquesta conducta, jo què sé, hi ha hagut un insult dirigit a un funcionari? Però la conducta decidim no...

MA: Bé, ho diu la llei, no, ho dic jo. Hi ha un gran ventall de possibles sancions: privació de passejos, amonestacions, i l'aïllament en cel·la és només en els casos de violència. Si no hi ha violència en la conducta, i tu pots dir: - *Escolta, i és sancionable una conducta no violenta?* – Sí. Doncs una desobediència normal d'una ordre que no és violenta. Llavors nosaltres no apliquem mai l'aïllament en cel·la, s'aplica una privació de passejos, o una privació d'actes recreatius, o una amonestació, val? Vull dir, coses o una suspensió de permisos, o limitació de comunicacions, depèn. Llavors, només s'aplica l'aïllament en cel·la en casos de violència. Si dues senyores es barallen i es donen bufades, això és aïllament en cel·la, perquè és de lliure. És evident que és violent. I a més, si aquesta conducta s'ha fet entre altres 50 dones i ha generat una gran expectació, no es pot tolerar això. Llavors, a banda de què és violent, hem d'anar a complir l'aïllament en cel·la.

M: Val. Ho preguntava més orientat en el sentit de, per exemple, com puc reformular-ho... Si existeix, diguem-ne, alguna espècie de principi d'oportunitat de dir, doncs certs conductes, per exemple, no les perseguim tant per part d'alguns funcionaris? Per exemple, pel fet que tinguin un major nivell de tolerància respecte a certs conductes?

MA: Sí. Clar, nosaltres, cap Cap de Serveis, ni ningú està constantment darrere dels funcionaris. En una presó d'homes gran, poden treballar 600 funcionaris, no tots de cop. A dones treballen 200 persones, no totes d'una sola vegada, però pot ser que un dia n'hi ha 30 o 40 treballant. És impossible anar darrere dels 30 o 40 funcionàries o funcionaris i dir, això perquè tal... No, ells no tenen el seu propi d'allò: passen moltíssimes, però moltíssimes coses que serien sancionables, els funcionaris i funcionàries no fan res perquè no... Però depèn de la persona, i efectivament la persona ja, segons la seva experiència, ja filtra, ja valora i diu - *A veure, no val la pena fer un comunicat si se m'ha girat i m'ha parlat malament i d'això, doncs perquè jo ja sé que aquesta dona... I en fi...* Ells ja fan la valoració dels fets. No és una cosa automàtica com anar a 140 per l'autopista. Vas a 140 per l'autopista, sanció. Passi el que passi. Bé, això no. Hi ha un gran grau de discrecionalitat del funcionari de saber què...

M: I hi ha més funcionaris, diguem-ne, tolerants? En el sentit que són més laxos, potser, d'alguna manera, en l'aplicació o al revés? Què diries?

MA: Doncs no sé què dir-te, però jo diria, més aviat diria, que som en general pocs sancionadors. De moltíssima tolerància, moltíssima, a veure... si passes per un lloc i sents olor de marihuana no et pots inhibir. No pot ser que tu passis pel pati i estiguin fumant, però estiguis olorant a marihuana... No pots mirar cap a una altra banda, ¿val? Perquè... Per favor, si t'estan fumant un porro del teu costat, doncs això no et pots d'allò, ¿no? Però hi ha gent que valora i això et dona l'experiència. I el coneixement de les internes, en aquest cas.

M: En relació també amb l'aplicació del règim sancionador, hem anat fent així, i vaig mirat a veure, que hi ha moltes preguntes que ja hem anat responent i tot. Per al cas en què, quan arriba un expedient sancionador i es veu que, ostres, hi ha una conducta que, com estaves dient ara, és molt òbvia, no podem passar, no podem tolerar. Quin criteri se segueix més o menys per decidir quines sancions aplicar? Perquè és clar, per exemple, en les infraccions lleus, hi ha dues o tres sancions aplicables. En el cas dels molt greus, també

n'hi ha dos o tres d'aplicables, però en les greus hi ha un ventall força ample. La violència és el factor clau per determinar un aïllament,

MA: Sí, exacte.

M: Però entre aïllament en cel·la i aïllament de cap de setmana, per exemple, quina diferència hi ha?

MA: No, és que l'aïllament de cap de setmana és... a veure, l'aïllament de cap de setmana... val, ja t'entenc.

M: Bé, dic l'aïllament de caps de setmana, com podria dir la privació de passejos.

MA: La privació de passejos seria una falta greu, normalment que no comporta violència i no comporta cap trasbals per a l'organització ni cap cosa que hàgim de corregir de forma immediata. Una altra cosa és que aquella persona ja sigui la tercera vegada que li fem una privació de passejos i li llavors, escolta, és que és reincident, no funciona, hem d'anar més. Llevat que hi hagi alguna altra cosa. El cap de setmana d'aïllament en cel·la: el cap de setmana a la presó és quan hi ha més activitats lúdiques i tal, i llavors, pot ser, valorem si aquella persona la podem corregir només amb el cap de setmana, dient-li, - *Mira, tu faràs la teva vida ordinària de dilluns a divendres, però el dissabte i diumenge, que pots estar més temps a la cel·la, que hi ha cinema i tal, estàs sancionada i ja*, perquè és una forma que traïem l'esbarjo. I ho valorem amb la persona. Ara, si ha estat una cosa molt greu i ha de ser més de dos dies d'aïllament en cel·la, llavors ja no serà un cap de setmana d'aïllament. I de vegades podem posar tres caps de setmana d'aïllament i podem posar que es compleixi un cap de setmana sí, un cap de setmana no, un cap de setmana sí, un cap de setmana no. Podem fer-ne moltes. Llavors és mirant la persona. Perquè imagina't que és una persona que treballa als tallers de la presó. Què pot passar? Si nosaltres li posem una sanció de dos o tres dies que s'han de complir els dies, dilluns, dimarts i dimecres, faltará la presó, perdrà diners. Perdó, faltará als tallers. Perdrà diners del seu salari. La poden acomiadar també. Llavors, perquè genera climes d'això, si la corregim igual en un cap de setmana, doncs li posem un cap de setmana i que vagi a treballar a de dilluns a divendres. Per exemple.

M: I si, per exemple, un cop imposada la sanció, es veu que s'ha corregit la conducta, i jo que sé, m'invento, s'havien imposat tres caps de setmana, i el segon ja es veu que, després d'haver complert el segon cap de setmana ha corregit la conducta i ja no manifesta conductes com la que havia originat la sanció, es pot anul·lar el 3r cap de setmana?

MA: Sí, sí que es pot, però no es fa normalment. Perquè es fa per raons mèdiques o per una raó, diguem-ne, familiar. Diguem que resulta ser que aquella setmana ens han dit que s'ha mort la mare de la interna. Doncs, home, la directora el que diria és: -*A veure, s'ha mort la seva mare, es va morir la seva mare dijous, no farem que dissabte i diumenge i tal*. Ja que el que diuen és: -*Suspenc l'executivitat de la sanció i ja parlarem de quan reprenem la sanció*. Tot això es fa, però, per aquestes causes. No perquè aprecies que... Normalment ha de ser alguna causa, doncs no sé, ja et dic familiar, de malaltia, d'això una cosa sobrevinguda, però no perquè vegis que és corregida.

M: Val. En el cas de la l'aïllament en cel·la has parlat que, sobre tot, s'imposen els casos de violència, però violència parlem només de violència física com a violència d'agressió o incloem, per exemple, violència psicològica? Que hi hagi un intern o interna que...

MA: Bé, a veure... bàsicament la violència, però clar si estem parlant, per exemple, d'una interna que diu, i tothom la sent, et mataré, et tallaré el coll i tal. Això, bé, no l'ha tocat, però és clar, no li podem posar privació de passejos, perquè ens ha generat ja una davant a la gent... Totes les internes han vist que està posant en perill un bé jurídic, que és la vida o la d'allò i tal, i l'hem d'apartar, ha de ser aïllament en cel·la, perquè, clar, tu no saps si això és veritat, si no és veritat.. i l'hem d'apartar.

M: Per a seguretat?

MA: Sí, sí, sí, és clar.

M: La sanció, qui la imposa? És a dir, pregunto si és un òrgan col·legiat, és només una persona...

MA: No, la comissió disciplinària, que és un òrgan col·legiat.

M: I va rotant la composició?

MA: Sí, en roten dos. El cap de serveis i el funcionari, que cada any són elegits democràticament. Es fan eleccions i canvien. Cada any n'hi ha un de diferent.

M: És durant tot l'any, aquella persona encarregada? No és...

MA: És durant tot l'any. Si et trien, la legislatura és un any, però normalment és un cap de servei escollit per la plantilla, un funcionari escollit per la plantilla, la directora, normalment hi ha la gerent i un sotsdirector. Però es poden intercanviar, és a dir, pot venir el sotsdirector de tractament un dia i l'altre dia ve la sotsdirectora de règim, depèn. Per és col·legiat. I es parla i es debat i s'aixeca acta i si un funcionari diu: *-No, jo crec que en lloc de cinc dies haurien de ser quatre. -Doncs nosaltresensem que no.* Es debat i s'aixequen actes, eh. Sí, sí.

M: I si, per exemple, no sé si s'ha donat mai algun cas que es pogués haver detectat alguna mena de conflicte d'interès.

MA: Llavors no pots votar.

M: Llavors només se li treu el dret a votar?

MA: És clar, sí. A veure, suposem que és una interna que ha tingut un problema amb un funcionari o amb el cap de servei que hi és. El que passa llavors, és que sempre hi ha un funcionari, el titular, que el resultat i el què ha quedat el segon, que és el suplent. Llavors, si el funcionari o la persona implicada, bé, té una implicació i tal, ell s'ha d'abstenir, no participi en els debats i entra al suplent.

M: Val, és a dir, que ja com el mecanisme, diguem-ne, equivalent a...

MA: Sí, amb els que som funcionaris, però amb els càrrecs polítics, no. És a dir, la directora, els sotsdirectors, aquests estan sempre.

M: Pel que pugui arribar a tenir-ne alguna...

MA: El que passa és que al millor, imagina't que li han donat una bufetada a una sotsdirectora. És clar, la sotsdirectora hi serà, però el que no farà serà intervenir. No intervindrà i no votarà, però hi serà. Nosaltres sí que ens hem d'inhibir i entrar a un altre, o simplement no anar-hi.

M: Val. Per valorar la conducta, sobretot, diguem-ne, com dir-ho... Per valorar la gravetat d'una conducta, sobretot, sempre és la violència. No hi ha cap altre criteri o factor en concret que diguis, ostres, doncs mira, això d'aquí fa que sigui especialment greu i que la valori més qualitativament diferent.

MA: La violència i més coses. Podem suposar que tenim una senyora que ja està presa per formar part d'una xarxa de tràfic de blanques. Per exemple, que en hi ha moltíssimes, n'hem tingut moltes. O una xarxa de tràfic de drogues important. I resulta ser que li han trobat força droga i tal. Doncs aquí, pot ser que aquesta persona, els delictes que cometia fora, també els està volent a cometre aquí i, potser, sense ser violents ens interessa apartar-la i investigar més quan ella no estigui aquí i estigui aïllada i veure què està passant. Si la droga ens l'entra ella o no ens l'entra ella o què passa, o si hi ha, no sé, una xarxa de prostitució i tal, mirant-nos-ho bé, amb ella aïllada. És com si fos una presó provisional incomunicada. El mateix. Bé, no estan incomunicades, però a nosaltres ens pot interessar i dir: - *Ui, no, no, no! A veure si aquesta dona ens està aquí colant droga i tal, doncs no li posarem privació de passejos.*

M: I ara que has comentat això, m'acaba de venir al cap. Com es conjuga, en el cas que es cometi un delictes a la presó, el fet que es pugui arribar a sancionar aquella persona amb el principi *non bis in idem* respecte del procediment penal que s'obrirà, perquè és com sancionar dues vegades la mateixa conducta, ¿no?

MA: No, perquè a veure, al principi, bé, tu ja ho saps, això és protegir diferents béns jurídics, això és un cas molt d'allò. Quan hem tingut motins o segrestos a les presons, bé, doncs és que això es preveu al mateix reglament penitenciari, impedir actes de violència, evasió dels interns i tal, quan hem tingut els motins que hem tingut, el que es fa, a banda que és una causa penal, i el bé jurídic és al del Codi Penal, també internament, ells han de ser sancionats i se'ls ha d'aïllar i regressar de grau, posar-los en primer grau o aplicar-los l'article 10, perquè el bé jurídic que es protegeix és intern de l'ordre públic de la presó. Clar, imagina que segresten a algú i l'endemà estan per aquí creuant. Seria horrorós, seria ingovernable la presó. Llavors, el bé jurídic que es persegueix aquí és el manteniment de l'ordre de la presó. Hem de partir de la base que, com una societat normal i corrent, si no hi ha ordre i normes que es compleixin, la vida és impossible. Això és com qualsevol ciutat: si aquí tolerem que hi hagi gent al carrer que s'estomaquin, que robin el mòbil i tal, i ningú intervé i tothom es mira des d'allà i bé, mira, no podríem viure. Hi ha d'haver-hi una intervenció mínima que faci alguna cosa de respecte a la por. Per això passen els cotxes de la policia. Quan la gent els veu, fa una mica de... Doncs això és el mateix. És establir les garanties i l'ambient perquè la finalitat, que és reduir i reinserir, pugui dur a terme. Perquè si no controles la presó, doncs ja no es pot fer res. De què servirà que vagin

els psicòlegs, els pedagogs, els mestres i tal, si allà s'estan esbatussant, traficant amb droga, abusant uns dels altres? Llavors, aquesta és la finalitat.

M: Val, és que de vegades sembla que, el reglament en sí, ho has d'interpretar i tot, i de vegades quan ho estudies, diguem-ne, simplement amb la llei al davant, dius: *ostres, potser aquí s'estan solapant dos ordenaments jurídics, però, és clar, el bé jurídic és diferent...*

MA: Doncs mira, perquè et facis una idea, en l'últim motí que vam tenir, a Quatre Camins, que ja hi era, els últims motís que hi va haver van ser a Quatre Camins, em sembla que va ser l'any 2002 i el 2004. Jo estava en tots dos. Els interns que van protagonitzar els motins, que van intentar matar un funcionari. Van ser condemnats i tal. Parlo de fa 21 anys. Aquests interns que jo els he tingut allà, ja els he tingut en règim tancat i que són, bé, molts d'ells ja eren assassins, etc. Ara els he tingut en règim obert. Ja estan en règim i jo em veig igual amb ells i no hi ha cap problema, han evolucionat i ningú és ni venjatiu, ni d'allò ni de res. Per què? Ja els va caure el que els havia de caure, de condemna, i si es porten bé, tenen les mateixes opcions a forma part de la vida de la presó. Nosaltres no podem marcar la gent. És impossible perquè els interns, la població, sol ser més o menys sempre la mateixa i la gent té dret a evolucionar. Encara que no t'agradi, perquè pot ser que no t'agradi perquè, clar, si ets el funcionari que ha perdut un ull perquè t'han apunyalat, gràcia no et fa, però bé, estem per això, ens paguen per això.

M: I la rehabilitació, almenys en aquest país, pel moment, es considera, una mica com un dret...

MA: Sí, però jo a l'hora de... sincerament, jo no ho crec. No ho crec pel següent, perquè... a veure, a veure si m'explico. Es rehabilita aquell que vol, d'acord? La presó el que s'ha de fer és donar eines. Allà hi ha d'haver mestres, hi ha d'haver psicòlegs, hi ha d'haver psiquiatres, hi ha d'haver eines. Però no pel fet d'haver-hi eines, es rehabilita. No. Es rehabilita el que vol rehabilitar-se, que hi ha moltíssima gent, la immensa majoria, que són professionals del crim. O sigui, hi ha gent que diu, - *Bé, tu de què treballes?* - *Doncs jo d'Amazon.* - *Jo soc funcionari, jo soc tal...* N'hi ha que són delinqüents i que viuen del delictes i ja està. És una opció de vida. A aquesta gent no la rehabilitaràs més, mai a la vida i mai es rehabilitarà. Ara, hi pot haver gent que ha tingut un problema en la seva vida i que entra una vegada, dos, tres, però després passen els anys i ja no torna més. Doncs bé, amb aquest sí, però amb d'altres és impossible. Llavors, què hem de fer? La rehabilitació no és que ha de ser... No, no, no, perquè tu pots abocar diners, diners, diners i professionals i tal, que, si ells no volen o elles no volen, doncs ja m'explicaràs tu. Llavors, és per a qui vulgui, que hi pugui accedir. Llavors, creure com un de d'allò, hi pots creure... nosaltres el que diu la Constitució és que la pena està orientada a... a la rehabilitació. Doncs l'orientem aquí, a qui vulgui, doncs ja està.

M: Totalment d'acord. De vegades si no resulta gaire complex intentar esforçar-te quan veus que no, millor que no participi en un programa i després ja, si fa el canvi de xip...

MA: Millor, el millor és avocar-se a aquelles persones que de veritat volten i no tenia ja, no tenir en una aula 15 persones que les estàs obligant a anar a una aula que no volten, que d'això ja estàs perdent temps, diners, professionals i d'això, que al millor podrien estar fent una altra cosa amb algú que d'això no. Però bé, això ja és...

M: Ja és una altra història. Li volia preguntar, en particular, la quantitat de dies que s'aplica una sanció, com es decideix? És a dir, per exemple, en el cas de les sancions que són així, una mica més llargues en el temps, hi ha més marge, però la diferència entre posar una sanció d'aïllament...

MA: De 10 a 14 dies.

M: Sí, per exemple, o de més de 14 dies, és a dir, quin criteri, en el cas de més de 14 dies, és més interessant, de quin criteri es decideix? i en el cas de més de 14 dies, els interessa saber quins criteris se segueix.

MA: Exemple pràctic: l'última que hem tingut a dones. Una interna, molt, molt, molt, molt violenta, està en un mòdul obert amb 60-70 persones, havent una visita amb avis i col·laboradors i tal, es va posar... bé, no sabem exactament per què, i va agredir tres funcionaris. Jo un d'ells, per exemple. Però bé, això no té transcendència. Quan una persona agredeix repetidament i dins d'un determinat context, tu no pots agafar-la i pagar-li el que has de fer és reduir-la, contenir-la. Era impossible contenir-la. Va ser una cosa molt, molt, molt violenta, de les més violentes que hem tingut. No fa gaire. Quina sanció se li va aplicar? Se li va aplicar 14 dies, més 14 dies, més 5 dies.

M: Per a cadascuna de les infraccions, entenc.

MA: Clar. Llavors, fa 14 dies, es va parar, el jutge en va autoritzar 14 més, es va parar, i el jutge va autoritzar els darrers 5 dies. Per què tants dies? Bé, doncs perquè tens funcionaris lesionats, nosaltres no sabem si això es va fer per provocar un intent de fuga o de motí, i, clar, això podria haver comportat que altres persones s'afligessin, hi va haver gent de fora que se'n va anar, visitants que se'n van anar, com una senyora gran que se'n va anar afectada perquè no havia vist mai alguna cosa així i repeteixo, amb molta gent al voltant, estava al costat de la cuina. La cuina amb ganivets... La situació era molt complexa i la Comissió Disciplinària, entén que és gravíssim i li va imposar això. És clar, tu em pots dir: *-I per què no li van fer 14 més 14? i per què en van fer 5 més?* Bé, doncs perquè la comissió disciplinària ho parla i diu: Bé, a veure, ha comès tres de molt greus: una, resistir-se activament a les ordres del funcionari; una altra, agredir els funcionaris, però clar, n'ha agredit a tres; una altra, fer no sé què del material del centre. Són quatre faltes. Clar, si per cada falta d'allò, doncs fan un sumatori i diuen: *-Jo perquè està molt greu li posaria 8, perquè n'hi ha 7 i al final suma ni el que surti.* Però és així. Aquesta és una cosa que jo sincerament no en tinc ni idea, però quan he estat en les comissions disciplinàries el que es fa és valorar. I dir, a veure, això és molt greu, però a veure, és molt greu, que clar, li va pagar a la interna. Bé, doncs van fins a 14, què feu? 8 dies, 10 dies, però a veure, valorin, té antecedents o no? Llavors aquí és el debat, i el debat és un debat que s'ha de prendre per majoria de l'òrgan.

M: És un debat típic de valorar tots els antecedents, la conducta existent d'aquella persona, de cara a fer tot sempre proporcional.

MA: Jo considero que és més garantista que la pena que et puguin imposar en un jutjat, perquè en un jutjat et demanen 5 anys o 8, i una persona, el Jutge dirà, bé, doncs jo quan li poso? Val? I després només una persona decideix. Aquí, no. Aquí poden decidir 5 persones que poden fer vots particulars, vull dir que... A veure, jo opino que és bastant garantista.

M: Sí, totalment, perquè és clar, sempre hi ha el debat i...

MA: És clar, i després d'això va el jutjat de vigilància, que el jutjat de vigilància pot revocar, o pot dir, no, no, escoltin, vostès s'han begut l'enteniment, això són molts dies. Aquesta sanció la va convalidar el Jutge de vigilància. El fiscal de vigilància l'únic que va de dir és, escoltin, necessito que vostès m'aportin documentació mèdica que acrediti que aquesta senyora pot complir això. Llavors, els metges l'avaluen, la miren: - *Si, si, aquesta persona està bé, doncs val, doncs molt bé. Que en faci 14, que descansi, 14 més, vull dir, control judicial i control del fiscal...* Així és com va.

M: És molt més complet del que de vegades dona a entendre la llei, la veritat.

MA: Sí, sí. I després hi hauria una fase segona que no és pròpiament de l'expedient disciplinari, però que és que una conducta d'aquesta transcendència, tan greu, pot donar lloc a una regressió de grau. És a dir, el procediment disciplinari pot tenir una altra conseqüència, que és un acte de molta gravetat com un intent de fugida, un intent d'assassinat dins la presó i tal. A banda que sancionem la persona, jo que sé, 30 dies, a part se li farà una regressió de grau, perquè és evident que està inadaptat a la vida ordinària. Llavors, passarà d'estar en segon grau, a primer grau, o d'estar en regim obert a regim tancat, que tenim moltíssims, eh, de casos d'aquests. Tenim moltíssima gent que surt cada dia de la presó, però que de vegades ens truquen i ens diuen que la interna ha començat un nou delictes o ha fet qualsevol cosa, o la interna. I quan ve, de forma cautelar, s'obre el procediment disciplinari, però cautelarment ja fem la regressió de grau, perquè si tu no li fas la regressió de grau, l'endemà se t'escaparà. Llavors, l'expedient disciplinari, a vegades, va relacionat amb les regressions de grau. Perquè és clar, com és una cosa que sanciones una conducta, a vegades aquesta conducta també l'avaluen com que és... A veure, una persona que per exemple, un intern, una interna que ha matat una interna dins la presó, és una regressió de grau, a banda del tema disciplinari.

M: Li volia preguntar així, si ho sap, o segons la seva intuïció, clar, quina creu que és la infracció, la sanció més comesa, m'estic liant, perdó. La sanció més aplicada, perdó, per part de les juntes disciplinàries a nivell de Catalunya o des de la seva pròpia experiència al centre de Wad-Ras?

MA: En el centre de Wad-Ras, amb les dones, privació de passejos i actes recreatius, sense cap dubte. Diríem que un 70% i diríem que l'altre 20% podrien ser aïllaments en cel·la, i potser l'altre 10% en una estació i coses d'aquestes. Diria, eh.

M: Les dades... Jo de Wad-Ras en concret no les tinc perquè no tinc la dada de quins centres han imposat les sancions, que ja m'agradaria, però totalment encertat.

MA: Ah, sí?

M: Sí, perquè en el cas dels homes, és un altre món i sí que és l'aïllament en cel·la, però en el cas de les dones, tot i que la principal, en un 46,7% és la privació de passejos i actes recreatius, un 42% de sancions segueixen sent aïllament en cel·la. Clar, jo volia preguntar, tenint en compte que...

MA: A Wad-Ras no, ¿eh? Ja t'asseguro jo que a Wad-Ras no.

M: A Wad-Ras no, però, en general, tenint en compte que les dones tendeixen a ser menys agressives que els homes i que existeix una diferència considerable de les infraccions que cometen i tot, què podria explicar aquestes donades?

MA: Bé, Però, compte, que hi hagi un 30 o un 40%... Què dius que és un 30%?

M: Un 42% és el que he trobat jo.

MA: Però no vol dir que sigui un 42% de les dones.

M: No, no, no, jo em refereixo a les sancions generalment aplicades.

MA: Clar, és clar, però és que potser dins d'aquest 47 o 42% tens que, pot ser, només són 30 dones. És que al millor de 500 dones o de les que hi pugui haver a Catalunya, és que a aquestes les cometen 30. Són els irreductibles que t'he dit, que pot haver passat que hi hagi hagut un any que s'han trobat molta droga, molt d'allò, i tal i que s'ha optat per això, però no significa que sigui molta gent. Em sembla elevat, em sembla molt elevat.

M: És que, de fet, aquesta conclusió és la que li volia preguntar al final de tot, ara que ha tret el tema, perquè les dones de la Generalitat que són el motiu pel qual estic fent aquest treball realment, és que la ràtio d'expedients disciplinaris oberts per dones i per homes, mostra que el de les dones és molt més elevat que el dels homes. Per exemple: l'any 2021, eren 4,9 expedients per dona respecte de 3,2 per home. El 2022, que són les dades que jo he analitzat, són 4,4 expedients per dona en comparació amb el 3,9 per home. I aquesta dinàmica s'aporta com a mínim passant des del 2014, que són les que estan publicades al portal, en comparació amb què la Carmen mateixa va fer un estudi, no sé si és del 2008 segur, però no recordo si va ser el 2007 o el 2009, però fa dos anys, i era totalment l'oposat. Clar, què ha passat aquí en aquest temps?

MA: La impressió meva, que jo he treballat a presons d'homes i a presons de dones, a mi m'estranya moltíssim. Perquè la impressió diària que tinc és que, bé, ara hem pujat d'experiències disciplinaris, però una altra cosa, però la impressió és que ni n'hi ha, per a mi són molt poques. Em resulta bastant estrany.

M: Aquestes dades dels expedients són tal com es publiquen. No és que siguin analitzades meves.

MA: No les nego, però la impressió que jo tindria de la feia i tal, és que es fan poquíssims. Perquè no hi ha un clima dins la presó de diguis, no. No sé per què pot ser, sincerament no en tinc ni idea, però em resulta molt estrany.

M: Podria ser perquè hi ha un conjunt, en el cas de les dones, que sempre està reincidint constantment, com comentaves abans?

MA: Bé, sí, a veure, aquí hi ha un problema. Ara hi ha una franja de la població, tornem una altra vegada a la gent que està fora de la societat, per dir-ho d'alguna manera, de consums d'heroïna, molt toxicòmans i tal. I sobretot, sobretot, moltíssima problemàtica de gent amb problemes psiquiàtrics. Els manicomis, com abans s'entien, que tenien abans a la gent tancada, això ja no existeix. Però aquesta gent ha de ser a la presó. Llavors, et pots trobar, doncs mira, hi ha una senyora a la presó de dones que podria dir-te que

potser té un expedient disciplinari cada dos dies, cada tres dies, perquè té un desequilibri psíquic, s'autolesiona molt i fa coses incongruents dia sí, dia no. Quan? Quan la medicació no està ajustada. Aquesta senyora, ella sola, té 60 expedients disciplinaris. Però és un prototip de persona que fa anys no teníem, perquè aquestes persones complien una mesura de seguretat en un establiment, en un manicomi, i a la presó no ho eren. Ara els tenim nosaltres. Llavors, és clar, és que aquestes persones, surten expedients disciplinaris dia sí, dia no. Significa això que les sancionem? No, perquè moltes d'elles són inimputables o gairebé, perquè fan coses que no tenen sentit, però clar, quan aquella persona agafa una navalla i es comença a tallar. I d'això, és clar, has d'informar, i això és una autolesió, que genera un impacte en la gent. Imagina que això t'ho fa al pati. És clar, s'ha de fer l'expedient, però a l'hora de sancionar-lo, el psiquiatre informarà que no pot complir la sanció perquè no dona. Així, doncs aquesta persona té un munt d'expedients disciplinaris. Pot ser, hi ha un gran munt, perquè hi ha una molt petita franja de... bé, en la presó de dones hem de tenir ara... jo què sé... 10 o 12 d'aquest perfil. I és clar, què passa? Que és un perfil psiquiàtric que quan el psiquiatre diu bé, anem a canviar la medicació psiquiàtrica i vam posar això perquè sembla que va bé i tal si es descompensa, doncs bé... pot passar que al millor a les 3 del matí comenci a picar la porta i a cridar i a despertar la gent i d'això. Clar, tu has de fer-li un informe o dos o d'això, perquè si pica la porta, si es baralla amb una companya... Però són un número molt, molt reduït de senyores que provoquen això. És l'única explicació que jo li veig, perquè, en general, l'ambient és, per dir-ho d'alguna manera, de placidesa absoluta.

M: De fet, a mi em va sorprendre sobretot en contrast amb la visita que vaig fer, que jugo amb algunes de les dones internes.

MA: És que és de placidesa absoluta i el que sí que tenim molts problemes nosaltres amb les dones és amb l'entrada de droga i de telèfons mòbils. Aquest és un problema que amb els homes el tenim, però amb les dones és agreujadíssim, perquè, és clar, a veure, on s'amaga la droga i els mòbils? Doncs en les cavitats corporals i això és molt difícil de localitzar. I és clar, estem parlant de mòbils petits, i hi ha molts experiments disciplinaris d'aquest tipus, però que no t'afecten a la violència de d'allò. Doncs que si tu un cop entrant en un mòdul, un funcionari s'adonava parlar, s'adonava i no hi havia ningú, estava parlant per telèfon, per telèfon mòbil, llavors li va enganxar el telèfon mòbil. És a dir, hi ha poca cosa i el que hi ha, no és gaire violent, excepte aquest nombre d'interns o d'altres que són molt dolentes. Però jo m'inclino a pensar que és un determinat grup de persones que són les que provocarien aquests problemes. Un nombre reduït.

M: Això que ha dit que les dones, que fa, diguem-ne, fa uns anys, no sé quants, la veritat, estarien en un centre psiquiàtric i ara no hi són, passa només amb les dones?

MA: No, també amb els homes. Amb els homes hi ha un problema agreujat encara més, perquè clar, l'home té més fortalesa física i la contenció d'un home amb un problema psiquiàtric és complicada, amb una dona també, però amb un home és multiplicat. Parlo de gent que, l'última història que em van explicar, doncs des de portar un boli, que l'ha afilat i agafar a un funcionari i clavar-li el boli al coll. Per què? Doncs perquè sí. Aquest prototip de persona no estava abans a les presons, perquè directament quan se'ls condemnava, si es veia la tipologia, anaven a parar en un altre lloc, on tenien menys drets que a la presó. Perquè als psiquiatres i tal, allà arribaven i tal, sense tants miraments com a la presó. I ara això ho tenim nosaltres. I el problema és que ni amb homes ni amb dones,

amb dones, amb dones... Amb homes és pitjor, però no estem preparats. Espera, que t'encendré una llum, perquè s'ha fet fosc i no et pots veure. Així.

M: Gràcies. Un segon, que he saltat al final de tot i...

MA: Res, de res.

M: Sobre la interacció entre el personal penitenciari i els interns. Hem comentat la sanció més comesa per a les dones o per als homes?

MA: Posseir objectes prohibits, sense cap mena de dubte, de qualsevol tipus.

M: Segons les dades que em van facilitar la Generalitat de Catalunya, el 2022, la infracció més menja era la de desobeir ordres legítimes o resistir passivament, i la segona era agredir o coaccionar greument els altres intents.

MA: Doncs amb les dones és protegir objectes prohibits. Vamos, és que és... amb el que fem és gairebé diari.

M: Des d'això d'aquí, què m'has d'explicar, només a la presó de Wad-Ras?

MA: Sí, a veure, amb els homes... amb els homes és que és una altra història, no? Sí, certament amb els homes... amb els homes quan hi ha una experiència disciplinària és una cosa... de substància, i sí, que això poden ser desobediències d'ordre, agressions i d'això. Amb les dones agressions n'hi ha poquíssimes, és posseir objectes prohibits, és provar-los coses.

M: Doncs aquest és el resultat que he obtingut jo a nivell de les dones que els comentava que tinc a nivell tan d'homes com de dones.

MA: Doncs tu li preguntes a qualsevol funcionari i ja diria, ui agressions de dones, sí, però una cosa súper puntual. Jo m'he de posar a pensar, a veure, una agressió... bàsicament si en això es posseeix objectes prohibits, doncs mira, no estem parlant d'armes ni d'això, coses curiosíssimes. Quan la senyora fa el vis a vis amb el marit, o és igual, oblidem el marit, una comunicació familiar, la iaia li porta als nens i tal, doncs tu pressuposes que és una comunicació que li han portat als nens, que no passa res i tal, però a aquella senyora se l'ha d'escorcollar quan acaba. Perquè nosaltres als nens no ens podem escorcollar, que venen de fora, ni a la iaia tampoc. Pues la funcionària va a l'escorcolla, li aixeca el sostenidor, i a sota del sostenidor hi ha, doncs el que et puguis imaginar: xocolatines, de tot, bijuteria, de tot. Coses que són tonteries, tonteries, però són objectes prohibits en la presó que han entrat de forma irregular, amb les quals elles comercien. A lo millor també et trobes amb una interna que ve de permís i et porta objectes prohibits. I què porta? T'adones que li està mirant la bossa que porta i dius ¡hòstia! Doncs si que porta mitjons, o si que porta jerses, o si que porta calces i tot de la mateixa marca i, pot ser, de diverses talles, no? I t'està entrant roba per vendre-se-la dins després. Això són objectes prohibits. D'això, moltíssims. Això és gairebé, jo diria que ha diari, a part de mòbils, droga...

M: És clar, això em porta a preguntar-me si pot ser el fet que les dones, Wad-Ras és, tot i que no és un centre exclusiu de dones, sí que està, pot ser, més enfocat a dones i pot ser, no ho sé, teniu formació en perspectiva de gènere els funcionaris?

MA: Poc, però sí, alguna cosa tenim.

M: I aquesta formació també la tenen les persones que tenen les dones en els mòduls de dones que hi ha, per exemple, a Ponent o a Brians?

MA: A veure, sé que la Generalitat fa cursos i d'això. Ara ens ha format molt pel tema dels *Trans*. D'això sí que tenim formació, ens han donat un seguit de circulars i d'això, però, bé, però formació en matèria de gènere... És que per a nosaltres no és cap problema. Nosaltres treballem amb interns i ja et dic, tinc funcionaris i funcionàries i no hi ha cap mena de problema. Es comprenen perfectament les necessitats de les dones. La dona... a veure, a l'home és una cosa curiosíssima: sempre la mare de l'home que està en la presó sempre l'anirà a veure perquè és el seu fill i tal. Moltes vegades la dona entra en la presó i no la va a veure a ningú com a molt, el que més tenim allà, fixa't, tenim més comunicacions familiars que l'àvia li porta als nens, que no íntimes. En canvi, amb l'home preval la comunicació íntima, una cosa curiosa, no? Llavors, nosaltres ja entenem que quan la dona entra a la presó, si té fills i tal, la dona és... qui havia sostingut la família, i doncs moltes vegades venen i li diuen: - *Escolta, tinc un problema perquè... perquè el meu fill gran a l'escola m'ha dit... m'ha dit una, que li ha dit una veïna, que s'ha portat malament... Em podria donar una trucada extraordinària?* En un context normal d'una presó d'homes, això un home no t'ho dirà, però tu saps que aquella dona que és una mare que, quan està plantejant això, és que de veritat està preocupada per aquest tema. I tu li dius a ella: - *Però no tens trucades?* - *No, no tinc perquè ja me les he gastat totes* i bé, doncs li dones la trucada. Però tu, quan estàs allà al costat d'ella, tu no tens per què escoltar la conversa, però si estàs per allà i l'escoltes, doncs és que és veritat. És que està parlant amb el fill i li està dient que es porta malament, que d'allò i tal... Llavors, bé, doncs és una manera diferent. Nosaltres comprenem perfectament el paper de la dona a la família, que ella ha de cuidar els fills, fins i tot estant dins. La dona ha de... doncs, marquen al marit moltes vegades: els portes a l'escola, els has comprat roba, els has donat d'allò... Si per perspectiva de gènere entens tu que nosaltres estem conscients del paper de la dona, i tan! i tan! Moltíssim. Això no hi ha cap funcionari que no... que quan li vingui una dona a fer... Deixeu-me en pau d'aquestes tonteries! Això no ho fa ningú.

M: No coneixes cap cas que hi hagi hagut algun funcionari que hagi tractat de manera irrespectuosa...

MA: Què va! Què va! Què va! No, no, al contrari. Coses que ni t'imaginaries que dius, bé, té aquí uns límits. A veure, senyora que entra a la presó i que, bé, entra a la presó, té un fill i el fill se'l queda a l'àvia, val. Però que està preocupada també la senyora que quan ha entrat a la presó és que tenia un gos a casa seva. I que és clar, sí, sí, sí, sí, però que, és clar, què fem amb aquest gos i tal, però que no li ha dit a l'àvia o a una amiga que tingui cura del gos o que se l'emportin, que ella no, tal i qual. Això a un home li importaria un *bledo*, en general, val? Llavors tu la veus que està preocupada i et planteja això i tal, doncs el mateix. Vinga, truca a l'àvia o truca a la veïna i tal: - *T'encarregaràs del gos, per favor?* I ella ja està tranquil·la. Per què? Perquè la dona té una tendència a voler que tot l'entorn familiar ella el controla, el gestiona, que d'allò... A veure, hi ha dones que tampoc són així, que són prou cràpules i tal, però en general tota aquesta preocupació de la dona del seu entorn familiar i de i tal, el funcionari el comprèn i l'entén perfectament. I això és bo perquè elles també ho valoren. Perquè elles també, si de vegades hi ha un problema, també t'ajudaran. Perquè de vegades si hi ha un problema i tu dius: - *Òstres, és que a veure, jo què sé... Sabem que està circulant per la presó una droga que és dolenta, hem*

tingut coses d'aquestes, i a lo millor les dones et diuen: - *Vigilin, vigilin perquè a lo millor demà els entrarà droga*, o alguna cosa així, perquè ells valoren, si tu els has ajudat i ells no volen que els hi hagi droga o alguna cosa així, doncs també poden col·laborar amb tu. Però amb la perspectiva de gènere no hi ha problema, cap.

M: És curiós perquè, de normal, és a dir, els estudis que han tractat aquest tema, sobre tot venen dels Estats Units, els que he pogut consultar, i precisament indicaven que quan la infracció comesa és una falta de respecte a un funcionari, de vegades també era la dona la que ha estat sancionada perquè pot ser el funcionari li havia faltat inicialment el respecte. Per això preguntava, perquè és una cosa que sorprèn molt quan la vaig llegir personalment. És un món molt diferent als Estats Units.

MA: Sí, aquí sí que hi ha faltes de respecte, però que al funcionari li falti el respecte, jo no l'he vist mai, sincerament. Tots tenim un mal dia, cura, que al millor hi ha dies que tens menys o més tolerància, però faltar el respecte així de forma... Jo no ho he vist, sincerament, ni amb els homes. La gent és bastant professional. Pensa que el funcionari, a banda que ha d'estudiar unes oposicions, està format, estan d'allò... No hi ha això de la gent que és de dretes o franquisme. Tot això és una gran mentida. És a dir, Catalunya té competències en matèria penitenciària des de l'any 84. Fa 40 anys, eh! 40, no 4. De què estem parlant? Quants funcionaris de presons hi ha a Catalunya que tinguin 40 anys d'antiguitat? Són poquíssims, poquíssims. I en democràcia, la llei penitenciària és de l'any 79. Del 79 al 84 va ser gestionat per l'administració estatal, però que també era democràtica. La gent està súper formada, la major part és gent, no gaire jove, però que pot tenir 35, 40 anys. Crec que no és el perfil que de vegades es munta per la tele.

M: Amb això m'enduc una alegria.

MA: Sí, sí, a més ho tinc claríssim. A veure, a tot arreu i a tots els col·lectius hi ha gent dolenta, hi ha corrupció, hi ha de tot. I nosaltres també hem tingut gent que ha acabat a la presó. Hem tingut funcionaris que ens han ficat droga dins, corruptes. Però gent que maltractin els interns... A veure, et poden acusar de moltes coses. Compte, a mi m'han acusat també, perquè jo soc cap de servei, he hagut de prendre decisions i tot això. Però a veure, tu em diries, però a veure, condemnes i tal? Ni una. Hi ha alguna cosa amb l'últim motí de Quatre Camins i d'això, però no. Però jo de dir de maltractes, de tot això, no. Que et poden dir, oi, és que vostè va autoritzar que s'emmanillés un intern durant unes hores i pot ser era excessiu, ja escolti, era sota el meu criteri, però hi ha una càmera que ho visiona tot, vostè pot veure com estava aquest senyor, que s'obrin un procés judicial, això és normal, però que es condemnin, no. No existeix això, penso, és la meva opinió, però crec que és així.

M: Bueno, de veritat, és una alegria, la veritat, perquè sí que és veritat que a nivell europeu, Catalunya està molt ben posicionada respecte que vindria a ser el tracte que els interns, la qualitat de vida dels interns. És molt positiu, la veritat. Sobre la perspectiva de gènere, un parell de preguntes més. D'interseccionalitat? Li han donat alguna forma de formació?

MA: Què és això?

M: La interseccionalitat és un concepte que es va crear per parlar de com diverses categories de discriminació recauen sobre una mateixa persona. Per exemple, les dones

que són de color, que són dones però també són persones de color, es veuen afectades per aquestes dues. Si són homosexuals, hi ha una tercera categoria. Han sis mai informació d'això?

MA: No, no, ni una. No, ni una. Vamos, la primera vegada en la meua vida que sento aquesta paraula. Però, sense haver tingut formació, coneixem el tema perfectament. I sé que si una senyora de color, negra, ha vingut de Nigèria i ha passat l'Estret i ha passat l'Estret amb un nen i és aquí i aquí no tenia... i l'agafen perquè trafiquen droga i tal, doncs clar que som conscients del problema que té i d'allò i d'on ve i que no té ningú a Catalunya sinó Espanya i que quan ha de trucar, només ho pot fer una determinada companyia de telèfon. I tenim claríssim que, clar, que no és el mateix una senyora detinguda que viu a l'Eixample i d'allò i que té la seva vida normalitzada que una senyora que és aquí immigrant, il·legal, amb nens i que sobre és, bé, negra o asiàtica o d'allò. No ens han format, però jo crec que no ho fem malament del tot, ho tenim clar. El tema de l'homosexualitat, encara que no ho sembli, els funcionaris de la presó, vaig entrar a treballar als anys 80, s'ha viscut sempre amb molta naturalitat i mai hi ha hagut cap problema. Jo, als anys 80, és a dir, fa 40 anys, Espanya no era com som ara, no? Però hi havia homosexualitat, hi havia els famosos *travesti*, i d'això mai hi havia cap tracte discriminatori, ni de riure's tant d'ells, no. Pot ser sorprenent, però no. El problema el tenen entre ells. És a dir, a veure si m'explico... Els mateixos interns o internes que abusen d'altres. Això ens passa molt. És a dir, amb els homes moltíssim. Però perquè, és clar, un home homosexual dins la presó, en determinats moments, doncs bé, nosaltres, a mi m'és igual, si és que jo, a lo millor ni ho sé, però si ells se'n adonen i d'això, doncs abusaran d'ells. I això si que passa, però passa entre ells. O entre les senyores, entre les senyores, ara n'hem tingut alguna coseta. I bé, és clar, què podem fer nosaltres? Podem protegir-les, però que el funcionari o la funcionària les tracti malament i d'això, no, no, no. De cap manera. El tema de la *transsexualitat*. Amb això sí que estem bastant formats, però tot i així et traus una sorpresa. No perquè... L'altre dia, és un cas real, rebem unes internes que ens venen conduïdes d'una presó. Jo, a mi a l'ordre m'indiquen que venien 9 dones i em consta que em venen nou senyores. Per nom són nou senyores. Amb l'aparença, tu veus les 9 persones i dius, són 9 senyores. Em va trucar una funcionària i va dir: - *Escolta Manel, que estava escorcollant a fulana de tal i és que, és un home*. Clar, ja està escorcollat, val, doncs llavors, escolta, és clar, ella no estava operada, totalment, no t'ho ha dit llavors, és clar, doncs has d'anar i dir-li: - *Bé, escolti, vostè no ens ha dit res, per tant, clar, òbviament, ens hem pensat que vostè era una senyora, aquí posa que vostè és una senyora, però vostè no ens ha avisat. Oi no té cap problema perquè li hagi escorcollat una funcionària?* - *No, no, no, jo no tinc cap problema. Llavors, signem aquí, perquè clar, després no vagi dient que a mi m'ha cacheado una dona i jo vull que em cacheï un home, no, no*. I se li diu: - *Miri, vostè se'n anirà ubicada en un determinat departament on vostè tindrà uns horaris de dutxes específics i tal*. Per què és això? No per discriminar-la. Nosotres, a les presons hi ha un problema que es dona moltes vegades que és el de la prostitució i el que hem d'evitar és la prostitució, però moltes vegades això dona lloc a la prostitució. Llavors, bé, és clar, tu el que no pots fer, també per protegir els drets de les altres internes, és, per exemple, una coincidència en l'horari de les dutxes, perquè a lo millor les altres internes estan incòmodes amb una persona que està fent el trànsit, però que encara no s'ha operat del tot. És molt delicat i molt complicat, però clar, dius, bé, la persona que fa el trànsit té uns drets, i la resta de dones no tenen drets?

M: També.

MA: És clar, perquè diuen, mira, jo tinc dret a dutxar-me només amb dones, oi, fem vostès una altra cosa. De fet hem tingut queixes, per això. Hem tingut queixes de dones que se'ns queixen. I amb això sí que hi ha formació, es tracta tot molt bé, amb molt d'això. Vam tenir un cas molt complex i problemàtic disciplinàriament parlant, que havíem parlat, que al final va haver de ser portat a una altra presó perquè era insostenible el tema, totalment insostenible. Perquè clar, si a sobre tu, per molt trànsit que vulguis fer, no t'adaptes a les normes de la presó, doncs home, ja... i després hi ha gent que vol fer el trànsit, em sembla molt bé, però que clar, aparentment són un home, i tu el que veus és un home allà endins. I hi ha gent que tendeix a abusar de les dones, encara que estiguin fent en el trànsit. I tot això per a nosaltres és molt complicat, perquè fas el que fas i et diran: - *És que vostè em discrimina, és que vostè és, com deia una homofòbica, o d'allò, no homòfoba*. I jo vaig dir-li: -*Bé, a veure, jo no, el que jo no vull és que tu abuisis de les altres internes. Tu tens els teus drets, però elles tenen els seus altres drets*. Llavors s'ha de fer tot amb molt de tacte, que es fa, val? Però problemes, òbviament, ens donen. I llavors el funcionari sí que té aquesta formació, però moltíssima d'aquesta formació te la dona el dia a dia. Val? Per exemple, ens passa molt amb gent que ens ve estrangers d'un altre país, que no tenen cap vincle amb Catalunya perquè aterren a l'aeroport del Prat amb la droga endins. Poden venir de Tailàndia, Brasil, etc. Per tant, no tenen ningú aquí, no els ve a veure cap servei consular i no parlen, òbviament, en català, ni t'explico, no parlen ni en castellà, en català impossible. I, per exemple, si veiem una senyora xinesa que no té cap mena de vincle amb la ciutat, nosaltres tenim gent presa de la Xina, però bé, hem d'intentar buscar una persona, el que deies, és dona, però a sobre ve d'un altre lloc, i hi ha el 43% de la... crec que recordo, entre un 43 i un 47, no et sabia dir, de les internes són estrangeres, llavors tenim moltes nacionalitats i intentem ubicar-les juntes i d'això. Es fa el que es pot.

M: La veritat és que m'està sorprenent molt l'entrevista per això, perquè no tenim gaire informació sobre el món penitenciari de les dones i veig que està potser no tot l'avançat que cabria esperar respecte als homes perquè sempre hi ha el problema de menors recursos entre altres qüestions, a banda dels establiments que són com bonament poden ser, la veritat sigui dita, però veig que el personal, pel que m'estàs comentant, està molt preparat, molt conscient i sobretot té una versió molt humanitària.

MA: El primer que cal pensar és que el funcionari penitenciari, en general, no tots, però jo diria que el 80 o 80 o gairebé 90% té formació universitària, perquè el fet que tu aprovis unes oposicions del nivell C i dius, bé, és que és del C, sí, sí, però... però és que un funcionari de la presó guanya molts més diners que un psicòleg o un jurista. Perquè és una feina molt ben pagada, no? Però la major part de la gent té formació universitària. Són mestres, ja tenim molts mestres, psicòlegs, juristes, llicenciats en Història, educadors socials, el que vulguis.

M: I criminòlegs?

MA: Bé, també tenim criminòlegs, perquè com que no tenim un lloc de criminòleg, que ho estem demanant, però passa que a la Generalitat, aquí li importa un *bledo* això, doncs, què és el que passa? Que és gent de vigilància, que fa vigilància, però que té aquesta titulació, per tant, és gent que té eines, que sap, a veure, si és una persona que és pedagoga, o jurista, o d'això, home, a veure, a banda que té la formació que la Generalitat li donaria a tothom, que no hauria de tenir aquesta formació universitària, ella a part té el que porta, perquè molta gent diu jo prefereixo treballar aquí, que guanyar més diners, que no de psicòlegs, que guanyaré menys. Llavors tenen molta formació.

M: I ja per acabar, el règim sancionador disciplinari, tot i que la part del procediment sí que és més relativament nova, dic relativament perquè jo soc del 2000, és a dir, és més vell que jo, per dir-ho d'alguna manera, l'àmbit de les sancions pot estar una mica antiquat, tenint en compte que ve d'un reglament que està totalment derogat a excepció de les infraccions tipificades i de la manera en què es preveuen les sancions. Creu que es podria millorar d'alguna manera? És a dir, si ara es proposa fer una reforma a la llei, del reglament mateix, en comptes de la llei... Com crec que es podria millorar? O si creu que es podria millorar?

MA: Sí, tot és millorable. Més tipus de sancions. Per exemple, una cosa que no li agrada a cap ciutadà espanyol, i que a tots no ens agrada, és que ens toquin la butxaca, correcte? Llavors, a lo millor moltes coses, perquè les internes i els interns també treballen, tenen el seu compte corrent perquè treballen i guanyen el seu salari poc o d'allò, però a lo millor sancions econòmiques, és a dir, si tu fas mal alguna cosa o no col·labores o no, doncs és una sanció de 60 euros, perquè has trencat una cosa que era la de l'administració. És a dir, això, per exemple, no ho tenim. I jo penso que això... a veure, hi ha molts interns que volen tenir el seu compte corrent, el que treballen i li paguen a la família, bé, molt bé, però si tu no tens cura de les coses, doncs home, doncs una sanció econòmica, per a mi, no sé, per exemple, no? I després... jo crec que s'hauria d'individualitzar encara més, val? Perquè, torno a repetir, no és el mateix una acció violenta d'una persona que té, ja no un problema psiquiàtric, sinó que té un problema personal X determinat, que una persona que no té cap problema. Llavors aquí, no sé com fer-ho, però buscar algun altre tipus de coses, a lo millor, que això ja existeix, els mecanismes de suspensió, de reinici, i després el que havies apuntat, el que hem parlat abans d'aquests mòduls de respecte, crec que també seria interessant fer més. Però no funciona tan malament, eh? Perquè sí que és veritat que les sancions són del reglament del 81, però l'aplicació real és en tots els principis actuals. A lo millor sí, podríem posar, doncs, no sé, per exemple, posar algun altre tipus més de sanció, garanties... Bé, a lo millor el procediment es podria polir una mica i posar alguna garantia més i dir que sempre que s'obri un expedient disciplinari es nomenarà un advocat d'ofici, agradi o no agradi, això podria ser, per exemple, no? Però bé, jo crec que no és necessari, però bé, com a súper, súper garantista podria anar bé, però clar, això seria una despesa brutal per a l'àmbit públic, crec que això també s'ha de comptar. Però a part de coses com aquestes, jo no crec que sigui tan dolent el tema. És a dir, alguna garantia més formal, algun tipus de sanció més econòmica i més individualització. I pot ser també estaria bé que en la comissió disciplinària hi hagués, per dir alguna cosa, un metge o algú que li donés... La Comissió Disciplinària es pot informar, eh, pot demanar-ho, però que hi hagi algun altre professional que li donés algun altre tipus d'aire diferent.

M: Una perspectiva diferent, no?

MA: No un psicòleg, perquè aquests psicòlegs, pedagogs, juristes i tal, ja són a l'equip de tractament, que és una altra història. Però que la Comissió Disciplinària es pugui avaluar també una mica la situació de la persona, però des d'un punt de vista més mèdic, dic jo.

M: Per el cas concret d'aquestes persones que tenen aquesta situació?

MA: Sí, sí. I per la resta, no sé, no veig altres coses. Fa molts anys, a nivell analògic, fa molts anys formava part de la comissió disciplinària el que era el *cura*, el mossèn. Això és una cosa curiosa per a mi. Sí, perquè els serveis religiosos de tota mena, a la presó,

sigui protestant, budista o tal, tenen una importància molt gran a la presó, perquè realment són una espècie d'ONG que ajuden molt. Ajuden moltíssim, moltíssim. I de vegades ells, siguis protestant, o siguis budista o tal, també ajuden molt en aquest tema. Perquè, bé, ajuden a atemptar molt i que la cosa sigui una mica més fàcil. Jo no dic que formin part de la comissió disciplinària, però bé, és una cosa que de vegades... que he dit que ajuden, perquè fan que la gent que té una determinada tendència t'ajudi a apaivagar una mica, en fi.

M: Bueno, doncs per la meva banda, no se si vols afegir alguna cosa més, alguna idea concreta.

MA: Res, bé, que estic content que es faci alguna feina d'això, perquè el tema de la penitenciària estem tan oblidats i d'això que no... No sé, a la tele sempre es parla de la... bé, no sé, de la policia, dels bombers i tal, i nosaltres doncs estem som, oblidats de...

M: És com un món molt fosc que... No és fosc perquè en si mateix hi hagi ocultisme o alguna cosa rara, sinó...

MA: La societat no el coneix, no s'han fet sèries de televisió. Els anglesos sí que han fet alguna sèrie que està prou bé, però el sistema anglès no té res a veure amb el nostre. Són poc coneguts.

M: Clar, el meu treball, ho he anat comentat durant l'entrevista, parteix d'estudis que venen de fora. I que en un lloc com USA hi hagi discriminació de tot tipus, és comprensible pel tipus de cultura que tenen. Però la nostra cultura també és molt diferent i la nostra manera de fer en termes de drets, com hem avançat, com no, la manera de tractar per part dels funcionaris que estan més formats, més... tenint una cultura diferent, de més integració, pot ser, diguem-ne, fa que sigui molt diferent.

MA: El que cal veure és que els Estats Units... És un país molt divers i molt complex, que té 50 còdexs penals, té coses bones i males. Però, primer, és un país protestant, i com és un país protestant calvinista, la forma de la retribució, quan t'apartes de la societat, no és com nosaltres, que som de l'entorn catòlic, del perdó i d'això, és retributiva la pena i és qui la fa, la paga. No estan tan inspirats a intentar recuperar. Hi ha llocs que fins et donen tres oportunitats i si a la tercera falles, és cadena perpètua. Això és al Codi Penal de Califòrnia. Comparar-nos a nosaltres amb els Estats Units, no pot ser. Nosaltres ens hem de comparar amb els francesos, amb els italians, amb els belgues, que és el que més se'ns assembla i per exemple, estem anys llum dels francesos. Els francesos és una altra història: molt menys intervencionista és un sistema molt molt molt tancat...

M: Més punitiu, diguem-ne?

MA: Ufff... Però una cosa, vamos... Quan venen aquí, jo només et diré una cosa que et donarà un context: a Andorra hi ha una presó. Llavors la gent que està complint a Andorra, com Andorra té la peculiaritat que té, quan et condemnen, et diuen: - *Miri, vostè aquí té tres opcions, o et quedes aquí a Andorra, o pots anar a Espanya o a França.* Què fa la gent? A Espanya, perquè a França estaries boig si et demanes anar a complir a França, i a Andorra, si queda gent que estigui bé, però la majoria dels gent venen a Espanya perquè el sistema és totalment diferent. Llavors, jo penso que ens hem de comparar amb aquests països del nostre entorn, pot ser amb els italians. Els italians són una mica com nosaltres,

val? Però també són... El funcionari italià és un funcionari que va armat, nosaltres no anem armats, val? Ells van armats. Ells s'encarreguen del trasllat dels interns i de la vigilància exterior. És a dir, és una cosa integral.

M: Nosaltres ho fan els Mossos d'Esquadra, la vigilància exterior.

MA: És clar, que és un tema que és per fer-nos mirar, perquè formes a un policia, que costa molt, cal formar un policia per fer unes coses i després el tens en una garita. Això és per fer-te mirar a nivell de recursos públics, que de vegades els sindicats el que diuen és que això podríem fer nosaltres, que som més barats. Això és un tema més de la societat, que s'està gastant una quantitat immensa de personal policial que després el que fas és treure'l de la vigilància dels carrers. Però bé, això és una cosa ja política.

M: Sí, la veritat. Però és molt curiós per això, perquè estudieu, a l'hora de fer el marc teòric vaig trobar un de casualitat que era pràcticament idèntic al que jo volia proposar. La intenció inicial era, sobretot, intentar fer entrevistes a tanta gent com pogués, interns, funcionaris dedicats, tal vegada, només a vigilància, que són els que estan més temps amb els interns, perquè els veuen constantment, i personal com tu, que estàs més alt, diguem-ne, i per altres motius acabés demanant aquestes dades i me les van donar de casualitat. Però aquest estudi era sobretot, és clar, molt similar al meu, però no n'hi havia cap aquí a nivell d'Europa. Per això, a partir d'unes idees que dius: - Ostres, anem a comprovar si a Estats Units i aquí hi ha diferències o no, perquè si el sistema que tenim aquí dins de Catalunya en particular és similar al dels Estats Units, ni tindrem perspectiva de gènere, en el cas de les dones. I hi haurà alguna explicació, pot ser més espúria, per dir-ho d'alguna manera, de per què se'ls sanciona o no se'ls sanciona, i això sí que és criticable, no? Però, sincerament, m'alegra veure que no és la realitat.

MA: Bé, i a més les presons són força obertes, és a dir, que es poden visitar i tot. Per que per molt que vulguis, al final les coses s'acaben sabent i tot surt i no es poden amagar. I a més a nosaltres ens interessa moltíssim que la gent ho vegi. Perquè hi ha una altra part del sistema penitenciari, i amb això ja acabo, que no està en gaire tractada, que és la víctima. Es que a vegades ens centrem molt en una cosa, però, què passa amb al víctima? Perquè la víctima...

M: La tenim oblidada.

MA: Sí, senyora. Aboquem una dels recursos brutals a qui ha comès els delictes i jo moltes vegades penso: - *Ostres! És que aquesta persona va matar un nen, li va tallar el coll i tal. i és clar, qui s'ocupa d'aquell? Que aquell nen ja no existeix, no? Però de la família, qui s'ocupa d'aquella família? Algú s'ocupa? Li han posat un psicòleg, a aquella família? L'han ajudat a passar el trauma? Què li han fet? Es fa res o no fa res? Això no té res a veure amb el que la presó deixi de funcionar com funciona, però que penso que a lo millor, algun dia hauríem de mirar per les víctimes perquè clar, quan et converteixes en víctima dius: - *Bé, i a mi, qui m'atén?* Com a molt, el dia del judici, t'apartaran, els Mossos et trucaran, et diran, bé, no et preocupis, venim a recollir-te, però després... se m'obliden.*

M: És clar, perquè ara em ve a la ment, fa molts anys, no sabia dir exactament la data, hi va haver un intent de mediació, per dir-ho d'alguna manera, entre les víctimes i els d'ETA. Has vist alguna cosa d'aquest estil, que la víctima vagi a intentar parlar amb

l'agressor per entendre o intentar passar aquest trauma? Perquè de vegades el trauma es passa sabent el perquè he estat jo i no...

MA: Això és la famosa *Via nan clares*, d'ETA que necessitava un seguit de requisits i tal, i que el que tenia el què va tenir, va ajudar a acabar amb ETA. A nivell de delictes comuns, no existeix això. Seria una cosa... Saps què passava amb la Via nan Clares? Estaven perfectament identificades les víctimes i perfectament identificats els autors. Aquí ens trobaríem amb que, a veure, quines víctimes agafem? Les dones violades? Els fills de persones assassinades? Què agafem? I delinqüents de quin tipus? Hi ha d'haver gent que no tingui res a veure amb aquestes víctimes i que tots dos s'ajudin mútuament. Estaria bé, estaria bé que alguna víctima volgués saber i que algú es penedís del seu crim davant una víctima que no fos del seu crim.

M: Pot ser, ara em ve al cap, que participés en algun programa de rehabilitació. Per donar la perspectiva.

MA: Sí, sí. Una de les coses que... Són les famoses indemnitzacions de danys i perjudicis que no les cobra cap víctima. És una cosa que aclama el cel. Perquè tu al teu advocat et dirà: - *No, no, no, va, li fiquen 5 anys i tal, li han ficat 8000 euros d'indemnització.* Ja, no els cobres mai. I es fa ben poc per èxit. Llavors, hi ha molta cosa a fer.

M: De fet, ara ha estat comentada la sentència d'Àlves que dius, ostres, mira, de les poques víctimes que, d'alguna manera, que el perjudici ocasionat, que cobrarà. Tot el tema de trauma i tal, ja és una altra història de com s'arregla i no s'arregla, però almenys...

MA: Sí, però en aquest món l'única cosa que arregla alguna cosa i tal és els diners. De fet, hi ha un barem en els accidents de trànsit, quan mors i tal, de que et donen les companyies són cales, no veu ningú a repartir-se de res, et donen cales. Doncs és el que hi ha.

M: I que com a molt et pots destinar a això, al que necessitis.

MA: Sí, al que tu vulguis, però la immensa majoria de les víctimes no cobren res.

M: Bo, doncs això seria tot. Moltes gràcies.

MA: No, no, a tu per l'interès. De veritat. Et dono una targeta meva, val?

Formulari de Consentiment per a la Gravació d'Entrevista

Data: 28 de febrer de 24

Jo, MANUEL ALLUÉ PASTOR, atorgo el meu consentiment per a la gravació d'una entrevista realitzada per la MONTSERRAT CABA TABORDA amb la finalitat de que la gravació sigui transcrita per a poder ser estudiada, analitzada i per a poder usar la informació obtinguda a través de la mateixa en la realització del Treball de Final de Grau de Criminologia que està realitzant. Entenc i accepto que l'entrevista serà enregistrada en àudio i/o vídeo.

Accepto que la gravació d'aquesta entrevista pugui ser utilitzada amb els següents propòsits:

1. Investigació acadèmica.
2. Finalitats educatives.

Entenc que la meva participació és voluntària i que puc retirar el meu consentiment en qualsevol moment abans, durant o després de l'entrevista sense repercussions.

A més, comprenc que conservaré els meus drets d'autoria sobre qualsevol material que proporcioni durant l'entrevista, però atorgo permís per al seu ús en relació amb els propòsits esmentats anteriorment.

Nom de l'Entrevistat: MANUEL ALLUÉ PASTOR

Signatura: _____

Data: 28 de febrer de 2024

Nom de l'Entrevistador: MONTSERRAT CABA TABORDA

Signatura de l'Entrevistador (si escau): _____

Si us plau, llegeixi aquest formulari detingudament abans de signar-lo. Si té alguna pregunta o preocupació, no dubti a demanar aclariments abans de procedir amb l'entrevista i la gravació. Una vegada signat, es considerarà un acord legalment vinculant entre totes les parts involucrades.

9.9. Annex 9: Segona entrevista realitzada i formulari de consentiment signat per l'entrevistat

ENTREVISTA ÀNGEL COLMENAR I FULL DE CONSENTIMENT PER A L'ENREGISTRAMENT DE L'ENTREVISTA

M: Montse

AC: Àngel Colmenar

M: Bona tarda, com ja he dit, soc de Montserrat Caba i estic fent el meu treball de final de grau sobre l'aplicació del règim sancionador disciplinari a les presons de Catalunya, en especial a l'aplicació de les dones. La literatura és molt *escueta*, no existeix gran informació al respecte. Aquí a Catalunya, de fet, crec que vaig trobar només un únic treball que parlava d'això i era del 2020, és a dir, que és molt recent. Vaig pensar que era un bon nínxol per explotar. Primer de tot, agrair-li sobretot la participació, perquè sempre és molt positiu que s'ajudi a crear una mica de contingut. I després de tot, sobretot, que assegurar-li que el contingut, com a tal de la gravació, és simplement per a finalitats acadèmiques i que, de fet, guardaré l'enregistrament per si me'l demanessin, però que no s'utilitzaran ni es farà públic ni res. I qualsevol cosa que digui que digui, ostres això millor que no surti...

AC: No, no diré més, no hi ha res que digui. No hi ha problema.

M: Bé, no sé si té qualsevol dubte o...

AC: No, no, no....un treball. No, quan vulguis comencem.

M: Sobre la seva experiència professional, m'agradaria preguntar-li exactament quines són les seves funcions en el marc del seu treball.

AC: En aquest cas, soc cap de serveis al centre penitenciari de Brians I, que en aquests moments és un centre de preventius, abans havia estat un centre penat, en aquest centre penitenciari, la funció del cap de serveis és el responsable dels moviments i la seguretat interior i supleix quan no hi ha un comandament superior com pot ser el director, subdirector o comandament d'incidències. Llavors, per motius pot prendre qualsevol tipus de mesura de seguretat, sempre donant compte reglamentàriament, en aquest cas, a l'autoritat judicial i al meu superior. Tenim a veure, en aquest cas, és un centre gran, en el qual està dividit, té una sèrie de departaments, com un mòdul d'observació, un mòdul d'ingressos, un departament d'infermeria, quatre mòduls de classificació, un departament especial d'homes, una unitat de dones, que està composta per un total de dones 1, primera fase, dones 2, que és segona fase, i Departament de Dones del Departament Especial, que és el compliment de sancions. I a més a més, les dones també poden ser ingressades o internades a la unitat d'Hospitalària Psiquiàtrica Penitenciària, que és el referent psiquiàtric que hi ha aquí a Catalunya, per tots els presos que tenen algun tipus de malaltia o que tenen algun tipus de mesura de seguretat, en aquest cas, que estigui feta determinada per un jutge, i el Departament d'Infermeria, perquè

també comparteixen en aquest cas el que és el Departament d'Infermeria. Bàsicament és això.

M: Quants anys porta sent cap de servei?

AC: Entre cap de servei i cap de centre portaré uns 35 anys.

M: El Manel, em va comentar que els càrrecs de la Junta Disciplinària són rotatius, que anualment s'escollen. Més o menys, quina és la seva experiència com a membre de la Junta Disciplinària?

AC: Jo no he estat mai membre de la Junta Disciplinària perquè la Junta Disciplinària parla del que són els comandaments fixos que hi ha. Hi ha dos tipus de vocals que són triats per la plantilla de funcionaris. I són, per una part, un funcionari de vigilància interior i, per una altra part, un cap de servei. Mai ha estat triat.

M: Mai?

AC: Mai. Cada any se celebren el que són les corresponents eleccions entre la plantilla i, de molt poca participació, evidentment, són càrrecs que en aquest cas no comporten aquest tipus de benefici, tot el contrari, sinó que no són gaire desitjables pel que és el personal. Però bé, els que són membres nats, com pot ser el subdirector interior, el director, el subdirector de tractament, un jurista i tot això, ja són càrrecs fixos.

M: En la mesura que pugui, perquè no sé si llavors, si no és membre de la Junta Disciplinària, no ha estat mai, potser em podràs respondre una mica tot.

AC: Sí, sí, sí. Perquè al començament de concebre l'experiment disciplinari contra un intern, comença a través d'un parte de fets que fa el funcionari i que és celebrat per la Corte de Serveis. Llavors, tots els fets disciplinaris estant de servei, passen per les meves mans.

M: Perfecte. Li volia preguntar si, més o menys, quan s'inclou un expedient disciplinari en aquest parte, quan triga a arribar-se a tancar l'expedient, ja sigui amb l'aplicació d'una sanció o ja sigui determinant que no procedeix a aplicar una sanció? Si us sap, clar.

AC: Depèn si la sanció és executiva, s'aplica des del primer moment. Llavors, està tassada per l'arreglament en un munt de supòsits, uns pocs supòsits que hi ha, ja els coneixes, llavors s'aplica d'aquella manera, i després, evidentment, en el cas que s'arxivi o es pugui arxivar el que és l'expedient disciplinari, que és bastant difícil, poques vegades succeeix, llavors li són abonats a aquests dies o sancions que se li hagi pogut implicar. I per reglamentació general, bueno, poc temps, perquè el que són juntes disciplinàries em fa l'efecte que tinc entès que hi ha dos al mes. Llavors, passen relativament de seguit i en menys d'un mes ja estan complint, evidentment. En hi ha molt poques de no executives. Les coses que hi ha són executives.

M: En el cas en què si incoï, per exemple, un expedient per necessitat d'injuriar algú, de colpejar algú, de coaccionar algú, és possible o sap si és possible l'aplicació d'alguna mesura alternativa que no sigui obrint l'expedient? Parlo de, per exemple, alguna mena

de mediació, que seria diguéssim en l'àmbit penal, o conciliació, alguna mena d'alternativa d'aquestes?

AC: La mediació serveix quan no hi ha, per exemple, un fet disciplinari que pugui ser susceptible de ser valorat com una infracció penal. Si hi ha una lesió, ja és una infracció penal. Llavors, evidentment que no, la mediació pràcticament és bastant difícil que es pugui interposar, que es pugui practicar en aquests supòsits. Que jo tingui entès la mediació, hi ha pocs treballs que hagi vist. Només s'ha aplicat, es va aplicar a la resta de l'estat espanyol, com ja saps, és una administració a part que la nostra. Partim del que és la mateixa llei orgànica, partim del que és el mateix reglament d'execució, però és completament diferent del que és l'administració. Hi ha hagut dos intents o dos experiments en temes de mediació penitenciària. I a Brians es va intentar fa bastants anys també un experiment de mediació penitenciària precisament dins el Departament de Dones. La mediació penitenciària pot servir per a altres tipus de faltes. Pot haver-hi la mediació quan es produeix de forma espontània i natural. Quan és una ofensa, quan és una falta que estat comesa contra un funcionari, sempre que no hi hagi hagut violència, sempre pot haver-hi, quasi sempre s'arriba una mediació parlant amb el que és la interna, l'intern, i evidentment les coses es queden aquí, no passa absolutament res. Quan són temes bastant més greus, accions, tràfic de substàncies prohibides, el aldarulls col·lectius, llavors aquí la mediació en un principi no pot haver-hi perquè s'ha d'informar en el que és l'autoritat judicial. I per al principi d'en aquest cas de, que no s'aplica el *ne bis in idem*, sinó per el que és el principi d'especial subjecció, és a dir, independentment de que es pugui aturar l'experiment disciplinari, fins que no canviï en aquest cas el tema de la responsabilitat penal, després continuaria l'experiment disciplinari.

M: D'aquest experiment que es va fer en el Departament de Dones, si ho sap, va tenir èxit? Es va convenir que potser no era gaire útil?

AC: Home, el fet que es va fer durant un any i no la continua, èxit no n'ha tingut gaire. Són aquestes típiques polítiques d'aparador que a vegades, moltes vegades, els polítics volen fer, però que està bé pel primer dia, ho anuncies, el segon dia que fas la roda de premsa, però després els resultats... A veure, la mediació... Hi ha un parell de treballs bastant interessants, però és una miqueta utòpic a vegades, i més en aquest món tan complicat com és el penitenciari. Sobretot, a veure, la mediació pot haver-hi en tipus de comportaments que comportin una sanció lleu, una infracció lleu. Quan ja són coses greus, que tenen una repercussió és bastant difícil. És bastant difícil.

M: Perfecte. Un segon, eh? És que a vegades, quan parlem així, fem diverses preguntes de cop i em perdo. Llavors considera que no seria possible introduir-la com a manera alternativa per a aquestes faltes o que sí? És a dir, per exemple, per les infraccions lleus?

AC: Sí, evidentment, per les infraccions lleus i tant, perquè es pot donar el cas de la suspensió o la substitució, o fins i tot el que és la condonació, o el que és en aquest cas la sanció, sempre i quan es pugui valorar positivament que hi ha un compromís de, a veure... Tampoc es tracta de buscar l'adveniment per part del que és l'intern, però si una millora de la seva conducta que li pugui servir per intentar controlar el seu comportament, els seus estímuls. Això ja clar que sí, en aquest tipus. De la mateixa manera que també et dic una cosa, el tema de la mà del règim de sancionador, jo personalment entenc que no pots... Al principi de la legalitat es marca que a tothom se li ha d'aplicar la mateixa mà, evidentment, però en un centre penitenciari on hi ha classificacions per graus, hi ha

determinats comportaments, hi ha determinats tipus d'interns, no es pot aplicar tampoc un mateix règim disciplinari per a tots, sinó que hi hauria d'haver un règim disciplinari per a cadascun dels graus penitenciaris en els quals està classificat un intern. No és el mateix un intern de primer grau, que està en un departament especial i que li incoïis un expedient disciplinari amb tot el que això comporta. Perquè aquesta persona ho té tot perdut, tant li importa que se li puguin tallar els permisos perquè no en té, o que se li pugui avançar el tercer grau perquè mai ho tindrà difícilment, en el seu comportament durant molt temps, fins que no prescrivui el que és la seva falta, que aquí mateix la gent disciplinària que s'apliqui a un intern que està en tercer grau. Una sanció mínima per una falta de greu a un intern que està en tercer grau pot suposar que pugi perdre els permisos, o pot suposar una regressió de grau. No és el mateix. S'hauria de buscar, d'intentar mirar, aplicar-ho que cada grau de classificació penitenciària tingués un règim disciplinari, en aquest cas de sancionador, específic per la seva classificació. Una altra cosa és que tingués sota uns paràmetres igualitaris per tots. Això és una cosa que l'administració depèn d'ella.

M: Li volia preguntar sobre l'enguassament de l'experient, des de la seva experiència, creu que hi ha algun marge de discrecionalitat en l'aplicació del règim disciplinari? És a dir, penso, per exemple, en si hi ha una major flexibilitat o una menor flexibilitat segons, per exemple, el funcionari o segons el departament concret en què s'estigui...

AC: Això passa com a tot arreu. Al final, qui ho aplica i ho competeix són persones. De la mateixa manera que ho competeixen al carrer. Un policia fa la seva tasca, un carter reparteix el que és la correspondència, o qualsevol funcionari fa la seva tasca. I sobretot si treballes cara al públic. Per nosaltres, vulguis o no vulguis, un funcionari de persones està treballant, per sort, aquí a Catalunya, a diferència de molts altres llocs, hi ha una interacció amb l'intern. Tu estàs amb el intern, no el veus a través d'un búnquer, d'una cabina de control o d'un passadís tancat. Tu estàs amb ell. I ell et va preguntar, et ve a demanar coses, li has solucionar problemes, a vegades t'explica la seva vida, tu estàs allà. A part que tinguis una tasca, dintre de moltes tasques que hi ha dintre de persones de tractament, assistencials, mèdiques, també hi ha la tasca de vigilància. Possiblement el funcionari de vigilància és el que estigui més en contacte amb el que és a l'intern i pugui tocar, patir i sentir moltes d'aquestes coses que té l'intern. Llavors, què diria? Que hi ha discrecionalitat, evidentment que hi ha discrecionalitat en tot, perquè som persones humans. Un intern que potser fa 4 dies va tenir una baralla o un *altercat* greu, jo intentaré ser el més professional que pugui ser, però evidentment també sigui el més estricte que pugui ser dins del que és la legalitat. Altres interns... segons el seu comportament, els intentes facilitar el màxim que sigui possible. Per regla general, la gent, i m'estic referint al funcionari de vigilància, el primer que aprenen són dues coses. Primer, que el que ha fet a l'intern, al carrer, no és qüestió nostra, ni a la sentència que hauria pogut imposar un tribunal o un jutjat. No és qüestió nostra. El que és qüestió nostra és el comportament. I no es demana un comportament extrem, solament un comportament normal. Després, per les condicions en què està treballant el personal de vigilància, això que s'ensenya a la carrera, la potestas i la autoritas, el simple fet de portar un uniforme, portar una imatge que posa Generalitat de Catalunya, serveis penitenciaris, serveis de vigilància interior, ja siguis un cap d'unitat, un cap de serveis, o director, o el que sigui. Això et dona una potestat, evidentment, et dona un poder. Però és que l'autoritat se la guanya el funcionari. Quan quatre funcionaris s'entren i es fan càrrec d'un mòdul que han d'obrir a primera hora del matí amb 170 interns, i aquests 170 interns surten i conviuen durant tranquil·lament unes... quantes hores? més de 12 hores, perquè van de... unes... unes 16 hores a nos... perquè estan allí a la sala de dia, al pati, al menjador, els acompanyen a les activitats, van

a tallers amb ells, i quan no és un cos que és armat, sinó que és un cos que no està armat. Una altra cosa és que hi ha mitjans coercitius que en un moment determinat es poden utilitzar, però que no els porta sobre el funcionari. Si aquest funcionari no tingués una autoritat entesa com a respecte, no podria entrar a treballar. O sigui, si fos un funcionari, com t'ho diria jo, tirànic, repressor, *mala sombra* d'aquests que va putejar parlant amb plata, els interns li pot sortir bé una vegada, dues vegades, tres vegades. Algun dia rebria. O sigui, el tarannà no és aquest. Que tots tenim moments com a persones? Doncs sí. Que els interns també tenen moments com a persones? Encara més, perquè ells estan privats de llibertat, encara que sigui de causa justa, però estan privats i estan en unes condicions que nosaltres a vegades ens en fem càrrec. O sigui, quantes persones normals del carrer podrien suportar, podrien estar sense la possibilitat de poder sortir al carrer, veure persones familiars, anar a prendre's una cervesa o fer el que vulguin, perquè aquesta limitació de la llibertat i que sigui ambulatoria dintre d'una persona penitenciària, per a una persona adulta marca moltíssim. Hi ha moments bons i hi ha moments dolents. Aquesta gent són persones adultes grans, que tenen malalties, que tenen dependències, que tenen problemes dintre, que tenen problemes fora, a vegades també se'ls hi moren els familiars fora, i tot això va parar a dintre. Aquesta olla de pressió, estem parlant de presons normals, com aquella que tenim aquí a Espanya i sobretot a Catalunya, encara que siguin presons normals, que no es poden comparar de cap de les maneres amb altres països. Això genera una tensió, una pressió. Però bueno, aquí estàs per això.

M: Li volia preguntar també que quan és de... si ho sap, quan s'incoa un expedient i està en fase per analitzar una mica quin tipus de sanció s'ha d'aplicar i quina no, sap més o menys si existeix algun criteri de cara a dir, per exemple, les infraccions greus: existeixen diversos tipus d'infraccions, però a diferència, per exemple, del codi penal, no tenim... doncs, s'ha injuriat a una persona, això equival a aquesta sanció. Això no ho tenim.

AC: No són automàtiques, eh. Hi ha un marginal, el que passa que després també, com a l'altre penal, hi ha, i també ho posa el reglament, hi ha nous elements que poden modificar el grau d'aplicació. En aquest cas pot ser la intencionalitat, el mal que ha causat, tot això. Si hi ha un penediment per part del casament, si el dany no ha estat tan greu, si ha estat una tonteria, evidentment es minoritza bastant el que és la seva sanció.

M: I en termes de la sanció d'aïllament, sap exactament si hi ha alguna cosa en concret que porti a aplicar-la de manera automàtica? Perquè per exemple, el Manel em va comentar que quan hi ha el mínim matís de violència, s'aplica l'aïllament.

AC: Quan hi ha violència, sí, violència contra les persones. En aquest cas, però que ara s'ha de materialitzar aquesta violència i s'ha d'objectivar aquesta violència. No és perquè m'han dit, sinó que, evidentment, una de dues, o els funcionaris l'inxampen barallant-se d'algú. I evidentment allí les baralles s'han de tallar d'arrel, per una raó essencial, perquè si comences a discriminar quin tipus de baralles poden ser sotmeses amb règim disciplinari o una mesura cautelar i quin tipus no, llavors estaries ja creant caos, creant una discriminació. O sigui, a veure, una de les coses que allà tenim molt clar que si hi ha dos que es barallen en un principi no et preguntes qui ha començat la baralla. Una altra cosa és que després t'enteres qui l'ha començat i qui s'ha defensat. I la sanció no serà la mateixa, evidentment, però en aquell mateix moment, ja no s'aplica com a sanció, perquè llavors en aquell moment no és sanció, sinó que s'aplica com a mitjà coercitiu, entre cometes, el que és l'aïllament, la separació. Els separen. On els has de separar? A un departament especial. I se li aplica el que són les mesures cautelars de l'article 243 del

reglament penitenciari. Llavors, allà comença el que és la investigació per part dels funcionaris, que fan el corresponent informe, pregunten a qui hagin de preguntar, si es pot visionar per alguna càmera o monitor, es visiona, i el monitor es visiona; els interns, tots dos, tant el que suposadament és agressor com el que suposadament ha estat agredit, són visitats i reconeguts pels serveis menys per si presenten algun tipus de lesions i en virtut de tot això, en l'informe que fan els funcionaris, s'eleva al cap de serveis i el cap de serveis ho eleva al director. Perquè és el cap de serveis qui ha pres en aquell moment, en nom del director, la mesura cautelar d'aquella separació. Perquè, per exemple, si un és que es separa, que es barallen, no el pots deixar anar al mateix mòdul, no el pots deixar anar al mateix menjador, ni al mateix pati, perquè possiblement s'hi tornaran a enganxar. I si no s'enganxen ells, allà hi ha molts grups, molts clans. Si no són ells, serà gent del seu àmbit, llavors això s'ha de separar. Després es graduarà la sanció segons el que sapiguem de que aquella persona quin grau d'intervenció ha tingut o no ha tingut.

M: Les mesures cautelars les decideix el cap de servei a títol individual o és a nivell col·lectiu com és l'aplicació de l'assessorament que correspon?

AC: Es decideix en aquell moment. Per la seva part, el director es decideix el que serveix. També es pot decidir un funcionari en un cas d'extrema necessitat, com l'aplicació dels mitjans consultius. El que passa és que després, immediatament s'ha de posar en coneixement del director o el que el substitueixi com a comandaments d'incidències, qui ha de validar o no ha de validar la mesura que en aquest cas el cap de servei hagi pres. Llavors, a mi em passa a vegades, sempre que... no sé. El dia a dia de la persona que estigui a treballar. Té un incident, nosaltres tenim els incidents catalogats en codi. Codi 0 és quan hi ha una necessitat mèdica. Nosaltres no som metges, però per exemple, es troba un intern que no reacciona, després d'un recompte. No sabem si ha estat per sobre d'ocis o que ha passat. O una persona que ha tingut un... ha caigut d'un rodó en un pati. O fins i tot un intern que el trobem penjat. L'instint natural que tenim és despenjar-lo. No sabem quant de temps pot portar. Com que no som mèdics ni no som facultatius, és la reacció que es té. Un intern que s'ha tallat les venes en plan protesta, el que es diu a la vergonya nostra, *s'ha xinat*. Llavors, això és un col·lapse, un perill imminent de la seva integritat física o de la seva vida. Després tenim el codi 1, que és un altre, eh? Quan hi ha un... a veure... Com t'ho diria jo, un codi 1 és... és un desordre regimental d'una o dues persones que està controlat, que ja te l'han controlat de funcionar.

M: Com una baralla, per exemple.

AC: Com una baralla, llavors estan separats. Ja no es veuen, però un està al cantó, un està a l'altra, el portem a un lloc separat, entre cel·les, per exemple, que no es vegin, perquè estan en un estat, estan calents, i llavors, suposo que en aquest cas hi ha hagut una violència, hi ha hagut unes agressions, i evidentment va al Departament Especial, perquè automàticament jo, si estic de servei, els hi aplicaré una mesura cautelar d'aïllament, de separació. A no ser que en hi hagi un que estigui molt afectat, que estigui molt greu, o que l'hagin pegat i que estigui fotut, evidentment, en comptes que sigui reconegut pels serveis mèdics, l'envio directament a infermeria. El codi 2 és quan, en aquesta mateixa situació no l'han pogut controlar els funcionaris.

M: Que encara continuen?

AC: Encara continuen. Un intern o dos interns que es barallen o un intern que planta cara al funcionari i que no vol sortir d'una cel·la, no vol sortir d'una activitat i “*Venir a por mi que os voy a rajar*”. Codi 2. Situació que no està controlada. Llavors hi ha un procediment per poder-lo resoldre. Primer, intentar mediar amb ell, que deposti la seva actitud, per regla general és el cap d'unitat l'autoritat, el funcionari, i després soc jo, i en el cas que no es pugui fer res perquè l'interès estigui obcecat, hi ha un procediment, una intervenció, hi ha equips d'intervenció, s'entra i se'l redueix, i va també al departament especial, òbviament. El tercer supòsit, el Codi 3, és el Codi 3 d'evasió, on un intern intenta escapar-se. Hi ha pocs, molt pocs. O aprofiten permisos, o... Jo, aquí, ja et dic, en 35 anys només he tingut 5, dins del que és un establiment penitenciari i quatre d'ells durant la nit. Però són pocs. El codi 4 era el d'aldarull col·lectiu, el que entenem, per tant, per un motí. Llavors si es pot controlar o no es pot controlar, si ho podem controlar ho controlarem nosaltres i si no és l'únic supòsit.

M: Els Mossos d'Esquadra.

AC: Que el director o qui el suposi pot autoritzar l'entrada a Mossos d'Esquadra, els quals es faran càrrec de tota la intervenció, exceptuant les tasques administratives i de tractament. I es tindrà que després donar compte del que és en aquest cas el Parlament de Catalunya, perquè així ho marca la llei. I el cinquè supòsit és el de segrest als funcionaris, que és el Codi 5. Que també és un supòsit excepcional, que jo ja tinc 35 anys, només hi he viscut un. Després hi ha el Codi Vermell, que és quan hi ha un incendi. Tant si el provoca l'Inter, com si es accidental i es produïu en una dependència, aquesta gent ha hagut vàlids i disculpats bastants. I l'últim supòsit és el Codi Negre. El Codi Negre és com se'n va tot el subministrament elèctric de l'establiment. Es queden a fosques i no funciona ni la central de dades ni res. Cada codi d'aquests té un protocol a seguir. I el tema de règim disciplinari, com et pots imaginar, tots aquells en els quals hi hagi una intervenció violenta en contra del que és la normativa del 108, del 107, 108, 109 i 110 de reglament. No, 108, 109, 110. En aquest cas, les faltes lleus, evidentment, aquí no hi ha cap tipus d'intervenció ni hi ha cap tipus d'aïllament, perquè les faltes lleus totes s'acaben en una amonestació, i pràcticament no n'hi ha. Totes les faltes que del règim sancionador que pots trobar en un establiment penitenciari o són molt greus, o són greus.

M: En les estadístiques que he tingut accés a algunes dades i em va passar a la Generalitat, sí que hi ha de lleus, però poques.

AC: No te'n refis de les estadístiques de la Generalitat, estan molt maquillades.

M: No, és a dir, vaig buscar les dades originals. Vaig buscar les infraccions comeses pels intents, especificats segons el gènere, segons la procedència, diguéssim, del país d'origen, l'edat i després la infracció comesa, l'essència aplicada i la durada dels dies. Esperem que estiguin bé, perquè si no...

AC: Jo et recomanaria veure... jo vaig fer la tesi doctoral precisament sobre regim disciplinari i vaig treure les dades de l'any 2000 fins al 2014 el que passa que no faig distinció entre homes i dones, no? És en general. Si vols, te la pots baixar per internet i veuràs el tipus de falta comesa i tot. I et dic, de Lleus, el que és el meu centre, però hi ha a Brians...

M: Poques. Hi ha alguna manera, diguéssim, de garantir la imparcialitat? Perquè pensava en, per exemple, el Manel em va dir que, de normal, si hi ha algun dels noms de la Junta implicats...

AC: No pot participar.

M: No pot participar, però està present. No es pot demanar, per exemple, que surti a la sala, o que no estigui present mentre s'avalua l'expedient?

AC: No, no, no pot participar en cap tipus de pressa de decisions. Ni pot ni tan sols informar. Per exemple, ara soc un cap de servei i la història ha anat contra mi i estic precisament com a cap de servei en aquella junta, evidentment no puc participar en aquella junta.

M: Però pot estar present.

AC: No, tampoc. És normal.

M: És que em va comentar precisament el Manel que sí que es podia estar present.

AC: Això depèn dels centres, és clar. És que hi ha centres que, com tu diries, cada comissió disciplinària està molt, molt, molt, molt, molt influenciada per el que és el director de l'establiment.

M: Clar, cadascú fa una mica la seva, no?

AC: És el director de l'establiment. És un òrgan col·legiat, el que tu vulguis, però és el director de l'establiment. I clar, què vols que et digui? A la teoria queda molt maco, però a la pràctica, a veure si... Jo tinc la sort que ara en aquests moments tenim un director que és molt bo, i a part que és jurista de formació, el qual el tio ho té molt clar, molt clar, molt clar, molt clar com ha de procedir en aquests supòsits, més que res per no picar-se els dits. Però hi ha altra gent que no té aquesta formació i es pensa que això... Bé, he vist fins i tot directors que, sense reunir-se a la comissió disciplinària, ja han tipificat la falta.

M: Llavors les garanties de l'intern...

AC: A veure el director... El cap de servei és qui estigui, qui estigui, cada dia despatxa el que s'ha de fer al director. I juntament amb el cap de servei i el director, està el subdirector del Regim Interior, el subdirector de tractament, tots els membres que formen el que són, l'equip directiu. Llavors, en el moment que està present el que és el despatx diari, el cap de serveis li va passant tots els informes del dia abans dels fets regimentals que han passat, tots els partes que hi ha hagut. Llavors, hi ha gent que automàticament, 108F. I ho passarà a la comissió disciplinària. I pot ser que algú a la comissió disciplinària digui això no em sembla que és una 108F. Però de moment ja ho ha posat el director. M'explico, no? Una altra cosa és que jo digui ha hi hagut una agressió sense tipificar, he hagut d'emprendre aquesta mesura cautelar, he hagut d'aplicar el 243, aquest senyor és del Departament Espacial. Que tu li vols aixecar el 243 i li vols aplicar el procediment ordinari, tu decidiràs. La informació que jo et dono és que ha fet això, això i això. Investiga. Si tens prou amb els informes, amb els partes dels funcionaris i amb els informes mèdics, prens la decisió. I quan arribi el dia de la Junta, això és una greu, una molt greu o una lleu. Quan arribi el

dia de la comissió de la Junta, no abans. Que ho poden fer efectes merament indicadors, sí, no t'ho nego, però crec que és lleig. Jo no ho faria. Les executives no les faria. I les altres tampoc. Això pot ser una tal. Pot ser. Perfecte. Pot ser. No hi ha d'aplicar cap tipus de mesura de cautelar. No se l'apliquem. D'entrada, jo no se l'hauria aplicat. Perquè si l'he portat al Departament Especial és per algo. De la mateixa manera que li dic: - *Aquesta interna que hi havia estava una miqueta així, es va encarar la funcionària i tenia el dia a malament, però després li va demanar disculpes.* - *És una grave.* - *Home, el podem deixar en una amonestació, no? Una lleu.* - *Bueno, va.* M'entens, no? És una cosa que ho pots parlar millor en aquell moment sense arribar a qualificar-ho.

M: Sabria dir-me així quina creu que és la sanció més aplicada del règim disciplinari.

AC: L'aïllament.

M: I està d'acord o...?

AC: Per els temes greus sí, per els temes molt greus sí, i tant. És l'única que té una certa... a veure... La prevenció de les sancions, de les penes. No és per retribució, és que a ningú li agrada estar tancat 20 hores en una sala. Però clar, si una persona que ha fet una... si li ha pagat un funcionari o li ha pagat un altre intern, privació de passejos i actes recreatius... Encara igual li fas un premi. - *Óstia, estoy en la sala, yo estoy con mi televisor, tranquilito, después del recuento me vuelvo a echar otra vez a dormir, vale, muy bien. Cojonudo, si estoy así.* A veure, la sanció està també perquè vegi que hi ha una correspondència que allò no es pot fer i que té unes conseqüències. No és que estigui allà, al Departament d'Especials, no és que sigui un departament de les *mazmorres*, sinó que és un departament que hi ha un determinat aïllament i no tindrà uns determinats privilegis o beneficis que podria tenir en un altre departament. És per això que el que et deia de que es necessitaria que hi hagi diversos règims disciplinaris en virtut del que és el tractament penitenciari. Seria... Un intern que ho porta bé, a veure si m'entens, i està en un tercer grau o en un segon grau sortint de permisos, igual serà aixecar una miqueta el peu de l'accelerador. Perquè igual, per una tonteria, li amargues la vida, li amargues que pugui estar amb la seva família, que pugui sortir, *disfrutar*, gaudir un permís, i que pugui avançar la seva llibertat condicional, o moltes coses. En canvi, un que està, vull dir, a sobre, potser tot perdut, o gairebé perdut, o està en un pou o en segon grau, i no entén que dintre d'una persona hi ha d'haver certa convivència, no amb nosaltres, sinó entre ells mateixos, escolta, una agressió greu, no la pots castigar amb dues tonteries. Per què? - *Si me sale gratis o me sale barato, mañana mismo te pego dos óstias más.*

M: Des de la seva perspectiva, la sanció d'aïllament s'aplica de forma proporcional?

AC: Sí.

M: No coneix cap cas que hagi sigut...

AC: Arbitràriament, no. Mira, a tots els col·lectius sempre hi ha gent... fotuda. Hi ha gent que no té per què estar treballant. Hi ha gent que... La nostra professió no és que tampoc sigui una professió vocacional, perquè no ho és. Al començament, després t'acaba començant a agradar. Això és diferent. I et sents molt identificat perquè t'hi impliques moltíssim. Perquè t'hi impliques moltíssim. Però, a veure, la mentalitat del funcionari quan va a treballar cada dia no és: - *A ver a quién voy a putear hoy.* Vull dir, és com el

bomber. Com menys incendis tingui, millor per mi. Això sí, si he d'apagar algun foc, l'he d'apagar. Aquesta és la mentalitat del funcionari. Funcionari no va a buscar-se problemes. A les condicions en què està treballant, si fos un dictador, si fos un cacic, quatre funcionaris per departament, més tard o més d'hora tindria algun problema greu. I això no, no, aquesta... I per això tot el... I a part hi ha una cosa que és molt important, i això ho aprenen de seguida, també s'ho transmetem nosaltres, no? Els veterans, no? Però de seguida ho aprenen els funcionaris de nou ingrés. En el moment que tu, immerescudament, li apliquis un correctiu, una sanció a un intern, que l'intern, ell sap que no se l'ha merescuda i tu ho saps. En aquell mateix moment has perdut tota l'autoritat. Això no es pot fer mai. L'intern et negarà sempre la major, perquè la presó està plena d'innocents, ells són innocents, ells no entenen res al carrer. Però el sentit de la justícia el tenen més gran que nosaltres. Ells saben quan han fet una cosa bé i quan han fet una cosa malament. Ells et discutiran, et rebatran, et protestaran per una sanció, però en el fons, si tu aquella sanció, aquell parte disciplinari o aquella mesura que li has explicat és correcta, se la menjaran. I prou. Això sí, no facis cap barbaritat, com pot passar en altres llocs o havien passat en altres èpoques de: *-Perquè em caus malament, o que m'has faltat el respecte, doncs ara et penediràs. -Però és que no he fet res. -M'és igual pel que has pensat o pel que em vas fer fa tants anys. O ara, jo sé que tu estàs trapitxeant amb xocolata que quan i no t'he pillat, però no et preocupes, li foto un escorcoll i jo com que l'altre dia, mira, vaig fer-li un escorcoll un trosset de xocolata i se'l poso a ell.* Tampoc. I això és una cosa que la gent té molt clara i no ho fa. Perquè al moment que ho facis, aquella persona dura 4 dies aquí.

M: Això em porta a una pregunta que... Gran part del meu treball es basa en literatura nord-americana, perquè és que hi ha disponibles, realment. El Manel em va dir, mira, pot ser italiana, però no vaig trobar gran cosa. La veritat és que és un tema que és com tabú, o no hi ha un gran interès. I a la literatura nord-americana sovint es feia referència a supòsits en els quals, a vegades, els propis funcionaris incorrien en aquests errors. És a dir, aplicant o obrint un experiment disciplinari, sabent que no procedia, que no ha passat res, o per un motiu totalment espuri de dir, mira...

AC: Bé, aquí tenim la sort que el que és la mentalitat llatina, espanyola, catalana, són bastant vagos per naturalesa. I t'ho dic així, feu-li un informe a un intern, suposa que t'hagis de dedicar tranquil·lament... A veure, entre el parte que fas, la documentació que has d'adjuntar a l'informe que t'ha de fer el cap de serveis, escolta, tranquil·lament, si la cosa és senzilleta, en mitja hora ho fas, sinó, i amb tot el follón que després tens en un pati, en un mòdul i tot això, el que no tens ganes és de tirar de la màquina. Sí, per aquí el funcionari en aquest cas és molt, molt... No, no, no, no... A aquest li forté un parte ara perquè em ve de gust. Hòstia, no... No ho veuràs fer mai. No, no, no, no. Una altra cosa és que t'enxampo. Avui t'he enxampat. Vas estar fent això durant tant de temps i no t'he enxampat. Evidentment, per l'altre no puc ni donar coneixement, ni et sancionaré perquè no et puc sancionar. Però és que aquest parte no te lo quita ni Dios. El d'avui.

M: És a dir que hagin estat a sobre esperant el moment que...

AC: No, esperant no. O sigui, t'he pillat, o has caigut de quatre potes, o t'he vist al pati, he vist com has pegat a aquest... Els escorcolls, a veure, els funcionaris, per regla general, si no és per un tema d'extrema necessitat, no poden fer escorcolls. Han de ser ordenats per direcció pel cap de serveis. Llavors, si em toca a mi: *- Necesito que m'autoritzi per fer un escorcoll a un intern perquè ha tingut un vis a vis i estic veient que s'està*

relacionant amb un munt de gent al pati i aquest intern està molt nerviós i aquest home segur que porta alguna cosa. En aquell moment, ho autoritzo. Se l'enxampa i, ostres, es un home que nosaltres, aquí dins hi ha confidents i d'altres i tu ja saps qui manega i qui no manega. *-Hostia, por fin hemos pillado a Fulanito.* Però és sempre per un motiu. Ho entens? Però és per un motiu, no és perquè ni m'has mirat malament, ni això, ni l'altre, ni l'altre.

M: Això tranquil·litza molt. M'ha anat a molt bé.

AC: Ja et dic una cosa, però a veure, les pel·lícules fan molt de mal. Tant les americanes com les espanyoles fan molt de mal.

M: És que de fet hi ha un estudi recent, crec recordar que era l'octubre d'aquest 2023, que parlava de, bàsicament del mateix estudi que jo plantejava, però fet a Estats Units, a Texas, i el escenari era totalment diferent. És a dir, en aquest sentit em quedo bastant tranquil·la, perquè veig que no és una cosa exclusiva de Wad-Ras, sinó que també a Brians-1. És molt satisfactòria, per dir-ho així.

AC: Què passava a Texas?

M: En aquest estudi, els de Texas ho deien, que a vegades, per exemple, com dir-ho? Doncs a les internes en particular hi ha el doble estigma. Són dones, però són internes. I a vegades els funcionaris traspassaven la línia, per exemple, insultant-les o vexant-les d'alguna manera. Que clar, les internes, s'acabaven tornant contra els funcionaris i ja tenien la sanció a sobre.

AC: Possiblement, mira, la forma de treballar amb interns i internes, t'ho dic perquè estic treballant com a cap de serveis, toques ambdós casos, el que és el departament d'homes i d'homes també, és que la mentalitat de l'interna, tots som iguals però tots som diferents, i la mentalitat d'una dona, en aquest cas una interna presa, és molt peculiar.

M: I en quin sentit?

AC: L'home és més visceral. Arregla les coses d'una altra manera. Si té algun problema en un al pati - *Vamos a hablar tu y yo al tigre, al lavabo, y ahora que no está el funcionario, me lo explicas.* Es foten quatre òsties, si convé, si no els enxampes i poden fer les paus, aquí no passa res. Amb les internes és una altra història. És una cosa com tu diria jo. Has d'estar molt en elles. A més a més, les que quasi sempre, bé, les que estan òbviament, encara que no hi ha una separació per a l'escala masculina ni femenina, però òbviament hi ha una majoria de funcionaris que treballen amb internes, ja que tenen un tracte i una mentalitat i una psicologia molt específica. I, a més a més, evidentment, és que també el drama humà de les internes a vegades no es comparable amb el que poden tenir els interns. En molts casos, a part del que és el que han fet, hi ha moltes coses que hi porten darrere. Abusos, maltractaments... És una altra història. I llavors... Tractar amb les internes... S'ha de tenir molta paciència perquè són molt difícils de treballar. I si compares proporcionalment les internes i internes que estan en el Departament Espacial, tot tenint en compte que les internes com a població reclusa poden suposar un 12 o un 13%.

M: Més baixet crec.

AC: Més baix, fins i tot?

M: No sé si està fins al 6 o així, al 7%.

AC: Jo et diré que, per exemple, el dissabte hi havia 20... en una població de quasi 1.000 interns hi havia 23 interns del Departament Espacial i en una població de 100 internes hi havia 8. Agafa la proporció. És diferent, és una cosa que s'ha de tenir molta cura, molt de tracte.

M: Teniu alguna... la Generalitat us ha donat alguna mena de formació en perspectiva de gènere o interseccionalitat?

AC: Cursets els que vulguis, l'altra cosa és que serveixin. És com això dels cursets de riscos laborals, que serveixin perquè es derivi la responsabilitat. Poqueta cosa, sí, es donen coses, donen xerrades, però l'important a part d'aquestes coses, aquestes xerrades, que són molt econòmiques a fer, és dotar de més personal i dotar de més mitjans, sinó no fem res. Brians va ser el primer centre de referència de dones de tot Catalunya de les panades. Després van obrir uns centres penitenciaris, que tots van tenir el seu departament de dones, molt petit. Però nosaltres tenim el gruix, que són un cent i pico, cent. Hem tingut a vegades més, fins a dos-cents. Quan van tancar la model, això quan es va construir Brians i van construir la presó de dones, van desmassificar Was-Ras i la van deixar com a centre de preventives. I la unitat de mares, o sigui que, potser hi ha més gent a la secció oberta, evidentment, d'homes que està dintre de Wad-Ras, que d'interne que no sé quantes internes pot haver-hi, igual no arriben ni a cinquanta. Per un centre d'aquestes característiques Wad-Ras, amb 50 i pico d'interne, o 60 o 70, tenim un equip directiu format per una directora, una sotsdirectora, una gerent, em sembla que tenen 10 caps de serveis, tenen caps d'unitat i tenen una plantilla que tranquil·lament cada dia et poden entrar unes 30 persones. De vigilància només, eh? T'estic parlant. I una sotsdirectora de tractament. Per la unitat de dones, que és el centre de referència que tenim a Brians 1, tenim solament una sotsdirectora, una cap d'unitat, no. Tenim una cap d'unitat especialitzada, que és com si fos una cap de serveis, en comptes de 12, que hi ha al centre, i a més a més, hi ha només 3 caps d'unitat, i si, al torn de matí, entren 6 funcionaris o moltes.

M: Entenc que són rotatius dins del total de funcionaris que hi ha a la presó, es a dir, que s'encarreguen tant d'homes com de dones.

AC: Sí, no, el que passa que sempre s'intenta dotar els mateixos funcionaris que estan habituats en un determinat espai o en un determinat mòdul. I a més a més, la cosa més greu que hi ha a Brians, en el tema de dones, i és un centre de referència de penats, no hi ha classificació interna.

M: És més difícil llavors intentar separar el cas.

AC: No separen ningú. Primàries, reincidents, perilloses... És una cosa bestial... Totes estan al mateix pati, menys les que estan al Departament Especial. Si jo em barallo amb una interna, una altra companya, anirem al Departament Especial, complirem la sanció, i quan s'acabi de complir la sanció, ens tornarem a trobar al mateix menjador, al mateix pati. I portem anys que això els sindicats ho reivindicuem i ho diem, però no foten ni cas. En aquestes condicions estan completament, molt malament, molt malament les internes.

No hi ha una classificació interna. Trobes gent que ha entrat a la primera vegada a la presó, noietes o cries, fins i tot que han sortit de... Nenes en internes multireincidentes, politoxicòmanes, totes posades allà. Cosa que en qualsevol presó d'homes pot ser una classificació. Allí no. I mira, això, com que això no ven, això no es bonic, ningú se n'assabenta, per part del que és els nostres polítics, i... Doncs aquí estem.

M: És a dir, que hi ha molt, per dir-ho d'alguna manera, actualment, s'ha d'anar amb postureig, de fer una mica de formació de gènere, però realment no ens molestem en destinar els recursos necessaris.

AC: No, hi ha formació de gènere, hi ha servei d'una formació de gènere, molta conscienciació, perquè aquí els companys de tractament, les educadores, les psicòlegues, les assistents, estan fent una tasca molt maca, molt bonica. Jo coneixia, per exemple, l'altre dia vaig passar per la unitat de dones i bueno, en el tema del dia internacional de la dona, doncs molts murals, unes jornades... Fan molt bona tasca, però doncs...

M: Fan tant com poden amb el poc que tenen.

AC: I després quan surten, què? Quan surten, què? Perquè llavors, com que ja no som la nostra responsabilitat, de l'administració penitenciària, tu sabràs. Ara què?

M: Ara que m'estava comentant, és una mica off script això diguéssim, ara que m'estava comentant això de com és el Departament de Dones, tenen accés a grans quantitats d'activitats, o no?

AC: Sí, sí, sí.

M: I de formacions, per exemple, de cara a aprendre un ofici, és que a nivell del que podem arribar a trobar, que és molt poc, és que no té ni punt de comparació amb les presons d'homes, em donen la impressió que està tot molt orientat a una concepció de la dona, tradicional de perruqueria, però per exemple en un taller mecànic no la posarien. Per dir-ho d'alguna manera. No m'estic explicant gaire.

AC: A veure, hi ha una perruqueria, però una perruqueria d'ús intern per a les internes, de la mateixa manera que hi ha barberies en els departaments d'homes. Tenen uns tallers, el que passa que aquests tallers, hi ha dos tipus de tallers, els formatius i els productius, formatius i productius. Formatius, a dones no conec cap. A homes sí. Hi havia un taller que s'havien creat per a quatre nocions de l'electricitat, temes de fontaneria i tot això, fusteria també, en dones no. I els retributius que tot això porta al Centre d'Iniciatives per a la Reinserció, el famós CIRE. A veure, hem de partir també d'una base primordial, i és que la gent que està presa té molt poc nivell de formació i d'habilitació social, per fer segons quin tipus de feines, però això no implica... Llavors el treball que se li pot donar és un treball gairebé de manipulació de determinades coses, exceptuant un taller que tenim, el taller de la impremta, que allí es fan quasi tots els impresos en paper dels jutjats de Catalunya. Però la feina és per trobar-vos algun pres que estigui qualificat per poder portar una impremta o poder fer funcionar correctament amb garanties qualsevol premsa, tot això. Però bé, és el més elaborat que tenim el d'impremta. Però el que més és treball molt manipulat, de molta manipulació, molt senzill, de molt poca qualificació professional. I amb les dones passa el mateix, malauradament passa el mateix. Una altra cosa és que per part del CIRE és una explotació en tota regla. Perquè només van al guany.

I arriba un moment que hi ha coses que... A vegades aquestes organitzacions que critiquen tant els que estan per vetllar els drets dels interns i que critiquen les innumerables tortures i pallisses que fem els funcionaris d'interior, potser podria posar una miqueta a l'ullet al que fan al CIRE i al tractament que reben els interns que estan treballant a les cafeteries, als tallers, que els estan pagant misèria. Misèria. I a més a més, no els interessa donar tallers formatius, perquè, bueno, si hi ha algunes de les grans solucions, que té dificultats, perquè a veure, el tractament de determinat tipus d'intern, o d'interna, no sé ni, ja no són tants, però bueno, eh. Un que està acostumat a... a... a manejar molts diners al carrer, a activitats il·legals, no esperis que ensenyant-li macramé o donant-li quatre nocions de fusteria, quan surti vagi a treballar a una fusteria, a un taller mecànic, s'aixeca a les 6 del matí, arribar a casa... brut, amb greix i cansat, per mil euros o mil cinc-cents euros al mes. No se'ls expliqui per què... Que no. Però bueno, almenys es donen aquestes possibilitats tot i que caldria valorar quins tipus d'interns ho poden aprofitar, però no es fa.

M: Bueno, torno ara una mica al tema, ara que ja he saciat aquesta curiositat personal. Li volia preguntar si sap quina és la infracció més comesa per part de les persones empresonades en general.

AC: A veure, les faltes contra el personal, contra els interns i després el tema de la possessió d'objectes prohibits.

M: Correctament, segons el que he pogut analitzar, la infracció més comesa és la desobediència d'aquestes odres legítimes. I, en relació amb això li volia preguntar, de normal, hi ha algun conflicte entre personal i els interns? O les internes, per exemple? Ja he comentat que és una mica més complex, que hi ha poca quantitat de personal?

AC: A l'ingrés sí. A l'ingrés hi ha a vegades, sobretot de gent que no és del medi, sinó que venen de primera vegada, que entren o han entrat en altres centres, quan venen a Brians es nota moltíssim. Hi ha relaxació de costums, hi ha formes de comportar-se que... Igual que al nostre centre penitenciari, es marquen i es deixen clars des del primer moment. El tema de respecte i el tema de... no l'obediència cega, sinó que quan un funcionari li diu una cosa a un intern, és per alguna cosa i ho ha de fer. Es a dir, el tema de l'obediència, per exemple, a l'hora del recompte: *-Por favor, a la hora del recuento, ponte de pie, estate visible. Más que nada porque no sé si estás vivo o estás muerto. ¿Eh? No me enseñes la manita, ¿eh? Porque también es una falta de respeto. Ya que yo estoy de pie, pues, ponte de pie, buenos días, buenas tardes, buenas noches. Si te digo, acompáñame que te tengo que entregar una notificación al despacho, - Véte te la mierda. -No me hagas esto. No digas eso que queda muy feo. Trátame con respeto, como yo te estoy tratando a ti. - A ver, te tengo que cachear, porque he visto que has hecho un... un comportamiento... He visto que estabas... que te han pasado algo allí en el patio. ¿Qué llevas en el bolsillo? - No, no. - ¿Qué llevas en el bolsillo? - No, si no llevo nada. - Enséñame, ¿no?* Desobediència. Que en hi ha? Clar que en hi ha, però la desobediència és a conseqüència de, no pel fet de desobeir. És a dir, *- Que te voy a cachear, no te dejas cachear. Y encima, desobediencia, y encima, objeto prohibido. Vale. Acompáñame. - No, yo a usted no le quiero dar nada, que pan y que vino. - Acompáñame porque te tengo que cachear. - No, usted no me cachea por esto, por lo otro. Véte a la mierda.* Llavors ja és resistència. És una resistència física. Si és resistència física, ja comporta un aïllament, una aplicació de mesures cautelars. Primer, per ser escorcollat, i segon, per que s'ha resistit. És com un cadena. No és que hi hagi una falta, és que en hi ha varies.

M: I en el cas de les internes, és gaire sovint?

AC: Les internes són baralles, moltes baralles entre elles, molts crits i qüestionar el que és el principi d'autoritat de la funcionària de forma pública, al menjador... Molts insults, és molt més... Escandalós.

M: No és tan físic sinó més verbal.

AC: No, però bueno, però a veure, la interna que surt violenta, deixa-la...

M: Ja vaig cap al final, de parlar de funcionàries. Només treballen dones als mòduls de...?

AC: No, i també homes. Però clar...

M: I el tracte és diferent entre les internes cap als funcionaris segons si són dona o home?

AC: Entre les internes sí, és diferent, i és instrumental. Hi ha d'anar molt de compte.

M: És a dir, com molt respectuós cap a l'home, entenc, i més desprestigi a l'autoritat de la dona?

AC: Ja, a veure, per un cantó el concepte de classes el tenen molt desenvolupat les dones, o sigui, de gènere, vull dir. Llavors, moltes d'elles provenen d'ambients molt masculistes i no qüestionen a vegades el paper de l'home, no el veuen com un igual, sinó com el que mana a la família. Però també hi ha, el caire, a vegades, manipulador, per part de la interna, per aconseguir favors. Llavors, clar, per al funcionar a vegades és molt estressant treballar en un departament de dones. Quasi sempre, la gran majoria de funcionaris són del gènere femení que està treballant a dones. Pot haver-hi algun cap d'unitat que per concurs, perquè ha guanyat una plaça, vagi a treballar al departament de dones, però els pobres en seguida que poden demanen el trasllat.

M: És molt complicat, entenc, llavors, d'estar allà.

AC: Sí, perquè ho coquetegen molt, el funcionari, intenten buscar qualsevol tipus de benefici que no aconseguen, perquè no s'ha donat, per sort, cap tipus de cas en els anys que porten allí. Però, punyeta, hi ha vegades també hi ha que vigilar molt, molt, molt el que és el pati. A vegades un comentari o un bul que es llança en un pati, pot fer molt de mal a una persona, a un funcionari, si es llançat de forma interessada per fer mal o per una enveja a altres internes. A vegades hem hagut de treure a gent perquè: - *Se va comentando por el patio que fulanita dice que el jefe de unidad le hace esto a la otra porque está que... no mea, que está pendiente de ella, pero ahora estoy por...* Són coses que a vegades s'utilitzen i es malinterpreten molt, molt, molt, molt, molt a lo que és dintre, a lo que és al centre de dones. A Wad-Ras hi ha hagut algun cas, ara hi ha hagut un cas,estic parlant d'allò que porto 30 o 36 anys al cos, tant de tracte indegut entre funcionàries i internes, que va ser al començament, l'any 87-88, i després també algun funcionari que no era conscient on estava treballant. I evidentment se'l va sancionar i se'l va fotre fora. Això va ser a Wad-Ras. A Brians, cap ni un conec. I altres centres, que són molt petitets, el temps que vaig estar a Tarragona també hi havia una unitat d'internes que era a l'antiga presó, que eren molt poquetes, però tan poques, no hi va haver cap tipus d'històries d'aquest tipus. Però has d'anar molt amb compte, perquè quan se llança una mentida

d'aquest tipus, en seguida s'escampa i en seguida fa mal. I la millor manera és preveure-ho i prevenir-ho.

M: I ja, acabant una miqueta aquesta entrevista, li volia explicar que el treball, la idea de fer aquest treball, neix, perquè vaig treure les dades de les estadístiques de la Generalitat, que potser estan una mica manipulades o no, això no hi entro perquè no tinc manera de saber-ho, diguéssim, en què es mostrava que la ràtio d'expedients oberts per dona, des del menys, crec recordar que era el 2014, finalment una imatge, sí, des del 2014, sempre ha sigut molt superior a la dels homes. De fet, per exemple, el passat 2023 trobem 4,8 expedients per dona en comparació amb els 4 expedients per home.

AC: És que hi ha més conflictivitat a les dones, sí.

M: I li volia preguntar exactament per què creu que passa això, és a dir, més enllà que hi hagi més conflictivitat, totes les dones que estan dins d'aquests departaments són igualment conflictives, hi ha algunes que reincideixen més... A què es pot deure aquesta dicotomia? Perquè, clar, tota la criminologia ha de fet de punta que la conducta a les dones...

AC: És que la manera de tractar i de treballar-les és diferent. És a dir, no és qüestió que les dones internes siguin més conflictives, és que igual també treballen allí els funcionaris i la manera de treballar dels funcionaris és diferent de com treballen els funcionaris. Llavors, hi ha una relació molt més maternalista, en aquest cas, allà dintre, entre funcionaris i internes. O sigui, en una persona de dones, l'habitual és el... es tracta de vostè a tots, amb els interns, a no sé que li tinguis una gran confiança, evidentment, però que és bastant difícil, però la manera de primer marcar distància, és marcar respecte. Això no vol dir que les dones no ho facin, però a les funcionàries és funanita, venganita, sotanita, i l'altra: *-Oi, senyo*. O sigui, hi ha una... no sé com dir-te, és un tracte molt més...

M: Més proper?

AC: Més proper, però a vegades... més... com t'ho diria jo?

M: Paternalista.

AC: Paternalista, sí, però... és... més de safareig en tema, en el bon sentit de la paraula, més de comadreo, no? En el bon sentit de la paraula, o sigui, el que passa que arriba moment... Hi ha funcionaris que han tingut lios molt grossos en internes, i a la mitja hora ja ho han arreglat. I fins i tot, - *No te preocupes que voy a hablar con Fulanita porque yo a esta me la conozco yo, y cuando se le pase, voy yo hablar con ella y ya verás como se calma*. Però és clar, arribes tu com a cap de serveis i dius ja està tota enfilada, -*És que no, es que aquesta m'ha fet això, una altra m'ha fet això altre, esta, l'altra...* -*Tranquilitzate*, comportament molt més... molt més teatral a vegades. L'intern no és tan teatral. Això és el que hi ha, és que ja et dic, entrar a internes...

M: I, ara que ho diu, totes les internes incorren en aquest tipus de conductes infractores en la mateixa mesura, o hi ha algun col·lectiu en concret que potser és més reincident?

AC: El col·lectiu més reincident, és el més marginal sempre. Per manca d'estudis, per manca de formació, per estar en ambients i en grups completament marginals,

delinqüencials. La típica interna que t'arriba per primera vegada perquè és la tercera prova d'alcoholèmia i ha quebrantat, i és la primera vegada que t'entra, surt esgarrifada la pobra. Ho diu, determinats comportaments... I clar, com que no es pot fer una classificació, la fots al costat de... del club de los... de los exchepares que tenim allà, i clar, són *gitanàques* de tota la vida, i que han entrat 40 vegades, i que tenen una cultura, una marginalitat, tenen uns recursos molt propis de delinqüencials. Llavors, no és el mateix. I després les relacions que hi ha al pati, perquè allà, bueno, al pati... allò és terrible perquè, clar, bé, *que si me pasas esto, que si voy a tener un vis a vis con fulanito*, com que les addicions no es curen i és molt difícil de curar-les, doncs aprofita el tema d'entrada de substàncies i, *que tu eres una pringada, tu eres la novata, si no te voy a dar la del pulpo, que pan y que vino, invítame a café cada día y tu tarjeta del economato me la pasas a mí porque me gusta tomar las coca-colas cada día, me las vas a pagar tu*. I tot això que s'intenta evitar, però que passa en un pati. I clar, i quan veus que aquests dos, una li planta cara a l'altra i es comencen a tirar els cabells, enmig del pati, una no té suport, l'altra té el suport de les seves amigues, del seu clan, les has de separar, un atac d'histèria, llavors què passa? Doncs t'emportes a la que és dolenta, dolenta, al departament especial i surten totes les altres, també com a histèriques, plorant - *Que no ha fet res, que no ha fet res, la Madalena que no ha fet res...* i així tot, i així tot, i així... És una cosa bastant... En canvi, amb els homes és més diferent, el tracte. I clar, les funcionàries es cremen molt, molt, perquè és molt dur treballar en un ambient de dones. I mira que són poquetes, però és molt dur. En aquella situació que no pots fer una classificació com Déu mana, és molt dur. Perquè mira que ara, per sort, han tret el que són els serveis de cafeteria, i abans ho portava una empresa del carrer. I ara s'ha fet càrrec el CIRE, evidentment, per motius econòmics, i per obtenir guanys. I què ha fet? Per vendre la moto o la pel·lícula, ha posat interns, en aquest cas són internes. I mira que d'internes tranquil·letes, n'hi ha poques allí dintre. Però el simple fet de saber triar les internes que t'has d'emportar, ja canvien completament el xip. Ja no estan dintre d'aquell pou que és el Departament de Dones, ja estan gairebé tot el dia fora. I l'interna ha canviat radicalment a com l'han conegut dintre. I és el que t'està preparant el cafè.

M: I va més calmada, més bona conducta, en general.

AC: Sí, sí, bona conducta. Però és que li surt. No tenint aquesta necessitat d'estar a la defensiva perquè no tenen més remei, perquè és que no hi ha una classificació, és que ja li surt. A vegades posen la pota, perquè posen la pota. El que li diguis: *-No podéis hacer llamadas por teléfono, no podéis entrarlos, porque los móviles están prohibidos*. Sempre enxampes una amb un mòbil. Bueno, però és que és molt difícil. Però, això ja... Diuen que fan una presó de dones, no sé ben quan.

M: Està pressupostat.

AC: Sí, està pressupostat, sí, a la zona franca. Porta 20 anys.

M: Bé, li volia preguntar si, més enllà de fer la proposta que vostè comentava al principi, de potser s'hauria de fer un règim disciplinari per cadascun dels graus. Des de la seva perspectiva, hi ha alguna cosa més que es pugui millorar? Del règim?

AC: Classificació. Classificació. Gastar-nos els diners en centres... Encara que siguin centres jurats. Que siguin supercentres, gradiosos. Però amb moltes unitats de classificació. Moltes unitats diferenciades. És la millor manera.

M: I quan el règim disciplinari?

AC: Baixaria moltíssim. És que, a veure, es notaria moltíssim. El règim disciplinari, mirant la presó, jo penso, el que he après en aquests dos anys, és que la presó evidentment és l'última ràtio i que dintre de la presó, com menys gent estigui dintre, millor. Què vull dir això? Hi ha un cas diferenciat entre aquell que comet una equivocació i el que la llei peni que ha d'estar a la presó, vagi a la presó, evidentment, una persona que ha tingut una alcoholèmia, un delictes imprudent, o el que sigui, o sigui, que cometi una estafa, una malversació, un robatori per necessitat, el que sigui, però que solament a veure que aquí hi ha possibilitats de fer alguna cosa que té un bon comportament, d'aquell que, evidentment, no arriba ni a un 7% de la població penitenciària, que és completament irrecuperable. Pel que tu vulguis, per malaltia, o per comportament, o per psicopatia, o el que sigui, dona igual. És a dir, ha d'haver-hi una presó molt més oberta cap a aquest tipus de gent, encara que estiguin privats de llibertat, però molt més oberta, amb molta classificació, amb moltes progressions, amb molta diferenciació entre ells, amb molts més recursos i després, el que és la presó dura, només per aquest, posa-li el 10%, que no hi arriba, de persones que han fet barbaritats i que evidentment tenen poques possibilitats de poder reformar-se. Independentment, això no vol dir, que també hagi d'haver-hi una tasca assistencial i de tractament cap a aquest 7 o 8%, perquè també pot haver-hi algun tipus d'esperança de solució. Però no pot ser el mateix, una persona que està... una presó permanent revisable, una persona que ha comès barbaritats, delictes contra... delictes sexuals i tot això, un reincident, que una persona que no... bueno, sí, li ha donat per... no sé com dir-te... per fer 4 o 5 robatoris, però hi ha possibilitats de recuperar-lo. I té un comportament més o menys social.

M: Bé, doncs això, part meva seria si hi ha alguna cosa més que vulgui afegir.

AC: No, res, una altra cosa. Sobre el tema de les faltes i de les sancions. Per part del que és la Comissió Disciplinària, es poden aixecar.

M: És a dir, suspendre per exemple per bona conducta la meitat del que t'han aplicat...

AC: Sí, sí. No, no, suspendre o arxivar-se completament. O sigui, que no s'executi la sanció. A la qual cosa tot això ja no entra dintre de l'estadística.

M: Passa sovint o això?

AC: Depèn de les instruccions que tinguin els directors. Que són els que presideixen les comissions.

M: I això sol passar en temps, per exemple, com amb alguna infracció greu com a molt, però sobretot amb les lleus?

AC: Per exemple, una vegada em van cridar l'atenció perquè vaig cantar un còdi 4, que era un aldarull col·lectiu, i va dir: - *Hombre, no, es para tanto, no cantes un código 4*, que això m'ho va dir el comandant de les incidències. Clar, es que queda molt lleig, perquè figura a les estadístiques que hem tingut un motí, quan tot el departament m'estava picant a les cel·les, a les portes, i m'estaven llançant el que era matalassos i llençols cremant per les finestres. És un aldarull col·lectiu? Entenc que sí. El que passa és que políticament no interessa que hi hagi un aldarull col·lectiu a una presó catalana. Que ha de venir la tele

per a que ho digui. I així moltes coses. Les agressions a funcionaris: els sindicats et diran que hi ha moltes que són greus i molt greus. Jo puc dir que quasi totes són greus i alguna pot ser molt greu, perquè sempre a vegades es pot exagerar una mica, no? Però que diguin sistemàticament que totes són lleus, doncs no. Quan a un funcionari li toquen la cara o un intern es nega a ser escorcollat i al final acabes al terra i et fas mal, també t'has fet mal, acabes fent-te mal. I allò és una... I allò és una... una agressió. Però Bueno... En el cas d'incendi. - *Bueno, es que solamente quemó dos sábanas en la celda.* - *Sí, coño, si llegamos a entrar y apagarlas, igual se intensifica y se quema el colchón.* - *No es que el colchón es ignífugo.* - *Sí, es ignífugo, pero desprende... Desprende... gases tóxicos... y la alarma ha saltado.* Clar, no hi ha morts per sobredosis, clar. Que no hi hagi morts per sobredosis no significa que hi hagi sobredosis. És que els traiem, ràpidament. Perquè al carrer, per exemple, quan nosaltres tenim un codi zero per una sobredosi, com t'ho diria? Entre que m'ho notifiquen a mi, que m'afecta a serveis, mano que vagin als serveis mèdics, activo el codi d'emergència i truquem als serveis d'ambulància i estic fent els papers, en 20 minuts aquella persona ha sortit al carrer i està a l'hospital, a Martorell, a Barcelona.. Algú que li dona una aturada cardíaca al mig del carrer? Quant temps passa? Tenim sort que quasi tots els traiem vius i tornen vius. Evidentment, "és que no pot haver-hi suïcidis a la presó". Escolti, la seguretat zero és impossible. Hi haurà suïcidis a la presó. Els hem reduït una barbaritat. Perquè els hem renovat. Però no et pensis que no tindran suïcidis. Perquè al carrer n'hi ha suïcidis. Escolta, estem allí, i al més mínim que em diuen que hi ha un ingrés, que aquest ingrés està posant un caràcter nerviós, s'activa el protocol de prevenció de suïcidis. El va visitar algun educador, almenys el visita, i segons el que et diguin, aquella persona dormirà o no dormirà acompanyada i pot ser estarà monitoritzada. O sigui, aquella persona no se la deixa sola. Però clar, no la pots posar 24 hores al dia, posar una persona... El dia que menys t'ho esperes, te'l pots trobar penjat. Com ens ha passat. Se'ns ha penjat gent a la cel·la, amb el seu company dormint. I l'altre li ha assabentat. És que la gent es pensa bé... A les presons, escolta, molt poques. L'altre dia, mira, en 35 anys vam tenir la primera mort violenta dintre d'una presó de Brians 1 en 35 anys. A la unitat psiquiàtrica. D'una nit a l'altra, a la nit. Un intern va escanyar un altre. És que això no pot passar a les presons... Si pot passar a les presons, passa al carrer. I a la presó? Al carrer? Tothom que hi ha al carrer, no hi ha gent violenta, ni criminal, ni delinqüent. Tots els que són a la presó, sí. És més normal que passin aquestes coses a la presó. Però no estan passant. Per què no estan passant? Perquè es poden controlar. Perquè el dia que passi, com a les persones sud-americanes, que ja semblen un zoo, que els vigilants estan per fora, dintre estan els presos, i li llencen el menjar, allò no és una presó, allò no està controlat. El dia que l'administració col·lapsi i la presó no la controli l'administració, aquell dia tindrem les persones americanes. I de moment tenim les presons, ja t'he dit, en 35 anys, una mort de violenta. Sobredosis, quantes sobredosis heu sentit als mitjans de comunicació?

M: Poques.

AC: Cosa que abans en hi havia un munt. Suïcidis, malauradament hi ha gent que suïcida. Això sí, tothom es posa les mans al cap en escoltar-ho. La gent es suïcida al carrer.

M: Ja recordem que a la presó estan privats de llibertat i de moltes altres coses també.

AC: Sí, però a veure, es fa tot el possible, òbviament, perquè no passi això, però la proporció entre persones privades de llibertat i persones que estan al carrer, és superior al carrer. És com tot, d'acord que és una presó, tot el que tu vulguis, però el tema, és

important, nosaltres el tema sanitari, el tema de la sida. La qualitat de vida que tenia un intern en un establiment penitenciari que cada dia tenia 5 àpats, que se'l cridava i se li repartia la medicació, que hi havia metges que el controlaven, un cop agafava la llibertat d'aquest intern, ho perdia tot. Ho perdia tot, eh. Igual, si no tenia recursos, no podia menjar. Si no hi havia recursos assistencials, es quedava al carrer. I ell tampoc els buscava. I, evidentment, els recursos sanitaris, si el tio, a la primera que podia, es fotia a canya, quatre dies i *pajarito*. Al carrer. A la presó no. A la presó no. Que hi ha morts per sobredosi, hi ha hagut i n'hi haurà, malauradament. Però portem una temporada i això no és gratuït, eh. No és perquè ells hagin canviat.

M: Si no perquè hi ha un equip molt ben preparat.

AC: No, hi ha un equip que està dintre de les nostres deficiències perquè l'administració és un cos a tot arreu, però s'intenten fer les coses per la nostra pròpia seguretat, a més a més.

M: Entenc que també, tot i que el tracte amb els interns no sigui tan paternalista, si que hi ha molta empatia cap a l'intern per com estàs parlant amb ells.

AC: Hi ha empatia, però el que passa és que amb una certa distància. El que passa que l'has de posar al seu lloc. El què sí que hi ha una empatia.... Hi ha una relació, hi ha... bé em venen al despatx amb problemes i tu ho intentes solucionar. Tothom sabem qui és per a cadascú, i aquest és un sòmnes, aquest te l'intentarà fotre, aquest l'altre, té comportaments dintre i evidentment allò és un... Però hi ha una interrelació, cosa que en altres centres, per exemple, a la resta de l'estat espanyol hi ha centres que hi ha interrelació entre funcionari i pres no en hi ha. I això és el pitjor que pot haver-hi. Això és el pitjor que pot haver-hi. Per què? Perquè, bueno, si no hi ha relació, el dia que t' enxampi pot no tenir cap tipus de... Cortesia. No, no, no, de la mateixa manera que abans, ja m'entens? Clar, malauradament, el paper de funcionari, el terme de vigilància, a part que és una tasca assistencial, del dia a dia, del moment a moment, de l'instant a instant, també té la branca repressiva. Perquè el dia que a aquell se li va una miqueta el cervell, fot alguna tonteria i no es fa cas, tens que entrar. El tens que reduir. Si li has de fotre... Bé, nosaltres no portem els mitjans coercitius a sobre, però quan tenim que, per exemple, fer una intervenció en un determinat espai, en una determinada cel·la, perquè el tenim allà esvalotat dintre la cel·la, o en una determinada dependència, segons com, que s'equipin, i l'equipació, dels mitjans que tenim són els següents: a part del que és l'equip de protecció, que també hi ha un escut, són defenses de goma i les manilles i la força física. Depèn del funcionari, la força física que pugui tenir. I segons com, li fots un cop o li pots fotre un gomazo i evidentment després has d'emmanillar-lo. I el mateix funcionari que igual l'ha emmanillat avui, demà... *-Què et va passar l'Antonio l'altre dia? Per què et vas portar d'aquella manera? -No, és que se me'n va anar l'olla, era un fulano, que va, que ve... - Però, a veure, tu què creus que... I després, als 15 dies, torna a ser al mateix mòdul. - Escuche, mire usted, que... se me han acabado las llamadas y me han dicho que tengo la abuela en el hospital. ¿Me podrían conceder hacer una llamada? I hi ha qui diu No. En canvi, hi ha qui em ve i em pregunta a mi i em diu: - Ángel, mira, que pasa esto con este interno. -Qué, ¿cómo lo lleva? - Bueno, es cómo lo es, però lo estaba llevando bien. -Vale, pues que haga la llamada. I això t'ho fa el funcionari, el mateix que fa una setmana el va haver de reduir. Clar, són les coses que tenen aquestes cases.*

M: Dins del que cap, encara és molt positiu que pugueu fer això, perquè realment implica que hi ha una bona cultura a nivell dels interns que poden aprendre una manera de fer del centre, però sobretot a nivell professional vostre, de no tractar-los com l'escòria de la societat, que hi ha molta gent que ens apunta per posar-ho en pla.

AC: No, però de la mateixa manera que evidentment, o sigui, ni els que tenen una escòria, ni que ells es tractin malament, llavors una falta de respecte, una falta d'educació, té una sanció. I té una sanció. Però evidentment, ja et dic que... És que no és raro veure un funcionari passejant en un pati amb un intern, eh? I parlant. Depèn de quins patis, depèn de quins departaments, perquè si són pous, pous són els departaments que estan, els que estan, els que són bastant xungos, no? No, no, mira, és que és un xivato, i de sempre està amb el funcionari, també. Però has de donar una miqueta... Jo, per exemple, l'altre dia vaig anar a una baralla de dos interns, me'ls separen, m'avisen, vaig cap allà, tota l'expectació al pati, tots mirant pels finestrals que hi ha allà a l'entrada del hall del mòdul. Jo tenia els dos interns separats, els dos contra la paret, que pati que vino. I clar, en aquests casos sempre t'emportes els dos al departament especial. I a tot això, em va venir el funcionari i em va dir: - *No, es que ha sido este. El otro lo único que ha hecho ha sido levantarle la mano, para intentar defenderse.* I efectivament, veig que un va marcat i que l'altre no. I em donen bones referències de l'altre. Què fas? Primer un me'l emporto a l'especial, i el que no ha fet res, ho ha de veure tothom, també me'l porto a l'espai d'entrecancel·les, com si me'l portés al Departament Especial. Però no el deixo al Departament Especial, el canvio de mòdul en un altre mòdul. Perquè tampoc era qüestió que li posin una sanció, que li perjudiquin els permisos i que tingui una reacció. Però clar, tots els altres havien de veure de qui jo també me l'emportava.

M: Que no hi havia un tracte preferencial ni de res d'estrany?

AC: No, no, no, no. És això que t'ho diu el funcionari, no es compliquen la vida. I allò, tracte no. És que no es complica amb la vida, o sigui, quan... - *Los dos se estaban pegando.* Els dos cap a dintre. - *És que este no ha hecho nada, ha sido el otro.* I jo ho veus quan t'ho diu el funcionari, per tant, preferència, bueno, si a mi me la foten, m'hauria acabat enterrant, evidentment, les conseqüències del que li hauria patit el funcionari. Per què? Perquè qui pren la decisió soc jo. Llavors, així és tot, és molt equilibri, és molt... A vegades hi ha molta psicologia barata d'aplicació, però és com tot. Per molt.

M: Doncs moltes gràcies, sobretot per haver vingut a aquest temps. Si de casualitat, saps d'algú més interessat, sobretot cap de serveis com vostè? Si sap d'algú que estigués interessat en aconseguir-me una entrevista, tinc un temps...

AC: Sí, ja miraré de preguntar. Et deixo la meva tarjeta i m'envies un mail i, ja si poden per horaris i volen, et dic alguna cosa.

M: Moltes gràcies.

Formulari de Consentiment per a la Gravació d'Entrevista

Data: 11 de març de 2024

Jo, ANGEL COLMENAR, atorgo el meu consentiment per a la gravació d'una entrevista realitzada per la MONTSERRAT CABA TABORDA amb la finalitat de que la gravació sigui transcrita per a poder ser estudiada, analitzada i per a poder usar la informació obtinguda a través de la mateixa en la realització del Treball de Final de Grau de Criminologia que està realitzant. Entenc i accepto que l'entrevista serà enregistrada en àudio i/o vídeo.

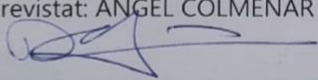
Accepto que la gravació d'aquesta entrevista pugui ser utilitzada amb els següents propòsits:

1. Investigació acadèmica.
2. Finalitats educatives.

Entenc que la meva participació és voluntària i que puc retirar el meu consentiment en qualsevol moment abans, durant o després de l'entrevista sense repercussions.

A més, comprenc que conservaré els meus drets d'autoria sobre qualsevol material que proporcioni durant l'entrevista, però atorgo permís per al seu ús en relació amb els propòsits esmentats anteriorment.

Nom de l'Entrevistat: ANGEL COLMENAR

Signatura: _____

Data: 11 de març de 2024

Nom de l'Entrevistador: MONTSERRAT CABA TABORDA

Signatura de l'Entrevistador (si escau): _____

Si us plau, llegeixi aquest formulari detingudament abans de signar-lo. Si té alguna pregunta o preocupació, no dubti a demanar aclariments abans de procedir amb l'entrevista i la gravació. Una vegada signat, es considerarà un acord legalment vinculant entre totes les parts involucrades.

9.10. Annex 10: Grup de discussió realitzat i formularis de consentiment signats pels participants

GRUP DE DISCUSSIÓ MARTA RIVERO FENOY I FRANCESC LÓPEZ SÁNCHEZ I LLURS FULLS DE CONSENTIMENT PER A L'ENREGISTRAMENT DE L'ENTREVISTA

M: MONTSE

MR: MARTA RIVERO

FL: FRANCESC LÓPEZ

M: Primer de tot agrair-vos que hàgiu volgut venir i que feu això voluntàriament. Com ja us he explicat, el treball és sobre l'aplicació del règim sancionador disciplinari a les presons, sobretot enfocat més a dones. D'homes, la vostra experiència aplicada als homes també em serveix, que sigui el que m'expliqui tot em va bé. No sé si teniu alguna pregunta en concret del treball o alguna cosa que us expliqui. Sobretot tu, que vens així una mica més.

FL: Jo t'he preguntat de què anava el treball perquè no tenia cap... cap input primer. O sigui, clar, i no sé com, perquè, clar, tot i que es digui el règim disciplinari, pots tindre tantes aristes, però bueno.

M: És una mica en general, per dir-ho d'alguna manera, el treball, perquè, sent sincer, només he trobat un treball que parlés al respecte i agafava tal qual les estadístiques de la Generalitat, és a dir, que és com si no n'hi hagués cap. En aquest sentit, que no hi ha treball que han fet i és per... Sempre m'ha cridat l'atenció de, ostres, què passa a les presons, perquè d'Estats Units, per exemple, la literatura del meu treball és basada molt en Estats Units, perquè és de l'únic que vaig trobar en aquest moment, i trobes coses que dius, ostres, criden l'atenció: com és el tracte entre l'intern i el funcionari, com tracta el funcionari a l'interna, com són els rols de poder, veure una mica en general. També, per exemple, les línies més generals del treball és veure les sancions més aplicades, les infraccions més comeses i també veure, per exemple, una mica de discrecionalitat i sobretot si teniu formació en perspectiva de gènere, com l'apliqueu, com no, si això incideix en el vostre dia a dia, si us han format gaire, si no us han format gens, que tinc entès que...

MR: Gens. Ja t'ho dic jo, ja t'ho dic.

M: I això, que em van dir fins i tot que us havien format més, per exemple, en el tema trans, que em va sorprendre perquè dius que és de lo més nou i de lo més bàsic no us han format que dius és lo que dona veu una mica en general.

FL: És on els grups de pressió estan fent més força. I si fan més força els grups de pressió que afecten els polítics, doncs, així reaccionen. Però en realitat reaccionen d'una forma que jo crec que és torpe. i que aplicar mesures que al mig termini tindrem problemes. Però bueno...

MR: Ja estem veient casos que s'està fent anar a l'ús el tema dels trans, que ho fan per un tema que és molt més tranquil·la la presó de dones, per molt que no una presó d'homes, on hi ha gent que ara està dient que... Que se sent, que arriba en el que *yo me siento mujer* i entra en la presó de dones quan verdaderament no... no tens ni que acreditar-ho, només que verbalment i clar, això acabarà sent un problema. I això està passant ja, eh? O sigui, que acabem de començar i ja està passant. O sigui que...

FL: Respecte de... del règim disciplinari. Jo vaig estar fa un parell d'anys, vaig participar, perquè em vaig proposar que em votessin per a la plantilla de Wad-Ras. O sigui, dintre de la comissió disciplinària hi ha un funcionari de base i un cap de serveis, a banda de l'equip directiu. Hi va haver un any en que vaig participar. Vaig demanar als companys que em votessin per ser membre de la comissió disciplinària. Aleshores, una de les coses que em comentaven des de l'equip directiu com a excusant-se és que el reglament disciplinari és de l'any 96. Aleshores, que...

M: Abans, abans, més del 81 sembla...

FL: Sí, el reglament... sí, perdona. No, té una part de raó. L'últim reglament és del 96, però el que són les faltes són de l'anterior. En qualsevol cas, el que venia a dir és que no s'havia adaptat a les noves situacions. Pot ser sí, però el dret ens permet treballar amb aquest reglament disciplinari. Una de les coses que jo demanava als equips directius és que es ponderessin altres variables per incrementar o reduir dintre del ventall que ens permeten les sancions. És a dir, una interna que era reincident en la mateixa falta, doncs incrementar-les. Per això no succeïa, o no succeïa com jo creia, en el sentit que l'equip directiu té ordres des de la secretaria per minimitzar tot el possible les sancions.

MR: Per això ens trobem on ens trobem ara, eh?

FL: Això és un dels problemes que tenim ara.

M: Ostres, doncs a dones, amb la quantitat d'expedients que hi ha aquí.

FL: Sí, perquè és que hi ha comportaments que no són molt problemàtics amb dones, però en el que són agressions físiques contra els treballadors i entre elles hi ha agressions que al mínim són contingudes. Estem parlant de Wad-Ras, no de la unitat de dones de Brians. És molt diferent. Perquè a Brians 1 ja és un penal, les internes estan penades quan ja van allà a dins. I llavors les interaccions entre elles són diferents i poden haver més agressions.

M: Això és un punt interessant perquè hi havia discrepàncies entre les dues entrevistes que teníem. I això m'ha portat bastant, perquè era una cosa que no sabia molt bé com...

FL: En les presons de preventius, que els interns... Jo vaig estar, també, a el Model, els interns i les internes encara no saben on estan. I la perspectiva que hi hagi una condemna

i tinguin que passar molts anys a la presó, o pocs, o tinguin que complir un temps, encara no la tenen clar. Encara estan... a veure si surt el judici, a veure si l'advocat...

MR: I la conducta també la tenen en compte, l'accidentat, de cara al judici... que no té res a veure, però és diferent, es comparteix diferent.

FL: Quan van al penal, ja tenen l'experiència i és diferent. Diferències entre homes i dones. Bé, jo quan vaig treballar a la presó d'homes, per on estava ubicat, no vaig tindre tant contacte. Però sí que tinc la percepció que els homes poden estar disconformes en una sanció. Hi ha el rol de masculinitat de... No sé jo, però jo me la como. M'explico? I a la presó de dones: - *Oh, això és injust, no...*

MR: Intenten discutir-ho tot més.

FL: I estan una mica revivint més, no tant l'acció que les ha portat allà, com la possible injustícia que elles valoren que sap que ha succeït. Després tenen molt el punt de comparar situacions que potser elles troben discriminatòries, però que elles no tenen la valoració jurídica o la valoració sancionadora. És a dir: - *Es que a mi me han bajado al especial i a las otras, que hemos estado en la misma pelea, las han subido*. Bueno, però és que hi ha circumstàncies que elles no coneixen. Aquesta senyora pot complir o no pot complir, no té res personal, o hi ha un tema d'incompatibilitats, que no poden estar a l'espacial, o mil coses. Però de seguida les dones, crec jo, no sé, fan més aquest judici de valor de això és just o injust i...

MR: S'enroquen molt en això, s'enroquen i s'enroquen i li donen voltes i voltes, mentre que els homes no.

FL: I la circumstància comparativa amb la interna amb la que s'ha pegat o amb situacions de fa 10 dies, amb una altra situació, que pot tenir similituds o no, però jurídicament la qualificació que fa no és la mateixa. - *Aquella hizo una cosa y ya está de permiso*. És que no té res a veure.

MR: És diferent. Jo he estat a penals, vaig estar 5 anys a Quatre Camins, vaig estar a la Secretaria i vaig estar a un mòdul "pozo" que se'ls hi diuen, i és el que diu ell. Ells ho fan i ja venen i diuen: -*Me voy a un especial*. Ells mateixos ja et venen i diuen el que ha passat. I ho compleixen si o si. No hi ha tants recursos. A les dones, és que ja és des del minut 1. Des del minut 1: -*És injust, és injust, és injust, és injust...* I són, en realitat, parlant en plata, són molt més pesades. I les sancions són molt més laxes amb les dones. Perquè sí, perquè també hi ha el tema de si estan embarassades, si no estan embarassades, si estan amb els nanos. Clar, elles també ho saben això, perquè jo he vist volar nens. En teoria és el teu fill, lo tienes que querer, però clar, saben que no poden anar a l'espacial. Llavors, en aquest aspecte sí que hi ha més bonisme amb l'aplicació de les sancions amb les dones.

FL: I ara et diré una cosa que diràs, que estic necessitant el curs de... Les dones són més ràpides en trobar els mecanismes de criteristes, d'això que diu Marta, d'estic embarassada i usen més aquests tipus d'eines, que els interns també les coneixen, però no, - *Yo lo he hecho, yo me la como, no se preocupe jefe, que jo pago la sanción*.

M: Per curiositat, has dit Model i Quatre Camins (MR) i tu, quina experiència tens a part de Wad-Ras?

FL: Jo he estat sobretot a la Model i vaig estar a quatre camins, vaig estar dues etapes, però amb mesos. Molt poquet. Les coneixem, totes les presons, perquè en la nostra tasca sindical les hem visitat totes. Aleshores tenim l'experiència de veure diferents centres en diferents ubicacions geogràfiques. Per exemple, ara mateix s'han obert la presó de Tarragona i la presó del Puig de les Basses, que igual que la de Ponent, són presons provincials amb tot el ventall que hi ha. Perquè és l'únic centre que acull a tota la província. Hi ha preventius, penats, homes, dones, joves, tot.

MR: Joves és la pitjor.

FL: A més a més, la Generalitat està fent una política molt matussera, no sé com dir-l'hi, i estan barrejant-ho tot.

MR: Els joves i els adults estan junts.

M: Hòstia, què fort...

FL: Aleshores, això genera problemes, i sobretot els interns que tenen problemes mentals. I amb el tema de les dones, que crec que és el focus del teu treball, la Generalitat també s'està portant malament, perquè fa un tractament de les internes cap a l'opinió pública, però en realitat és mentida.

M: És a dir, no fa res.

MR: És que estan maltractades. Les dones en el sistema penitenciari estan maltractades. Tu pensa, mira, com van tancar la model, el centre de la model van haver d'anar a Brians Dones, hi havia una espècie de separació, hi havia una infermeria. Actualment, si una dona es posa malalta, hauria d'estar tancada 24 hores perquè ha de compartir la infermeria amb els homes, no poden estar junts. Però aquí surten perjudicades les dones. La dona ha de estar tancada 24 hores. Com a molt la deixen sortir mitja hora al pati. Tot això per tancar un centre que no haurien d'haver tancat. Però aquí, a Wad-Ras és el mateix. Nosaltres, al centre, al final, al centre de les dones, una part ha quedat com el centre de les dones. El resta...

M: És centre obert.

MR: I clar, no vam mirar que les persones perjudicades eren les dones, no. Van mirar que tenien que fer com el centre obert i punt. Al final tenen unes mancances que a un centre d'homes no es tenen. Però de cara a l'opinió pública, ells tenen el gènere, ells tenen tot. - *Sí, sí, nos vamos a preocupar, vamos a tener una prisión*, però a l'hora de la veritat, no ho estan fent, no s'està complint.

FL: A més a més... Com que tenen molts mitjans, la Generalitat, per arribar al públic, fan una... fan una utilització molt fastigosa, fins i tot. La senyora Dolors Bassa va estar a la presó de Puig de les Basses, a Girona, a Figueres, i se la va abandonar, de que havia aconseguit una millora, perquè elles no sortien a la piscina, tenien dues hores i havien de sortir tres com els homes. Home, doncs no sé si has fet el gran logro, perquè a la piscina hi ha una en tot el centre. I mòdul d'homes, hi ha vuit i de dones en hi ha un. Tu guanyes una hora, aquesta hora, no és un tema homes versus dones. És que hi ha un mòdul de dones, i hi ha vuit d'homes. Però potser podries haver preparat, demanar altres coses. I

no ho has fet. Has demanat una hora de piscina. Home, potser podries haver demanat, no ho sé, que hi hagués alguna unitat de mares a la província de Girona. Perquè si una d'elles queda embarassada, la tindran que portar a Wad-Ras. I potser el seu entorn està a Girona. Per exemple, clar, és més econòmic baixar-la a Wad-Ras que tenir una unitat de mares, que no tenir una unitat de mares a Girona. Estem d'acord, però la demanda d'una hora més de piscina, és una mica ridícula, no? O per exemple, que donin certificats de formació del sistema del Servei d'Ocupació Català, que és perruqueria i estètica. A lo millor, a lo millor les dones de Wad-Ras, o les dones de Figueres, o les de Tarragona, o les de tot el sistema, volen arribar a algun curs del Servei d'Ocupació Català diferent, que no sigui perruqueria estètica.

MR: Està molt imposat, perquè són dones.

FL: A les hores, per què no has demanat això?

M: Totes les activitats, pel que he anat veient, estan molt centrades en coses que farien dones, per dir-ho d'alguna manera.

MR: Hi ha dones que t'ho diuen que: *-Oye, y yo porqué no puedo ser paleta*. Això els ho diuen elles. És veritat, jo no puc... Ara no sé com ho fan, però en l'època que van posar lo de treure's el carnet de conduir i hi havia dones que deien: - Es que yo podria llevar un Cabify. Clar, es que por eso no, avia'm. Aquí està centrat amb cuina i perruqueria i estètica. I hi havia gent que deia: *-Señorita, yo no tengo manos para pintar las uñas*, per tant, si elles mateixes saben, si ells saben, ja les veus també.

FL: I costura, però la costura no sé si és del SOC.

MR: La costura és de, no sé si es del CIRE.

FL: Sí, però no sé si és en titulació de sobre del Servi d'Ocupació Catalana.

MR: Jo crec que no, el Servei de l'Ocupació Català. Clar, però si... En tot cas, les hem de preparar, perquè quan surten a engagar el tal, que no hagin de tornar ni a delinquir i tal, i se'ls ha de donar unes eines. I en canvi, clar, perruqueria i estètica està molt bé, però clar, tot i això, - *Señorita, en mi calle hay 7 sitios donde la gente se hace las uñas. En mi misma calle hay 7 sitios en que se hacen las uñas. Si yo solo aprendo a hacer esto, cuando salga voy a tener que seguir...* Elles mateixes veuen que no és una sortida. Que queda molt bé parlar del gènere, dir que vas a fer una macro presó, però on és la macro? No està feta i continuen tenint moltes mancances. Això va ser el tema de les mares. Les mares han d'estar totes, i ara, clar, perden el vincle amb l'exterior. I a més, el departament de Mares tampoc està... Jo vaig arribar aquí el 98 i em sembla que només han pintat les portes. Els nens que estan al carrer, a més, els nens no estan presos. És el departament més tancat que hi ha. És un passadís amb portes, però, home... És un passadís amb portes que sí, tenen un pati, però amb la llum directa com que... és el fluorescent. Però que després, de cara a l'opinió pública venen que estan molt... amb el tema aquest, es preocupa molt i després de veritat no és veritat. I això repercuteix a tot. Si que és veritat que les dones són menys violentes, sí, però bueno, quan hi ha una interna que és violenta, és violenta. O sigui que... Les agressions... Hi ha agressions i hi ha agressions. És igual que... Ara ja en molt poquetes podria estar quan hi havia 400 i si et podien tirar lleixiu a la cara te'l tiraven, i si et podien tirar escales a baix et tiraven també. O sigui que... Però bueno...

FL: Per a les... les... internes de comportament que et donaran... Jo no el veig que sigui a Wad-Ras, que sigui molt dolent, vale? Però els perfils que hi ha delictius, l'altre dia que miràvem, a la presó de dones tenim 25% de la homicides i assassines.

MR: És un percentatge molt alt.

FL: Aleshores, clar que hi ha interns que fan curs, o fan...

MR: És molt alt el nivell de la gent que ho fa.

FL: Les persones que traspassen aquest llinar i arriben a una vivència física, és important. Com a mínim, el percentatge que tenim de dones és important. Després tenen un comportament normal, o normalitzat. Això sense comptar les que han fet altres delictes que són...

MR: Terroristes?

FL: Sí, com per exemple el tràfic de persones.

MR: Matar nens.

FL: La prostitució que fan... o sigui, el proxenetisme, clar, entre dones, això és molt heavy, i hi ha aquests perfils delictius. Després el seu comportament al dia a dia sol ser més normalitzat, són més col·laboradores, són molt més netes, això ho tenen elles a més, ho tenen de veritat. Quan hi ha una interna que no ho fa bé, això de seguida... - *Mira, aquesta...*

MR: Sí, això és veritat.

FL: No, sí, és veritat. Tu pots... ara mateix tenim... el llenguatge també el volen canviar. Des del departament i des de... no a les habitacions, no. Si tu no pots obrir des de dins, són cel·les. No canvien les coses perquè no. Tu pots obrir ara una cel·la a Wad-Ras i amb 8 internes, bé. Bé, tu podries fer una cel·la a la Model, amb sis tios i l'olor...

MR: No, no, no.

FL: Aleshores, i fins i tot amb dos tios a Quatre Camins, i s'ha de ventilar un poc. Aleshores, disciplinàriament és més fàcil, però també és cert que, com deia Marta, es tendeix a minimitzar-ho tot el més públic. A més hi ha una discrecionalitat per part dels comandaments.

M: Això volia preguntar, que el tema de la discrecionalitat, només els comandaments o també els funcionaris? Ara que estàs parlant d'això.

FL: No, no, un cop el funcionari ha fet l'informe, s'ha fet tot el procediment sancionador, tant el que és més extens com l'executiu, qualsevol. Després hi ha una discrecionalitat per part de la direcció del centre, que diu: - *Bueno, per això, per sobre això, t'aixequem la sanció.* A vegades dius, ja, ara podem fer un comunicat, que era, com us deia, cada dia és Pasqua. Perquè, clar, no és que a Setmana Santa, aixequem les sancions. No és que arriba Nadal aixequem les sancions.

MR: Si és que arriba el dia que és jueves i ha llovido, ha salido el sol. Per qualsevol motiu, aquí a Wad-Ras, s'inventen i clar, aquestes sancions, potser no haurien d'haver-les aixecat a la Setmana Santa, potser diuen, bé, són quantes que estan sancionades a Setmana Santa? Les movem. Però clar, a elles no els hi diuen això. Llavors, després quan tens aquesta conversa amb elles et diuen: *-No, no, que a mi me las quitaron en setmana santa.* I fan molt aixecament de sancions i clar, al final surt gratis. Aquí hi ha dones...

FL: Després, mira, ara mateix, hi va haver un cas que anaven a baixar aquí el cap de setmana. Eren, no sé si... perquè per una mateixa tipologia tu pots aplicar diferents sancions. Pots aplicar 5 dies continus, 7 o fins a 14 dies seguits d'aïllament en cel·la o pots aplicar 7 de cel·la al cap de setmana. T'aplico 7 dies d'aïllament en cel·la continuats o 3 caps a la setmana. *- No es que me pusieron 10 dias, pero es que 10 dias es mucho. - Bueno va, te lo cambiamos por fines de semana alternos.* No és continuat i ells se senten aviat alleugerides, no? Però no els estàs fent un favor.

MR: Perquè no estan veient que estan complint perquè han fet una cosa malament. I ja es pensen que baixen a descansar.

FL: Clar, a més a més, hi ha aquesta sensació que bueno, estic dos dies, estic el cap de setmana en una cel·la sola. Aleshores, no estic amb els... amb la resta d'internes, a l'habitació, que m'han entrat a l'habitació... Totes aquestes coses que són més, diguéssim, de convivència difícil, d'acord? Llavors ho tenim bé. Si son 7 dies continus, *- Pues 7 días continuados, ya me agobio.* I hi ha una altra qüestió, que es con que a una li van a canviar 7 dies para 3 caps de setmana, que puedo negociar: *- Señora directora, cambiéme esto por esto, que me va mejor.* A tu et venen el Mossos 180 i no et pregunten a quant vols pagar la sanció. La sanció és aquesta. Llavors, entrar a la negociació de com vols que t'apliquin la sanció és una mica, com ridiculitzar el reglament disciplinari Com a mínim a dones, que està succeïnt. És clar, hòstia.

MR: En general està succeïnt a tot arreu perquè si no, no estaríem amb els nivells d'agressions que tenim. Si els interns veiessin que s'aplica el Reglament Disciplinari i que les sancions són aquestes i que es compleixen i que no hi ha... No passaria res el que està passant. Però a dones, que l'afegit encara és més notable. Sobretot a la presó, eh.

FL: Mira, ara que ho dius... A la presó, a joves em van explicar, la persona de joves em va explicar, en una de les visites que fem, i ens diu *- Hòstia, la directora no sabeu què ens ha fet aquest Nadal.* I jo, *- Què ha fet? - Doncs ens arriba un mail a la directora, a tots els caps d'unitat, que tenen un nivell entremig, que, què ens semblaria que per Nadal amnistiéssim totes les sancions.* Això té una doble explicació, però bé, ara anirem. Al cap d'Unitat li responen que no. Perquè clar, ja han estat partiéndose la espalda amb el tio ahí, llavors, no pots dir que el dia X aixequen les sancions a tot el centre. *- Vale, vale, vale, no queréis.* Al cap d'una setmana, tots amnistiats. Va ser la direcció i els va aixecar tots els expedients que tenien. No passa res perquè... contínuament tenen...

MR: Ja n'hi ha més, no passa res perquè qui la lia, la lia constantment. Però que en aquest aspecte fan perdre...

M: La credibilitat.

FL: Per què succeeix això? Per diferents raons. Primer, arriba Nadal i no vull tindre que està escoltant els interns: - *Oiga, que la sanción que tal, que viene familia...* Això és un, que no els estem fent cap favor. L'altra és que la secretaria tenia una idea naïf, infantil, ridícula de bueno, si no hi ha unitats, si no hi ha cel·les als DERTS, no tindrem, reduïrem els tios que estan al DERT. Tu tens que adaptar les circumstàncies a l'evolució de la població. És com dir, bueno, jo tinc una població, una ciutat de 100.000 habitants, tinc que construir un hospital i com que no vull tindre gent a l'UCI, doncs faig una UCI de dues habitacions. No. Tu te'n tens la UCI per una població de 100.000 habitants, i si després la tens que tindre buida, de puta mare. Però si tens una pandèmia o tens problemes, necessitaràs aquella UCI. Això tu l'hi expliques a la població i diu, està flipant. O per exemple, un bomber. Nosaltres tenim una població de 100.000 habitants i necessitem un parc de bombers amb 3 camions. Si els hi posen només un camió, algun dia em cremaré. Doncs, això és el que han fet amb els DERTS. I clar, contínuament tenen que amnistiar sancions, perquè no hi ha lloc per complir les sancions. Fixa't en quina tonteria estem. Però així ho han fet.

MR: Però són presons noves, també, són noves. Ja sabien que... s'han fet... perquè, a veure, és com si volguessin que acabi desapareixent el règim disciplinari.

FL: Sí.

M: Llavors, una pregunta, que em queda gaire clar, perquè a mi m'han explicat fins ara és que el règim comença amb un "parte", que això s'eleva al Cap de Serveis que hi hagi, ja estigui al centre...

MR: No, no, el cap de serveis és el que està de servei. Si jo faig un "parte" pel matí, l'ha de fer el cap de serveis del dematí.

M: Li passa al director, que fa, potser, una qualificació provisional i després passa a la comissió disciplinària. Quan vosaltres decidiu les sancions, per exemple, decidiu quina infracció, com tipificar-la com no. Tot això d'aquí, teniu algun criteri? Per exemple, és que... Això d'aquí no em queda gaire clar, perquè estem anant, diguéssim, a l'aplicació del... de l'aïllament, com si... em dona una mica de sensació que com si fos la bàsica i l'única que s'ha d'aplicar.

MR: No totes els partes acaben amb aïllament. Tu pensa que a lo millor hi ha un informe, és un informe, i a aquesta interna tu li dius que: - *Tens un informe, perquè m'ha faltat al respecte, perquè li ha trobat haixis, que li ha...* per mil coses, i aquestes internes no van aïllament. Això es baixa, en teoria, al tècnic jurídic, que era el que feia la qualificació, no ho sé molt bé, el tècnic jurídic fa la qualificació provisional, però no tot acaba en aïllament, hi ha moltes sessions que acaben en privació de passejos i moltes acaben sobre sobreseïment i algunes també acaben anul·lades, però no tot acaba en un aïllament. El primer és fer el plec de càrrecs, després de fer el plec de càrrecs, les internes el reben, poden al·legar davant de la junta de règim. Després de la junta de les al·legacions es passa la proposta d'acord sancionador, davant de la proposta d'acord sancionador, poden tornar a demanar o al·legar davant del jutjat de vigilància o davant de la comissió disciplinària i després es passa a l'acord sancionador. D'aquell acord sancionador, elles tenen, poden interposar un recurs d'alçada al jutjat de vigilància. Quan arriba la resolució, tenen un recurs de reforma també al jutjat de vigilància. Tot això que estic dient poden passar 5-6 mesos.

M: No, ja, ja, la justícia ràpida precisament no és...

MR: El que et vull dir és que està tot... estan molts clars els temes de seguiment. I això et parlo, que jo durant l'any 91 treballava a la Junta i no ha canviat, que estem en el 2024.

M: Com es decideix la sanció?

FL: A veure, abans que quedi clar, que el sistema sancionador és un sistema com el penal de contradicció. És a dir, les internes poden al·legar, explicar...

M: Poden obrir el servei jurídic que tenen allà, al SOJ.

FL: No és que sigui el funcionario ve esto y te cae.

MR: No, no, no.

FL: Vull dir, que hi ha per al·legar per escrit, verbalment... Aleshores, com es decideix? Hi ha un instructor, que no és funcionari de vigilància.

M: És el director?

FL: No, no. El director pot aplicar unes sancions executives, però després hi ha un instructor, que és normalment del grup B, és un tècnic mitjà, que fa tota la instrucció del procés, tot i que la comissió, que fa les entrevistes i tal, però a l'acord sancionador el redacta ell. Per tant, hi ha separació de poders, per dir-ho d'alguna manera, que no és tot això i tal. Què passa? Que hi ha sancions executives per situacions molt greus. I llavors les decideix l'equip directiu ja, en una comissió disciplinària executiva. Però que el procés té contradicció.

M: La pregunta, dic. En el tema de les sancions: tú mateix m'has dit que hi ha tipificades un seguit d'infraccions i que diuen: per les infraccions lleus, tal. Per les infraccions greus, hi ha un catàleg més ampli de sancions. Com es determina això? Hi ha criteris? És una mica... no vull dir arbitrari però...

FL: No, però hi ha una sèrie de... Hi ha un historial, més o menys el que es va aplicant, i més o menys la comissió disciplinària per aquest fet, més o menys, 5 dies de passeig, de pati o 10 dies de pati. Es va una mica... No hi ha un catàleg, però més o menys, diguéssim, l'equip directiu ja porta un historial de com va sancionant. Què passa? Que al llarg dels anys, i amb aquesta intenció que no hi hagi aïllaments, l'aïllament en cel·la és una sensació que s'ha anat reduint a la mínima expressió.

M: A Wad-Ras diríeu que no s'aplica massa freqüència?

FL: No, han de passar coses molt greus perquè passin. Amb els homes és més greu, perquè l'altre dia ho deien a la concentració. Fa anys tindre un arma, una arma blanca, casolana automàticament suposava la sanció evidentment, però acabar, o sigui, modificar el règim de vida o sigui, un tio que...

M: Regressió en grau

FL: Regressió de grau, vale? O sigui, un tio que li trobava en un pinxo, automàticament hi havia una proposta de primer grau. Per què? Perquè aquest tio que tenia un arma que podia fer mal, molt mal a un altre intern o a un treballador, doncs se li aplicava un règim de vida més estricte per tenir-lo controlat. Això no succeeix ara perquè li apliquen un primer grau a un article 10 a un intern, l'intern la té que fer, la té que fer amb cara i ulls. I s'estan trobant armes i això suposa una sanció, però no és la sanció que hi havia abans.

MR: No suposa la regressió en grau.

FL: Que el règim de vida no és una sanció, vale? Però suposava tenir-lo més controlat en un règim de vida diferent i a més a més la sanció.

MR: I els beneficis. Si tu estàs a segon grau podries tenir uns beneficis que si t'anaven regressant..., no?

FL: Tot això no passa, són les coses que nosaltres veiem que ens posen en perill perquè no tenim eines.

M: Per la determinació dels dies, de les sancions, això ho debat a un general de la comissió disciplinària?

MR: Això és debat a la Comissió Disciplinària. I pensa que després ja les faltes molt greus sempre aniran acompanyades de l'aïllament en cel·la o el cap de setmana. Les greus poden anar acompanyades d'aïllament en cel·la, també poden anar a la PPAR, que és una privació de passejos, i les lleus sempre aniran amb una amonestació o un sobreseïment. Llavors, sí que hi ha, o sigui, el 108, 109, 110, i després el 121, 122, clar, no és el mateix el cas en que la interna, que li ha donat 10 cops de puny a una altra interna, que la que li ha donat un cop de puny a una altra interna. Això també en compte. La reincidència, si és una persona constantment agressiva, que dia sí, dia també busca el... No és el mateix que una persona, que per un dia puntual, per un tema puntual, ha tingut aquesta... Tot això es té en compte a l'hora de...

M: I també factors personals de l'història de la persona, no sé, m'invento, eh? Jo què sé, doncs, que està passant per un mal moment. M'invento que ha arribat una mala notícia a nivell familiar.

MR: Això no s'hauria de tenir en compte. Perquè tu vas pel carrer i tens un mal moment i li pegues un cop de puny a un Mosso, al Mosso li donarà igual que tu tinguis un bon moment o en un mal moment. Tu ja saps que això no ho pots fer. Això es té en compte, però en realitat no és legal tenir-ho en compte. Perquè a més, hi ha mitjans. Si tu tens un mal dia, tens un munt de professionals al teu abast a qui pots explicar la teva situació, abans d'arribar a un... No?

FL: Sí, sí, sí, és que...

MR: Això és el que tindria que ser. I... Bueno, el que passa és que sempre acabem amb el de sempre: el bonisme. Doncs abans, amb el bonisme és començar per donar. Si tu un dia deixes... És com els nens. Si tu tens un nen que un dia la fa i et penses: - *Bueno, no li diguis res perquè...* a l'endemà la farà més gran. Aquí és el mateix. I a les dones aquesta, que són més retorçades, perquè és així, i doncs si un dia agafen aquí, l'endemà volen això,

i l'endemà volen això. I al final tot això, en lloc de ser com que ho han tingut en compte, que no estàs bé, és una obligació que té el centre cap als interns. O sigui, al final ho troben com: - *Es tu obligación hacerlo así*. No entenen que pot ser ha sigut tenir en compte que la persona pot tenir un mal moment. No. Perquè aquests mals moments ho fan ja, com si fos un dret. Les coses excepcionals es converteixen en drets. Això és un problema.

FL: Després, de fa 10-15-20 anys cap aquí, han canviat moltes coses. Als centres s'han donat més eines que no tenen una contrapartida en com les gestionen. Per exemple, a dones ens van dir que tenien més de 20 trucades a la setmana. Quan vaig entrar a la Model tenien 5 trucades a la setmana i...

MR: Molt em sembla. Jo quan vaig estar a Quatre Camins, tenien dues trucades al mes. I no et pensis que tothom les gastava, perquè aquesta gent no. A més, és que el reglament parla ben clar. La gent que en teoria farà trucades, és la gent que no comunica. Aquí està comunicant la gent i tenint 20 trucades a telèfon.

FL: Que no està malament, que no està malament que pugui comunicar amb la família, però tu comuniqués amb la família, t'acaben entrant, o tens un pollastre amb un *vis a vis*, lo que pasó ayer. Com que les comunicacions són un dret de l'intern, per a què es suspenguí una comunicació o per a què se li apliqui una limitació de les comunicacions, ha d'haver-la liat molt parda.

M: Ostres, doncs a les estadístiques que he estat estudiant del 2022, que tinc les del 2022 i 2021, mirant des del 22, crec que es van aplicar 4 vegades i a homes, no dones.

MR: És que és molt difícil. A més a més, a dones, mira, jo em vaig trobar un dia a comunicacions, que estaven pegant la dona. I vaig haver d'intervenir, vam haver d'entrar, van haver d'entrar els Mossos perquè li estava fotent una pallissa... però és que quan va sortir la dona va dir que ella no volia denunciar. I que ella el perdonava perquè l'estimava i que el seu marit la pegava, era perquè l'estimava. A si mateix t'ho estic dient, així, va ser una dona que en Lluís deia, mare mia... Pues aquesta senyora no va voler fer l'informe i va quedar tot sobresegut.

FL: Ara tenim una, això dels drets dels interns, clar que tenen drets, com diria, no és que se'ls tinguin que guanyar, però tenen que servir per alguna cosa. No poden ser drets perquè sí, ara tenim una senyora que esta a la unitat de mares, que no estava en unitat de mares. Però com tenia criatures, va dir: - *Ah, doncs per estar millor, per jo estar més còmode, em faig que entrin els nens*. Sí, però és que el dret no és de la mare. El dret és dels nens. El legislador, quan va determinar que els nens fins a 3 anys podien estar amb la mare, no estava pensant en la mare.

M: Estava pensant en els fills.

FL: Estava pensant en els nens. Per tant, si tota la plantilla de dones, ho sabem, la direcció ho sap, que aquesta senyora està utilitzant aquests nens per estar en una unitat més còmoda i no estar en règim ordinari, i probablement està perjudicant els nens perquè el seu comportament i el seu tracte amb els nens no és el més adient. I està utilitzant tots els recursos com guarderies, tot això, perquè els treguin. O sigui, ella els vol tindre a dins, però després no, que vinguin la família, que vinguin la família a buscar-nos, que vagin a la guarderia, que vagin aquí, que vagin allà. I jo estic papajunejant, però dormint a la

meva unitat. Això és un utilitarisme dels mecanismes que tenen les dones, sobretot per estar en una millor situació. Però que està perjudicant els nens. Doncs l'equip directiu hauria de ser més expert i fer un informe a l'ADGAIA i dir: - *No, aquests nens no estaran millor si estan en la mare. Això per això, per això i per això.* No és que això sigui una sanció, però hi ha una idea naïf de com s'ha de tractar a les internes que fa que els hi gratis tot.

M: Abans has comentat el tema de la discrecionalitat. Jo una de les coses que estic estudiant al treball és sobre si, per exemple, totes les infraccions comences acaben en *parte* i acaben incoant un expedien. Però també has esmentat la discrecionalitat en el sentit de, certs casos no interessin, em podeu explicar una miqueta més això?

MR: Jo tot el que considero una infracció, tot, jo faig un informe. Sempre. Un idiota, un home, tot. Perquè considero que s'ha de fer complir el règim disciplinari penitenciari. I si tots féssim això, no estaríem en aquesta situació. I considero que no hi ha excepcions. Si després aquesta persona, la comissió disciplinària, considera que ha tingut un mal moment, que li tregui la sensació. Però jo crec que s'ha d'informar de tot el dia a dia de les persones. S'ha d'informar de tot.

FL: Què succeeix? Que si l'equip directiu, les faltes de respecte al funcionari i la funcionària del mòdul, ho deixen, perquè també està com a infracció, en una amonestació, perquè et diu: - *No, si solo te ha dicho hijo de puta...* Vale, al final la gent s'inhibeix de fer informes i clar s'entra en una tendència que no està bé. I després hi ha una altra circumstància la sanció de privació de passejos i actes recreatius, què és? Què és? Per que a dones no fan la migdiada. És a dir, tenen uns horaris i tot el dia, han d'anar a activitats. Funcionar, funciona, però la privació de passejos i actes recreatius es limita a la mitja hora que tenen de pati. I a més a més, si tenen que comprar alguna cosa a l'economat, ve l'auxiliar i els hi compra. Per tant, la sanció...

MR: És per nosaltres.

FL: Bueno, la noia es quedarà a la cel·la mitja hora i no baixarà al pati. No baixarà al pati, però si hi ha teatre aquell dia, anirà el teatre. Si hi ha karaoke, anirà el karaoke. Que aquesta no és una activitat formativa. És recreativa. - *No, però això és de les activitats del centre.* Ja, seran les activitats del centre, però aquesta senyora tindria que estar sancionada. O sigui, perquè si no, és mitja hora al dia, la sanció.

M: És a dir, que són una mica sancions que es fan així per...

MR: El tema de Wad-Ras és que té una..., és una presó molt antiga, que les dones només estan al pati mitja hora pel matí, que durant el matí podrien estar-hi més, però no. Però a la tarda, per la limitació de la llum i per seguretat, al pati només surten mitja hora. En els altres centres, les internes poden estar al pati des de les 4 hores. Tenen menys activitat, però hi ha més pati. Aquí no, però per un tema de l'estructura de la presó, perquè això no té res a veure amb un tema de t'has portat malament. Si la interna s'ha portat malament i li has de dir què s'ha de fer.

FL: Però, el dia que hi ha Karaoke, hi van.

MR: Si no les deixes anar, tens un problema a tu.

FL: Tens un problema perquè les han acostumat. Les han acostumat, perquè la sanció de PPAR només és el pati. Però si realment fas una lectura literal, és... privació de passejos i actes recreatius.

MR: Primer són de passejos i actes recreatius. La biblioteca no és un acte recreatiu. Jo per exemple no les deixo anar a la biblioteca. Si estàs sancionada, estàs sancionada.

FL: Sí, però al final què és? Només compleixen realment la mitja hora de pati. Per tant, és una sanció absolutament lleu.

M: Que és de les més aplicades.

FL: És de les més aplicades, que em meto 14 dies, però... Estaré 14 dies sense baixar al pati. Però després vaig al gimnàs, perquè l'esport s'ha de fer. Sí. S'ha de fer esport. Al meu parer, l'única activitat que no s'hauria de limitar és l'escola o les formacions...

MR: O les formacions, o els tallers.

FL: Les formacions i els tallers laborals. Però tot el que sigui el zumba, totes aquestes coses, o el taller de macramé, tot això, realment, si tu fas una lectura estricta, tot això ho hauries de limitar. I no és que nosaltres tinguem una visió punitivista del reglament, es que si no s'apliquen correctament això genera...

MR: Reincidència.

FL: Reincidència, genera bucle, genera impunitat i ja està.

MR: A més a més en teoria tu tens que ensenyar-los-hi, és com el, aviam, tu tens que ensenyar-los-hi unes normes de convivència, uns drets, unes obligacions, perquè quan surten a l'exterior, després de complir una pena en privació de llibertat, han de saber que en la calle no todo vale. Si tu vas al carrer i pegues a la primera o segona persona que et passa per davant, això té unes conseqüències. No els hi pots dir, no, és que tot val. No és la manera. Amb els expedients disciplinaris també s'intenten reconduir les actituds que al carrer poden comportar-te... O sigui, estàs reeducant-les. Si aquestes, tots aquests informes, i aquesta reeducació que està prevista al reglament, tu la deixes: - *Va, no passa res*, aquesta persona no està aprenent que el que fa està malament. I llavors consideren que és una conducta normal, i no és normal aquesta conducta.

M: Això em fa pensar que un dels elements que em va comentar el Manel quan el vaig entrevistar és que a vegades, en el moment que es produeix l'acte, sobretot per infraccions més lleus en que no hi ha violència, perquè per ell la violència és una cosa que sempre arriba a la sanció, que es feia una mica com mediació, per dir-ho d'alguna manera, quan no s'incoa el parte, això passa sovint? Passa en general?

MR: Ninguna.

M: O veieu alguns altres funcionaris fer-ho?

MR: És el què diu el meu company, que quan veus que tu fas un informe perquè l'interna t'ha dit que eres una hija de puta, que la hija de puta no va en la camisa, m'has faltat el

respecte, i veus que no passa res, pot ser l'endemà et diuen filla de puta i li dius: *-No, hijo de puta, eres tu. I al final què passa? Al final és que et vas desencantant. Jo porto 33 anys i encara així jo faig els partes, eh? Però arriba un punt que si poses a mirar tot el desplegament que després fan amb les sancions, et donen ganes de dir: - Bueno, doncs en comptes de mirar cap aquí, miraré cap allà. El que passa és que en teoria no ho haurien de fer, però es que al final ells mateixos és el que volen aconseguir, que al final tot sigui per mediació i que no es quedi res per escrit. Però això és un error perquè no estàs ni reeducant, ni estàs fent la teva part que t'obliga la Constitució espanyola.*

M: Per què aquesta mediació, en què consisteix?

FL: Ara anem, perquè a Wad-Ras no hi ha equip de mediació, però a d'altres centres sí. Són equips externs que es dediquen a mediar. Però hem de ser conscients que això és un *invent de la casera*. A veure, la mediació serveix a l'àmbit ordinari a la societat, perquè a la societat hi ha persones que són respectuoses amb les normes, però tenen una disputa: veïns, o una disputa de trànsit, una disputa del que sigui. I en comptes d'anar a la via judicial, se'ls proposa fer una mediació. Si amb aquesta mediació es resol aquest conflicte, és un mecanisme més econòmic i menys agressiu per a totes les parts. I això està bé, però per un de les bases que són persones que són respectuoses amb les normes. Ara traslladem aquest sistema dins d'una presó. No funcionarà. Per què? Perquè jo continuo a la disputa, com al carrer, una la disputa de convivència. Potser aquesta sí que podria funcionar.

M: Amb les lleus, diguéssim.

FL: Sí, però és que això... És clar que hi ha disputes en un moment, perquè tu el poses en una cel·la a dos tios i al final: *-Bueno, tío, tira de la cadena o fuma per la ventana...* Dos centes mil coses que succeeixen cada vegada que toques una cel·la. Però hi ha una part dels conflictes que hi ha dins les presons que no són, diguéssim, equilibrats. És a dir: *- Jo sóc un tio potent i tu me vas a entrar en droga. Vaya, tu mujer se va a poner en contacto con la mía y le va a dar un paquetito y tu lo vas a entrar. - Pues yo no hago eso. - Vas a hacer eso o sino te pincho.* Això queda que en una conversa, que no passa res, però el dia següent li foto dos clatellades. I el tio s'acollona i abans de que arribin els funcionaris li dius: *- Y ahora cuando vengen los guardias, nos vamos a mediación.* I aquí no ha passat res. Arriben als equips de mediació: *- Què ha passat? - Una disputa per les bambes, veritat que sí?* I el tio que ja porta l'ull blau diu, *- Sí, ha sigut per les bambes, però ja està arreglat, guàrdia, ja està arreglat.* No estem en una situació normal, per tant no pots aplicar el que funciona al carrer en un àmbit que pot ser hostil, en què hi haurà elements que no es comportaran. A les hores, això no pot funcionar. Ens estalviaríem moltes problemes d'aquests si les cel·les fossin individuals, per exemple.

MR: Clar, es que tu pensa que en el tema de dones també s'ha millorat aquesta problemàtica i ara ja està molt bé. Jo, quan vaig arribar a Wad-Ras, hi havia cel·les de 16 dones. Un lavabo, 16 dones.

M: I tampoc són gaire grans, les cel·les...

MR: Precisament no. I per regla general, i a vegades són més de 12, ara van per allà. I sense dutxa, eh? Estic parlant de 16 dones, en un lavabo i sense dutxa, que després havien de sortir a una presó on l'aigua calenta no arribava per tothom, i cada dia havies de començar fent recompte, per una sala diferent, perquè totes tenien dret a tenir l'aigua

calenta. Per això et dic el tema de la gènere, que amb el tema de les dones, aquí no hi ha cel·les de dos, que és el que hauria de ser, cel·les de com a màxim d'un o de dos, i totes amb dutxa. I no ho tenim, això. Això ho tenen a l'especial. Per això, de vegades, el baixar a complir sanció, té que estaràs sola i amb una dutxa que et podràs dutxar quan a tu et doni la gana. La resta d'internes que estan a dalt no tenen aquesta, els horaris de dutxa és a tal hora, a tal hora, punt. Això vol dir que el tema de gènere, les dones amb això estan molt perjudicades, perquè a les presons antigues com els Quatre Camins, no tenen dutxa. Bé, em sembla que alguna ja té dutxa, però no tenen dutxes però hi ha dos internes, com a molt. Els més conflictius, és una intern per cel·la. Ja et treus la part de la convivència, les dones, els hi agradi o no els hi agradi, han de conviure perquè és que no tenim més lloc.

M: Quantes internes poden haver per cel·la?

FL: A Wad-Ras tenim les cel·les de residència fins a 8.

MR: Fins a 8, sí, sí, fins a 8. Però cel·les que són el mateix, amb un lavabo, que bé, dins del que cap el lavabo té la seva porta i està cobert. No està que obres la porta i... Per això et dic que en el gènere són molt hipòcrites, perquè t'ho diuen i verdaderament jo com a dona, el que dic, estan molt pitjor. Tenen... tenen els mateixos drets, estan millor, perquè són més tranquil·les, però el tema de la neteja és perquè elles mateixes són netes, però verdaderament estan més discriminades i estan pitjor que els homes.

M: Vaig mirant una mica que no em deixi res important. Us volia preguntar, individualment cadascú, si em podríeu dir quina creieu que és la infracció més comesa dins del que és Wad-Ras. Perquè per exemple, m'heu estat explicant que vosaltres, des de la vostra experiència, a Wad-Ras, l'aïllament en cel·la no és una infracció, perdó, una sanció massa freqüent.

MR: Ara sí, eh? Fa uns anys no, eh, però des del bonisme, aquest que portem un any i mig instaurat, gairebé cada dia a l'especial hi ha gent complint sanció.

M: Més o menys, quines proporcions diríeu de les sancions més aplicades?

MR: Aquí el PPAR, i l'amonestaicó també, però la més emprada és la de la privació de passejos i els actes recreatius.

M: Jo el que he trobat és que les dones, efectivament la sanció més aplicada, és la privació de passejos, però en el cas de l'aïllament no sé si ho recordo bé ara, que ho estic dient de memòria, el 42% del total de sancions imposades durant l'any 2022, que considero que és bastant... personalment una mica elevat, potser...

MR: Però a Wad-Ras o a la resta de presons?

M: No ho tinc, per presons.

MR: És que, com et deia ella abans, una cosa és un centre preventiu, una altra cosa és Wad-Ras, que a Wad-Ras, d'allí, les tenim tot el dia fent activitats. Clar, mentre estan fent activitats, no estan al pati. Que el pati és un niu de conflictes. Clar, les presons, si te'n vas a Brians 1, te'n vas a Tarragona, te'n vas a... pràcticament està tot el dia al pati. Clar, ja

no només amb els funcionaris és inclús el... entre elles, és més fàcil que si estàs avorrida perquè estàs tres hores tirada i no saps què fer, que vagis a...

M: A xinjar.

MR: D'acord? Clar, aquest aspecte el millor sí, però a Wad-Ras, ja et dic jo, que... Últimament sí, eh, però és pel tema aquest, pel tema del bonisme. Però la més imposada és la privació de passejos.

FL: Pensa una cosa, Tarragona, Lleida i Girona, només hi ha un mòdul. Aleshores, tampoc no hi ha DERT... I només hi ha un mòdul. Tinguin un bon comportament, com un mal comportament, estan allà. Però això, no és gens bo per les internes que es vulguin portar bé. Això succeeix amb els homes també, però com que hi ha diferents mòduls...

MR: Es poden acabar separant.

FL: Clar, el que sempre ha funcionat és la gradació per mòduls. Això a l'administració no li agrada perquè si tu tens un mòdul bo, evidentment tens un mòdul dolent. El que històricament havia sigut el "pou", l'administració vol acabar amb els "pous", vol que tothom tingui tots els avantatges. Però això és ridícul, perquè amb un nen, si tu tens 10 nanos en una classe, els que es comporten bé podran anar a les colònies, i els que no es comporten bé o no treuen bones notes, no aniran a jugar a futbol a la tarda, per dir-ho d'alguna manera. Doncs és igual, exactament igual. Si tu iguals tots els mòduls del centre, no hi ha avantatge. No fa falta que no em comporti bé, perquè tindrà la piscina igual, tindrà el gimnàs igual, tindrà les activitats igual. Doncs això passa amb els homes. Amb les dones passa en major mesura perquè no hi ha gradació. Només hi ha un mòdul, no hi ha gradació. I si no hi ha gradació, la que es comporta malament no té límits i la que es comporta bé no té avantatges.

M: És a dir que, des de la vostra perspectiva, la manca de classificació és el que podria aportar aquella més quantitat de conflictivitat.

FL: Clar, es que la dada que ens has donat tu és molt heavy, perquè si de totes les sancions el 40% són d'aïllament en cel·la...

M: És que és molt alt, em vaig pensar que potser s'aplicarà...

FL: Però és un percentatge, no vol dir que hi hagi... Si tu compares amb població, potser hi ha menys sancions en la població femenina que en la masculina, en números.

M: Sí, sí, en la població masculina passa pels 50%, d'aïllament en cel·la.

FL: No, però no aïllaments en cel·la, en termes generals, sancions de tot tipus. Hi haurà més conflictes entre homes que amb dones. Però amb dones hi ha més aïllament en cel·la, perquè hi ha menys gradació, fins i tot amb els homes. Per tant, la conclusió, pel meu parer, és que l'administració està sancionant més a les dones. I aquí vull fer una diferència. Els professionals no tenim ganes de fer sancions, no tenim ganes de fer partes. No tenim ganes de revolcar-nos amb un tio, ni amb una tia. No tenim ganes, val? Si tant de bo estiguéssim tot el dia menjant donuts, no? Com els policies de *los Simpson*. Sí, sí.

M: És el mateix que em va dir l'Àngel, el de Brians, per això em fa gràcia l'expressió.

FL: Sí. Es que hi ha una intenció o una mala intenció per part de l'administració de donar una imatge al funcionariat que són els vigilantes con cuernos i tridente que van a maltractar a los internos i la presó és duríssima perquè clar... Volen traslladar aquesta imatge a la societat. Que no és veritat. Els funcionaris volem anar al centre, garantir-li tots els drets als interns i a les internes, que puguin sortir, que puguin dutxar-se, que puguin menjar, que tinguin la medicació, i que no hi hagi conflictes. O sigui, tan de bo la nostra feina dpos rutinària, en el sentit de patis, activitats, cap aquí, cap allà, xerrar amb els interns, perquè nosaltres fem una tasca de mirar-li els ulls a les internes i dir bueno, és que...

MR: Fem de papa, de mama, de tot.

FL: Es que ha anat a comunicar i torna a plorar perquè ha tingut una discussió amb el fill o amb la parella: – *¿Que te ha pasado? Y tal...* Tot això ho fem. L'altra part, la sancionadora, tant de bo no existís en el sentit que no ho haguéssim de fer, però és clar, tenim l'obligació de posar-hi límits. Des de les coses més petites, fins a les més grans. Límits de... Ha sortit de la cel·la i no portava tot el necessari per fer les activitats. – *Ah, abreme otra vez, que me he dejado...* – *No, no te abro.* Per ser funcionaris a presó has de saber dir que no. – *No, no te abro.* – *¿Y por qué no me abres? Si la celda está ahí.* – *Ya, pero si te abro ahora, mañana te volverás a dejar las cosas en la celda. I tu has d'aprendre, que surts de casa, i ho has de portar tot, per anar a l'escola, per anar a l'institut, per anar a la universitat, per anar a treballar.* I és el mateix. No pots tornar enrere. Aquesta és la tasca d'educació. Però per això no li fas un parte a la interna. I tot això ho portes a la motxilla tu. Però quan fas un parte, hòstia, comissió disciplinària, hòstia, direcció, mireu-vos-ho. Perquè, o sigui, jo he perdut el meu temps, les meves ganes per fer això. Clar, ja ens agradaria estar al despatx tot el dia xerrant amb els companys. – *Y mañana vamos a hacer una barbacoa.* Vull dir, ens agradaria estar... No tenim que fer això i perdem molt de temps fent partes, molts papers.

MR: I cada vegada més, però és per això, perquè s'han agafat coses que les han agafat com un dret. Coses que són extraordinàries, les s'han normalitzat. I quan tu normalitzes la una actitud, això només porta problemes.

FL: Després hi ha grups de pressió que volen tergiversar les coses.

M: Com quins diu?

FL: Iridia, l'Observatori, Iñaki Rivera és l'ogre, per als funcionaris és l'ogre. Per què? Perquè fan una lectura esbiaixada de les coses. Els drets fonamentals, si tu estàs estudiant dret, els drets fonamentals són uns, que estan a la Constitució, en un apartat. Comunicar és un dret fonamental de les internes? És un dret dels interns i les internes. Però és un dret fonamental tindre la comunicació semanal amb les famílies? Pregunto. Tu has estudiat... A la Constitució.

M: A la Constitució, no.

FL: Per tant, com a dret fonamental, perquè si no, tot són drets fonamentals. Que em posen un got o aquesta ampolla d'aigua és un dret fonamental. No. Però hi ha drets fonamentals que l'administració no està complint. Just ara hi ha polèmica i m'ho vaig

tornar a mirar. Diu la Constitució que tothom té dret a una justícia amb un idioma entenedor. És un dret, és una garantia fonamental per no ser perseguit sense que et puguis defensar. Una de les tasques que fem habitualment a les presons de Catalunya és traduir l'expedient disciplinari que la Mesa de Societat Catalana fa per defecte, fa tots els papers en català. Però la llengua vehicular de la població reclusa a Catalunya no és el català majoritàriament, és el castellà. Per tant, sí que l'entenen, sí que poden... Però si han de llegir un expedient disciplinari...

M: És complica la cosa.

FL: És complica la cosa. És un sistema garantista de contradicció, però no l'estan fent en castellà. Que moltes internes potser ho podrien dir, però no fan perquè ens ho diuen a nosaltres.

MR: No ho demanen perquè no volen... Es que, a sobre, t'ho diuen. Igual que quan van al Jutjat, si donen l'opció i el que no volen és un problema. Pensen que si demanen que es faci el judici en castellà, la sanció pot ser més elevada, per això no ho demanen. Això t'ho diuen elles. I això t'ho diuen elles i als jutjats també passa.

FL: I això és una cosa que sí és un Dret Fonamental. I la Generalitat se'l passa pel forro. O fas els expedients en doble idioma o que la interna manifesti, com manifesten moltes altres coses, quan entra a la presó, en quin idioma necessita que li facin, dels cooficials. Evidentment, les internes que siguin estrangeres, ja mirem d'ajudar-los, però tampoc no ens formen nosaltres amb llengües estrangers. T'ho valoren en un concurs, però t'has d'espavilar tu. Donen formació continuada en anglès, francès... Tenim una població immigrant, Àrab, que té... que el francès és l'idioma vehicular: tots els argelins, africans, que viuen a les colònies franceses, tenen el francès com a idioma de comunicar, a part del seu. Però nosaltres no tenim cap formació. I tot el que és Europa, tot el que és Àsia, és anglès, o majoritàriament anglès. Perquè una holandesa o un alemany, també sabran anglès. A nosaltres no ens donen una formació. Doncs explicar-los per què han sigut sancionats o per què han d'estar en un aïllament en cel·la, a vegades...

M: Costa una mica. I una pregunta, en relació ara sí amb la infracció comesa, quina, des de la vostra experiència, seria la més comesa?

MR: A Wad-Ras?

M: Sí, a Wad-Ras.

MR: A Wad-Ras és la possessió d'objectes prohibits, no?

FL: Sí, és que hi ha...

MR: És que hi ha també, hi ha bastant èpoques, però la possessió d'objectes prohibits és molt...

M: Diguéssim, actualment. És la més...

FL: Sí, perquè objectes i substàncies. Substàncies, clar. Està dintre del mateix.

MR: És del mateix, és el mateix, és que no estàs en un entorn.

FL: Sí, a més és perquè despisten les pastilles per vendre-les o per consumir-les més tard. Els mòbils.

MR: Els mòbils.

M: Coses que aconseguen des de fora, no?

FL: Sí, sí. Bueno, que els entres de fora o que la medicació que li dona l'equip mèdic, la distreuen per després vendre-la. I "trapitxear".

MR: Jo crec que actualment és aquesta. Jo crec que en general una de les més... És la possessió d'objectes prohibits.

M: És que curiosament, és això, veig que en aquest sentit coincidí amb el Manel. En aquest sentit, però realment les dades el que m'han indicat és que, espera, eh? És la desobediència a les ordres legítimes i resistència passiva, aquesta és la més comesa, i després agredir o coaccionar els altres interns. A nivell general, tant d'homes com de dones.

MR: Això va per, és el que estem dient, segons l'època. Ara com que estem en l'època dels mundos de yupi i del bonisme, ara és molt fàcil. Tu li dius a una interna: - *Que no puedes ir ahí.* - *Sí, claro, porque lo diga usted.* - *Sí, clar, perquè ho estic dient jo.* No hi ha aquest respecte. Això fa cinc anys que era impensable.

FL: I aquesta dada no és real, eh?

M: No?

FL: No. No és real i ara t'ho explicaré. Aquestes xifres negres que es diuen en criminologia, aquí hi ha molt. Si tu agafes pastilles, el funcionari, molt pocs deixaran de fer un informe per medicació o per substàncies, perquè això és molt greu i, a més, ens podem trobar que el dia següent aquesta persona no estigui...

M: No estigui estable.

FL: Tingui una sobredosi o... O estigui morta. I això el funcionari et diu: - *No, no, aquí ho he de fer. Aquí ho he de fer sí o sí.* Ara bé, les faltes de respecte, les desobediències... - *Hòstia, m'ha desobeït, però són les 9 i quart i me n'he d'anar a casa. Faré el parte demà o sinó, no el faig, d'acord.* Per tant, aquest tipus d'infracció té un alt percentatge de xifra negra.

M: És a dir, que es cometen més del que jo he pogut identificar.

FL: Moltes més. Per això, la percepció dels interns és que no passa res

MR: Es que no t'estan ni faltant.

FL: Però és que no ens dona la vida per fer tots els informes d'aquesta tipologia.

M: El que comentàvem una mica de de discrecionalitat, de flexibilitat forçada.

FL: Sí, però... És que no podem estar...

MR: Saps què passa? Que hi ha tan poc personal que mentre estem els dos treballant en un mòbil, per exemple, i joestic fent un informe, ell està sol. Ell ja no està segur, perquè ell està desprotegit. Ell i la resta de la població reclusa. Al final hi ha coses que no queda més remei que passar-les. El problema és que per fer això, han aconseguit que al final consideren que és un dret. O sigui, fer el que em doni la gana, val.

FL: Després, a dones és relativament fàcil controlar una situació de bronca. Va passar aquest cap de setmana, va passar. Jo sóc un home. Tinc una veu i el mòdul no és molt gran. Hi havia dues discussions, vaig fotre una veu: - ¡Venga, todas a la celda! I de seguida... Dispersió. O arribar al cap de serveis que fa 3 de mi, fa 1,90 i és fort, val? Entra en Joan al mòdul i la meitat desapareixen. Però això no passa en una presó d'homes. Per tu, tancar un mòdul, necessites gent, necessites camises blaves allà. I necessites que l'historial és de respecte. Perquè jo he participat a la Model, perquè hi havia batesses generalitzades, tancant tota la galeria i entraven els guardes a tancar la galeria, començaven a tancar portes i els tios els ficaven a les portes. Però fa 10 anys, i hi havia una línia que era funcionària. Ara ha canviat la cosa.

MR: Erem intocables. Era així.

FL: Bé, no diria tant, però hi havia una diferència.

MR: Jo he treballat durant 14 anys.

FL: Això és de fa 30, eh?

MR: Bueno, vale, pero que, quieras o no, soy una mujer con 250 internos, que no pasaba el miedo, eh? Y ahora, con 150, a lo mejor, las pasaría magras. Y nada, y trabajaba tan tranquila, y no tenía... A ver, claro que he tenido problemas, eh? Pero no a los niveles que tenemos ahora.

FL: Un moment, que t'explico una cosa. Fa 30 anys, i jo no estava fa 30 anys, però la meva dona treballava fa 30 anys, i van anar a la Model. Més o menys... Aleshores, hi havia masclisme, sí. Però sobretot el masclisme era entre en funcionariat cap a les dones.

M: És a dir, de funcionari home cap a funcionària dona.

FL: Sí, vale? Hi havia un... – *Bueno, vosotras estáis aquí, pero acostumbraros. Que aquí hay tios en pelotas.* Això passava. I ara hi ha equips directius que són absolutament torpes. Fa 30 anys. I ara, les polítiques de gènere, vale? Aleshores, quin problema tenen ara les dones? El tenen amb la població reclusa.

M: Homes i dones o només dones?

FL: Les dones, sobretot, amb el tema de masclisme. Que potser fa 30 anys no el tenien. Ara això t'ho dic, però tingues... Clar, què passava fa 30 anys? Un tio es passava amb una dona, i a lo millor els funcionaris anaven i l'agafaven i el treien del mòdul o els mateixos

interns agafaven aquell tio: - *Què li has dit a la funcionària? Passa a la dutxa que te lo voy a explicar.* I això, no és que solucionés, però els interns més potents tenien un tema de... perquè tots tenen dones, tots tenen mares, tots tenen... Las pegaban, però tenien el tema de... a la dona, a la funcionària... No se la toca. No se la toca. I llavors hi havia una llei interna que... que ens passava sempre, perquè els interns psiquiàtrics, això no ho entenien.

MR: No, no ho entenien.

FL: Bueno, i fa 30 anys el masclisme anava d'alguns funcionaris o alguns directors cap a les dones. Ara això per sort està canviant i hi ha molt pocs temes d'aquests i, com que el moment és ara, qualsevol tipus de connotació masclista entre el funcionariat de seguida és corregida. Però en la població reclusa s'està perdent totalment el respecte. S'ha perdut brutalment, perquè hi ha una població immigrant, sobretot musulmana, en què la dona no és res. I ara tenim moltes dones treballant de funcionàries. Aleshores, no hi ha mecanismes suficients. I tampoc no se'n posen.

M: Això passa també de les internes cap a les funcionàries, que diferencien el tracte entre home i dona?

MR: Amb les internes el que passa, que si tenen que venir a dir-te perquè tenen la regla, em buscaran a mi per dir-me que la tenen, abans que en ell. Però si no hi ha, i només hi ha homes i tenen que dir-li a ell: -*Tinc la regla, dona'm una compresa.* Li diuen. En aquest aspecte també s'ha normalitzat una mica. Per exemple, hi havia comentaris que senties abans de... pues eso: - *Si tu marido no te pega no te quiere.* I en canvi, ara, si a elles les han intentat... venen i t'ho diuen. Que abans sí que era un tema que... Bueno, era el normal. I en aquest aspecte sí que han evolucionat

M: Be, veient que queda poc temps, vaig una mica posant la marxa. Del tema tracte intern funcionari, de normal hi ha molta conflictivitat? O és una cosa més residual? Un tema de, per exemple, que generi una polèmica o insults?

MR: Això ve amb la naturalitat de l'intern. Si un intern és agressiu de per si, serà agressiu amb mi, amb la psicòloga, amb l'educadora, amb tothom. Si és una persona normal que està participant, que les circumstàncies de la vida, l'han portat a la presó, serà educat amb tu, amb ell, amb qui sigui.

M: I de què hi ha més?

MR: Avia'm, aquí a Wad-Ras, és que últimament, és que hi ha, ho diré directament, hi ha molta, és que ha tornat molt la droga. Estan tornant moltes internes de les que estan al carrer, i, verdaderament, el què és internes per drogues, internes per delictes petits, cada vegada en tenim menys. I llavors tenim les dues... També et dic que últimament estem tenint molts problemes, el que vol dir és que això s'està potenciant.

FL: I el tema del respecte, o sigui, què guanya un intern, que tingui educació, és a dir, portant-se bé? És que cada vegada guanya menys. I a l'intern, violent, no perd tant. Per tant, vull dir, els observats som nosaltres. Si tu tens un pati amb 100 tios o Was-Ras que té mòduls de 50 dones, jo les vigilo totes, però elles tenen tot el dia per vigilar-nos a nosaltres.

M: Pregunta així, semblarà una mica fort el que diré, diguéssim, però això és perquè ho he trobat a la literatura, no és... diguéssim, opinió personal. Us heu trobat mai algun funcionari que obri un expedient sense motiu algun a interna? En particular, pregunto per dones. Segons la vostra experiència al llarg de la vostra carrera professional, sobretot en els últims temps.

MR: En els últims temps, jo crec que no. Però ara ja... Al revés, tant en presons d'homes com en persona de dones, eh? Però és que pensa que tot... Som un col·lectiu gran. A tot arreu pot haver un garbanzo negro, no ens enganyem.

FL: Jo... Jo no he vist mai, jo no he vist mai obrir un expedient sense que hagi succeït alguna cosa. Altra cosa, que s'acabarà amb l'article 80 de la llei orgànica, és que li posin massa salsa al parte.

MR: Que s'infla.

M: Això alguna vegada s'ha dit.

FL: Alguna vegada s'ha dit. Però és molt...

MR: Això fa el que dèiem. Fa 30 anys estàvem allí, li deien a una funcionària "zorra", fa 30 anys podia passar. Però actualment...

FL: I en el parte es deia... Es que te ha dicho zorra, te ha dicho zorra, te ha dicho hija de puta...

M: És que vaig trobar un treball que és molt similar al què jo plantejava, publicat aquest octubre passat, i deien que això als Estats Units passava. I clar, com que m'he basat en aquesta literatura, em veia una mica amb la obligació de preguntar-me.

MR: No, no, aquí fa 30 anys, però també et dic que fa 30 anys. Però ara...

FL: Nosaltres no som agents de l'autoritat, que és una cosa que estem lluitant ara. L'agent de l'autoritat té principi d'adversitat i principi d'indemnitat. Això són garanties que nosaltres volem. Les garanties també comporten més obligacions. Al principi de veracitat, si tu ets agent de l'autoritat i comets una infracció perquè el teu informe no s'ajusta a la realitat, i és una falsedat i és greu.

MR: És un delictes.

FL: Però, ojo, es que nosaltres volem aquesta mesura, però totes aquestes coses que passaven d'inflar un parte...

M: Ja no passen.

MR: Ja no passen, perquè...

FL: Ja no passen perquè ni tenen temps, ni...

M: Val, em quedo molt tranquil·la.

MR: Fa molts anys que no passa.

FL: Ni té de temps...

M: Perfecte. Això és una cosa que em deixa bastant...

FL: Pensa una cosa, la fiscalització que tenim nosaltres a sobre és brutal. Sí? I tots els centres, tots, tenen moltes càmeres i molts ulls mirant. I ara hi ha un projecte per posar-nos a càmeres unipersonals. I que això no succeeix, ni succeeix ja, ni succeirà.

M: I les dues últimes preguntes, perdoneu per posar-vos pressa, són de les gairebé més importants. Aquesta és la taula que va inspirar el meu treball. Són la quantitat d'expedients, la ràtio d'expedients oberts per homes i per dones. Si us aneu fixant sobretot aquí, podeu veure que la ràtio de dones és molt més elevada que la d'homes. És que gairebé arriba a un punt de diferència. Hi ha dues teories, diguéssim, sobre la taula que és, des del 2014. Es veu que abans del 2014 era la inversa. Hi ha dues teories a la taula, que és que: hi ha un augment de conflictivitat entre les dones o que és un grup molt petit, el que ocasiona que hi hagi tantíssims expedients. Segons la vostra experiència, quina de les dues seria?

FL: Jo diria que hi ha menys població i, per tant, l'impacte percentual és més alt.

M: Però hi ha més conflictivitat en general en tota la població penitenciària? En total?

MR: No, és que hi ha més conflictivitat actualment en les presons d'homes. Però molta més. El que passa és que, com que les dones són menys, quan tu fas el tant per cent, clar, se't dispara. Perquè la població de dones és molt més inferior, no?

M: Un 6% de dones. És a dir, no és que hi hagi molta... Que sigui hostil el clima.

MR: El problema és que estem en un punt. I per això hem arribat on hem arribat i per això tenim els problemes que tenim. Que és que, ara és tot molt gratuït. I tot això està fomentant que hi hagi molta violència. I ara, a la mínima que hi ha una agressió, o que hi ha alguna cosa, no és un *te empujo*, es *te pincho*.

FL: L'altre punt és el que dèiem abans, és a dir, si tu totes les internes de Girona les tens en un mòdul, en un un únic pati...

M: És molt més fàcil que es generi un parte.

FL: Clar. No hi ha separació, no hi ha gradació. Per tant, pot haver més conflictes...

MR: I més enveges, també.

FL: Més enveges, més discussions, però seran de menys intensitat que a les presons d'homes.

MR: Bé, aquí es fan dos petons i es donen la mà.

FL: En el mòdul d'homes, tu pots canviar de mòdul un home i evitar un conflicte.

M: I l'última pregunta ja. Perdoneu, eh.

FL: Això es diu violència institucional contra la dona. No és la plantilla, és l'administració. És la Generalitat la que no està posant al mateix nivell les dones preses que als homes.

MR: Que després s'omplen la boca, eh, del gènere, després van als llocs i els sents parlar i diuen: - *Que orgullosos estem!* Però això no és veritat.

M: No teniu ni formació, no teniu res, però les dones és postureig, per dir-ho d'alguna manera.

FL: Si tinguessin la mateixa classificació i separació, baixaria el nombre d'incidents però moltíssim.

M: Aquesta és l'última pregunta. Des de la vostra perspectiva, del règim sancionador, què creieu que s'hauria de millorar, a part de la classificació? Alguna cosa en concret, per exemple, la normativa o alguna altra cosa que us vingui a la ment?

MR: No, no ho sé. Jo crec que el que s'ha de fer és complir el règim sancionador. S'ha de fer complir. Si tu tens un procediment sancionador i no l'estàs fent complir, com mana el reglament, això no serveix per res, aquest procediment. El que s'ha de fer. El que s'ha de fer és complir-ho. S'hauria de fer reformes, perquè el reglament és molt antic, però jo no crec que estiguin... El que s'ha de fer és complir-ho. I per reeducar i reinserir la gent, si tu no fas complir. Bueno... No estàs reeducant, perquè tu no estàs ensenyant a la persona què està bé, ni què està malament. O sigui, que el què jo crec que s'ha de fer, és fer-lo complir.

FL: Bé, amb el tema del reglament disciplinari, evidentment, la possessió de mòbils queda englobada a objectes prohibits. Podries fer una gradació més acurada a la situació actual.

M: Clar, perquè això està pensat del 1980, realment.

MR: Clar, però igualment s'ha de fer complir. Si tu no ho fas complir no serveix de res.

FL: Sí, però per exemple, no és el mateix tenir un pinxo, que tingues un telèfon, o tenir heroïna, o MDMA, que tenir una xocolatina. No és el mateix. Al final... Tot ho radueixen, no? I el pinxo hauria de tenir una gradació...

MR: La màxima.

FL: La màxima.

M: I quan a les sancions, considereu que potser s'hauria de clarificar alguna cosa, fer alguna cosa que fos de sanció nova?

FL: El què hem comentat... Privació de patis, què és? Clarificar el concepte normatiu. Privació de patis, hauria de ser tot el que no sigui formació o treball.

MR: Jo crec que està especificat, realment. El que passa és que suposo que al final tens el reglament, tens una normativa, després tens la circular X, la circular... Però que al final, si et mires al reglament, i et dic jo perquè he treballat molts anys a la Junta de Regim, està molt clar. Està obsolet a lo millor, doncs el que diem, perquè abans no hi havia mòbils, perquè abans no hi havia fentanilo i ara el fentanilo, no és el mateix porro, que 3 grams de fentanilo, però verdaderament és l'única cosa. S'hauria de modernitzar, però està molt clar l'aplicació de les sancions. I que PPAR: privació de passejos i actes recreatius, és que t'ho diu molt clar. O sea, m'entens? El que passa que, clar, si cada una de nosaltres féssim la interpretació, jo pot ser, podria pensar que *prefiero que me llamen zorra a que me estiren lejía a la cara*. I és que, clar, no podem fer interpretació. La llei, diu clarament, és una falta de respecte, és una falta de respecte. Em poden dir que sóc tonta o fea. Bueno, si sóc fea, però és una falta de respecte. La interpretació personal, tenim que ser objectius, no podem entrar en la subjectivitat.

FL: Mira, una dada real. No sé si ha sortit avui o la ràdio, al debat aquest que em deies. No, és que la conselleria diu que si hi ha una agressió, però aquesta agressió no té la baixa mèdica, ja no és tan greu. Ja no és greu. Vull dir, tu surts al carrer ara, i veus un mosso i un li dones un cop al mosso, no tindrà la baixa laboral.

MR: A lo mejor no lo mueves.

FL: A lo mejor no lo mueve. Pero tu si quedaràs imputada per un atemptat contra el Mosso.

MR: I el Mosso segur que no anirà ni al metge. Perquè segons quin entrenament... I segons quin Mosso... Que vingui el croissant de l'altre dia del Parlament...

FL: Per tant, però amb això no passa res. Hi ha una agressió, però per part de la secretaria, això no és una agressió. Si tu surts al carrer i li dius a un mosso: - *Eres un hijo de puta*, corre. El primer hijo de puta, pot ser, pero el segon, pillà. Corre. Clar, aleshores, i em sembla bé, però això no passa amb nosaltres. Al final, la població reclusa diu: - *Ancha es Castilla*.

M: Ara m'heu clarificat una cosa, perquè realment en aquest punt, eren completament oposats els dos caps de servei que havia entrevistat i el Manel deia que tendeixen a ser a Wad-Ras menys sancionadors, en el sentit que s'ometen potser més conductes, o en el sentit de què s'intenta mediar més el funcionari amb l'intern, per exemple, quan hi ha algun insult o alguna cosa, però clar, també veig que potser aquesta flexibilitat o discrecionalitat ve, també, per altres qüestions imposades i també potser pel tema del manca de temps i recursos.

FL: I a joves, a joves és brutal.

M: Joves ja no m'atreveixo a mirar-ho, la veritat és que és...

FL: Nosaltres hem anat a joves i li hem dit a una funcionària, escolta, però que ho facis, se'ns ha posat a plorar, se'ns ha posat a plorar, perquè diu, és que no sortiria del despatx. O sigui, jo, entrant, a fer recompte, a fer recompte, obrir les cel·les... Oficialment els hem de posar de peu perquè es vegin que estan en condicions. Que no van drogats, que no s'han apunyalat...

MR: I que no s'han apunyalat entre ells, que no s'han fet mal, que estan en condicions.

FL: Imagina't, obrir les 20 cel·les d'un departament de joves seria: - Hijos de puta, perra, apaga la luz... I tot això sense comptar la pudor de marihuana que surt de les cel·les. Clar, a mi m'ha dit gent que ha sortit marejada de les cel·les. Clar, llavors, se'ns ha posat a plorar aquesta companya. – *Es que jo en un recompte hauria de baixar i fer 5, 7, 8 partes. No viuria. No sortiria del despatx.* O tindrien que contractar un administratiu perquè comencés a fer partes.

MR: No, si és així.

FL: És brutal, és brutal. Jo havia demanat anar a la presó de joves però...

M: Sort que no et van portar cap allà.

MR: No et van portar, no.

M: Moltes gràcies a tots. I perdoneu per la pressa ara que...

Formulari de Consentiment per a la Gravació d'Entrevista

Data: 8 d'abril de 2024

Jo, MARTA RIVERO FENOY, atorgo el meu consentiment per a la gravació d'una entrevista realitzada per la MONTSERRAT CABA TABORDA amb la finalitat de que la gravació sigui transcrita per a poder ser estudiada, analitzada i per a poder usar la informació obtinguda a través de la mateixa en la realització del Treball de Final de Grau de Criminologia que està realitzant. Entenc i accepto que l'entrevista serà enregistrada en àudio i/o vídeo.

Accepto que la gravació d'aquesta entrevista pugui ser utilitzada amb els següents propòsits:

1. Investigació acadèmica.
2. Finalitats educatives.

Entenc que la meva participació és voluntària i que puc retirar el meu consentiment en qualsevol moment abans, durant o després de l'entrevista sense repercussions.

A més, comprenc que conservaré els meus drets d'autoria sobre qualsevol material que proporcioni durant l'entrevista, però atorgo permís per al seu ús en relació amb els propòsits esmentats anteriorment.

Nom de l'Entrevistat: MARTA RIVERO FENOY

Signatura: _____

Data: 8 d'abril de 2024

Nom de l'Entrevistador: MONTSERRAT CABA TABORDA

Signatura de l'Entrevistador (si escau): _____

Si us plau, llegeixi aquest formulari detingudament abans de signar-lo. Si té alguna pregunta o preocupació, no dubti a demanar aclariments abans de procedir amb l'entrevista i la gravació. Una vegada signat, es considerarà un acord legalment vinculant entre totes les parts involucrades.

Formulari de Consentiment per a la Gravació d'Entrevista

Data: 8 d'abril de 2024

Jo, FRANCESC LÓPEZ SÁNCHEZ, atorgo el meu consentiment per a la gravació d'una entrevista realitzada per la MONTSERRAT CABA TABORDA amb la finalitat de que la gravació sigui transcrita per a poder ser estudiada, analitzada i per a poder usar la informació obtinguda a través de la mateixa en la realització del Treball de Final de Grau de Criminologia que està realitzant. Entenc i accepto que l'entrevista serà enregistrada en àudio i/o vídeo.

Accepto que la gravació d'aquesta entrevista pugui ser utilitzada amb els següents propòsits:

1. Investigació acadèmica.
2. Finalitats educatives.

Entenc que la meva participació és voluntària i que puc retirar el meu consentiment en qualsevol moment abans, durant o després de l'entrevista sense repercussions.

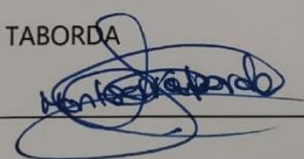
A més, comprenc que conservaré els meus drets d'autoria sobre qualsevol material que proporcioni durant l'entrevista, però atorgo permís per al seu ús en relació amb els propòsits esmentats anteriorment.

Nom de l'Entrevistat: FRANCESC LÓPEZ SÁNCHEZ

Signatura: _____

Data: 8 d'abril de 2024

Nom de l'Entrevistador: MONTSERRAT CABA TABORDA

Signatura de l'Entrevistador (si escau): _____

Si us plau, llegeixi aquest formulari detingudament abans de signar-lo. Si té alguna pregunta o preocupació, no dubti a demanar aclariments abans de procedir amb l'entrevista i la gravació. Una vegada signat, es considerarà un acord legalment vinculant entre totes les parts involucrades.

9.11. Annex 11: Llibre de codis

LLIBRE DE CODIS

<u>CODI</u>	<u>GRUP DE CODIS</u>
Perspectiva Gènere	Funcionaris
Discrecionalitat	Règim Sancionador
Aplicació del règim sancionador	Règim Sancionador
Justícia Restaurativa	Règim Sancionador
garanties	Règim Sancionador
Taxa expedients disciplinaris	Règim Sancionador
Aïllament	Règim Sancionador
Percepció	Funcionaris
Infraccions	Règim Sancionador
Tracte del funcionari	Funcionaris
Interseccionalitat	Funcionaris
Millores	Règim Sancionador

SIGNIFICATS DELS CODIS:

- **Aplicació del règim sancionador** → Codi orientat a analitzar com es decideix quina sanció aplicar o com es valoren les conductes
- **Aïllament** → Codi que indica el com s'aplica l'aïllament en cel·la i els criteris amb què s'aplica.
- **Taxa expedients** → Codi orientat a condensar les percepcions relacionades amb la taxa d'expedients disciplinaris que motiva el desenvolupament d'aquest treball.
- **Infraccions més comeses** → Codi que valora la percepció de l'entrevistat en relació amb les preguntes relacionades amb la tipologia d'infraccions més comeses a presó
- **Discrecionalitat** → Codi que valora el marge amb què els funcionaris apliquen el règim sancionador.
- **Justícia Restaurativa** → Codi que valora l'ús de mitjans alternatius a l'aplicació del sistema sancionador penitenciari (mediació, conciliació, etc.)
- **Perspectiva de gènere** → valorar si els funcionaris en tenen
- **Tracte funcionari** → Codi que analitza la interacció entre el funcionari i l'intern, considerant la conducta per part del funcionari.

- **Interseccionalitat** → Codi que analitza els aspectes vinculats a la tinença de coneixement i conscienciació sobre la interseccionalitat
- **Millors** → Codi per a les propostes de millora que indiquen els entrevistats i entrevistades.
- **Percepció** → Codi que valora si els funcionaris es deixen o no guiar pels seus pensaments i valoracions personals a l'hora d'aplicar o no el règim sancionador penitenciari.

9.12. Annex 12: Anàlisi qualitativa realitzada

ANÀLISI DE LES ENTREVISTES

DOCUMENT	QUOTATION	CODES
ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx	Qualsevol cosa que el funcionari o funcionària cregui que pot tenir transcendència. I aquí és on hi ha el primer filtre, perquè hi ha molts treballadors que poden tenir un grau de tolerància altíssim. Que pot ser li diuen a la interna: escolta, la cel·la està bruta, no l'has netejat avui. Bé, doncs ja la netejaré i tal, i no passa res, ja la netejaré i tal, però n'hi pot haver d'altres que li diguin: ja saps que l'has de tenir neta cada dia, això fa pudor, tens un comunicat. Llavors, el funcionari, en aquest cas, em porta físicament al comunicat, jo el lleigeixo i jo he de traslladar aquest comunicat a la directora i jo li he de fer la meua valoració. Jo li he de dir si considero que és una cosa de molta o poca transcendència o que aquí nosaltres el que fem és la funcionària ens està informant, ens està dient això i moltes vegades es queda aquí el tema, és a dir, és una cosa que ho parlo jo després és amb la directora; cada dia hi ha un moment al dia que és per al de demà que es disposa amb la directora tots aquests incidents, i la directora pregunta i diu, com veus això? Com ho veus? I tu dius: crec que sí o no val la pena i deixa-ho estar.	Discrecionalitat
ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx	Ja saps que el procediment sancionador administratiu, sigui el que sigui: matèria de trànsit, estrangeria, el que sigui, se li apliquen els principis del procediment, del dret de processal penal. És dir, cal tenir les mateixes garanties considerant que estem en un procediment administratiu. Òbviament, la presumpció d'innocència, ser assistit o defensat per un advocat, a no declarar...	garanties
ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx	Perquè realment el nombre d'expedients disciplinaris, encara que semblin molts, és poc.	Taxa expedients disciplinaris
ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx	Llavors és una falta molt greu i bé, doncs, en lloc que li caiguin 10 dies d'aïllament, doncs no sé, 7, posem el que sigui, però moltíssimes coses són fàcilment acreditables	Aplicació del règim sancionador
ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx	veure, aquí a Catalunya no, però a la resta de l'estat, que jo sàpiga, en dones, que jo sàpiga, a la resta de l'Estat hi ha els famosos mòduls de compromís, que s'autoregulen, per dir-ho d'alguna manera, és a dir, es tracta d'ubicacions dins les presons, una galeria, un mòdul, on hi ha X persones, i allà l'administració diu: - Mira, aquí no aplicarem el règim disciplinari i aquí vosaltres us autoreguleu. És a dir, sou vosaltres els que heu de decidir com ho fem, també els funcionaris, aleshores hi ha un seguit de normes de conducta, és una espècie de comunitat per intentar, i hi ha mòduls de respecte, i bé, hi ha exemples d'aquests, a Catalunya juraria que no tenim cap en dones, perquè hauria d'estar a Brians o a dones i no. Però sí que existeixen aquestes experiències. Del que jo conec, no van malament, però no es poden generalitzar. És impossible generalitzar-les, perquè en tota població d'homes o de dones que estan ja a la presó, és així. Hi ha sempre una minoria que no obeeix a les normes que les persones que estem, diguem-ne, normalitzades obeeixen.	Justícia Restaurativa
ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx	MA: Sí, els funcionaris que estan en aquests mòduls no porten uniforme, però són funcionaris de vigilància i funcionen i, bé, doncs ho parlen. Per exemple: - Escolta, quan hem entrat a la teva cel·la, la cel·la estava molt bruta. Perquè no corregeixes això? I bé, ara es reuneixen i es valora: - Perquè no he pogut, perquè em trobava malament. - Bé, doncs vinga, va, donem una nova oportunitat. Fan una espècie de teràpia de grup i tot això. L'utilitzem molt amb el que s'anomena els DAE, que són els departaments d'atenció especialitzada en gent que té problemes de drogoaddicció. Són els projectes comunitaris, tipus el "Proyecto Hombre" i coses així. Llavors, amb aquests mòduls el tema disciplinari, per dir-ho d'alguna manera, es reconduiria així. Però això no està generalitzat.	Justícia Restaurativa

<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>L'home és violent fins a límits insospitats. Hi ha persones que no es poden treure de les aules si no són lligats i emmanillats, perquè són ja multi-assassins, són gent que mai podrà sortir de la presó. Con aquesta gent, que són un percentatge de 10-12%, no podem fer res. Per la pròpia seguretat dels treballadors, d'ells mateixos i d'altres interns, eh. Llavors, amb les senyores, amb les internes, aquesta violència no es dona, però tampoc generalitzable, jo no ho veig. Bé, mira, no ho veig per una cosa, també per un tema d'edificació. La presó de Wad-Ras és una presó molt bella, ara haurem de fer a la zona franca, es farà ara, diuen, una presó només de dones, i aquí, quan les presons tenen molts mòduls, petits, és més fàcil intervenir perquè llavors tu separen la gent i quan la gent se sent tranquil·la i no es veu amb els que són els o les més perilloses, pots fer unes normes de convivència més adequades. Però, quan tens un lloc que és un edifici antic, que no tens aules, és difícil fer-ho. És a dir, tal com estem ara, ni a dones, ni a Wad-Ras, ni a Brians es podria fer. I menys tampoc a Lleida, a Puig de les Basses i a Alcadià, perquè allà, en aquestes presons el que hi ha són presons d'homes amb un mòdul de dones. La qual cosa és un mòdul amb 40, 50, 30 dones, però estan totes allà. Bones, dolentes, altes, baixes... Llavors clar, no pots separar, és un únic règim de vida per a totes elles. L'únic que jo conto, tenim algú de marge, és Brians o dones i ara per a res no es pot fer.</p>	<p>Justícia Restaurativa</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>només s'aplica l'aïllament en cel·la en casos de violència. Si dues senyores es barallen i es donen bufades, això és aïllament en cel·la, perquè és de lliure. És evident que és violent. I a més, si aquesta conducta s'ha fet entre altres 50 dones i ha generat una gran expectació, no es pot tolerar això. Llavors, a banda de què és violent, hem d'anar a complir l'aïllament en cel·la.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador, Aïllament</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>Sí. Clar, nosaltres, cap Cap de Serveis, ni ningú està constantment darrere dels funcionaris. En una presó d'homes gran, poden treballar 600 funcionaris, no tots de cop. A dones treballen 200 persones, no totes d'una sola vegada, però pot ser que un dia n'hi ha 30 o 40 treballant. És impossible anar darrere dels 30 o 40 funcionàries o funcionaris i dir, això perquè tal... No, ells no tenen el seu propi d'allò: passen moltíssimes, però moltíssimes coses que serien sancionables, els funcionaris i funcionàries no fan res perquè no... Però depèn de la persona, i efectivament la persona ja, segons la seva experiència, ja filtra, ja valora i diu - A veure, no val la pena fer un comunicat si se m'ha girat i m'ha parlat malament i d'això, doncs perquè jo ja sé que aquesta dona... I en fi... Ells ja fan la valoració dels fets. No és una cosa automàtica com anar a 140 per l'autopista. Vas a 140 per l'autopista, sanció. Passi el que passi. Bé, això no. Hi ha un gran grau de discrecionalitat del funcionari de saber què..</p>	<p>Discrecionalitat</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>jo diria, més aviat diria, que som en general pocs sancionadors. De moltíssima tolerància, moltíssima, a veure... si passes per un lloc i sents olor de marihuana no et pots inhibir. No pot ser que tu passis pel pati i estiguin fumant, però estiguis olorant a marihuana... No pots mirar cap a una altra banda, ¿val? Perquè... Per favor, si t'estan fumant un porro del teu costat, doncs això no et pots d'allò, ¿no? Però hi ha gent que valora i això et dona l'experiència. I el coneixement de les internes, en aquest cas.</p>	<p>Discrecionalitat</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>La violència és el factor clau per determinar un aïllament, MA: Sí, exacte.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador, Aïllament</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>La privació de passejos seria una falta greu, normalment que no comporta violència i no comporta cap trasbals per a l'organització ni cap cosa que hàgim de corregir de forma immediata. Una altra cosa és que aquella persona ja sigui la tercera vegada que li fem una privació de passejos i li llavors, escolta, és que és reincident, no funciona, hem d'anar més.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador</p>

<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>El cap de setmana d'aïllament en cel·la: el cap de setmana a la presó és quan hi ha més activitats lúdiques i tal, i llavors, pot ser, valorem si aquella persona la podem corregir només amb el cap de setmana, dient-li, - Mira, tu faràs la teva vida ordinària de dilluns a divendres, però el dissabte i diumenge, que pots estar més temps a la cel·la, que hi ha cinema i tal, estàs sancionada i ja, perquè és una forma que traiem l'esbarjo. I ho valorem amb la persona. Ara, si ha estat una cosa molt greu i ha de ser més de dos dies d'aïllament en cel·la, llavors ja no serà un cap de setmana d'aïllament.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>Perquè imagina't que és una persona que treballa als tallers de la presó. Què pot passar? Si nosaltres li posem una sanció de dos o tres dies que s'han de complir els dies, dilluns, dimarts i dimecres, faltirà la presó, perdrà diners. Perdó, faltirà als tallers. Perdrà diners del seu salari. La poden acomiadar també. Llavors, perquè genera climes d'això, si la corregim igual en un cap de setmana, doncs li posem un cap de setmana i que vagi a treballar a de dilluns a divendres. Per exemple.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>M: I sí, per exemple, un cop imposada la sanció, es veu que s'ha corregit la conducta, i jo que sé, m'invento, s'havien imposat tres caps de setmana, i el segon ja es veu que, després d'haver complert el segon cap de setmana ha corregit la conducta i ja no manifesta conductes com la que havia originat la sanció, es pot anul·lar el 3r cap de setmana?</p> <p>MA: Sí, sí que es pot, però no es fa normalment. Perquè es fa per raons mèdiques o per una raó, diguem-ne, familiar. Diguem que resulta ser que aquella setmana ens han dit que s'ha mort la mare de la interna. Doncs, home, la directora el que diria és: -A veure, s'ha mort la seva mare, es va morir la seva mare dijous, no farem que dissabte i diumenge i tal. Ja que el que diuen és: - Suspenc l'executivitat de la sanció i ja parlarem de quan reprenem la sanció. Tot això es fa, però, per aquestes causes. No perquè aprecies que... Normalment ha de ser alguna causa, doncs no sé, ja et dic familiar, de malaltia, d'això una cosa sobrevinguda, però no perquè vegis que és corregida.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>M: Val. En el cas de la l'aïllament en cel·la has parlat que, sobre tot, s'imposen els casos de violència, però violència parlem només de violència física com a violència d'agressió o incloem, per exemple, violència psicològica? Que hi hagi un intern o interna que...</p> <p>MA: Bé, a veure... bàsicament la violència, però clar si estem parlant, per exemple, d'una interna que diu, i tothom la sent, et mataré, et tallaré el coll i tal. Això, bé, no l'ha tocat, però és clar, no li podem posar privació de passejos, perquè ens ha generat ja una davant a la gent... Totes les internes han vist que està posant en perill un bé jurídic, que és la vida o la d'allò i tal, i l'hem d'apartar, ha de ser aïllament en cel·la, perquè, clar, tu no saps si això és veritat, si no és veritat. i l'hem d'apartar.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador, Aïllament</p>

<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>M: I sí, per exemple, no sé si s'ha donat mai algun cas que es pogués haver detectat alguna mena de conflicte d'interès.</p> <p>MA: Llavors no pots votar.</p> <p>M: Llavors només se li treu el dret a votar?</p> <p>MA: És clar, sí. A veure, suposem que és una interna que ha tingut un problema amb un funcionari o amb el cap de servei que hi és. El que passa llavors, és que sempre hi ha un funcionari, el titular, que el resultat i el què ha quedat el segon, que és el suplent. Llavors, si el funcionari o la persona implicada, bé, té una implicació i tal, ell s'ha d'abstenir, no participi en els debats i entra al suplent.</p> <p>M: Val, és a dir, que ja com el mecanisme, diguem-ne, equivalent a...</p> <p>MA: Sí, amb els que som funcionaris, però amb els càrrecs polítics, no. És a dir, la directora, els sotsdirectors, aquests estan sempre.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: El que passa és que al millor, imagina't que li han donat una bufetada a una sotsdirectora. És clar, la sotsdirectora hi serà, però el que no farà serà intervenir. No intervindrà i no votarà, però hi serà. Nosaltres sí que ens hem d'inhibir i entrar a un altre, o simplement no anar-hi.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>Per valorar la gravetat d'una conducta, sobretot, sempre és la violència. No hi ha cap altre criteri o factor en concret que diguis, ostres, doncs mira, això d'aquí fa que sigui especialment greu i que la valori més qualitativament diferent.</p> <p>MA: La violència i més coses. Podem suposar que tenim una senyora que ja està presa per formar part d'una xarxa de tràfic de blanques. Per exemple, que en hi ha moltíssimes, n'hem tingut moltes. O una xarxa de tràfic de drogues important. I resulta ser que li han trobat força droga i tal. Doncs aquí, pot ser que aquesta persona, els delictes que cometia fora, també els està volent a cometre aquí i, potser, sense ser violents ens interessa apartar-la i investigar més quan ella no estigui aquí i estigui aïllada i veure què està passant. Si la droga ens l'entra ella o no ens l'entra ella o què passa, o si hi ha, no sé, una xarxa de prostitució i tal, mirant-nos-ho bé, amb ella aïllada. És com si fos una presó provisional incomunicada. El mateix. Bé, no estan incomunicades, però a nosaltres ens pot interessar i dir: - Ui, no, no, no! A veure si aquesta dona ens està aquí colant droga i tal, doncs no li posarem privació de passejos.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: Doncs mira, perquè et facis una idea, en l'últim motí que vam tenir, a Quatre Camins, que ja hi era, els últims motís que hi va haver van ser a Quatre Camins, em sembla que va ser l'any 2002 i el 2004. Jo estava en tots dos. Els interns que van protagonitzar els motins, que van intentar matar un funcionari. Van ser condemnats i tal. Parlo de fa 21 anys. Aquests interns que jo els he tingut allà, ja els he tingut en règim tancat i que són, bé, molts d'ells ja eren assassins, etc. Ara els he tingut en règim obert. Ja estan en règim i jo em veig igual amb ells i no hi ha cap problema, han evolucionat i ningú és ni venjatiu, ni d'allò ni de res. Per què? Ja els va caure el que els havia de caure, de condemna, i si es porten bé, tenen les mateixes opcions a forma part de la vida de la presó. Nosaltres no podem marcar la gent. És impossible perquè els interns, la població, sol ser més o menys sempre la mateixa i la gent té dret a evolucionar. Encara que no t'agradi, perquè pot ser que no t'agradi perquè, clar, si ets el funcionari que ha perdut un ull perquè t'han apunyalat, gràcia no et fa, però bé, estem per això, ens paguen per això.</p>	<p>Percepció</p>

<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: Exemple pràctic: l'última que hem tingut a dones. Una interna, molt, molt, molt, molt violenta, està en un mòdul obert amb 60-70 persones, havent una visita amb avis i col·laboradors i tal, es va posar... bé, no sabem exactament per què, i va agredir tres funcionaris. Jo un d'ells, per exemple. Però bé, això no té transcendència. Quan una persona agredeix repetidament i dins d'un determinat context, tu no pots agafar-la i pagar-li el que has de fer és reduir-la, contenir-la. Era impossible contenir-la. Va ser una cosa molt, molt, molt violenta, de les més violentes que hem tingut. No fa gaire. Quina sanció se li va aplicar? Se li va aplicar 14 dies, més 14 dies, més 5 dies.</p> <p>M: Per a cadascuna de les infraccions, entenc.</p> <p>MA: Clar. Llavors, fa 14 dies, es va parar, el jutge en va autoritzar 14 més, es va parar, i el jutge va autoritzar els darrers 5 dies. Per què tants dies? Bé, doncs perquè tens funcionaris lesionats, nosaltres no sabem si això es va fer per provocar un intent de fuga o de motí, i, clar, això podria haver comportat que altres persones s'afligissin, hi va haver gent de fora que se'n va anar, visitants que se'n van anar, com una senyora gran que se'n va anar afectada perquè no havia vist mai alguna cosa així i repeteixo, amb molta gent al voltant, estava al costat de la cuina. La cuina amb ganivets... La situació era molt complexa i la Comissió Disciplinària, entén que és gravíssim i li va imposar això. És clar, tu em pots dir: -I per què no li van fer 14 més 14? i per què en van fer 5 més? Bé, doncs perquè la comissió disciplinària ho parla i diu: Bé, a veure, ha comès tres de molt greus: una, resistir-se activament a les ordres del funcionari; una altra, agredir els funcionaris, però clar, n'ha agredit a tres; una altra, fer no sé què del material del centre. Són quatre faltes. Clar, si per cada falta d'allò, doncs fan un sumatori i diuen: -Jo perquè està molt greu li posaria 8, perquè n'hi ha 7 i al final suma ni el que surti. Però és així. Aquesta és una cosa que jo sincerament no en tinc ni idea, però quan he estat en les comissions disciplinàries el que es fa és valorar. I dir, a veure, això és molt greu, però a veure, és molt greu, que clar, li va pagar a la interna. Bé, doncs van fins a 14, què feu? 8 dies, 10 dies, però a veure, valorin, té antecedents o no? Llavors aquí és el debat, i el debat és un debat que s'ha de prendre per majoria de l'òrgan.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador, Aïllament</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>I després hi hauria una fase segona que no és pròpiament de l'expedient disciplinari, però que és que una conducta d'aquesta transcendència, tan greu, pot donar lloc a una regressió de grau. És a dir, el procediment disciplinari pot tenir una altra conseqüència, que és un acte de molta gravetat com un intent de fugida, un intent d'assassinat dins la presó i tal. A banda que sancionem la persona, jo que sé, 30 dies, a part se li farà una regressió de grau, perquè és evident que està inadaptat a la vida ordinària. Llavors, passarà d'estar en segon grau, a primer grau, o d'estar en règim obert a règim tancat, que tenim moltíssims, eh, de casos d'aquests. Tenim moltíssima gent que surt cada dia de la presó, però que de vegades ens truquen i ens diuen que la interna ha començat un nou delicte o ha fet qualsevol cosa, o la interna. I quan ve, de forma cautelar, s'obre el procediment disciplinari, però cautelarment ja fem la regressió de grau, perquè si tu no li fas la regressió de grau, l'endemà se t'escaparà. Llavors, l'expedient disciplinari, a vegades, va relacionat amb les regressions de grau. Perquè és clar, com és una cosa que sanciones una conducta, a vegades aquesta conducta també l'avaluen com que és... A veure, una persona que per exemple, un intern, una interna que ha matat una interna dins la presó, és una regressió de grau, a banda del tema disciplinari.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>La sanció més aplicada, perdó, per part de les juntes disciplinàries a nivell de Catalunya o des de la seva pròpia experiència al centre de Wad-Ras?</p> <p>MA: En el centre de Wad-Ras, amb les dones, privació de passejos i actes recreatius, sense cap dubte. Diríem que un 70% i diríem que l'altre 20% podrien ser aïllaments en cel·la, i potser l'altre 10% en una estació i coses d'aquestes. Diria, eh.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador, Aïllament</p>

<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>M: Sí, perquè en el cas dels homes, és un altre món i sí que és l'aïllament en cel·la, però en el cas de les dones, tot i que la principal, en un 46,7% és la privació de passejos i actes recreatius, un 42% de sancions segueixen sent aïllament en cel·la. Clar, jo volia preguntar, tenint en compte que...</p> <p>MA: A Wad-Ras no, ¿eh? Ja t'asseguro jo que a Wad-Ras no.</p>	<p>Aïllament, Aplicació del règim sancionador</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: Bé, Però, compte, que hi hagi un 30 o un 40%... Què dius que és un 30%?</p> <p>M: Un 42% és el que he trobat jo.</p> <p>MA: Però no vol dir que sigui un 42% de les dones.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador, Aïllament</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: Clar, és clar, però és que potser dins d'aquest 47 o 42% tens que, pot ser, només són 30 dones. És que al millor de 500 dones o de les que hi pugui haver a Catalunya, és que a aquestes les cometen 30. Són els irreductibles que t'he dit, que pot haver passat que hi hagi hagut un any que s'han trobat molta droga, molt d'allò, i tal i que s'ha optat per això, però no significa que sigui molta gent. Em sembla elevat, em sembla molt elevat.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador, Taxa expedients disciplinaris</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>Em sembla elevat, em sembla molt elevat.</p>	<p>Aïllament</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: La impressió meva, que jo he treballat a presons d'homes i a presons de dones, a mi m'estranya moltíssim. Perquè la impressió diària que tinc és que, bé, ara hem pujat d'experiències disciplinaris, però una altra cosa, però la impressió és que ni n'hi ha, per a mi són molt poques. Em resulta bastant estrany.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador, Taxa expedients disciplinaris</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>Però són un número molt, molt reduït de senyores que provoquen això. És l'única explicació que jo li veig, perquè, en general, l'ambient és, per dir-ho d'alguna manera, de placidesa absoluta.</p>	<p>Taxa expedients disciplinaris</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: Bé, sí, a veure, aquí hi ha un problema. Ara hi ha una franja de la població, tornem una altra vegada a la gent que està fora de la societat, per dir-ho d'alguna manera, de consums d'heroïna, molt toxicòmans i tal. I sobretot, sobretot, moltíssima problemàtica de gent amb problemes psiquiàtics. Els manicomis, com abans s'entenen, que tenien abans a la gent tancada, això ja no existeix. Però aquesta gent ha de ser a la presó. Llavors, et pots trobar, doncs mira, hi ha una senyora a la presó de dones que podria dir-te que potser té un expedient disciplinari cada dos dies, cada tres dies, perquè té un desequilibri psíquic, s'autolesiona molt i fa coses incongruents dia sí, dia no. Quan? Quan la medicació no està ajustada. Aquesta senyora, ella sola, té 60 expedients disciplinaris. Però és un prototip de persona que fa anys no teníem, perquè aquestes persones complien una mesura de seguretat en un establiment, en un manicomi, i a la presó no ho eren. Ara els tenim nosaltres. Llavors, és clar, és que aquestes persones, surten expedients disciplinaris dia sí, dia no. Significa això que les sancionem? No, perquè moltes d'elles són inimputables o gairebé, perquè fan coses que no tenen sentit, però clar, quan aquella persona agafa una navalla i es comença a tallar. I d'això, és clar, has d'informar, i això és una autolesió, que genera un impacte en la gent. Imagina que això t'ho fa al pati. És clar, s'ha de fer l'expedient, però a l'hora de sancionar-lo, el psiquiatre informà que no pot complir la sanció perquè no dona. Així, doncs aquesta persona té un munt d'expedients disciplinaris. Pot ser, hi ha un gran munt, perquè hi ha una molt petita franja de... bé, en la presó de dones hem de tenir ara... jo què sé... 10 o 12 d'aquest perfil. I és clar, què passa? Que és un perfil psiquiàtric que quan el psiquiatre diu bé, anem a canviar la medicació psiquiàtrica i vam posar això perquè sembla que va bé i tal si es descompensa, doncs bé... pot passar que al millor a les 3 del matí comenci a picar la porta i a cridar i a despertar la gent i d'això. Clar, tu has de fer-li un informe o dos o d'això, perquè si pica la porta, si es baralla amb una companya... Però són un número molt, molt reduït de senyores</p>	<p>Aplicació del règim sancionador</p>

	que provoquen això. És l'única explicació que jo li veig, perquè, en general, l'ambient és, per dir-ho d'alguna manera, de placidesa absoluta.	
ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx	MA: És que és de placidesa absoluta i el que sí que tenim molts problemes nosaltres amb les dones és amb l'entrada de droga i de telèfons mòbils. Aquest és un problema que amb els homes el tenim, però amb les dones és agreujadíssim, perquè, és clar, a veure, on s'amaga la droga i els mòbils? Doncs en les cavitats corporals i això és molt difícil de localitzar. I és clar, estem parlant de mòbils petits, i hi ha molts experiments disciplinaris d'aquest tipus, però que no t'afecten a la violència de d'allò. Doncs que si tu un cop entrant en un mòdul, un funcionari s'adonava parlar, s'adonava i no hi havia ningú, estava parlant per telèfon, per telèfon mòbil, llavors li va enganxar el telèfon mòbil. És a dir, hi ha poca cosa i el que hi ha, no és gaire violent, excepte aquest nombre d'interns o d'altres que són molt dolentes. Però jo m'inclino a pensar que és un determinat grup de persones que són les que provocarien aquests problemes. Un nombre reduït.	Taxa expedients disciplinaris, Aplicació del règim sancionador
ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx	MA: Doncs tu li preguntes a qualsevol funcionari i ja diria, ui agressions de dones, sí, però una cosa súper puntual. Jo m'he de posar a pensar, a veure, una agressió... bàsicament si en això es posseeix objectes prohibits, doncs mira, no estem parlant d'armes ni d'això, coses curiosíssimes. Quan la senyora fa el vis a vis amb el marit, o és igual, oblidem el marit, una comunicació familiar, la iaia li porta als nens i tal, doncs tu pressuposes que és una comunicació que li han portat als nens, que no passa res i tal, però a aquella senyora se l'ha d'escorcollar quan acaba. Perquè nosaltres als nens no ens podem escorcollar, que venen de fora, ni a la iaia tampoc. Pues la funcionària va a l'escorcolla, li aixeca el sostenidor, i a sota del sostenidor hi ha, doncs el que et puguis imaginar: xocolatines, de tot, bijuteria, de tot. Coses que són tonteries, tonteries, però són objectes prohibits en la presó que han entrat de forma irregular, amb les quals elles comercien. A lo millor també et trobes amb una interna que ve de permís i et porta objectes prohibits. I què porta? T'adones que li està mirant la bossa que porta i dius ¡hòstia! Doncs si que porta mitjons, o sí que porta jerseis, o sí que porta calces i tot de la mateixa marca i, pot ser, de diverses talles, no? I t'està entrant roba per vendre-se-la dins després. Això són objectes prohibits. D'això, moltíssims. Això és gairebé, jo diria que ha diari, a part de mòbils, droga...	Aplicació del règim sancionador, Infraccions
ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx	MA: Poc, però sí, alguna cosa tenim.	Perspectiva Gènere
ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx	MA: A veure, sé que la Generalitat fa cursos i d'això. Ara ens ha format molt pel tema dels Trans. D'això sí que tenim formació, ens han donat un seguit de circulars i d'això, però, bé, però formació en matèria de gènere...	Perspectiva Gènere

<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>Llavors, nosaltres ja entenem que quan la dona entra a la presó, si té fills i tal, la dona és... qui havia sostingut la família, i doncs moltes vegades venen i li diuen: - Escolta, tinc un problema perquè... perquè el meu fill gran a l'escola m'ha dit... m'ha dit una, que li ha dit una veïna, que s'ha portat malament.. Em podria donar una trucada extraordinària? En un context normal d'una presó d'homes, això un home no t'ho dirà, però tu saps que aquella dona que és una mare que, quan està plantejant això, és que de veritat està preocupada per aquest tema. I tu li dius a ella: - Però no tens trucades? - No, no tinc perquè ja me les he gastat totes i bé, doncs li dones la trucada. Però tu, quan estàs allà al costat d'ella, tu no tens per què escoltar la conversa, però si estàs per allà i l'escoltes, doncs és que és veritat. És que està parlant amb el fill i li està dient que es porta malament, que d'allò i tal... Llavors, bé, doncs és una manera diferent. Nosaltres comprem perfectament el paper de la dona a la família, que ella ha de cuidar els fills, fins i tot estant dins. La dona ha de... doncs, marquen al marit moltes vegades: els portes a l'escola, els has comprat roba, els has donat d'allò... Si per perspectiva de gènere entens tu que nosaltres estem conscients del paper de la dona, i tan! i tan! Moltíssim. Això no hi ha cap funcionari que no... que quan li vingui una dona a fer... Deixeu-me en pau d'aquestes tonteries! Això no ho fa ningú.</p>	<p>Perspectiva Gènere</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>M: No coneixes cap cas que hi hagi hagut algun funcionari que hagi tractat de manera irrespectuosa... MA: Què va! Què va! Què va! No, no, al contrari.</p>	<p>Perspectiva Gènere, Tracte del funcionari</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>A veure, hi ha dones que tampoc són així, que són prou cràpules i tal, però en general tota aquesta preocupació de la dona del seu entorn familiar i de i tal, el funcionari el comprèn i l'entén perfectament. I això és bo perquè elles també ho valoren. Perquè elles també, si de vegades hi ha un problema, també t'ajudaran. Perquè de vegades si hi ha un problema i tu dius: - Òstres, és que a veure, jo què sé... Sabem que està circulant per la presó una droga que és dolenta, hem tingut coses d'aquestes, i a lo millor les dones et diuen: - Vigilin, vigilin perquè a lo millor demà els entrarà droga, o alguna cosa així, perquè ells valoren, si tu els has ajudat i ells no volen que els hi hagi droga o alguna cosa així, doncs també poden col·laborar amb tu. Però amb la perspectiva de gènere no hi ha problema, cap.</p>	<p>Perspectiva Gènere, Tracte del funcionari</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>que al funcionari li falti el respecte, jo no l'he vist mai, sincerament. Tots tenim un mal dia, cura, que al millor hi ha dies que tens menys o més tolerància, però faltar el respecte així de forma... Jo no ho he vist, sincerament, ni amb els homes. La gent és bastant professional.</p>	<p>Perspectiva Gènere, Tracte del funcionari</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>D'interseccionalitat? Li han donat alguna forma de formació? MA: Què és això?</p>	<p>Perspectiva Gènere, Interseccionalitat</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: No, no, ni una. No, ni una. Vamos, la primera vegada en la meua vida que sento aquesta paraula</p>	<p>Interseccionalitat</p>

<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>I tenim claríssim que, clar, que no és el mateix una senyora detinguda que viu a l'Eixample i d'allò i que té la seva vida normalitzada que una senyora que és aquí immigrant, il·legal, amb nens i que sobre és, bé, negra o asiàtica o d'allò. No ens han format, però jo crec que no ho fem malament del tot, ho tenim clar. El tema de l'homosexualitat, encara que no ho sembli, els funcionaris de la presó, vaig entrar a treballar als anys 80, s'ha viscut sempre amb molta naturalitat i mai hi ha hagut cap problema. Jo, als anys 80, és a dir, fa 40 anys, Espanya no era com som ara, no? Però hi havia homosexualitat, hi havia els famosos travesti, i d'això mai hi havia cap tracte discriminatori, ni de riure's tant d'ells, no. Pot ser sorprenent, però no. El problema el tenen entre ells. És a dir, a veure si m'explico... Els mateixos interns o internes que abusen d'altres. Això ens passa molt. És a dir, amb els homes moltíssim. Però perquè, és clar, un home homosexual dins la presó, en determinats moments, doncs bé, nosaltres, a mi m'és igual, si és que jo, a lo millor ni ho sé, però si ells se n'adonen i d'això, doncs abusaran d'ells. I això si que passa, però passa entre ells. O entre les senyores, entre les senyores, ara n'hem tingut alguna coseta. I bé, és clar, què podem fer nosaltres? Podem protegir-les, però que el funcionari o la funcionària les tracti malament i d'això, no, no, no. De cap manera. El tema de la transsexualitat. Amb això sí que estem bastant formats, però tot i així et traus una sorpresa. No perquè... L'altre dia, és un cas real, rebem unes internes que ens venen conduïdes d'una presó. Jo, a mi a l'ordre m'indiquen que venien 9 dones i em consta que em venen nou senyores. Per nom són nou senyores. Amb l'aparença, tu veus les 9 persones i dius, són 9 senyores. Em va trucar una funcionària i va dir: - Escolta Manel, que estava escorcollant a fulana de tal i és que, és un home. Clar, ja està escorcollat, val, doncs llavors, escolta, és clar, ella no estava operada, totalment, no t'ho ha dit llavors, és clar, doncs has d'anar i dir-li: - Bé, escolti, vostè no ens ha dit res, per tant, clar, òbviament, ens hem pensat que vostè era una senyora, aquí posa que vostè és una senyora, però vostè no ens ha avisat. Oi no té cap problema perquè li hagi escorcollat una funcionària? - No, no, no, jo no tinc cap problema. Llavors, signem aquí, perquè clar, després no vagi dient que a mi m'ha cacheado una dona i jo vull que em cacheï un home, no, no. I se li diu: - Miri, vostè se n'anirà ubicada en un determinat departament on vostè tindrà uns horaris de dutxes específics i tal. Per què és això? No per discriminar-la. Nosotres, a les presons hi ha un problema que es dona moltes vegades que és el de la prostitució i el que hem d'evitar és la prostitució, però moltes vegades això dona lloc a la prostitució. Llavors, bé, és clar, tu el que no pots fer, també per protegir els drets de les altres internes, és, per exemple, una coincidència en l'horari de les dutxes, perquè a lo millor les altres internes estan incòmodes amb una persona que està fent el trànsit, però que encara no s'ha operat del tot. És molt delicat i molt complicat, però clar, dius, bé, la persona que fa el trànsit té uns drets, i la resta de dones no tenen drets?</p>	<p>Interseccionalitat</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: És clar, perquè diuen, mira, jo tinc dret a dutxar-me només amb dones, oi, fem vostès una altra cosa. De fet hem tingut queixes, per això. Hem tingut queixes de dones que se'ns queixen. I amb això sí que hi ha formació, es tracta tot molt bé, amb molt d'això. Vam tenir un cas molt complex i problemàtic disciplinàriament parlant, que havíem parlat, que al final va haver de ser portat a una altra presó perquè era insostenible el tema, totalment insostenible. Perquè clar, si a sobre tu, per molt trànsit que vulguis fer, no t'adaptes a les normes de la presó, doncs home, ja... i després hi ha gent que vol fer el trànsit, em sembla molt bé, però que clar, aparentment són un home, i tu el que veus és un home allà endins. I hi ha gent que tendeix a abusar de les dones, encara que estiguin fent en el trànsit. I tot això per a nosaltres és molt complicat, perquè fas el que fas i et diran: - És que vostè em discrimina, és que vostè és, com deia una homofòbica, o d'allò, no homòfoba. I jo vaig dir-li: -Bé, a veure, jo no, el que jo no vull és que tu abuisis de les altres internes. Tu tens els teus drets, però elles tenen els seus altres drets. Llavors s'ha de fer tot amb molt de tacte, que es fa, val? Però problemes, òbviament, ens donen. I llavors el funcionari sí que té aquesta formació, però moltíssima d'aquesta formació te la dona el dia a dia. Val? Per exemple, ens passa molt amb gent que ens ve estrangers d'un altre país, que no tenen cap vincle amb Catalunya perquè aterren a l'aeroport del Prat amb la droga endins. Poden venir de Tailàndia, Brasil, etc. Per tant, no tenen ningú aquí, no els ve a veure cap servei consular i no parlen,</p>	<p>Interseccionalitat</p>

	<p>òbviament, en català, ni t'explico, no parlen ni en castellà, en català impossible. I, per exemple, si veiem una senyora xinesa que no té cap mena de vincle amb la ciutat, nosaltres tenim gent presa de la Xina, però bé, hem d'intentar buscar una persona, el que deies, és dona, però a sobre ve d'un altre lloc, i hi ha el 43% de la... crec que recordo, entre un 43 i un 47, no et sabria dir, de les internes són estrangeres, llavors tenim moltes nacionalitats i intentem ubicar-les juntes i d'això. Es fa el que es pot.</p>	
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: El primer que cal pensar és que el funcionari penitenciari, en general, no tots, però jo diria que el 80 o 80 o gairebé 90% té formació universitària, perquè el fet que tu aprovis unes oposicions del nivell C i dius, bé, és que és del C, sí, sí, però... però és que un funcionari de la presó guanya molts més diners que un psicòleg o un jurista. Perquè és una feina molt ben pagada, no? Però la major part de la gent té formació universitària. Són mestres, ja tenim molts mestres, psicòlegs, juristes, llicenciats en Història, educadors socials, el que vulguis.</p>	<p>Perspectiva Gènere, Interseccionalitat</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>MA: Sí, tot és millorable. Més tipus de sancions. Per exemple, una cosa que no li agrada a cap ciutadà espanyol, i que a tots no ens agrada, és que ens toquin la butxaca, correcte? Llavors, a lo millor moltes coses, perquè les internes i els interns també treballen, tenen el seu compte corrent perquè treballen i guanyen el seu salari poc o d'allò, però a lo millor sancions econòmiques, és a dir, si tu fas mal alguna cosa o no col·labores o no, doncs és una sanció de 60 euros, perquè has trencat una cosa que era la de l'administració. És a dir, això, per exemple, no ho tenim. I jo penso que això... a veure, hi ha molts interns que volen tenir el seu compte corrent, el que treballen i li paguen a la família, bé, molt bé, però si tu no tens cura de les coses, doncs home, doncs una sanció econòmica, per a mi, no sé, per exemple, no?</p>	<p>Millores</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>jo crec que s'hauria d'individualitzar encara més, val? Perquè, torno a repetir, no és el mateix una acció violenta d'una persona que té, ja no un problema psiquiàtric, sinó que té un problema personal X determinat, que una persona que no té cap problema. Llavors aquí, no sé com fer-ho, però buscar algun altre tipus de coses, a lo millor, que això ja existeix, els mecanismes de suspensió, de reinici, i després el que havies apuntat, el que hem parlat abans d'aquests mòduls de respecte, crec que també seria interessant fer més. Però no funciona tan malament, eh? Perquè sí que és veritat que les sancions són del reglament del 81, però l'aplicació real és en tots els principis actuals. A lo millor sí, podríem posar, doncs, no sé, per exemple, posar algun altre tipus més de sanció, garanties... Bé, a lo millor el procediment es podria polir una mica i posar alguna garantia més i dir que sempre que s'obri un expedient disciplinari es nomenarà un advocat d'ofici, agradi o no agradi, això podria ser, per exemple, no? Però bé, jo crec que no és necessari, però bé, com a súper, súper garantista podria anar bé, però clar, això seria una despesa brutal per a l'àmbit públic, crec que això també s'ha de comptar. Però a part de coses com aquestes, jo no crec que sigui tan dolent el tema.</p>	<p>Millores</p>
<p>ENTREVISTA MANEL ALLUÉ revisada.docx</p>	<p>alguna garantia més formal, algun tipus de sanció més econòmica i més individualització. I pot ser també estaria bé que en la comissió disciplinària hi hagués, per dir alguna cosa, un metge o algú que li donés...</p>	<p>Millores</p>

entrevista angel colmenar (Revisada).docx	La mediació serveix quan no hi ha, per exemple, un fet disciplinari que pugui ser susceptible de ser valorat com una infracció penal. Si hi ha una lesió, ja és una infracció penal. Llavors, evidentment que no, la mediació pràcticament és bastant difícil que es pugui interposar, que es pugui practicar en aquests supòsits.	Justícia Restaurativa
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	Que jo tingui entès la mediació, hi ha pocs treballs que hagi vist. Només s'ha aplicat, es va aplicar a la resta de l'estat espanyol, com ja saps, és una administració a part que la nostra. Partim del que és la mateixa llei orgànica, partim del que és el mateix reglament d'execució, però és completament diferent del que és l'administració. Hi ha hagut dos intents o dos experiments en temes de mediació penitenciària. I a Brians es va intentar fa bastants anys també un experiment de mediació penitenciària precisament dins el Departament de Dones. La mediació penitenciària pot servir per a altres tipus de faltes. Pot haver-hi la mediació quan es produeix de forma espontània i natural. Quan és una ofensa, quan és una falta que estat comesa contra un funcionari, sempre que no hi hagi hagut violència, sempre pot haver-hi, quasi sempre s'arriba una mediació parlant amb el que és la interna, l'intern, i evidentment les coses es queden aquí, no passa absolutament res. Quan són temes bastant més greus, accions, tràfic de substàncies prohibides, el aldarull col·lectiu, llavors aquí la mediació en un principi no pot haver-hi perquè s'ha d'informar en el que és l'autoritat judicial.	Justícia Restaurativa
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	Són aquestes típiques polítiques d'aparador que a vegades, moltes vegades, els polítics volen fer, però que està bé pel primer dia, ho anuncies, el segon dia que fas la roda de premsa, però després els resultats... A veure, la mediació... Hi ha un parell de treballs bastant interessants, però és una miqueta utòpic a vegades, i més en aquest món tan complicat com és el penitenciari. Sobretot, a veure, la mediació pot haver-hi en tipus de comportaments que comportin una sanció lleu, una infracció lleu. Quan ja són coses greus, que tenen una repercussió és bastant difícil. És bastant difícil.	Justícia Restaurativa
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	AC: Sí, evidentment, per les infraccions lleus i tant, perquè es pot donar el cas de la suspensió o la substitució, o fins i tot el que és la condonació, o el que és en aquest cas la sanció, sempre i quan es pugui valorar positivament que hi ha un compromís de, a veure... Tampoc es tracta de buscar l'adveniment per part del que és l'intern, però si una millora de la seva conducta que li pugui servir per intentar controlar el seu comportament, els seus estímuls. Això ja clar que sí, en aquest tipus.	Justícia Restaurativa
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	Al principi de la legalitat es marca que a tothom se li ha d'aplicar la mateixa mà, evidentment, però en un centre penitenciari on hi ha classificacions per graus, hi ha determinats comportaments, hi ha determinats tipus d'interns, no es pot aplicar tampoc un mateix règim disciplinari per a tots, sinó que hi hauria d'haver un règim disciplinari per a cadascun dels graus penitenciaris en els quals està classificat un intern. No és el mateix un intern de primer grau, que està en un departament especial i que li incoï un expedient disciplinari amb tot el que això comporta. Perquè aquesta persona ho té tot perdut, tant li importa que se li puguin tallar els permisos perquè no en té, o que se li pugui avançar el tercer grau perquè mai ho tindrà difícilment, en el seu comportament durant molt temps, fins que no prescrigui el que és la seva falta, que aquí mateix la gent disciplinària que s'apliqui a un intern que està en tercer grau. Una sanció mínima per una falta de greu a un intern que està en tercer grau pot suposar que pugui perdre els permisos, o pot suposar una regressió de grau. No és el mateix. S'hauria de buscar, d'intentar mirar, aplicar-ho que cada grau de classificació penitenciària tingués un règim disciplinari, en aquest cas de sancionador, específic per la seva classificació. Una altra cosa és que tingués sota uns paràmetres igualitaris per tots. Això és una cosa que l'administració depèn d'ella.	Millores

<p>entrevista angel colmenar (Revisada).docx</p>	<p>AC: Això passa com a tot arreu. Al final, qui ho aplica i ho competeix són persones. De la mateixa manera que ho competeixen al carrer. Un policia fa la seva tasca, un carter reparteix el que és la correspondència, o qualsevol funcionari fa la seva tasca. I sobretot si treballes cara al públic. Per nosaltres, vulguis o no vulguis, un funcionari de persones està treballant, per sort, aquí a Catalunya, a diferència de molts altres llocs, hi ha una interacció amb l'intern. Tu estàs amb el intern, no el veus a través d'un búnquer, d'una cabina de control o d'un passadís tancat. Tu estàs amb ell. I ell et va preguntar, et ve a demanar coses, li has solucionat problemes, a vegades t'explica la seva vida, tu estàs allà.</p>	<p>Discrecionalitat</p>
<p>entrevista angel colmenar (Revisada).docx</p>	<p>Que hi ha discrecionalitat, evidentment que hi ha discrecionalitat en tot, perquè som persones humans. Un intern que potser fa 4 dies va tenir una baralla o un altercat greu, jo intentaré ser el més professional que pugui ser, però evidentment també sigui el més estricte que pugui ser dins del que és la legalitat. Altres interns... segons el seu comportament, els intentes facilitar el màxim que sigui possible. Per regla general, la gent, i m'estic referint al funcionari de vigilància, el primer que aprenen són dues coses. Primer, que el que ha fet a l'intern, al carrer, no és qüestió nostra, ni a la sentència que hauria pogut imposar un tribunal o un jutjat. No és qüestió nostra. El que és qüestió nostra és el comportament. I no es demana un comportament extrem, solament un comportament normal.</p>	<p>Discrecionalitat</p>
<p>entrevista angel colmenar (Revisada).docx</p>	<p>això que s'ensenyava a la carrera, la potestas i la autoritat, el simple fet de portar un uniforme, portar una imatge que posa Generalitat de Catalunya, serveis penitenciaris, serveis de vigilància interior, ja siguis un cap d'unitat, un cap de serveis, o director, o el que sigui. Això et dona una potestat, evidentment, et dona un poder. Però és que l'autoritat se la guanya el funcionari. Quan quatre funcionaris s'entren i es fan càrrec d'un mòdul que han d'obrir a primera hora del matí amb 170 interns, i aquests 170 interns surten i conviuen durant tranquil·lament unes... quantes hores? més de 12 hores, perquè van de... unes... unes 16 hores a nos... perquè estan allí a la sala de dia, al pati, al menjador, els acompanyen a les activitats, van a tallers amb ells, i quan no és un cos que és armat, sinó que és un cos que no està armat. Una altra cosa és que hi ha mitjans coercitius que en un moment determinat es poden utilitzar, però que no els porta sobre el funcionari. Si aquest funcionari no tingués una autoritat entesa com a respecte, no podria entrar a treballar. O sigui, si fos un funcionari, com t'ho diria jo, tirànic, repressor, mala sombra d'aquests que va putejar parlant amb plata, els interns li pot sortir bé una vegada, dues vegades, tres vegades. Algun dia rebria. O sigui, el tarannà no és aquest. Que tots tenim moments com a persones? Doncs sí. Que els interns també tenen moments com a persones? Encara més, perquè ells estan privats de llibertat, encara que sigui de causa justa, però estan privats i estan en unes condicions que nosaltres a vegades ens en fem càrrec.</p>	<p>Discrecionalitat</p>
<p>entrevista angel colmenar (Revisada).docx</p>	<p>sap més o menys si existeix algun criteri de cara a dir, per exemple, les infraccions greus: existeixen diversos tipus d'infraccions, però a diferència, per exemple, del codi penal, no tenim... doncs, s'ha injuriat a una persona, això equival a aquesta sanció. Això no ho tenim.</p> <p>AC: No són automàtiques, eh. Hi ha un marginal, el que passa que després també, com a l'altre penal, hi ha, i també ho posa el reglament, hi ha nous elements que poden modificar el grau d'aplicació. En aquest cas pot ser la intencionalitat, el mal que ha causat, tot això. Si hi ha un penediment per part del casament, si el dany no ha estat tan greu, si ha estat una tonteria, evidentment es minoritza bastant el que és la seva sanció.</p>	<p>Aplicació del règim sancionador</p>

entrevista angel colmenar (Revisada).docx	<p>M: I en termes de la sanció d'aïllament, sap exactament si hi ha alguna cosa en concret que porti a aplicar-la de manera automàtica? Perquè per exemple, el Manel em va comentar que quan hi ha el mínim matís de violència, s'aplica l'aïllament.</p> <p>AC: Quan hi ha violència, sí, violència contra les persones. En aquest cas, però que ara s'ha de materialitzar aquesta violència i s'ha d'objectivar aquesta violència. No és perquè m'han dit, sinó que, evidentment, una de dues, o els funcionaris l'engampen barallant-se d'algú. I evidentment allí les baralles s'han de tallar d'arrel, per una raó essencial, perquè si comences a discriminar quin tipus de baralles poden ser sotmeses amb règim disciplinari o una mesura cautelar i quin tipus no, llavors estaries ja creant caos, creant una discriminació.</p>	Aïllament
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	<p>M: No pot participar, però està present. No es pot demanar, per exemple, que surti a la sala, o que no estigui present mentre s'avalua l'expedient?</p> <p>AC: No, no, no pot participar en cap tipus de pressa de decisions. Ni pot ni tan sols informar. Per exemple, ara soc un cap de servei i la història ha anat contra mi i estic precisament com a cap de servei en aquella junta, evidentment no puc participar en aquella junta.</p>	Aplicació del règim sancionador
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	<p>M: Sabria dir-me així quina creu que és la sanció més aplicada del règim disciplinari.</p> <p>AC: L'aïllament.</p>	Aïllament
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	<p>M: Des de la seva perspectiva, la sanció d'aïllament s'aplica de forma proporcional?</p> <p>AC: Sí.</p>	Aïllament
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	<p>M: No coneix cap cas que hagi sigut...</p> <p>AC: Arbitràriament, no. Mira, a tots els col·lectius sempre hi ha gent... fotuda. Hi ha gent que no té per què estar treballant. Hi ha gent que... La nostra professió no és que tampoc sigui una professió vocacional, perquè no ho és. Al començament, després t'acaba començant a agradar. Això és diferent. I et sents molt identificat perquè t'hi impliqués moltíssim. Perquè t'hi impliqués moltíssim. Però, a veure, la mentalitat del funcionari quan va a treballar cada dia no és: - A ver a quién voy a putear hoy. Vull dir, és com el bomber. Com menys incendis tingui, millor per mi. Això sí, si he d'apagar algun foc, l'he d'apagar. Aquesta és la mentalitat del funcionari. Funcionari no va a buscar-se problemes. A les condicions en què està treballant, si fos un dictador, si fos un cacic, quatre funcionaris per departament, més tard o més d'hora tindria algun problema greu. I això no, no, aquesta... I per això tot el... I a part hi ha una cosa que és molt important, i això ho aprenen de seguida, també s'ho transmetem nosaltres, no? Els veterans, no? Però de seguida ho aprenen els funcionaris de nou ingressats. En el moment que tu, immerescudament, li apliquis un correctiu, una sanció a un intern, que l'intern, ell sap que no se l'ha merescuda i tu ho saps. En aquell mateix moment has perdut tota l'autoritat. Això no es pot fer mai. L'intern et negarà sempre la major, perquè la presó està plena d'innocents, ells són innocents, ells no entenen res al carrer. Però el sentit de la justícia el tenen més gran que nosaltres. Ells saben quan han fet una cosa bé i quan han fet una cosa malament. Ells et discutiran, et rebatran, et protestaran per una sanció, però en el fons, si tu aquella sanció, aquella parte disciplinari o aquella mesura que li has explicat és correcta, se la menjaran. I prou. Això sí, no facis cap barbaritat, com pot passar en altres llocs o havien passat en altres èpoques de: - Perquè em caus malament, o que m'has faltat el respecte, doncs ara et penediràs. - Però és que no he fet res. -M'és igual pel que has pensat o pel que em vas fer fa tants anys. O ara, jo sé que tu estàs trapijant amb xocolata que quan i no t'he pillat, però no et preocupes, li foto un escorcoll i jo com que l'altre dia, mira, vaig fer-li un escorcoll un trosset de xocolata i se'l poso a ell. Tampoc. I això és una</p>	Tracte del funcionari, Discrecionalitat, Aplicació del règim sancionador

	cosa que la gent té molt clara i no ho fa. Perquè al moment que ho facis, aquella persona dura 4 dies aquí.	
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	AC: Bé, aquí tenim la sort que el que és la mentalitat llatina, espanyola, catalana, són bastant vagos per naturalesa.	Discrecionalitat
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	A veure, entre el parte que fas, la documentació que has d'adjuntar a l'informe que t'ha de fer el cap de serveis, escolta, tranquil·lament, si la cosa és senzilleta, en mitja hora ho fas, sinó, i amb tot el follón que després tens en un pati, en un mòdul i tot això, el que no tens ganes és de tirar de la màquina. Sí, per aquí el funcionari en aquest cas és molt, molt... No, no, no, no... A aquest li forté un parte ara perquè em ve de gust. Hòstia, no... No ho veuràs fer mai. No, no, no, no. Una altra cosa és que t'engampo.	Discrecionalitat, Tracte del funcionari
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	AC: L'home és més visceral. Arregla les coses d'una altra manera. Si té algun problema en un al pati - Vamos a hablar tu y yo al tigre, al lavabo, y ahora que no está el funcionario, me lo explicas. Es foten quatre òsties, si convé, si no els enxampes i poden fer les paus, aquí no passa res. Amb les internes és una altra història. És una cosa com tu diria jo. Has d'estar molt en elles. A més a més, les que quasi sempre, bé, les que estan òbviament, encara que no hi ha una separació per a l'escala masculina ni femenina, però òbviament hi ha una majoria de funcionaris que treballen amb internes, ja que tenen un tracte i una mentalitat i una psicologia molt específica. I, a més a més, evidentment, és que també el drama humà de les internes a vegades no es comparable amb el que poden tenir els interns. En molts casos, a part del que és el que han fet, hi ha moltes coses que hi porten darrere. Abusos, maltractaments... És una altra història. I llavors... Tractar amb les internes... S'ha de tenir molta paciència perquè són molt difícils de treballar. I si compares proporcionalment les internes i internes que estan en el Departament Espacial, tot tenint en compte que les internes com a població reclusa poden suposar un 12 o un 13%.	Tracte del funcionari, Perspectiva Gènere
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	AC: Jo et diré que, per exemple, el dissabte hi havia 20... en una població de quasi 1.000 interns hi havia 23 interns del Departament Espacial i en una població de 100 internes hi havia 8. Agafa la proporció. És diferent, és una cosa que s'ha de tenir molta cura, molt de tracte	Tracte del funcionari, Perspectiva Gènere

entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	<p>M: Teniu alguna... la Generalitat us ha donat alguna mena de formació en perspectiva de gènere o interseccionalitat?</p> <p>AC: Cursets els que vulguis, l'altra cosa és que serveixin. És com això dels cursets de riscos laborals, que serveixin perquè es derivi la responsabilitat. Poqueta cosa, sí, es donen coses, donen xerrades, però l'important a part d'aquestes coses, aquestes xerrades, que són molt econòmiques a fer, és dotar de més personal i dotar de més mitjans, sinó no fem res.</p>	Perspectiva Gènere
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	<p>Per la unitat de dones, que és el centre de referència que tenim a Brians 1, tenim solament una sotsdirectora, una cap d'unitat, no. Tenim una cap d'unitat especialitzada, que és com si fos una cap de serveis, en comptes de 12, que hi ha al centre, i a més a més, hi ha només 3 caps d'unitat, i si, al torn de matí, entren 6 funcionaris o moltes.</p>	Millores
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	<p>AC: No separen ningú. Primàries, reincidents, perilloses... És una cosa bestial...</p>	Perspectiva Gènere, Millores
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	<p>AC: No, hi ha formació de gènere, hi ha servei d'una formació de gènere, molta conscienciació, perquè aquí els companys de tractament, les educadores, les psicòlegues, les assistents, estan fent una tasca molt maca, molt bonica. Jo coneixia, per exemple, l'altre dia vaig passar per la unitat de dones i bueno, en el tema del dia internacional de la dona, doncs molts murals, unes jornades... Fan molt bona tasca, però doncs...</p>	Perspectiva Gènere
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	<p>M: Bueno, torno ara una mica al tema, ara que ja he saciat aquesta curiositat personal. Li volia preguntar si sap quina és la infracció més comesa per part de les persones empresonades en general.</p> <p>AC: A veure, les faltes contra el personal, contra els interns i després el tema de la possessió d'objectes prohibits.</p>	Infraccions
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	<p>I, en relació amb això li volia preguntar, de normal, hi ha algun conflicte entre personal i els interns? O les internes, per exemple? Ja he comentat que és una mica més complex, que hi ha poca quantitat de personal?</p> <p>AC: A l'ingrés sí. A l'ingrés hi ha a vegades, sobretot de gent que no és del medi, sinó que venen de primera vegada, que entren o han entrat en altres centres, quan venen a Brians es nota moltíssim. Hi ha relaxació de costums, hi ha formes de comportar-se que... Igual que al nostre centre penitenciari, es marquen i es deixen clars des del primer moment. El tema de respecte i el tema de... no l'obediència cega, sinó que quan un funcionari li diu una cosa a un intern, és per alguna cosa i ho ha de fer</p>	Tracte del funcionari
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	<p>AC: Les internes són baralles, moltes baralles entre elles, molts crits i qüestionar el que és el principi d'autoritat de la funcionària de forma pública, al menjador... Molts insults, és molt més... Escandalós.</p>	Perspectiva Gènere
entrevista_angel_colmenar (Revisada).docx	<p>M: I el tracte és diferent entre les internes cap als funcionaris segons si són dona o home?</p> <p>AC: Entre les internes sí, és diferent, i és instrumental. Hi ha d'anar molt de compte.</p>	Perspectiva Gènere

entrevista angel colmenar (Revisada).docx	<p>M: És a dir, com molt respectuós cap a l'home, entenc, i més desprestigi a l'autoritat de la dona?</p> <p>AC: Ja, a veure, per un cantó el concepte de classes el tenen molt desenvolupat les dones, o sigui, de gènere, vull dir. Llavors, moltes d'elles provenen d'ambients molt masculistes i no qüestionen a vegades el paper de l'home, no el veuen com un igual, sinó com el que mana a la família. Però també hi ha, el caire, a vegades, manipulador, per part de la interna, per aconseguir favors. Llavors, clar, per al funcionari a vegades és molt estressant treballar en un departament de dones. Quasi sempre, la gran majoria de funcionaris són del gènere femení que està treballant a dones. Pot haver-hi algun cap d'unitat que per concurs, perquè ha guanyat una plaça, vagi a treballar al departament de dones, però els pobres en seguida que poden demanen el trasllat.</p>	Perspectiva Gènere, Tracte del funcionari
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	<p>De fet, per exemple, el passat 2023 trobem 4,8 expedients per dona en comparació amb els 4 expedients per home.</p> <p>AC: És que hi ha més conflictivitat a les dones, sí.</p>	Taxa expedients disciplinaris
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	<p>AC: Paternalista, sí, però... és... més de safareig en tema, en el bon sentit de la paraula, més de comadrejo, no? En el bon sentit de la paraula, o sigui, el que passa que arriba moment... Hi ha funcionaris que han tingut lios molt grossos en internes, i a la mitja hora ja ho han arreglat. I fins i tot, - No te preocupes que voy a hablar con Fulanita porque yo a esta me la conozco yo, y cuando se le pase, voy yo hablar con ella y ya verás como se calma. Però és clar, arribes tu com a cap de serveis i dius ja està tota enfilada, -És que no, es que aquesta m'ha fet això, una altra m'ha fet això altre, esta, l'altra... -Tranquilitzate, comportament molt més... molt més teatral a vegades. L'intern no és tan teatral. Això és el que hi ha, és que ja et dic, entrar a internes...</p>	Perspectiva Gènere
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	<p>I clar, com que no es pot fer una classificació, la fots al costat de... del club de los... de los exchepares que tenim allà, i clar, són gitanàques de tota la vida, i que han entrat 40 vegades, i que tenen una cultura, una marginalitat, tenen uns recursos molt propis de delinqüencials</p>	Perspectiva Gènere
entrevista angel colmenar (Revisada).docx	<p>I mira que d'internes tranquil·letes, n'hi ha poques allí dintre.</p>	Perspectiva Gènere
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	<p>si us han format gaire, si no us han format gens, que tinc entès que...</p> <p>MR: Gens. Ja t'ho dic jo, ja t'ho dic.</p>	Perspectiva Gènere
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	<p>Per això no succeïa, o no succeïa com jo creia, en el sentit que l'equip directiu té ordres des de la secretaria per minimitzar tot el possible les sancions</p>	Aplicació del règim sancionador
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	<p>M: Ostres, doncs a dones, amb la quantitat d'expedients que hi ha aquí.</p> <p>FL: Sí, perquè és que hi ha comportaments que no són molt problemàtics amb dones, però en el que són agressions físiques contra els treballadors i entre elles hi ha agressions que al mínim són contingudes</p>	Aplicació del règim sancionador, Taxa expedients disciplinaris
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	<p>Estem parlant de Wad-Ras, no de la unitat de dones de Brians. És molt diferent. Perquè a Brians 1 ja és un penal, les internes estan penades quan ja van allà a dins. I llavors les interaccions entre elles són diferents i poden haver més agressions.</p>	Percepció
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	<p>FL: En les presons de preventius, que els interns... Jo vaig estar, també, a el Model, els interns i les internes encara no saben on estan. I la perspectiva que hi hagi una condemna i tinguin que passar molts anys a la presó, o pocs, o tinguin que complir un temps, encara no la tenen clar. Encara estan... a veure si surt el judici, a veure si l'advocat...</p>	Percepció

entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	MR: I la conducta també la tenen en compte, l'accidentat, de cara al judici... que no té res a veure, però és diferent, es comparteix diferent.	Percepció
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: Quan van al penal, ja tenen l'experiència i és diferent. Diferències entre homes i dones. Bé, jo quan vaig treballar a la presó d'homes, per on estava ubicat, no vaig tindre tant contacte. Però sí que tinc la percepció que els homes poden estar disconformes en una sanció. Hi ha el rol de masculinitat de... No sé jo, però jo me la como. M'explico? I a la presó de dones: - Oh, això és injust, no...	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	I són, en realitat, parlant en plata, són molt més pesades. I les sancions són molt més laxes amb les dones. Perquè sí, perquè també hi ha el tema de si estan embarassades, si no estan embarassades, si estan amb els nanos.	Perspectiva Gènere, Tracte del funcionari
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Les dones són més ràpides en trobar els mecanismes de criteristes, d'això que diu Marta, d'estic embarassada i usen més aquests tipus d'eines, que els interns també les coneixen, però no, - Yo lo he hecho, yo me la como, no se preocupe jefe, que jo pago la sanción.	Percepció
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	la Generalitat també s'està portant malament, perquè fa un tractament de les internes cap a l'opinió pública, però en realitat és mentida.	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	MR: És que estan maltractades. Les dones en el sistema penitenciari estan maltractades.	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Tu pensa, mira, com van tancar la model, el centre de la model van haver d'anar a Brians Dones, hi havia una espècie de separació, hi havia una infermeria. Actualment, si una dona es posa malalta, hauria d'estar tancada 24 hores perquè ha de compartir la infermeria amb els homes, no poden estar junts. Però aquí surten perjudicades les dones.	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Al final tenen unes mancances que a un centre d'homes no es tenen	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Però de cara a l'opinió pública, ells tenen el gènere, ells tenen tot. - Sí, sí, nos vamos a preocupar, vamos a tener una prisión, però a l'hora de la veritat, no ho estan fent, no s'està complint.	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	O per exemple, que donin certificats de formació del sistema del Servei d'Ocupació Català, que és perruqueria i estètica. A lo millor, a lo millor les dones de Wad-Ras, o les dones de Figueres, o les de Tarragona, o les de tot el sistema, volen arribar a algun curs del Servei d'Ocupació Català diferent, que no sigui perruqueria estètica.	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	M: Totes les activitats, pel que he anat veient, estan molt centrades en coses que farien dones, per dir-ho d'alguna manera. MR: Hi ha dones que t'ho diuen que: -Oye, y yo porqué no puedo ser paleta. Això els ho diuen elles. És veritat, jo no puc... Ara no sé com ho fan, però en l'època que van posar lo de treure's el carnet de conduir i hi havia dones que deien: - Es que yo podría llevar un Cabify. Clar, es que por eso no, avia'm. Aquí està centrat amb cuina i perruqueria i estètica. I hi havia gent que deia: -Señorita, yo no tengo manos para pintar las uñas, per tant, si elles mateixes saben, si ells saben, ja les veus també.	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	I a més, el departament de Mares tampoc està... Jo vaig arribar aquí el 98 i em sembla que només han pintat les portes.	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Si que és veritat que les dones són menys violentes, sí, però bueno, quan hi ha una interna que és violenta, és violenta. O sigui que... Les agressions... Hi ha agressions i hi ha agressions. És igual que... Ara ja en molt poquetes podria estar quan hi	Perspectiva Gènere

		havia 400 i si et podien tirar lleixiu a la cara te'l tiraven, i si et podien tirar escales a baix et tiraven també. O sigui que... Però bueno...	
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Després el seu comportament al dia a dia sol ser més normalitzat, són més col·laboradores, són molt més netes, això ho tenen elles a més, ho tenen de veritat. Quan hi ha una interna que no ho fa bé, això de seguida... - Mira, aquesta...	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Tu pots obrir ara una cel·la a Wad-Ras i amb 8 internes, bé. Bé, tu podries fer una cel·la a la Model, amb sis tios i l'olor...	Percepció
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	A més hi ha una discrecionalitat per part dels comandaments.	Discrecionalitat
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	M: Això volia preguntar, que el tema de la discrecionalitat, només els comandaments o també els funcionaris? Ara que estàs parlant d'això. FL: No, no, un cop el funcionari ha fet l'informe, s'ha fet tot el procediment sancionador, tant el que és més extens com l'executiu, qualsevol. Després hi ha una discrecionalitat per part de la direcció del centre, que diu: - Bueno, per això, per sobre això, t'aixequem la sanció.	Discrecionalitat
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	A vegades dius, ja, ara podem fer un comunicat, que era, com us deia, cada dia és Pasqua. Perquè, clar, no és que a Setmana Santa, aixequem les sancions. No és que arriba Nadal aixequem les sancions.	Discrecionalitat
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	I hi ha una altra qüestió, que es con que a una li van a canviar 7 dies para 3 caps de setmana, que puedo negociar: - Señora directora, cambiéme esto por esto, que me va mejor.	Aplicació del règim sancionador
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	s que fem, i ens diu - Hòstia, la directora no sabeu què ens ha fet aquest Nadal. I jo, - Què ha fet? - Doncs ens arriba un mail a la directora, a tots els caps d'unitat, que tenen un nivell entremig, que, què ens semblaria que per Nadal amnistiéssim totes les sancions. Això té una doble explicació, però bé, ara anirem. Al cap d'Unitat li responen que no. Perquè clar, ja han estat partiéndose la espalda amb el tio ahí, llavors, no pots dir que el dia X aixequen les sancions a tot el centre. - Vale, vale, vale, no queréis. Al cap d'una setmana, tots amnistiats. Va ser la direcció i els va aixecar tots els expedients que tenien. No passa res perquè...	
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	A la presó, a joves em van explicar, la persona de joves em va explicar, en una de les visites que fem, i ens diu - Hòstia, la directora no sabeu què ens ha fet aquest Nadal. I jo, - Què ha fet? - Doncs ens arriba un mail a la directora, a tots els caps d'unitat, que tenen un nivell entremig, que, què ens semblaria que per Nadal amnistiéssim totes les sancions. Això té una doble explicació, però bé, ara anirem. Al cap d'Unitat li responen que no. Perquè clar, ja han estat partiéndose la espalda amb el tio ahí, llavors, no pots dir que el dia X aixequen les sancions a tot el centre. - Vale, vale, vale, no queréis. Al cap d'una setmana, tots amnistiats. Va ser la direcció i els va aixecar tots els expedients que tenien.	Aplicació del règim sancionador, Discrecionalitat
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	MR: Ja n'hi ha més, no passa res perquè qui la lia, la lia constantment. Però que en aquest aspecte fan perdre... M: La credibilitat.	Percepció
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	MR: No totes els partes acaben amb aïllament. Tu pensa que a lo millor hi ha un informe, és un informe, i a aquesta interna tu li dius que: - Tens un informe, perquè m'ha faltat al respecte, perquè li ha trobat haixis, que li ha... per mil coses, i aquestes internes no van aïllament. Això es baixa, en teoria, al tècnic jurídic, que era el que feia la qualificació, no ho sé molt bé, el tècnic jurídic fa la qualificació provisional, però no tot acaba en aïllament, hi ha moltes sessions que acaben en	Aplicació del règim sancionador, Aïllament

		privació de passejos i moltes acaben sobre sobreseïment i algunes també acaben anul·lades, però no tot acaba en un aïllament.	
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	després de fer el plec de càrrecs, les internes el reben, poden al·legar davant de la junta de règim.	garanties
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Com es determina això? Hi ha criteris? És una mica... no vull dir arbitrari però... FL: No, però hi ha una sèrie de... Hi ha un historial, més o menys el que es va aplicant, i més o menys la comissió disciplinària per aquest fet, més o menys, 5 dies de passeig, de pati o 10 dies de pati. Es va una mica... No hi ha un catàleg, però més o menys, diguéssim, l'equip directiu ja porta un historial de com va sancionant.	Aplicació del règim sancionador
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	M: A Wad-Ras diríeu que no s'aplica massa freqüència? FL: No, han de passar coses molt greus perquè passin	Aïllament
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Què passa? Que al llarg dels anys, i amb aquesta intenció que no hi hagi aïllaments, l'aïllament en cel·la és una sensació que s'ha anat reduint a la mínima expressió.	Aïllament
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	M: Per la determinació dels dies, de les sancions, això ho debat a un general de la comissió disciplinària? MR: Això és debat a la Comissió Disciplinària. I pensa que després ja les faltes molt greus sempre aniran acompanyades de l'aïllament en cel·la o el cap de setmana. Les greus poden anar acompanyades d'aïllament en cel·la, també poden anar a la PPAR, que és una privació de passejos, i les lleus sempre aniran amb una amonestació o un sobreseïment.	Aïllament, Aplicació del règim sancionador
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Llavors, sí que hi ha, o sigui, el 108, 109, 110, i després el 121, 122, clar, no és el mateix el cas en que la interna, que li ha donat 10 cops de puny a una altra interna, que la que li ha donat un cop de puny a una altra interna. Això també en compte. La reincidència, si és una persona constantment agressiva, que dia sí, dia també busca el... No és el mateix que una persona, que per un dia puntual, per un tema puntual, ha tingut aquesta... Tot això es té en compte a l'hora de...	Aplicació del règim sancionador
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	M: I també factors personals de l'historial de la persona, no sé, m'invento, eh? Jo què sé, doncs, que està passant per un mal moment. M'invento que ha arribat una mala notícia a nivell familiar. MR: Això no s'hauria de tenir en compte.	Aplicació del règim sancionador
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Bueno, el que passa és que sempre acabem amb el de sempre: el bonisme. Doncs abans, amb el bonisme és començar per donar. Si tu un dia deixes... És com els nens. Si tu tens un nen que un dia la fa i et penses: - Bueno, no li diguis res perquè... a l'endemà la farà més gran. Aquí és el mateix. I a les dones aquesta, que són més retorçades, perquè és així, i doncs si un dia agafen aquí, l'endemà volen això, i l'endemà volen això. I al final tot això, en lloc de ser com que ho han tingut en compte, que no estàs bé, és una obligació que té el centre cap als interns. O sigui, al final ho troben com: - Es tu obligació hacerlo así. No entenen que pot ser ha sigut tenir en compte que la persona pot tenir un mal moment. No. Perquè aquests mals moments ho fan ja, com si fos un dret. Les coses excepcionals es converteixen en drets. Això és un problema.	Percepció

entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	Com que les comunicacions són un dret de l'intern, per a què es suspengui una comunicació o per a què se li apliqui una limitació de les comunicacions, ha d'haver-la liat molt parda.	Aplicació del règim sancionador
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	Però també has esmentat la discrecionalitat en el sentit de, certs casos no interessin, em podeu explicar una miqueta més això? MR: Jo tot el que considero una infracció, tot, jo faig un informe. Sempre. Un idiota, un home, tot. Perquè considero que s'ha de fer complir el règim disciplinari penitenciari. I si tots féssim això, no estariem en aquesta situació. I considero que no hi ha excepcions. Si després aquesta persona, la comissió disciplinària, considera que ha tingut un mal moment, que li tregui la sensació. Però jo crec que s'ha d'informar de tot el dia a dia de les persones.	Discrecionalitat
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	L: Què succeeix? Que si l'equip directiu, les faltes de respecte al funcionari i la funcionària del mòdul, ho deixen, perquè també està com a infracció, en una amonestació, perquè et diu: - No, si solo te ha dicho hijo de puta... Vale, al final la gent s'inhibeix de fer informes i clar s'entra en una tendència que no està bé.	Discrecionalitat
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	la sanció de privació de passejos i actes recreatius, què és? Què és? Per que a dones no fan la migdiada. És a dir, tenen uns horaris i tot el dia, han d'anar a activitats. Funcionar, funciona, però la privació de passejos i actes recreatius es limita a la mitja hora que tenen de pati. I a més a més, si tenen que comprar alguna cosa a l'economat, ve l'auxiliar i els hi compra. Per tant, la sanció... MR: És per nosaltres.	Aplicació del règim sancionador
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	FL: Bueno, la noia es quedarà a la cel·la mitja hora i no baixarà al pati. No baixarà al pati, però si hi ha teatre aquell dia, anirà el teatre. Si hi ha karaoke, anirà el karaoke. Que aquesta no és una activitat formativa. És recreativa. - No, però això és de les activitats del centre. Ja, seran les activitats del centre, però aquesta senyora tindria que estar sancionada. O sigui, perquè si no, és mitja hora al dia, la sanció.	Aplicació del règim sancionador
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	MR: El tema de Wad-Ras és que té una... és una presó molt antiga, que les dones només estan al pati mitja hora pel matí, que durant el matí podrien estar-hi més, però no. Però a la tarda, per la limitació de la llum i per seguretat, al pati només surten mitja hora. En els altres centres, les internes poden estar al pati des de les 4 hores. Tenen menys activitat, però hi ha més pati. Aquí no, però per un tema de l'estructura de la presó, perquè això no té res a veure amb un tema de t'has portat malament. Si la interna s'ha portat malament i li has de dir què s'ha de fer. FL: Però, el dia que hi ha Karaoke, hi van.	Aplicació del règim sancionador
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	FL: És de les més aplicades, que em meto 14 dies, però... Estaré 14 dies sense baixar al pati. Però després vaig al gimnàs, perquè l'esport s'ha de fer. Sí. S'ha de fer esport. Al meu parer, l'única activitat que no s'hauria de limitar és l'escola o les formacions...	Aplicació del règim sancionador, Percepció
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	MR: És el què diu el meu company, que quan veus que tu fas un informe perquè l'interna t'ha dit que eres una hija de puta, que la hija de puta no va en la camisa, m'has faltat el respecte, i veus que no passa res, pot ser l'endemà et diuen filla de puta i li dius: -No, hijo de puta, eres tu. I al final què passa? Al final és que et vas desencantant.	Percepció, Discrecionalitat
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	Però arriba un punt que si poses a mirar tot el desplegament que després fan amb les sancions, et donen ganes de dir: - Bueno, doncs en comptes de mirar cap aquí, mirar cap allà. El que passa és que en teoria no ho haurien de fer, però es que al final ells mateixos és el que volen aconseguir, que al final tot sigui per mediació i	Discrecionalitat

	que no es quedí res per escrit. Però això és un error perquè no estàs ni reeducant, ni estàs fent la teva part que t'obliga la Constitució espanyola.	
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	M: Per què aquesta mediació, en què consisteix? FL: Ara anem, perquè a Wad-Ras no hi ha equip de mediació, però a d'altres centres sí. Són equips externs que es dediquen a mediar. Però hem de ser conscients que això és un invent de la casera.	Justícia Restaurativa
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	Ara trasladem aquest sistema dins d'una presó. No funcionarà. Per què? Perquè jo continuo a la disputa, com al carrer, una la disputa de convivència. Potser aquesta sí que podria funcionar. M: Amb les lleus, diguéssim. FL: Sí, però és que això... És clar que hi ha disputes en un moment, perquè tu el poses en una cel·la a dos tios i al final: -Bueno, tio, tira de la cadena o fuma per la ventana... Dos centes mil coses que succeeixen cada vegada que toques una cel·la. Però hi ha una part dels conflictes que hi ha dins les presons que no són, diguéssim, equilibrats. És a dir: - Jo sóc un tio potent i tu me vas a entrar en droga. Vaya, tu mujer se va a poner en contacto con la mía y le va a dar un paquetito y tu lo vas a entrar. - Pues yo no hago eso. - Vas a hacer eso o sino te pincho. Això queda que en una conversa, que no passa res, però el dia següent li foto dos clatellades. I el tio s'acollona i abans de que arribin els funcionaris li dius: - Y ahora cuando venguen los guardias, nos vamos a mediación. I aquí no ha passat res. Arriben als equips de mediació: - Què ha passat? - Una disputa per les bambes, veritat que sí? I el tio que ja porta l'ull blau diu, - Sí, ha sigut per les bambes, però ja està arreglat, guàrdia, ja està arreglat. No estem en una situació normal, per tant no pots aplicar el que funciona al carrer en un àmbit que pot ser hostil, en què hi haurà elements que no es comportaran.	Justícia Restaurativa
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	M: Quantes internes poden haver per cel·la? FL: A Wad-Ras tenim les cel·les de residència fins a 8.	Millores
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	l'aïllament en cel·la no és una infracció, perdó, una sanció massa freqüent. MR: Ara sí, eh? Fa uns anys no, eh, però des del bonisme, aquest que portem un any i mig instaurat, gairebé cada dia a l'especial hi ha gent complint sanció.	Aïllament
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	M: Més o menys, quines proporcions diríeu de les sancions més aplicades? MR: Aquí el PPAR, i l'amonestació també, però la més emprada és la de la privació de passejos i els actes recreatius.	Aïllament
entrevista Francesc i Marta.m4a.docx	el 42% del total de sancions imposades durant l'any 2022, que considero que és bastant... personalment una mica elevat, potser... MR: Però a Wad-Ras o a la resta de presons? M: No ho tinc, per presons. MR: És que, com et deia ella abans, una cosa és un centre preventiu, una altra cosa és Wad-Ras, que a Wad-Ras, d'allí, les tenim tot el dia fent activitats. Clar, mentre estan fent activitats, no estan al pati. Que el pati és un niu de conflictes. Clar, les presons, si te'n vas a Brians I, te'n vas a Tarragona, te'n vas a... pràcticament està tot el dia al pati. Clar, ja no només amb els funcionaris és inclús el... entre elles, és més fàcil que sí estàs avorrida perquè estàs tres hores tirada i no saps què fer, que vagis a...	Aïllament

entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: Pensa una cosa, Tarragona, Lleida i Girona, només hi ha un mòdul. Aleshores, tampoc no hi ha DERT... I només hi ha un mòdul. Tinguin un bon comportament, com un mal comportament, estan allà. Però això, no és gens bo per les internes que es vulguin portar bé.	Millores, Aïllament
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: Clar, el que sempre ha funcionat és la gradació per mòduls. Això a l'administració no li agrada perquè si tu tens un mòdul bo, evidentment tens un mòdul dolent. El que històricament havia sigut el "pou", l'administració vol acabar amb els "pous", vol que tothom tingui tots els avantatges. Però això és ridícul, perquè amb un nen, si tu tens 10 nanos en una classe, els que es comporten bé podran anar a les colònies, i els que no es comporten bé o no treuen bones notes, no aniran a jugar a futbol a la tarda, per dir-ho d'alguna manera. Doncs és igual, exactament igual. Si tu iguales tots els mòduls del centre, no hi ha avantatge. No fa falta que no em comporti bé, perquè tindrà la piscina igual, tindrà el gimnàs igual, tindrà les activitats igual. Doncs això passa amb els homes. Amb les dones passa en major mesura perquè no hi ha gradació. Només hi ha un mòdul, no hi ha gradació. I si no hi ha gradació, la que es comporta malament no té límits i la que es comporta bé no té avantatges.	Perspectiva Gènere, Millores
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	M: És a dir que, des de la vostra perspectiva, la manca de classificació és el que podria aportar aquella més quantitat de conflictivitat. FL: Clar, es que la dada que ens has donat tu és molt heavy, perquè si de totes les sancions el 40% són d'aïllament en cel-la..	Aïllament
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Hi haurà més conflictes entre homes que amb dones. Però amb dones hi ha més aïllament en cel-la, perquè hi ha menys gradació, fins i tot amb els homes. Per tant, la conclusió, pel meu parer, és que l'administració està sancionant més a les dones. I aquí vull fer una diferència.	Aïllament
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Els professionals no tenim ganes de fer sancions, no tenim ganes de fer partes. No tenim ganes de revolcar-nos amb un tio, ni amb una tia. No tenim ganes, val? Si tant de bo estiguéssim tot el dia menjant donuts, no? Com els policies de los Simpson. Sí, sí.	Discrecionalitat
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Es que hi ha una intenció o una mala intenció per part de l'administració de donar una imatge al funcionariat que són els vigilantes con cuernos i tridente que van a maltratar a los internos i la presó és duríssima perquè clar... Volen traslladar aquesta imatge a la societat. Que no és veritat. Els funcionaris volem anar al centre, garantir-li tots els drets als interns i a les internes, que puguin sortir, que puguin dutxar-se, que puguin menjar, que tinguin la medicació, i que no hi hagi conflictes.	Percepció
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	L'altra part, la sancionadora, tant de bo no existís en el sentit que no ho haguéssim de fer, però és clar, tenim l'obligació de posar-hi límits. Des de les coses més petites, fins a les més grans.	Tracte del funcionari
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: Es que ha anat a comunicar i torna a plorar perquè ha tingut una discussió amb el fill o amb la parella: - ¿Que te ha pasado? Y tal... Tot això ho fem.	Tracte del funcionari
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	És un sistema garantista de contradicció, però no l'estan fent en castellà. Que moltes internes potser ho podrien dir, però no fan perquè ens ho diuen a nosaltres.	garanties
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	a MR: A Wad-Ras és la possessió d'objectes prohibits, no?	Infraccions
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	M: Coses que aconsegueixen des de fora, no?	Infraccions

		FL: Sí, sí. Bueno, que els entres de fora o que la medicació que li dona l'equip mèdic, la distreuen per després vendre-la. I "trapitxear".	
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: I aquesta dada no és real, eh? M: No? FL: No. No és real i ara t'ho explicaré. Aquestes xifres negres que es diuen en criminologia, aquí hi ha molt. Si tu agafes pastilles, el funcionari, molt pocs deixaran de fer un informe per medicació o per substàncies, perquè això és molt greu i, a més, ens podem trobar que el dia següent aquesta persona no estigui...	Infraccions, Discrecionalitat, Aplicació del règim sancionador
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: Tingui una sobreposi o... O estigui morta. I això el funcionari et diu: - No, no, aquí ho he de fer. Aquí ho he de fer sí o sí. Ara bé, les faltes de respecte, les desobediències... - Hòstia, m'ha desobeït, però són les 9 i quart i me n'he d'anar a casa. Faré el parte demà o sinó, no el faig, d'acord. Per tant, aquest tipus d'infracció té un alt percentatge de xifra negra. M: És a dir, que es cometen més del que jo he pogut identificar. FL: Moltes més.	Discrecionalitat, Infraccions, Aplicació del règim sancionador
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: Bueno, i fa 30 anys el masclisme anava d'alguns funcionaris o alguns directors cap a les dones. Ara això per sort està canviant i hi ha molt pocs temes d'aquests i, com que el moment és ara, qualsevol tipus de connotació masclista entre el funcionari de seguida és corregida. Però en la població reclusa s'està perdent totalment el respecte. S'ha perdut brutalment, perquè hi ha una població immigrant, sobretot musulmana, en què la dona no és res. I ara tenim moltes dones treballant de funcionàries. Aleshores, no hi ha mecanismes suficients. I tampoc no se'n posen.	Perspectiva Gènere
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Us heu trobat mai algun funcionari que obri un expedient sense motiu algun a interna? En particular, pregunto per dones. Segons la vostra experiència al llarg de la vostra carrera professional, sobretot en els últims temps. MR: En els últims temps, jo crec que no. Però ara ja... Al revés, tant en presons d'homes com en persona de dones, eh? Però és que pensa que tot... Som un col·lectiu gran. A tot arreu pot haver un garbanzo negro, no ens enganyem.	Tracte del funcionari
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: Jo... Jo no he vist mai, jo no he vist mai obrir un expedient sense que hagi succeït alguna cosa. Altra cosa, que s'acabarà amb l'article 80 de la llei orgànica, és que li posin massa salsa al parte. MR: Que s'infla. M: Això alguna vegada s'ha dit.	Tracte del funcionari, Discrecionalitat
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: Pensa una cosa, la fiscalització que tenim nosaltres a sobre és brutal. Sí? I tots els centres, tots, tenen moltes càmeres i molts ulls mirant. I ara hi ha un projecte per posar-nos a càmeres unipersonals. I que això no succeeix, ni succeeix ja, ni succeirà.	Tracte del funcionari, Aplicació del règim sancionador
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	Segons la vostra experiència, quina de les dues seria? FL: Jo diria que hi ha menys població i, per tant, l'impacte percentual és més alt.	Taxa expedients disciplinaris

entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: L'altre punt és el que dèiem abans, és a dir, si tu totes les internes de Girona les tens en un mòdul, en un un únic pati... M: És molt més fàcil que es generi un parte. FL: Clar. No hi ha separació, no hi ha gradació. Per tant, pot haver més conflictes...	Taxa expedients disciplinaris
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: Això es diu violència institucional contra la dona. No és la plantilla, és l'administració. És la Generalitat la que no està posant al mateix nivell les dones preses que als homes.	Tracte del funcionari
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	MR: Que després s'omplen la boca, eh, del gènere, després van als llocs i els sentes parlar i diuen: - Que orgullosos estem! Però això no és veritat.	Tracte del funcionari
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: Si tinguessin la mateixa classificació i separació, baixaria el nombre d'incidents però moltíssim.	Millores
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	MR: No, no ho sé. Jo crec que el que s'ha de fer és complir el règim sancionador. S'ha de fer complir. Si tu tens un procediment sancionador i no l'estàs fent complir, com mana el reglament, això no serveix per res, aquest procediment. El que s'ha de fer.	Millores
entrevista Marta.m4a.docx	Francesc i	FL: El què hem comentat... Privació de patis, què és? Clarificar el concepte normatiu.	Millores